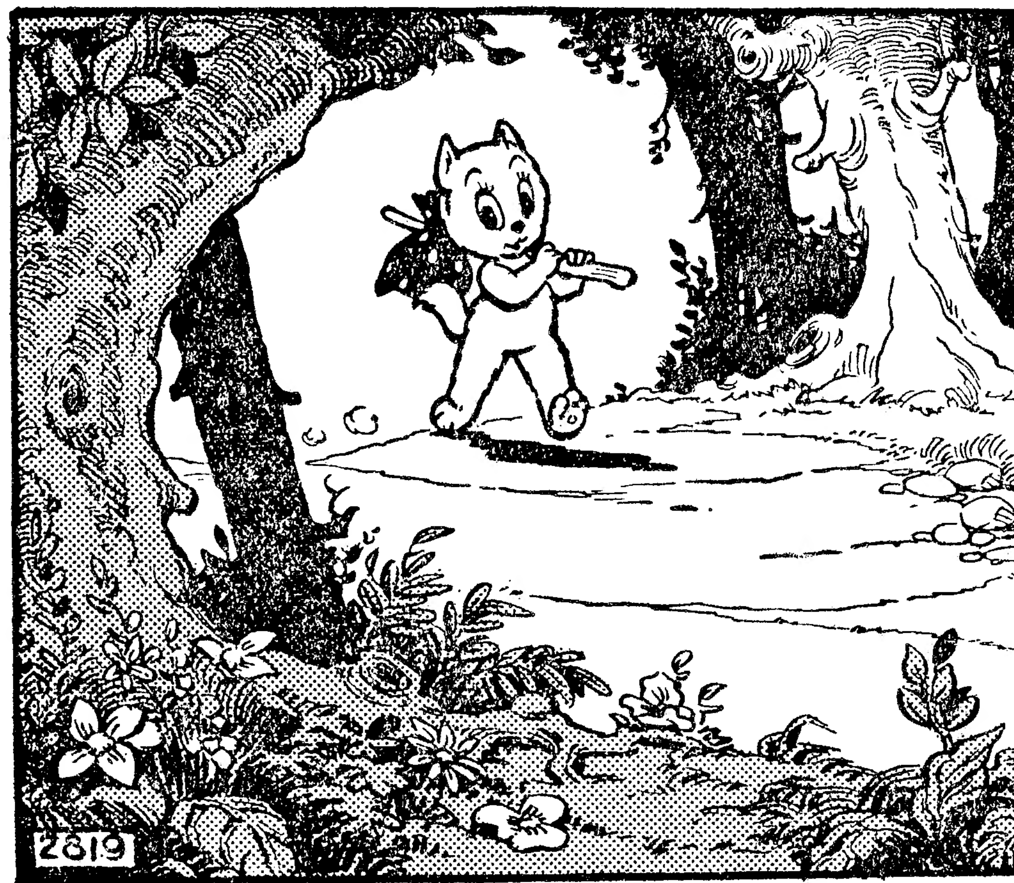
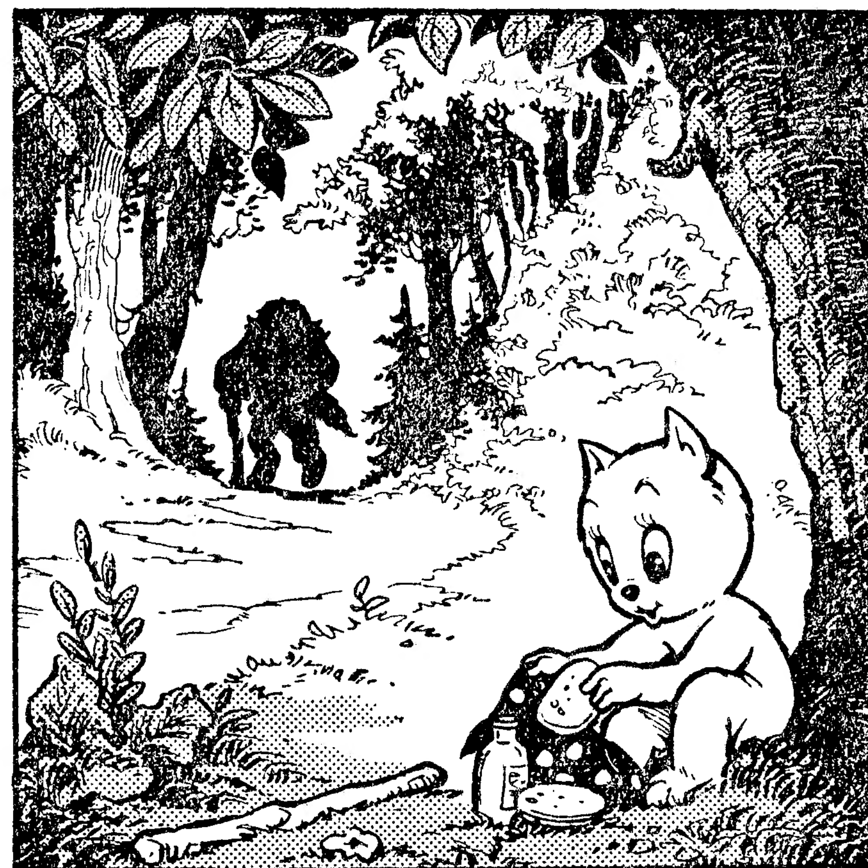
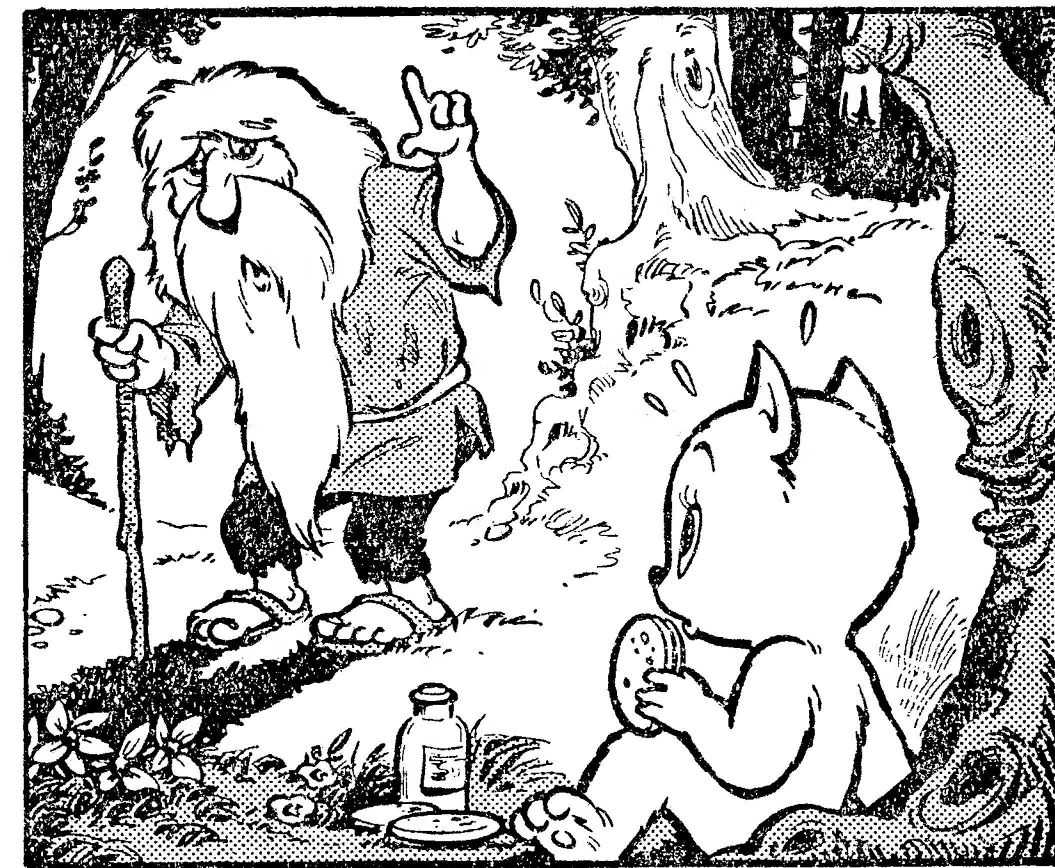
TOM POES EN DE GIEGELGAK

Op een mooie dag in de lente besloot Tom Poes om een wandeling te gaan maken. En omdat hij een heel eind voorbij de horizon wilde gaan had hij een bundeltje met eten meegenomen, dat hij aan een stok over zijn schouder droeg. Want van lopen krijgt men honger en bovendien is het prettig om een maaltijd bij zich te hebben wanneer men naar een streek gaat waar geen herbergen zijn.

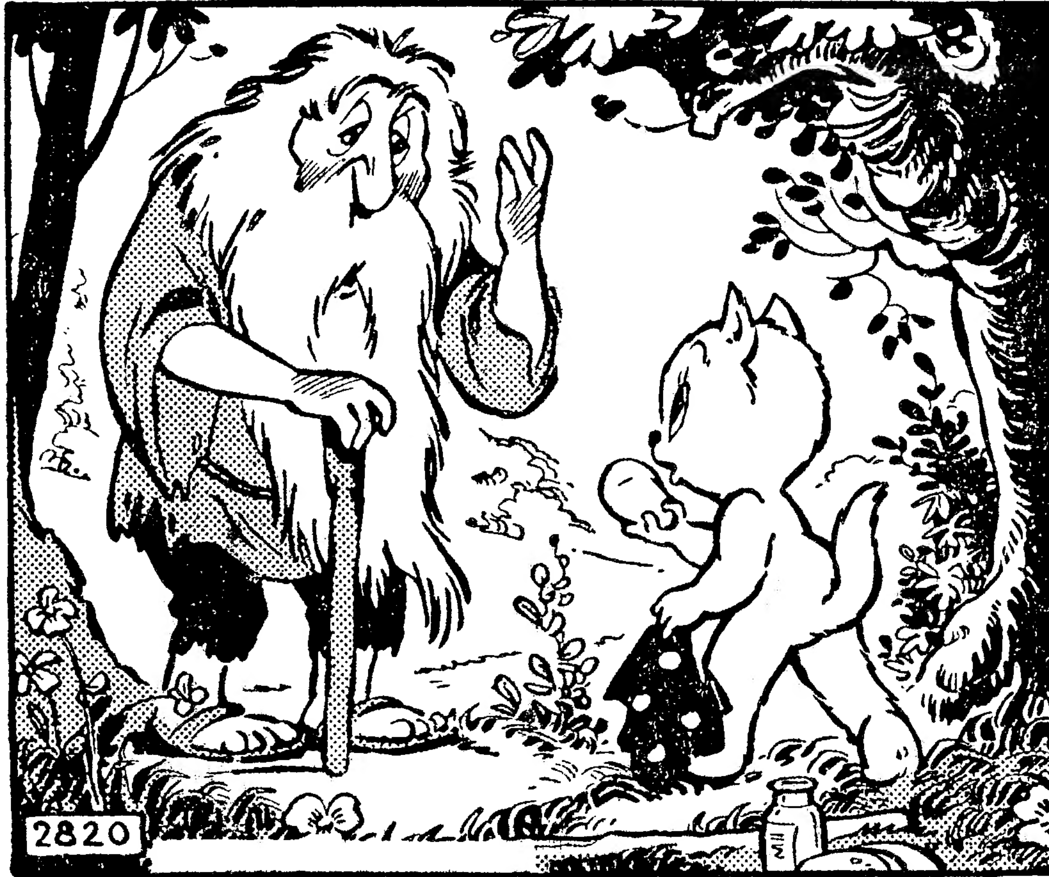
Om een uur of twaalf was hij op een verlaten plekje aangekomen, dat erg geschikt leek om wat te rusten. Hij ging dus tegen een dikke boom zitten en pakte zijn bundeltje uit. Tevreden bekeek hij de inhoud terwijl hij zich afvroeg of hij zou beginnen met iets zoets of iets hartigs. Maar in deze bezigheid werd hij gestoord door een schaduw die over zijn voedsel geworpen werd door een schamele grijsaard. De oude droeg een geheel verwilderde baard en was in morsige lompen gekleed. Met een grimmige blik keek hij naar de boterham, die Tom Poes in de vingers hield.

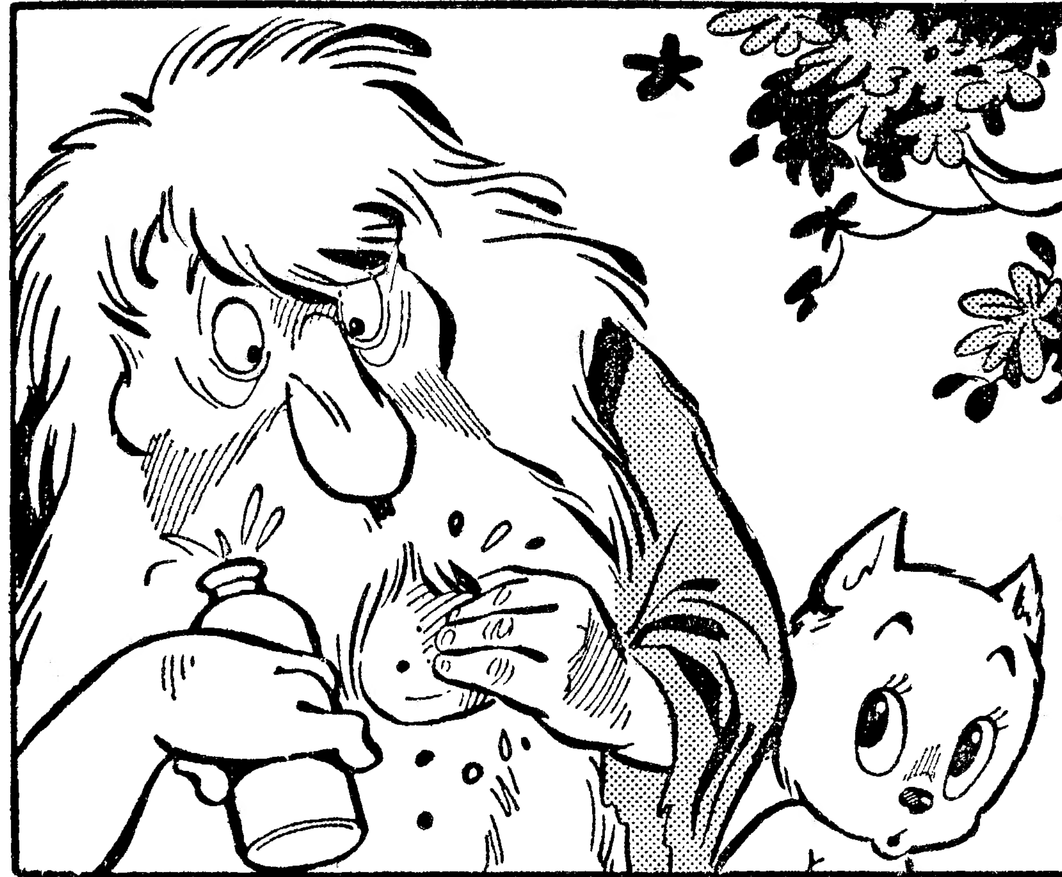
„Welja, welja," sprak hij met zwakke stem. „Dat zit daar maar. Dat wentelt zich in overdaad en zwelgt in aardse genoegens. Braspartijen en geslemp!"

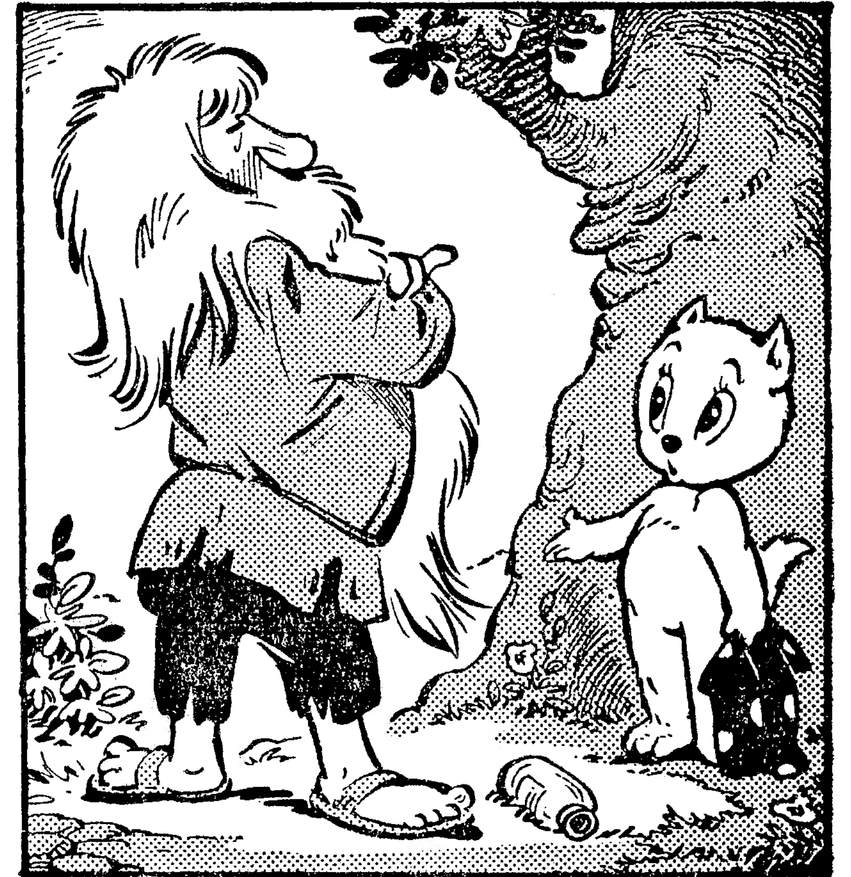
„Zo erg is het toch niet?" vroeg Tom Poes ontdaan. „Dit is alleen maar een twaalf-uurtje. Heel gewoon."

„Heel gewoon!" herhaalde de vreemdeling verbitterd. „Ik kom van verre en het is lang geleden, dat ik zo'n overdaad aanschouwd heb. Schaamt ge u niet, dat ge een verkommerd zwerver laat staan terwijl ge u te buiten gaat aan voedsel en drank?"

TOM POES EN DE GIEGELGAK

Tom Poes keek in tweestrijd van zijn boterham naar de verkommerde zwerver.

„Hebt u honger?” vroeg hij aarzelend.

„Mijn maag knort”, riep de grijsaard jamerend. „Mijn ingewand knaagt aan mijn gebeente en dit doorvoede kereltje vraagt of ik honger heb! Bestaat er dan geen mededogen meer?”

„Zeker”, zei Tom Poes. „Ik heb ook trek, maar als het zo erg met u is zou het mij niet smaken. Neem maar waar u zin in hebt, hoor!”

De oude ging met een zucht zitten. Hij gluurde uit zijn ooghoeken naar het voedsel, daarna tastte hij met beide handen toe en begon hevig te eten.

Het was merkwaardig om te zien hoe snel de inhoud van het bundeltje in de wilde baardgroei verdween. Met de koffie uit het flesje spoelde de vreemdeling alles in grote haast naar binnen en voordat Tom Poes van zijn verbazing bekomen was, was het op.

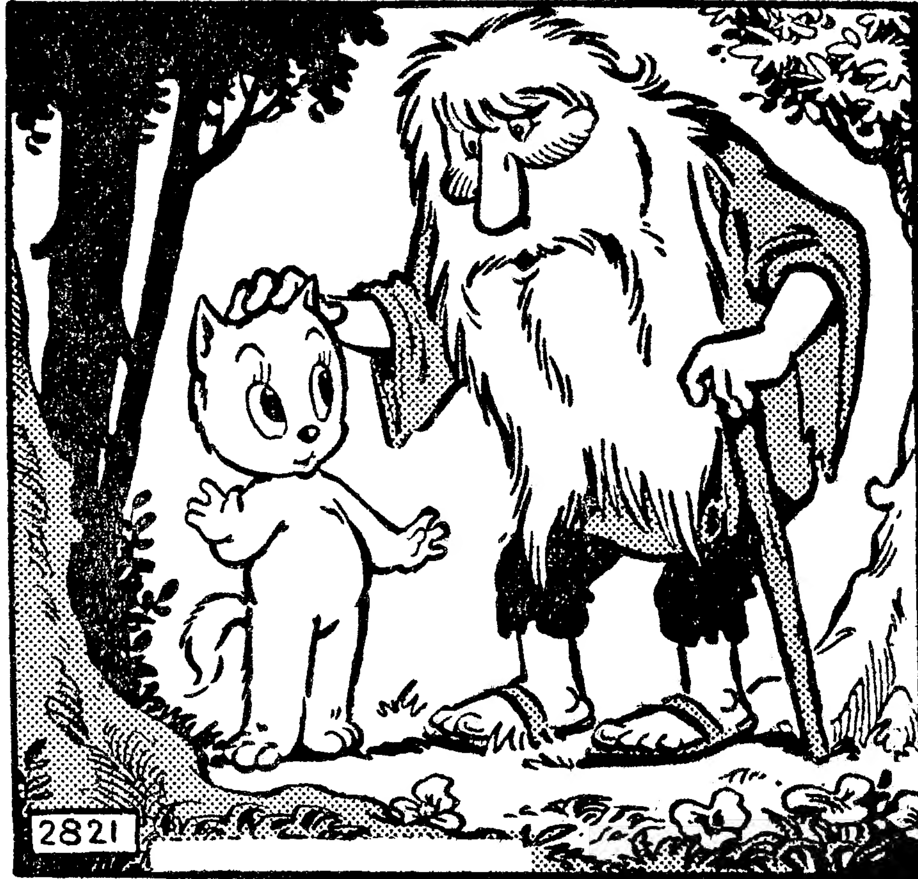
„Ziezo”, sprak de grijsaard tenslotte. „Het was weinig, maar het was iets. Na deze simpele bete zal mijn verdere tocht mij gemakkelijker vallen.”

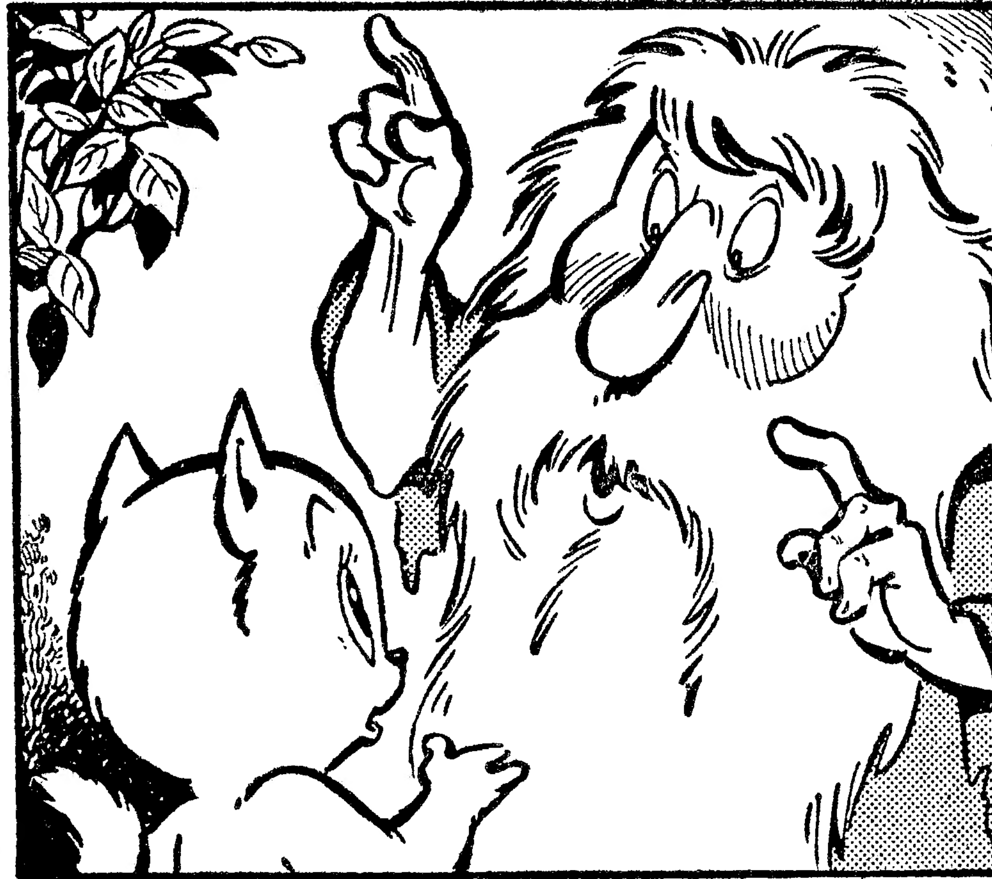
Hij stond op, veegde met de rug van zijn hand wat kruimels uit zijn snor en kruiste de armen over de borst.

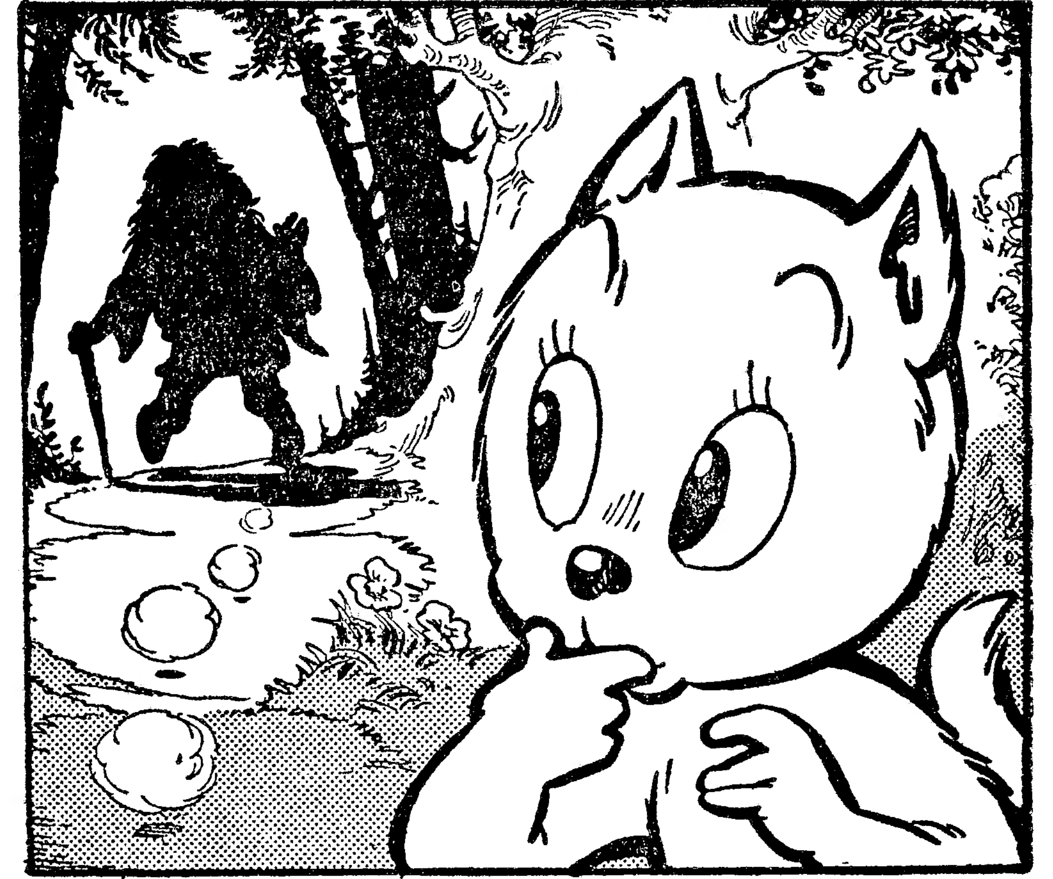
„Welnu?” riep hij, toen Tom Poes hem zwijgend aan bleef kijken. „Waarom zegt ge niets? Waarom begint ge nu niet te schimpen? Ik heb uw gehele mondvoorraad opgemaakt! Er is niets meer voor u over!”

„Dat zie ik”, zei Tom Poes. „U moet wel een erge honger gehad hebben. Tjonge, het spijt me, dat ik niet meer bij me had.”

TOM POES EN DE GIEGELGAK

De grijsaard legde getroffen zijn hand op het hoofd van Tom Poes.

„Ge hebt een mooi karaktertje", sprak hij galmend. „Ik heb uw voedsel opgegeten zonder een kruimel over te laten. Maar toch scheldt ge niet. Dat siert u, mijn ventje. Dat treft men niet vaak vandaag de dag. Men zwelgt en brast en laat zijn naaste verkommeren".

„Och", zei Tom Poes bescheiden, „zo geweldig was het nu ook weer niet".

„Mooi", hernam de oude, „zo mag ik het horen. Ge moogt een wens doen omdat ge zo braaf zijt".

„Een wens!" riep Tom Poes verrast uit. Hij begreep nu, dat hij geen gewone zwerver tegenover zich had en hij begon snel na te denken. Maar omdat hij al veel had meegemaakt op het gebied van wensen en omdat hij wist, dat daar allerlei onverwachte kanten aan zitten, haalde hij tenslotte de schouders op.

„Ik heb geen wensen", zei hij.

„Geen wensen?!" riep de oude ongelovig. „Geen zak met goud, geen eer of roem, geen macht, geen kasteel of auto en zelfs geen bromfiets?"

„Nee", zei Tom Poes, „er komt altijd narigheid van wensen. Men krijgt niets voor niets!"

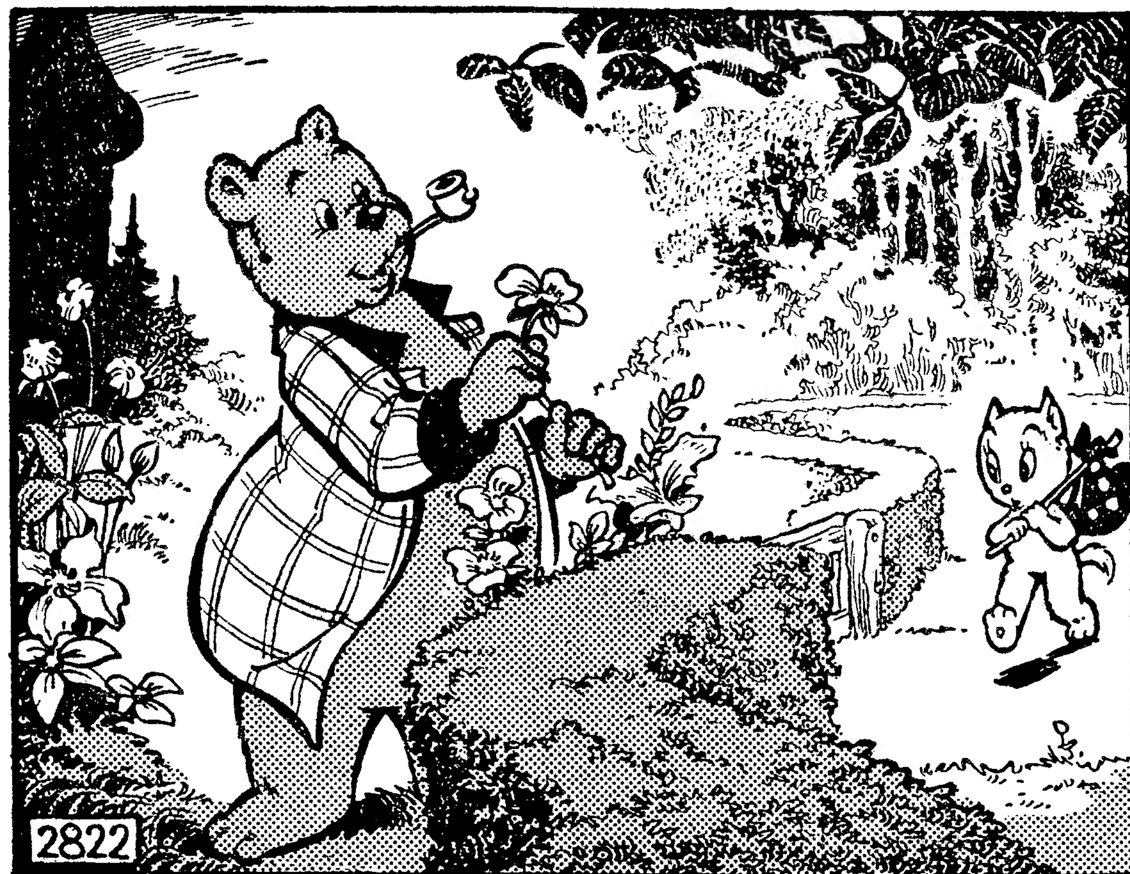
„Ge zijt te wijs voor uw jaren", zei de bejaarde zwerver peinzend. „Ge zijt een wroetertje. De domheid om geen wens te doen is even groot als het onmogelijke te wensen, leer dat van mij".

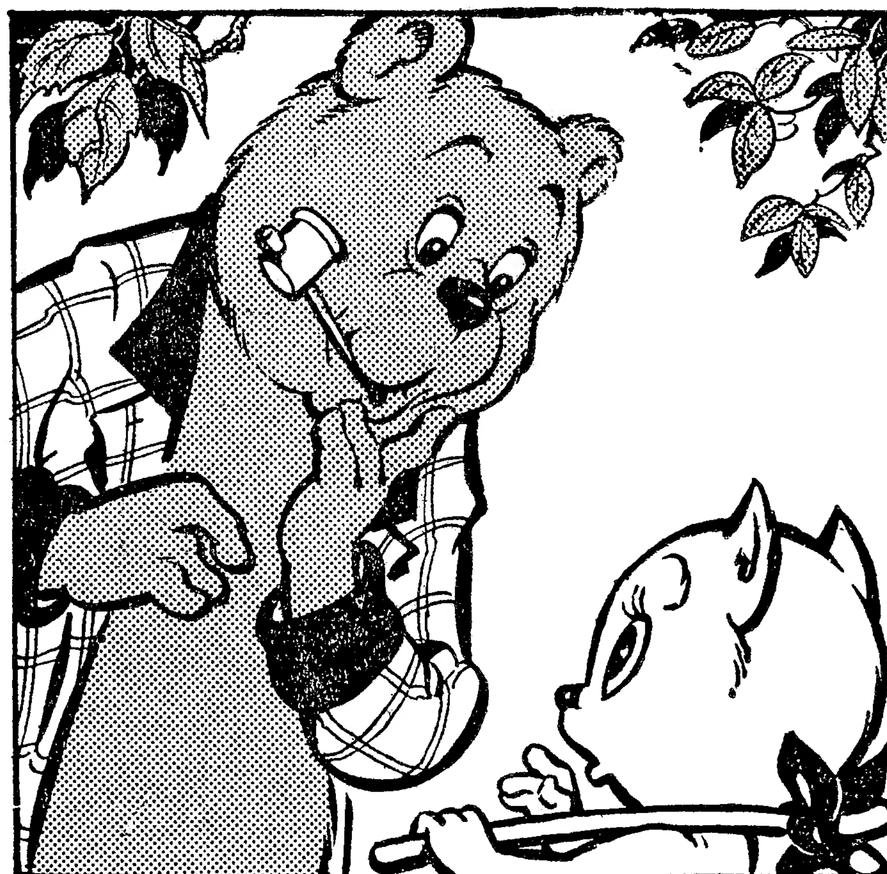
„Dat kan wel zijn", zei Tom Poes. „En toch wens ik niets".

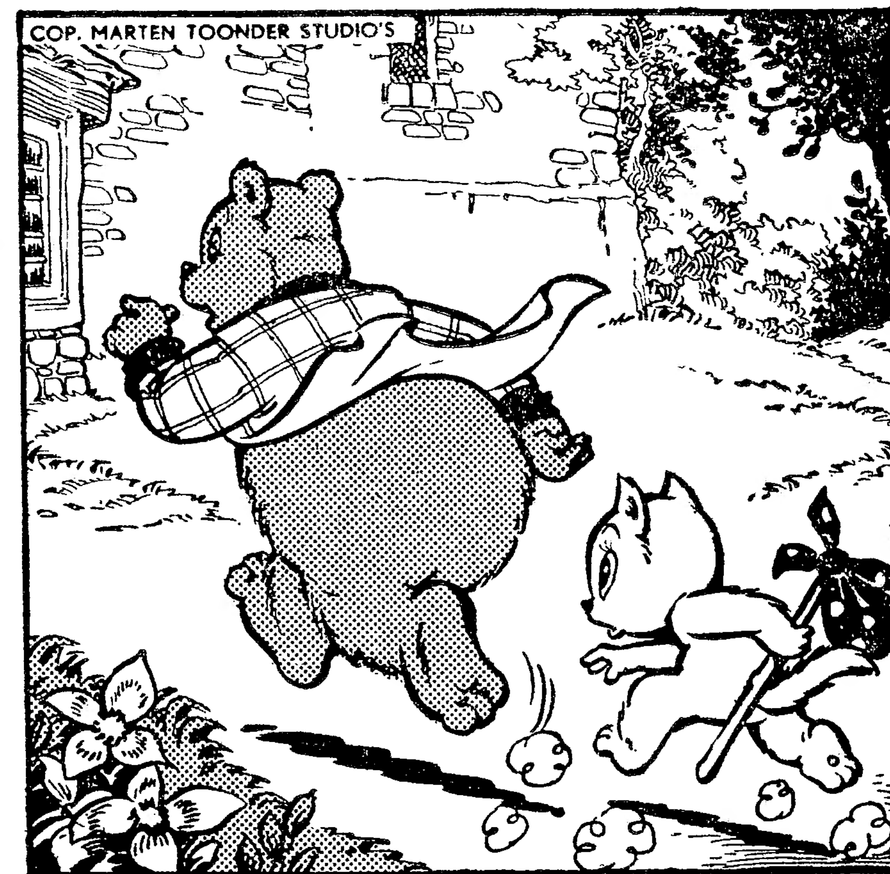
„Dan moet ge het zelf maar weten", hernam de grijsaard. „Ik zal u echter een goede raad geven. Zoek de kern. Zoek altijd de kern. Onthoud dat!"

En met deze woorden wendde hij zich om en liep weg.

TOM POES EN DE GIEGELGAK

„Hm", mompelde Tom Poes, toen hij tamelijk hongerig verder liep. „Daar ben ik niet veel wijzer van geworden. De raad van die oude man komt me nogal duister voor. Zoek de kern, zei hij. Wat een onzin! Maar ik zal het toch onthouden."

Zo prevelende passeerde hij slot Bommelstein, waar heer Bommel net bezig was met het verzorgen van zijn tuin.

„Zo, jonge vriend", riep heer Ollie, „wat loop je daar tegen jezelf te praten? Heb je zorgen?"

„Zorgen niet, maar wel een beetje honger", zei Tom Poes. „Ik heb mijn twaalfuurtje aan een arme, oude zwerver gegeven, en die heeft zelfs geen korst voor me overgelaten."

„Zoiets moet je ook niet doen", zei heer Bommel hoofdschuddend. „Arme oude zwervers zijn geen heren, dat weet iedereen. Stank voor dank is alles wat men krijgt."

„O, hij was wel dankbaar!" riep Tom Poes uit. „Ik mocht een wens doen!"

„Een wens!" herhaalde heer Ollie, plotseling oplettend. „Zo, zo! En wat heb je wel gewenst? Iets verstandigs, hoop ik?"

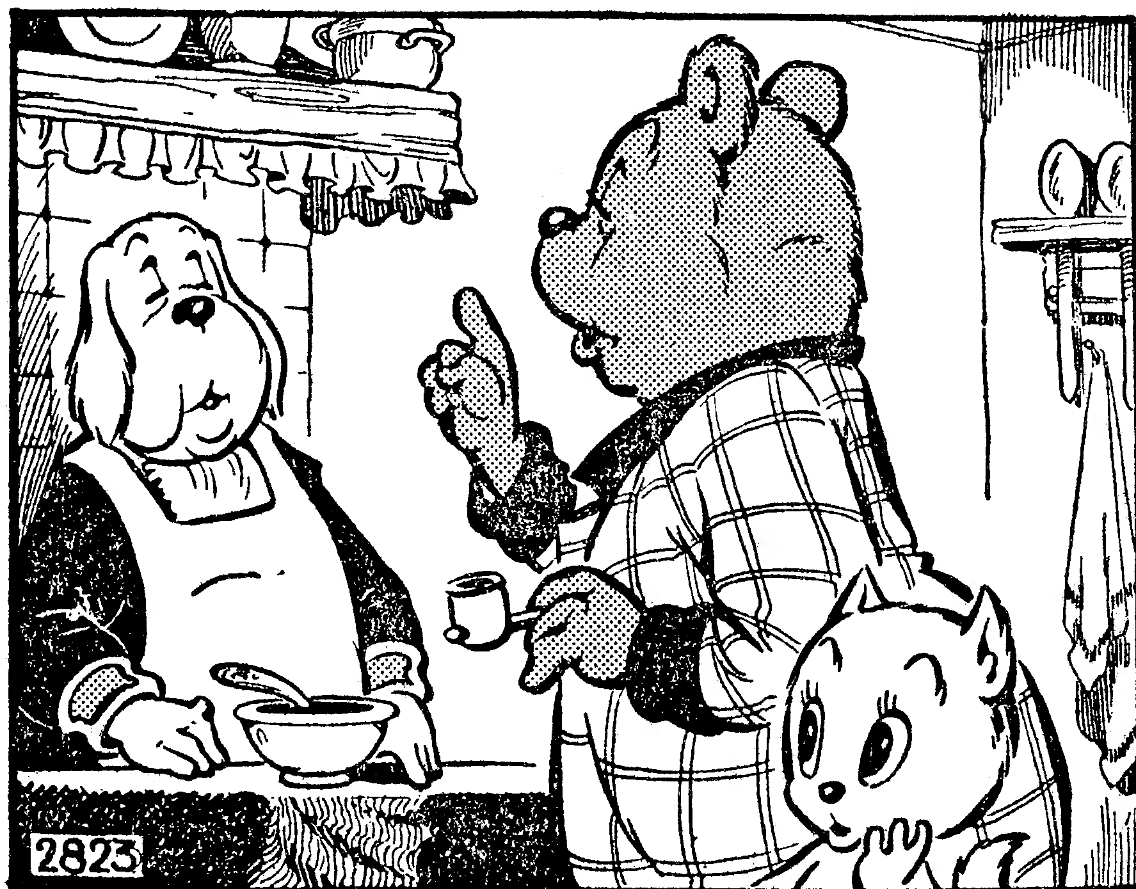
„Niets", zei Tom Poes. „Ik heb niets gewenst."

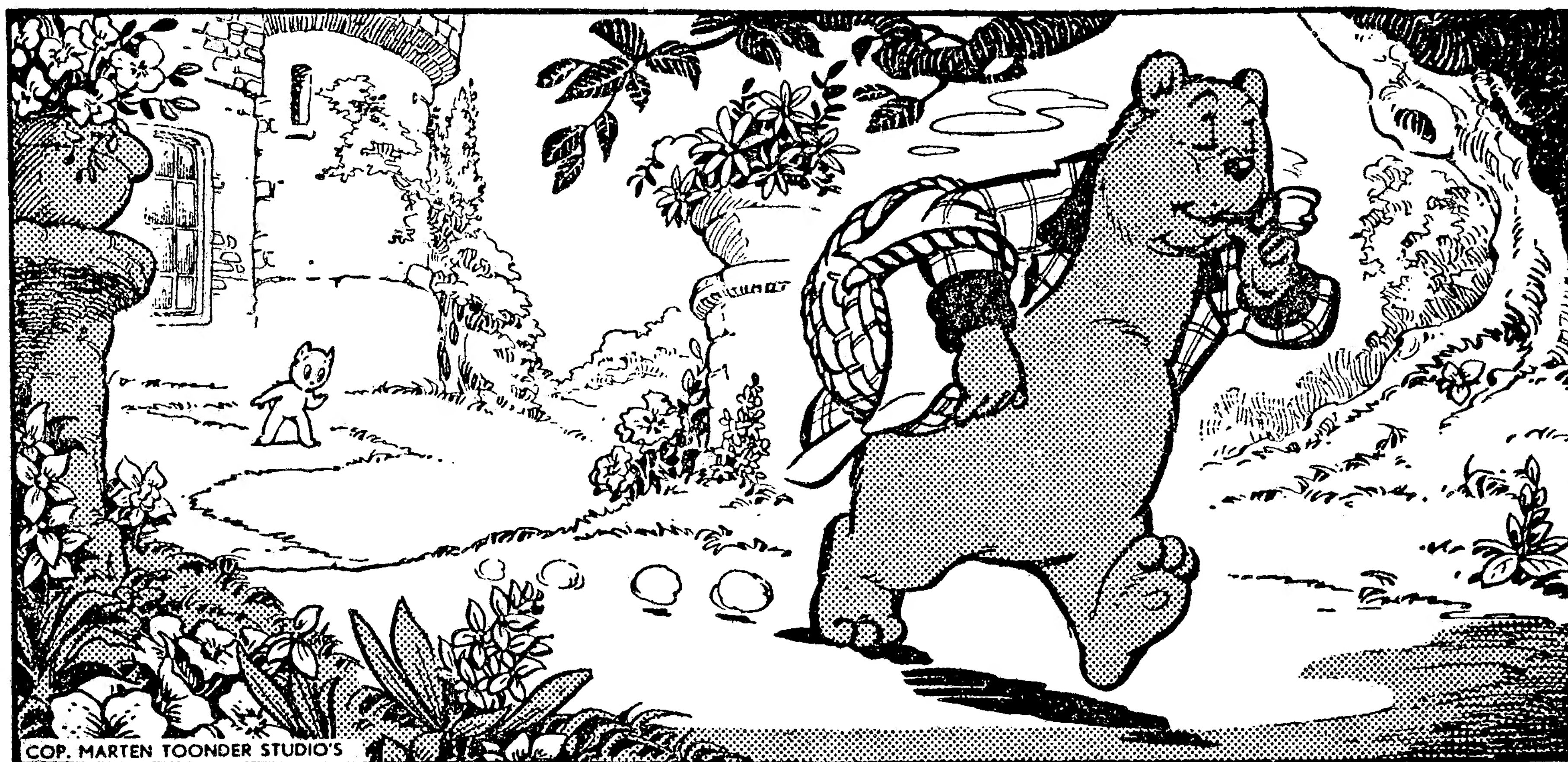
„Niets!?" riep heer Bommel ongelovig. „Zoiets doms heb ik nog nooit gehoord! Ach, waarom overkomt mij zoiets nu niet? Ik, als heer met onderscheidingsvermogen, zou wel weten wat ik moest wensen. Maar misschien is het nog niet te laat. Welke kant is die grijsaard opgegaan? Vlug, er is geen tijd te verliezen!"

„Hij liep in oostelijke richting", zei Tom Poes verbaasd. „Maar..."

„Zeur niet!" riep heer Ollie. Hij keerde zich om en begon naar de keuken te hollen. „Misschien kan ik je stommiteit nog ongedaan maken", hijgde hij al dravend. „Ik zal proberen te redden wat er nog te redden valt."

TOM POES EN DE GIEGELGAK

Heer Bommel draafde de keuken binnen en wendde zich tot de bediende Joost.

„Maak vlug een picknick-mand klaar", beval hij. „Eenvoudig maar goed, met wat amandelbroodjes, een koude kip, wat gebak, een broodje met kaviaar en nog een paar van die dingen. En doe er een flesje wijn bij. Haast je, goede vriend, maar zorg, dat het goed is. Het is voor een arme oude zwerver, als je begrijpt wat ik bedoel."

„O", zei Joost. Hij begreep in het geheel niet wat zijn werkgever bedoelde, maar hij had in deze betrekking geleerd om zich niet gauw te verbazen. Daarom ging hij meteen aan het werk zonder verder iets te vragen.

„Die oude man is al lang weg", zei Tom Poes. „U zult hem nooit meer vinden. Trouwens, waaròm wilt u hem vinden?"

„Waarom?" riep heer Bommel uit. „Omdat ik een wens wil doen natuurlijk! Als jij zo dom bent om niets te wensen, moet ik dat goed maken, dat is duidelijk!"

„Maar wensen geven altijd narigheid", zei Tom Poes. „Dat weet u toch? U hebt dat nu al zo vaak meegemaakt, dat u het nu zo langzamerhand moet weten."

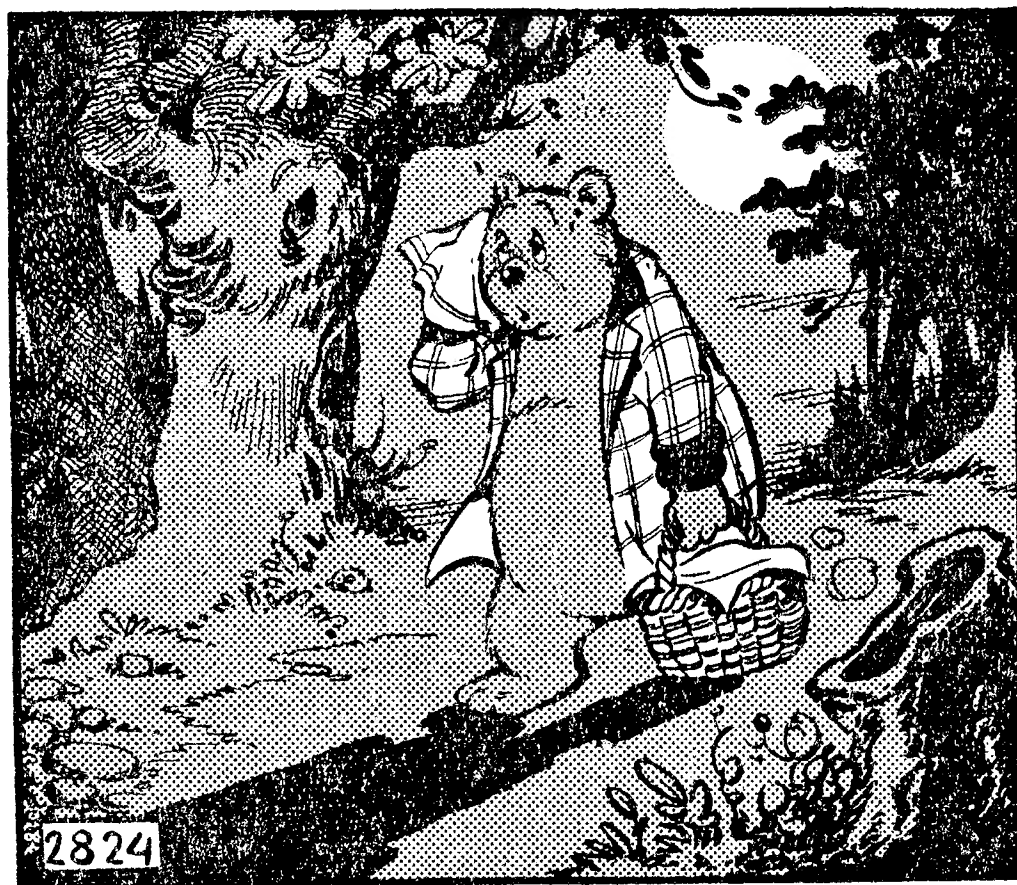
„Je praat naar dat je verstand hebt", zei heer Bommel streng. Hij pakte de mand, die Joost met een keurig doekje had afgedekt en stapte naar buiten.

„Ik weet niet, wanneer ik terugkom", riep hij nog over zijn schouder. „Wacht vanavond dus niet op me, Joost. En maak wat eten voor Tom Poes klaar, hij heeft honger."

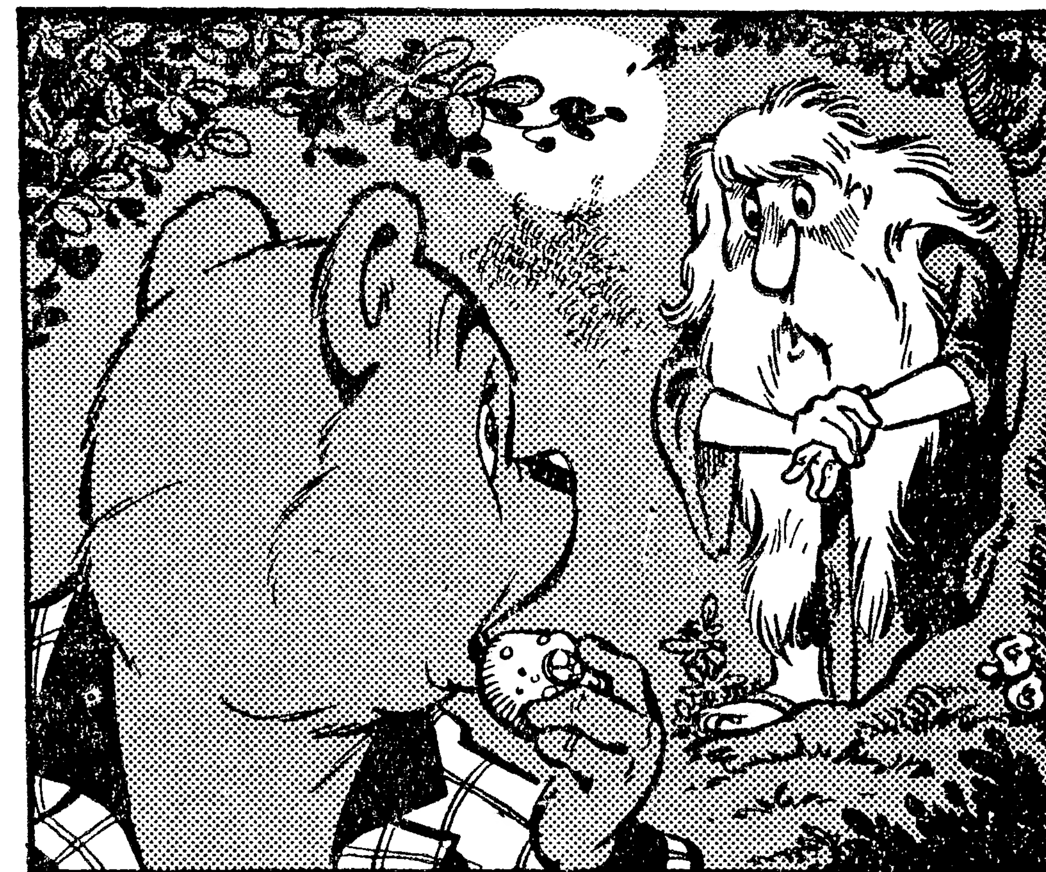
Met deze woorden haastte hij zich weg. Veerkrachtig liep hij het tuinpad af en de weg op.

„In oostelijke richting, zei de jonge vriend", mompelde hij. „Als ik de zon in de rug houd kan het niet missen. Nee, het moet al heel raar lopen wanneer ik die oude stakker niet vind, zeg nu zelf!"

TOM POES EN DE GIEGELGAK

Toen de avond viel liep heer Bommel nog steeds met zijn picknickmand door het woud. De volle maan scheen reeds lang aan de hemel en de vogels zwegen al enkele uren, maar van de oude zwerver was geen spoor te bekennen.

„Bah!" prevelde heer Ollie, zich afgemat voortslepend. „Daar loop ik nu met een mand vol voedsel om een goede daad te gaan doen — maar er is niemand, die er prijs op stelt. Zo vergaat het mij nu altijd. Het is niet eerlijk. Een oppervlakkige knaap als Tom Poes krijgt een kans zonder dat hij er iets voor doet — maar men moet niet denken, dat hij die kans gebruikt. En een beproefd heer als ik slooft zich uit zonder ooit een kans te krijgen. Bah! Ik ben wel gek om nog langer die zware mand voort te zeulen."

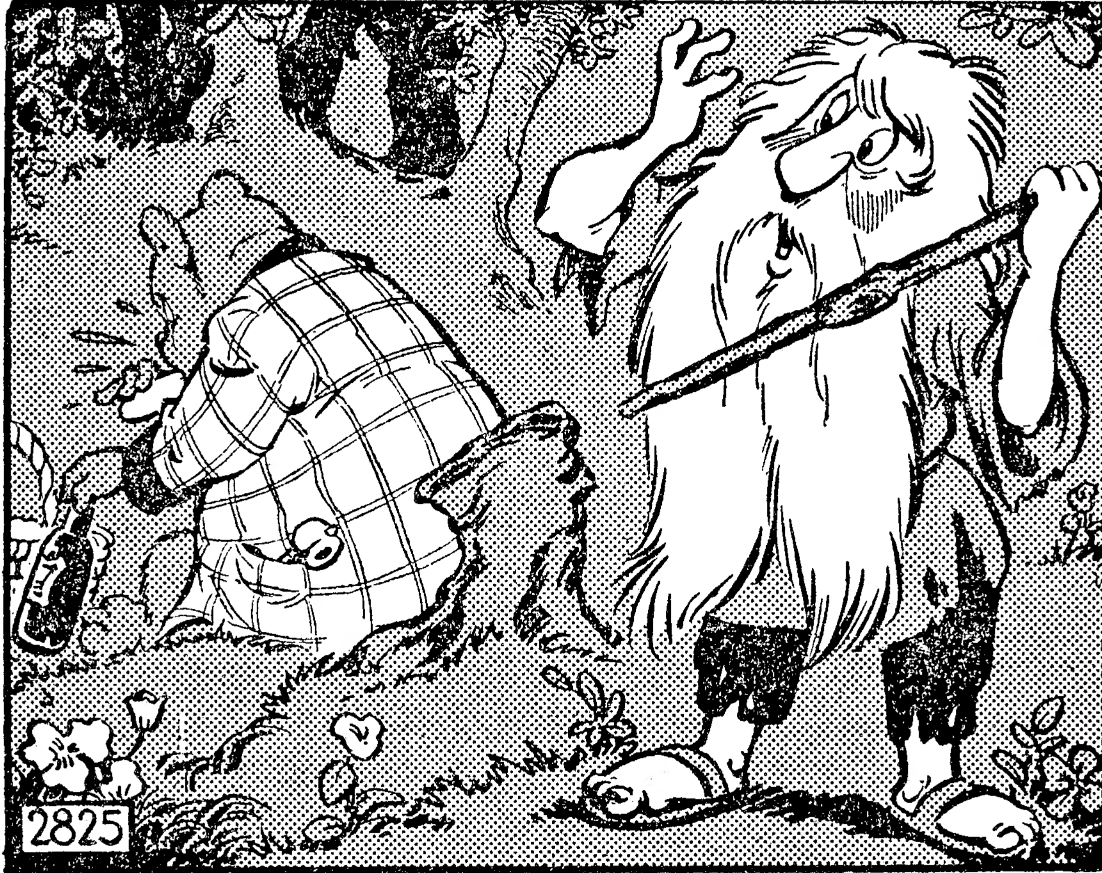
Hij liet zich met een smartelijke zucht in het mos zinken en staarde enige tijd peinzend naar zijn bagage. Toen begon hij als vanzelf het voedsel uit te pakken; hij stalde het keurig uit op het servet, dat Joost had meegegeven, hij rook er eens aan, hij voelde eens of het gebak nog broos en knapperig was en toen begon hij gretig te eten.

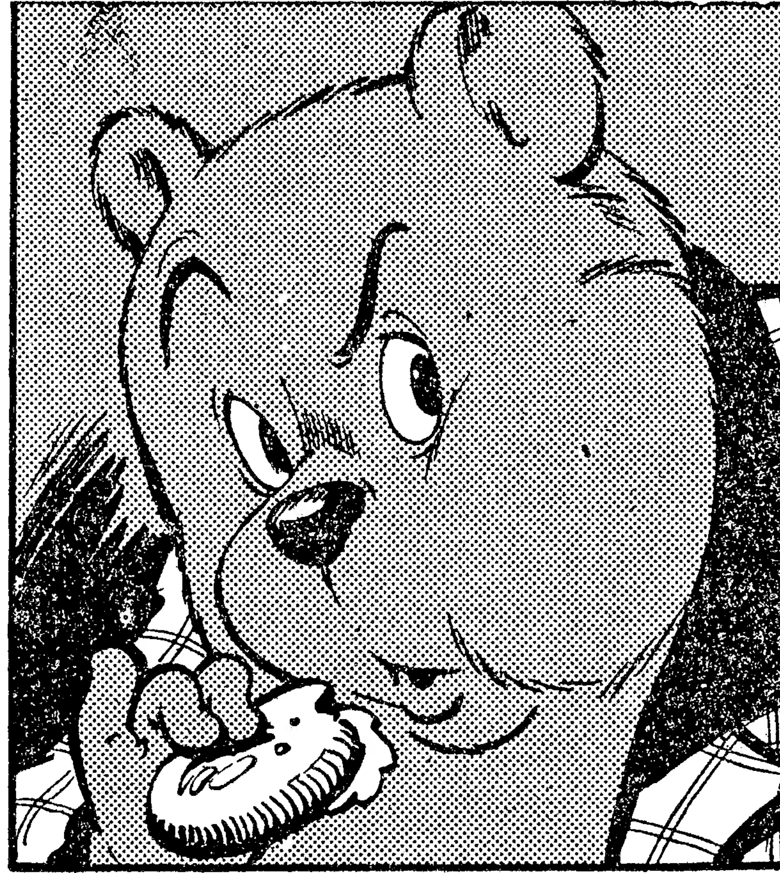
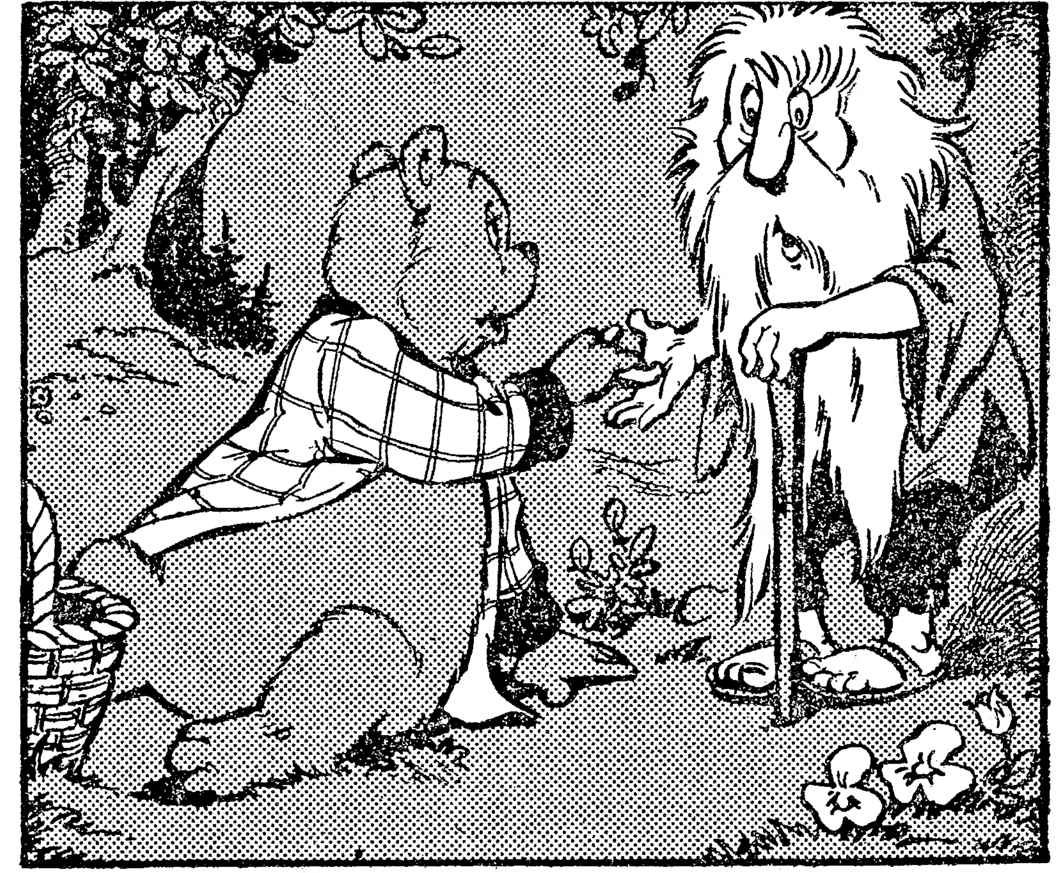
„Het is tenslotte zonde als het bederft", dacht hij al kauwend. „Trouwens, ik heb honger en ik moet aan mijn gezondheid denken. En het is beter aan mij besteed dan aan zo'n slordige zwerver, die er niet eens is, als men een weldaad aan hem wil bewijzen."

Op dat moment werd hij in zijn maaltijd gestoord door een klaaglijke stem.

„Welja!" riep de stem, „dat zit daar maar! Dat zwelgt in spijs en drank en wentelt zich in overdaad zonder te denken aan een oud en verkommerd trekker. Is er dan geen barmhartigheid meer?"

TOM POES EN DE GIEGELGAK

„Schaamt ge u niet?" riep de grijsaard uit. „Ge zwelgt daar in uw zondige overdaad zonder aan een verkommerd medeschepsel te denken!"

„Dat gaat te ver!" zei heer Ollie driftig. „Een Bommel zwelgt niet, want een heer kent zijn manieren! En dit is geen zondige overdaad. Het is heel gewoon wat eten, dat ik heb meegenomen om er een goede daad mee te doen, als u begrijpt wat ik bedoel!"

Met die woorden wendde hij zich van de klagende oude af en begon haastig te eten, want hij had honger. Maar al kauwende begon hij na te denken — en hoe meer hij nadacht, hoe langzamer hij at.

„Eten, dat heb ik meegenomen om er een goede daad mee te doen," herhaalde hij peinzend in zichzelf. „Hm... een hongerige oude zwerver, zei Tom Poes. En dit is... hm.. zou dit soms .. eh.. ik bedoel..."

Hij liet zijn gebak zinken en staarde nadenkend naar de bejaarde vreemdeling.

„Eh... zei u, dat u honger hebt?" vroeg hij.

„Honger?" riep de grijsaard. „Mijn ingewanden rammelen door mijn gebeente, mijn maag knort en deze doorvoede dikzak vraagt of ik honger heb! Bestaat er dan geen mededogen meer?"

Heer Bommel voelde zich driftig worden bij deze ongepaste woorden, maar zijn gezond verstand behield de overhand.

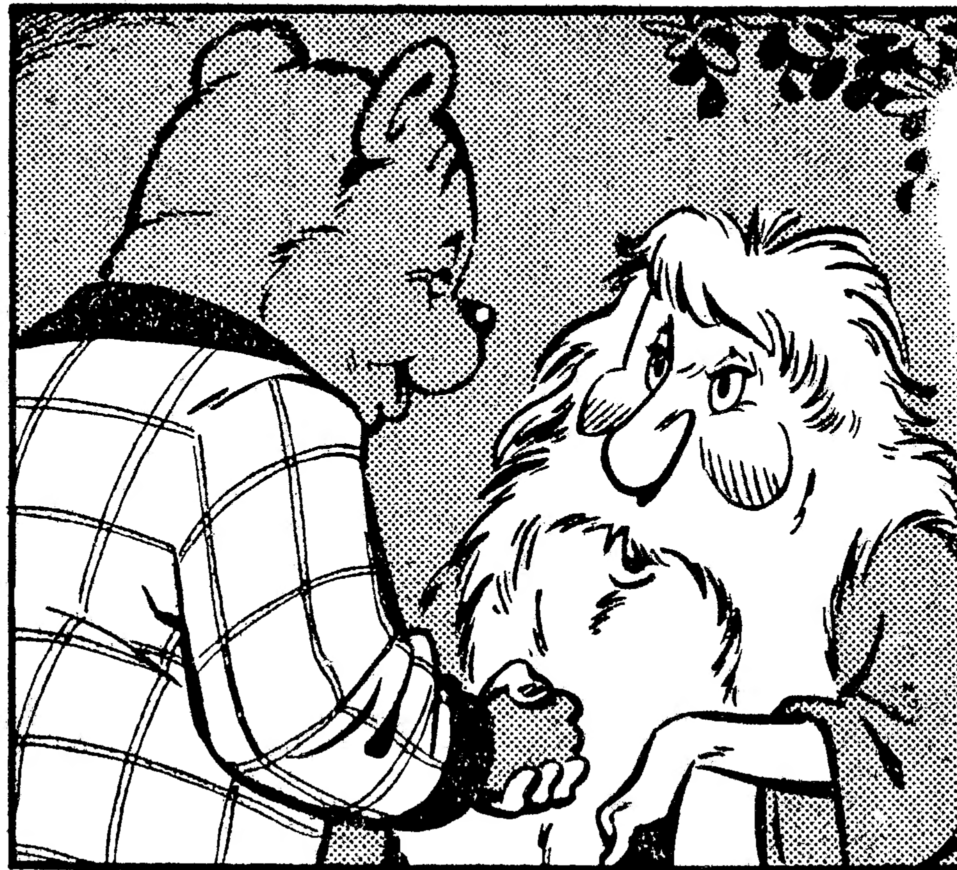
„Er is geen twijfel aan," dacht hij, „dit is de man die ik de hele dag al gezocht heb. Blijf kalm, Ollie. Bewijs nu, dat je je hersens kunt gebruiken."

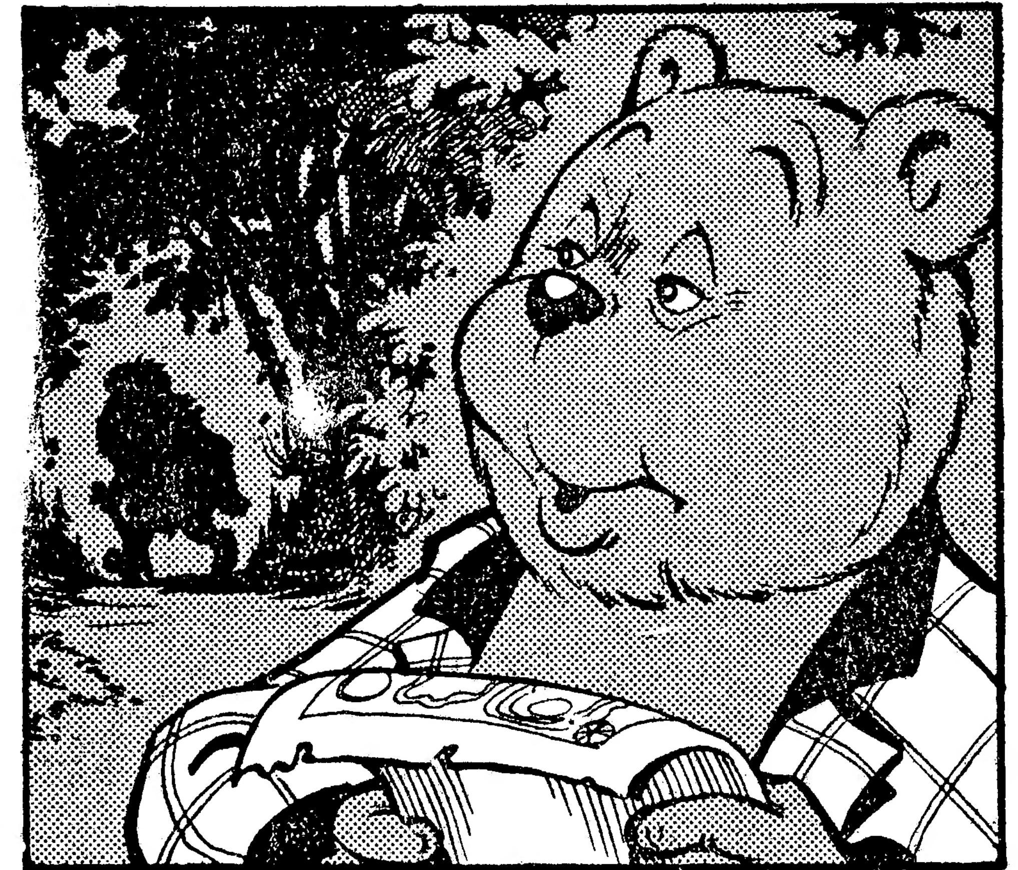
Hij grabbelde om zich heen en zocht in zijn mand, maar het enige voedsel dat er nu nog over was, was de korst in zijn hand.

„Hm," sprak hij met een geforceerde glimlach. „Hier die mag je hebben goede vriend. Laat het je maar goed smaken."

TOM POES EN DE GIEGELGAK 2826

De grijsaard keek ongelovig naar de korst die heer Bommel hem overreikte.

„Mag ik dit àllemaal hebben?" vroeg hij. „Al dit kostelijke voedsel? Weet ge zeker dat ge uzelf niet tekort doet?"

„Ach nee," zei heer Ollie. „Een heer kijkt niet op een kleinigheid als hij iemand een weldaad kan bewijzen. Tast toe en laat het u smaken, vriend."

De oude man liet het stukje baksel in zijn baard verdwijnen en slikte aandachtig.

„Op," stelde hij vast. „De smaak was goed. Ik proef, dat ge het uzelf aan niets laat ontbreken. De hoofdzaak is, dat het u goed gaat, nietwaar?"

„Zo is het," riep heer Ollie, breed lachend. „Als het mij goed gaat, gaat het iedereen goed, zei mijn brave vader altijd — en daar houd ik mij aan. Leven en laten leven. Ach ja, het ware te wensen, dat iedereen van de Bommelse gedachte doordrongen was."

„Uw wens zal vervuld worden," hernam de grijsaard. „Iedere weldaad heeft zijn eigen beloning. En dit is dus de beloning voor uw goedheid. Want de domheid van een onmogelijke wens is even groot als in het geheel geen wens. U mag de gak hebben."

„Wàt mag ik hebben?" vroeg heer Ollie zeer verbaasd.

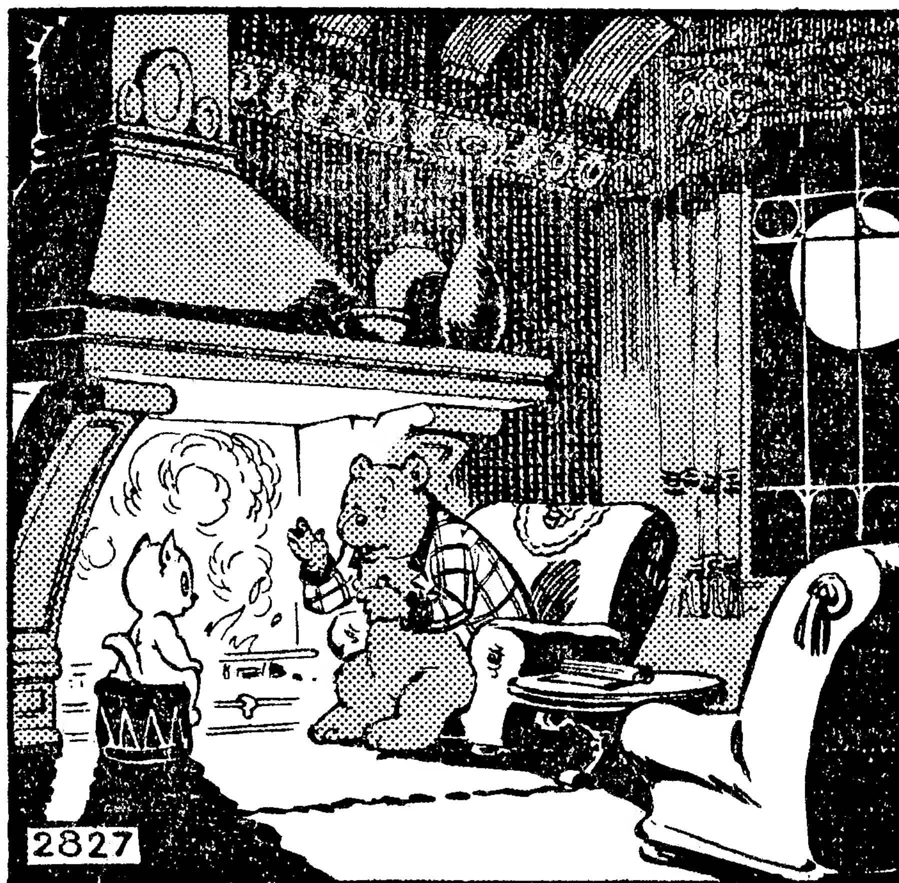
„De gak," herhaalde de vreemde zwerver. „De gak zal u in staat stellen om de Bommelse gedachte overal te laten doordringen."

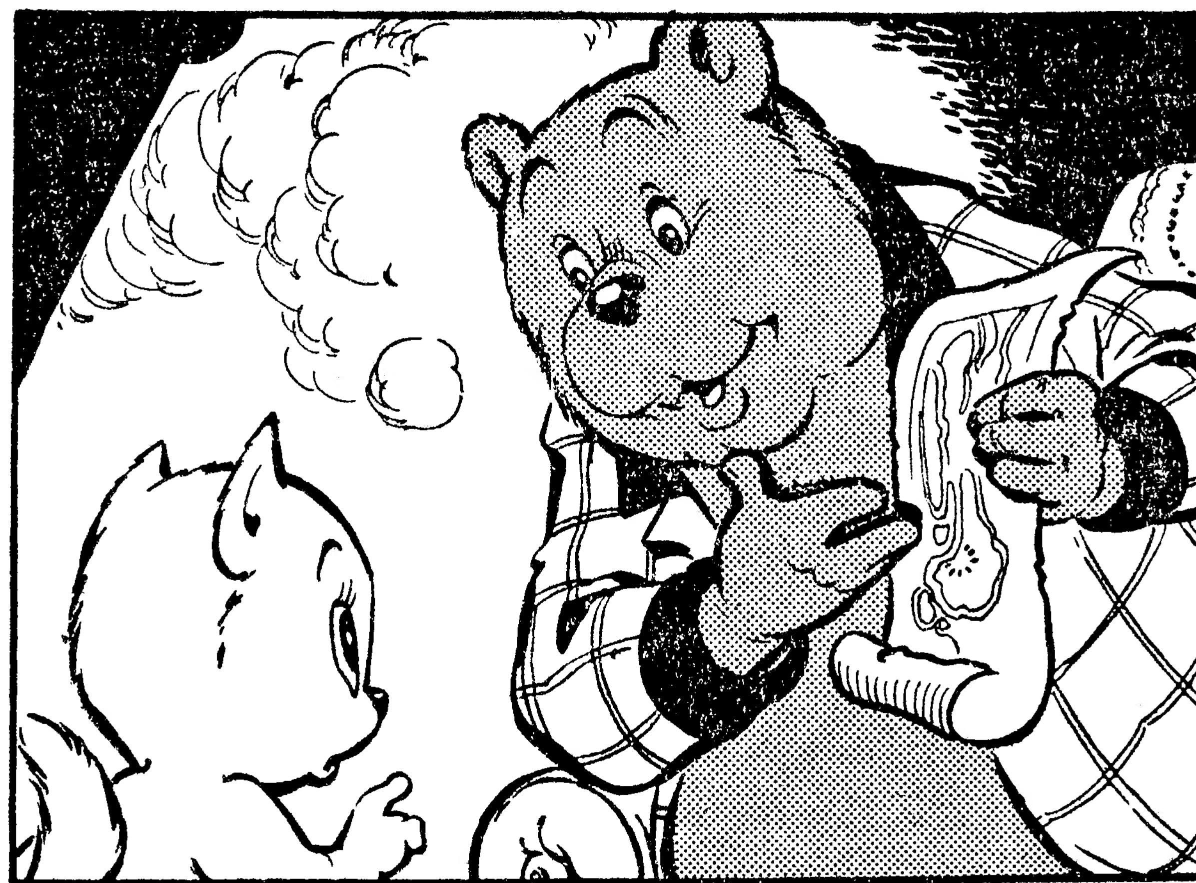
„Wat is de gak?" vroeg heer Ollie onthutst. „Wáár is de gak, bedoel ik — als u begrijpt wat ik bedoel?"

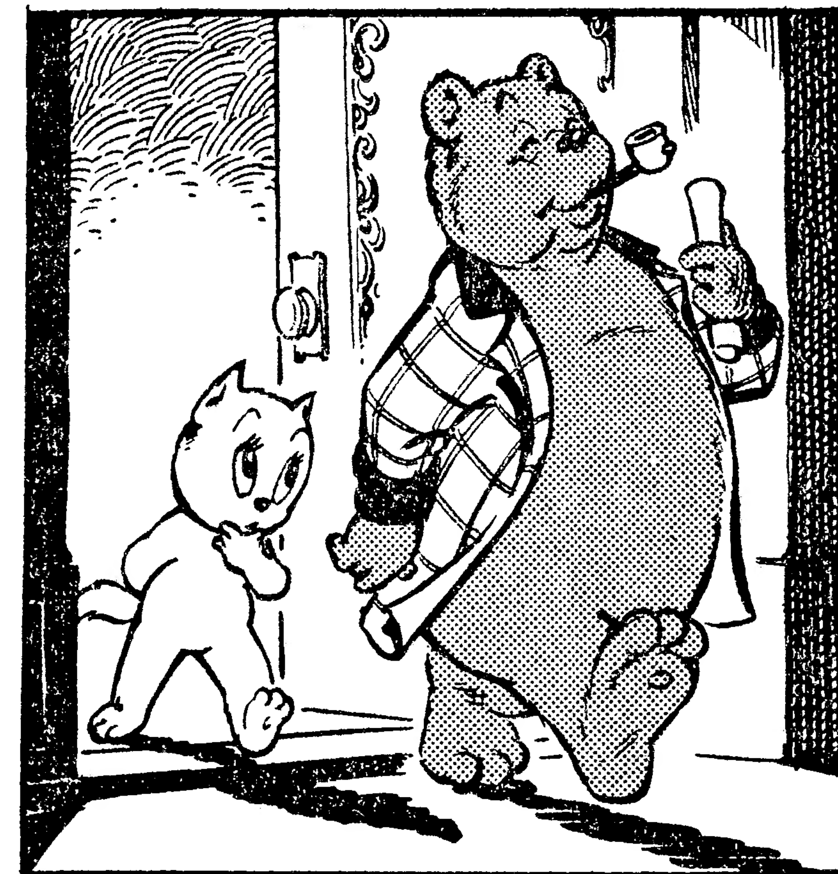
„Hier is een landkaart," zei de oude. „Zoek en ge zult vinden."

Met deze woorden wendde hij zich om en verdween in het maanlicht.

TOM POES EN DE GIEGELGAK

Later op die avond zat heer Bommel aan het haardvuur en vertelde zijn wedervaren aan Tom Poes.

„Het was een aardige, oude baas," sprak hij. „Veel eten deed hij niet. Toen hij kwam was alles trouwens haast op. Maar hij was erg blij met de korst, die ik hem gaf. Uit dankbaarheid mag ik de gak hebben."

„De gak?" vroeg Tom Poes verbaasd. „Wat is dat?"

„Oh . . . eh . . . heel gewoon; de gak," legde heer Ollie uit. „De gak zal mij in staat stellen om de Bommelse gedachte uit te dragen, als je begrijpt wat ik bedoel."

„Nee, dat begrijp ik niet," zei Tom Poes. „Waar is die gak dan? Hoe ziet hij er uit?"

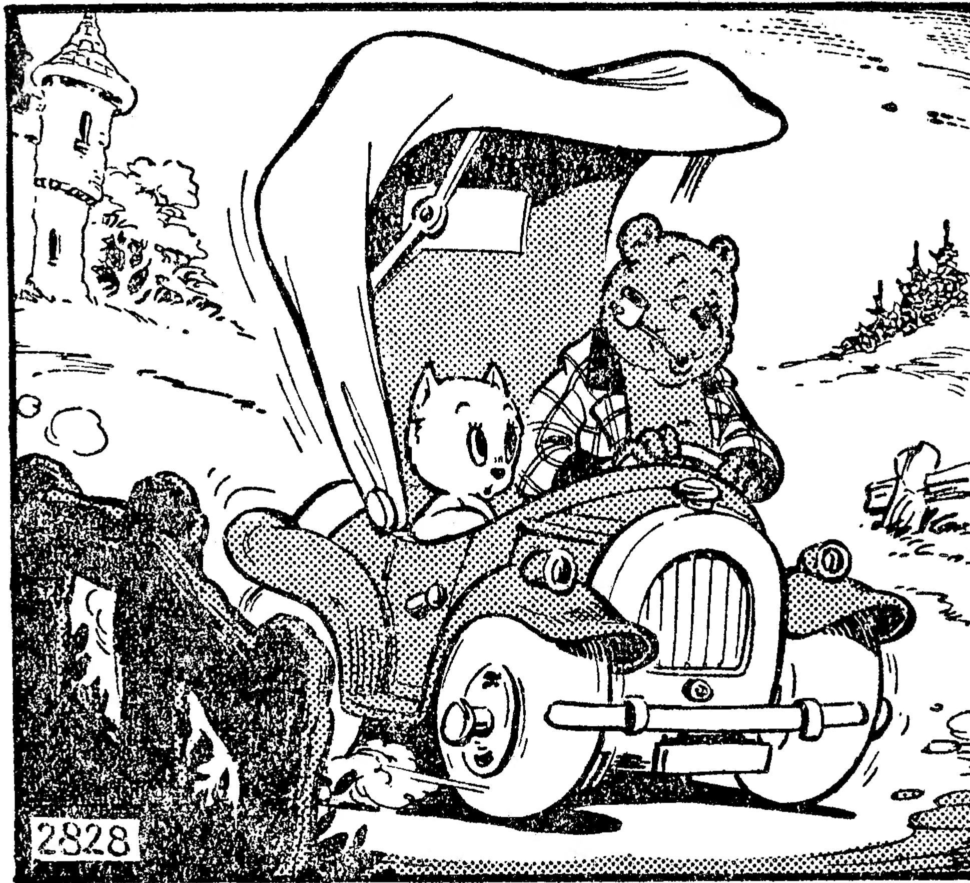
„Je vergt te veel," hernam heer Bommel, wat korzelig. „Ik heb een landkaart van de oude heer gekregen. Zoek en ge zult vinden, zei hij en daar houd ik mij aan. Morgen ga ik zoeken, dus dat is in orde."

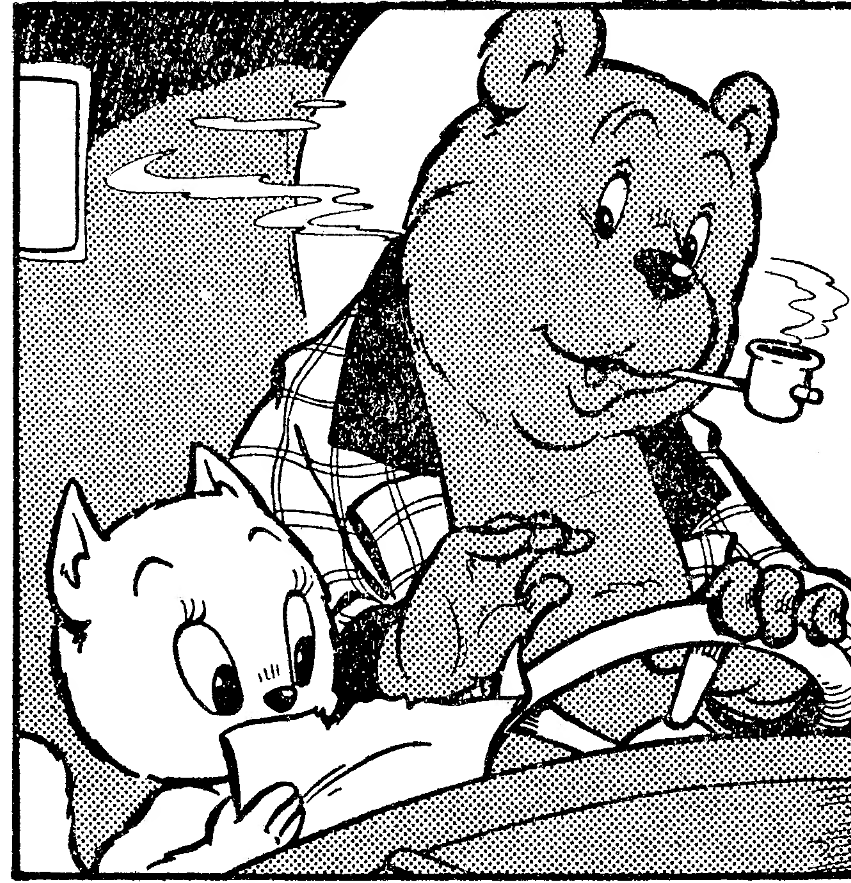
„Hm," mompelde Tom Poes. „Ja, ja. Maar wat is de Bommelse gedachte die u wilt uitdragen?"

„Wel heb je ooit!" riep heer Ollie ontstemd. „Dat weet toch iedereen, die het leven en strijden van een Bommel oplettend heeft gevolgd? De Bommelse gedachte is natuurlijk om eh . . . Kijk, men moet het zó bekijken: de Bommelse gedachte houdt in, dat eh . . . wel iedereen zou eigenlijk, om kort te zeggen . . . hm! Ach wat! Dat is een onzinnige vraag, jonge vriend! Jij moest beter weten! Jij bent vanaf je prille jeugd grootgebracht in de Bommelse gedachte. Maar misschien ben je nog te jong om alles te begrijpen wat er in mij leeft en woelt. Komaan, ik ga slapen. Morgen gaan wij de gak vinden en dan snap je het vanzelf. Welterusten, Tom Poes."

Heer Ollie stapte voldaan de kamer uit en Tom Poes volgde hem nadenkend.

TOM POES EN DE GIEGELGAK

De volgende morgen startte heer Bommel reeds vroeg de motor van de Oude Schicht en ging op weg.

„Eens kijken," sprak hij. „Moesten we nu naar links of naar rechts? Dat is de vraag. Die oude heer zei, dat ik het zou vinden als ik maar zocht — en daar houd ik mij dus aan. Waar moet ik zoeken, Tom Poes?"

Tom Poes vouwde met een zucht de kaart uit, die heer Ollie van de bejaarde zwerver gekregen had.

„We moeten naar het Gakzand," zei hij na enig zoeken. „Daar staat tenminste een kruisje."

„Het Gakzand," herhaalde heer Bommel. „Juist! Hm . . . waar is dat ergens, jonge vriend? Kan je niet duidelijker zijn?"

„Er staat maar één weg op de kaart," mompelde Tom Poes. „Maar ik zou niet weten welke weg dat is, want er staat geen naam bij."

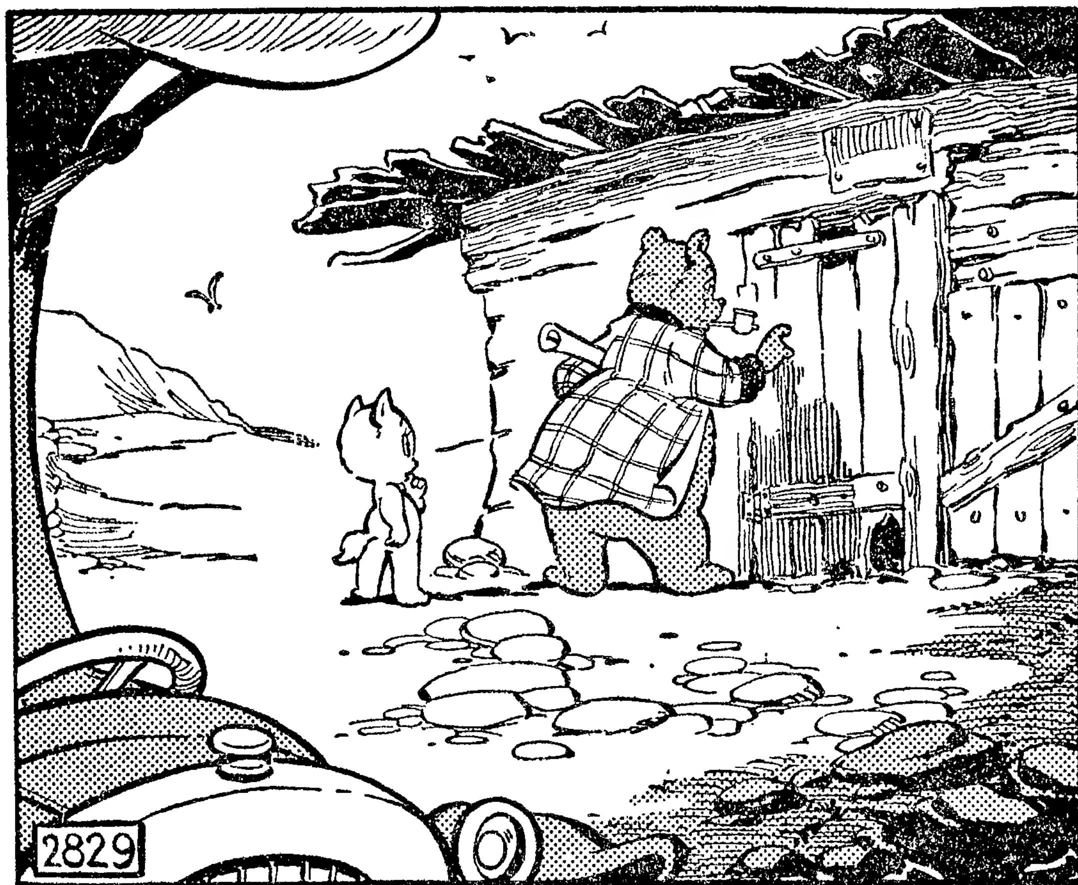
„Aan jouw hulp heb ik niet veel," riep heer Ollie geprikkeld uit. „Het is gelukkig, dat ik een fijne neus voor dit soort dingen heb, want anders zouden we nergens komen. Die ene weg is natuurlijk de weg waarop we rijden, dat is duidelijk."

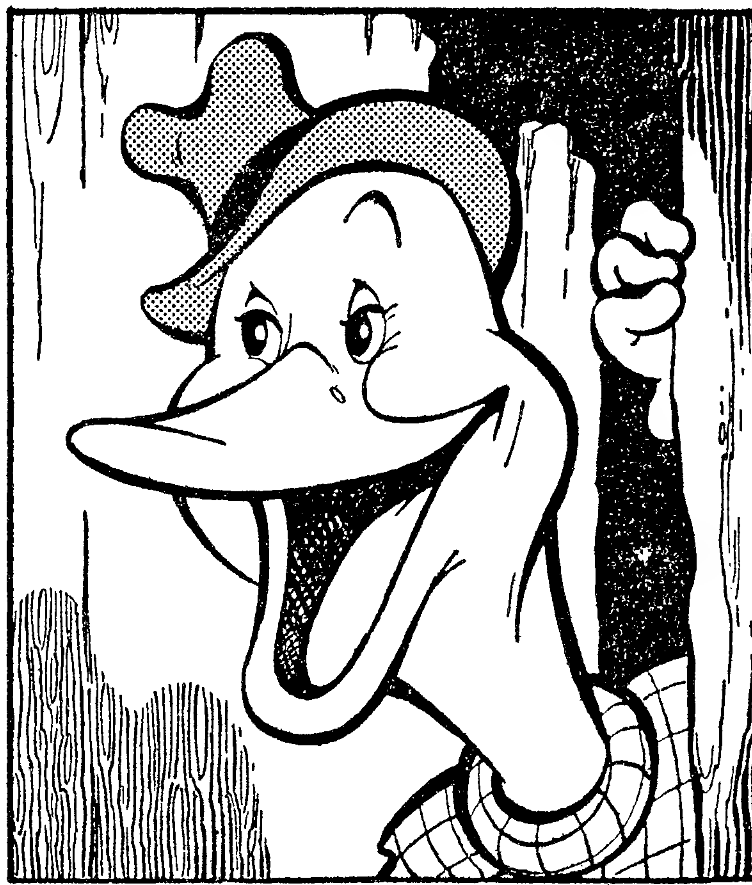
„Hm," zei Tom Poes. Hij dacht er het zijne van, doch omdat de ene weg even goed als de andere was en daar hij het mooie vertrouwen van zijn vriend niet aan het wankelen wilde brengen, zweeg hij verder. Zo stuurde heer Bommel zijn voertuig dus zelfverzekerd voort. Het landschap werd steeds kaler en meer verlaten, totdat er bij een kromming van de weg plotseling een wijde vlakte zichtbaar werd.

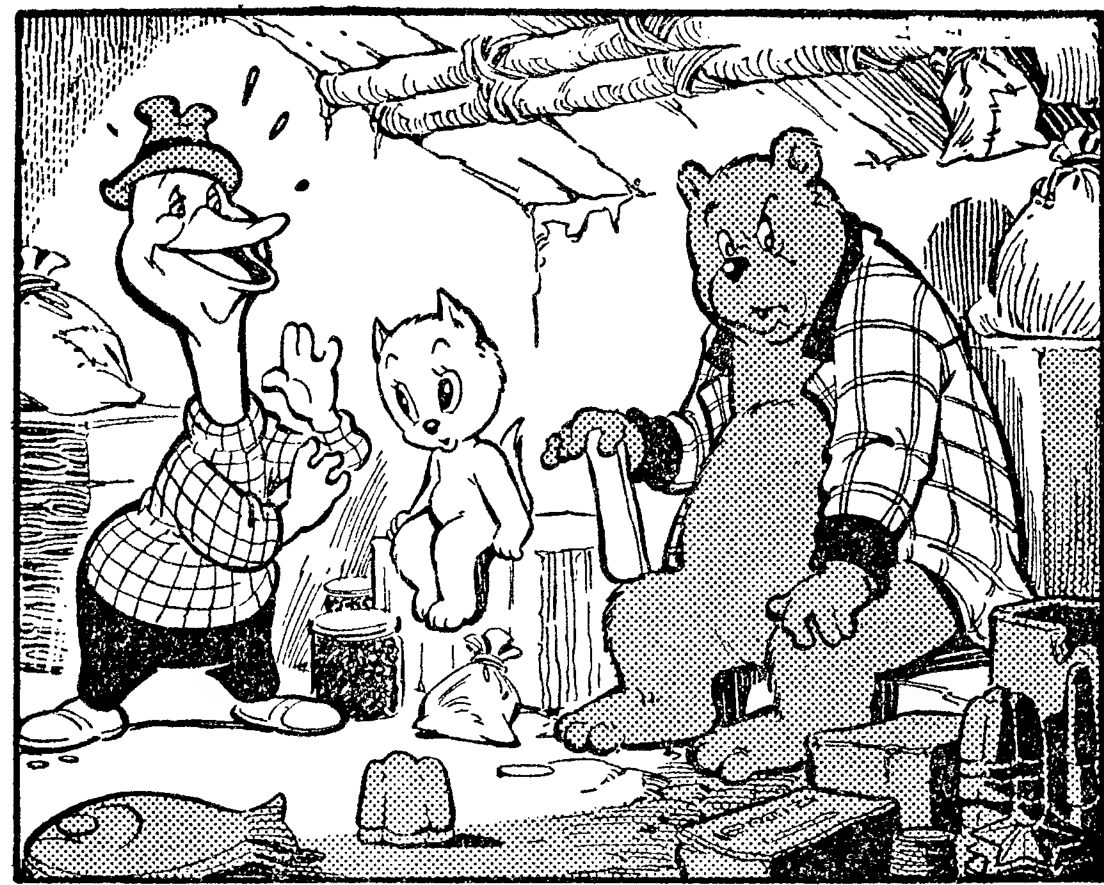
„Zand!" zei heer Ollie tevreden. „Allemaal zand. Dit moet het Gakzand wezen."

„Als u het zegt, zal het wel zo zijn," zei Tom Poes. „Wanneer dit dan het Gakzand is, moeten we daar bij dat huisje zoeken, want daar staat dat kruisje ongeveer."

TOM POES EN DE GIEGELGAK

Heer Bommel stuurde de Oude Schicht voorzichtig de vlakte in, totdat de wielen in het zand begonnen te zakken. Om de bejaarde motor niet te zeer te vermoeien en omdat verder rijden bovendien vermoeiender zou zijn dan lopen, steeg hij toen uit en ging met Tom Poes te voet verder.

„Je ziet het; wie zoekt zal vinden," sprak hij tevreden, toen ze tenslotte voor het huisje stilhielden. „Dit is dus het Gakzand. En in het Gakzand is de gak, dat is duidelijk. Komaan, laten we maar eens aankloppen. Misschien kan de eigenaar van deze hut ons de gak wijzen."

Hij voegde de daad bij het woord.

Binnen klonk enig geschuifel en daarop werd de deur wijd geopend.

„Dag luidjes!" riep de hutbewoner blij. „Komen jullie vormpjes kopen?"

„Wammes Waggel!" zei heer Bommel verrast. „Jij hier? Weet je ook waar de gak is?"

„De gak?" vroeg Wammes. „Wat een dolle naam. Hihihi! Nee hoor, die weet ik niet. Kom binnen, dan kunnen jullie uitzoeken wat voor vormpjes je wilt hebben."

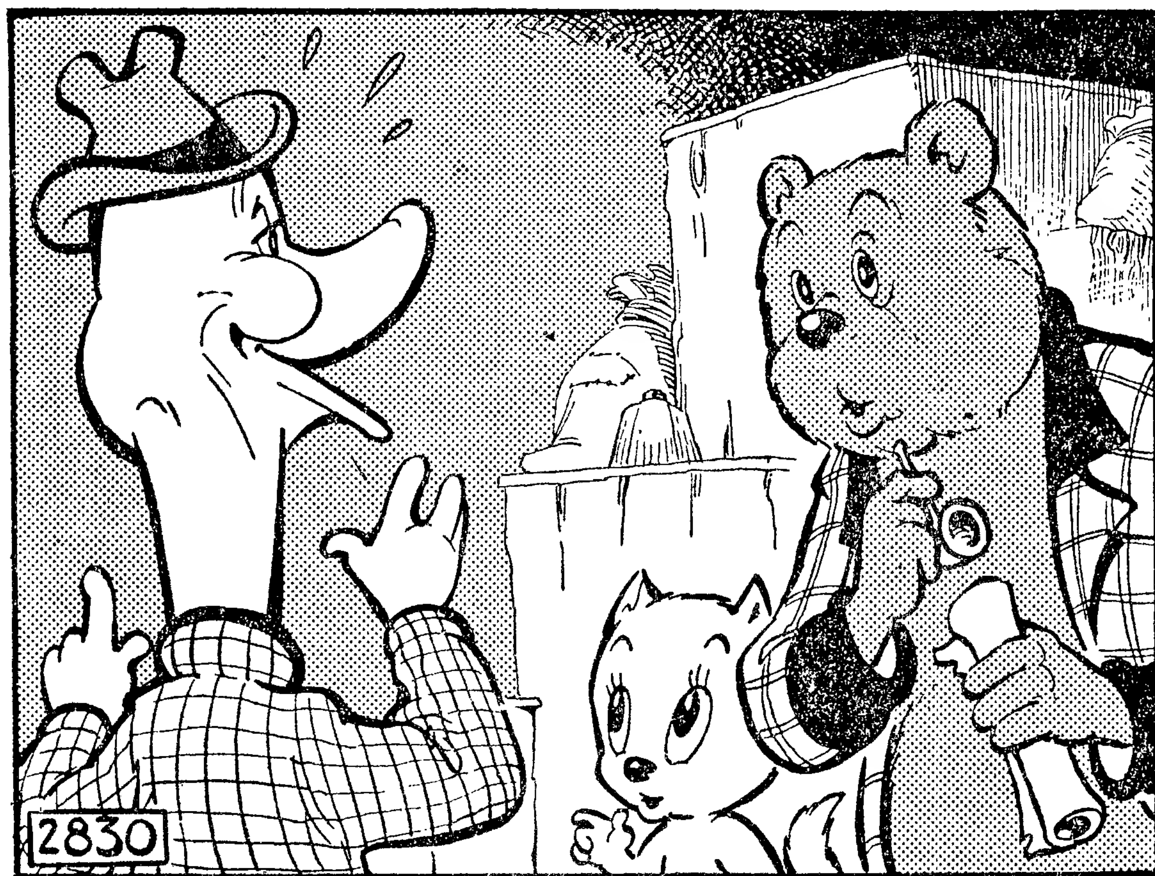
„Wat zeur je toch over vormpjes, jonge vriend," zei heer Bommel gemelijk. Hij stapte het gebouwtje binnen en keek misprijzend rond.

„Zandvormpjes," verklaarde Wammes Waggel. „Ik heb alle soorten, hoor. Puddinkjes en visjes en sterretjes en van alles. Zoek maar uit! Ze zijn enig."

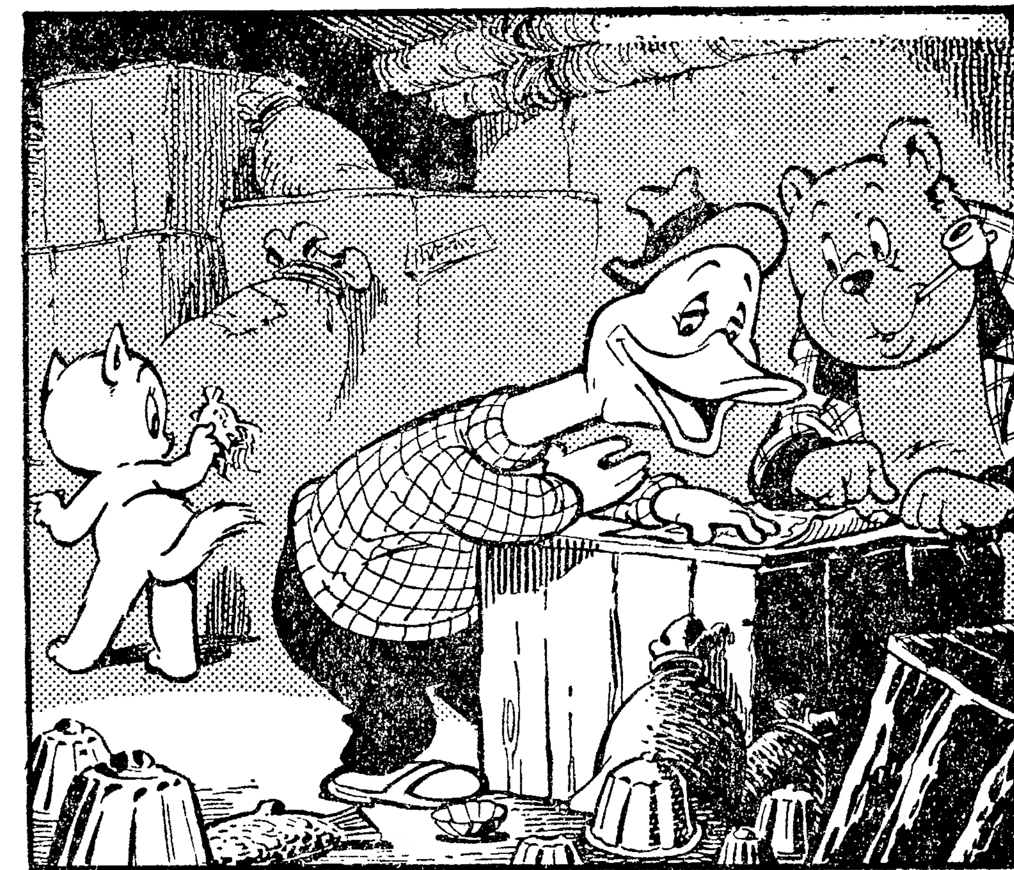
„Hm," zei Tom Poes. „Hoe ben je op het idee gekomen om hier zandvormpjes te gaan verkopen?"

„O, dat idee kwam vanzelf," legde de koopman uit. „Er was een rare oude man en die zei: ‚Loop naar het Gakzand'. En dat deed ik en toen zag ik, dat hier een mooie markt voor zandvormpjes lag. Nogal wiedes hè?"

TOM POES EN DE GIEGELGAK

„Ik kwam een vreselijk oude meneer tegen," vertelde Wammes Waggel. „Hij had reuze honger, zei hij, echt zielig hoor. Nou toen heb ik hem de kaas van mijn brood laten eten en toen mocht ik een wens doen."

‚Jij ook al?" riep Tom Poes uit. „Wat heb je gewenst, Wammes?"

„Om lol te hebben natuurlijk," zei Wammes. „En toen zei hij dat dat een domme wens was en dat de domheid van een domme wens even groot is als helemaal geen wens te doen... loop naar het Gakzand!' zei hij."

„En toen?" vroeg heer Ollie gespannen.

„Nou, toen ben ik naar het Gakzand gelopen," hernam Waggel. „Nogal wiedes hè. Maar lol is hier niet, hoor. Het is hier echt saai. Nou toen heb ik zandvormpjes gekocht, want ik dacht, dat daar wel een zaak in zou zitten. Maar de zaak gaat slecht hoor. Jullie zijn de eerste klanten."

„We zijn geen klanten," zei heer Bommel stroef. „We zoeken de gak. Die moet hier zijn, volgens mijn kaart."

„Hè wat sneu," riep de vormpjesondernemer uit. „Weet je zeker, dat je geen puddinkjes wilt maken? Er is hier reuze veel zand!"

„Nee," zei heer Ollie kort.

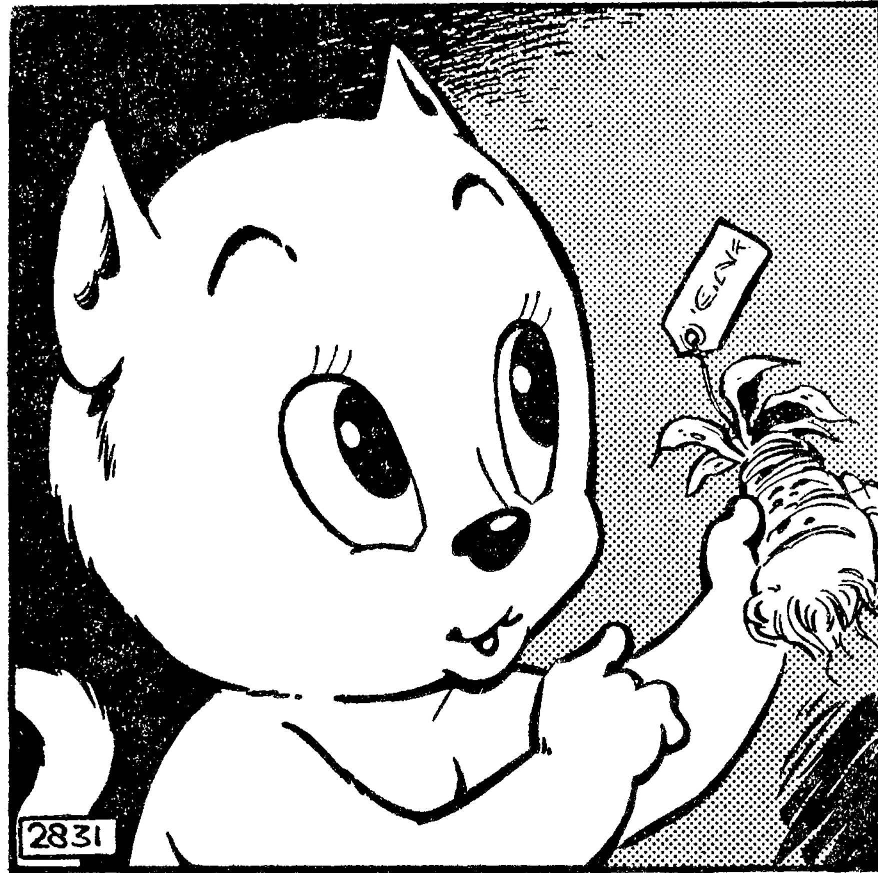
„Wil je dan niet een beetje lol maken?" bood Wammes aan.

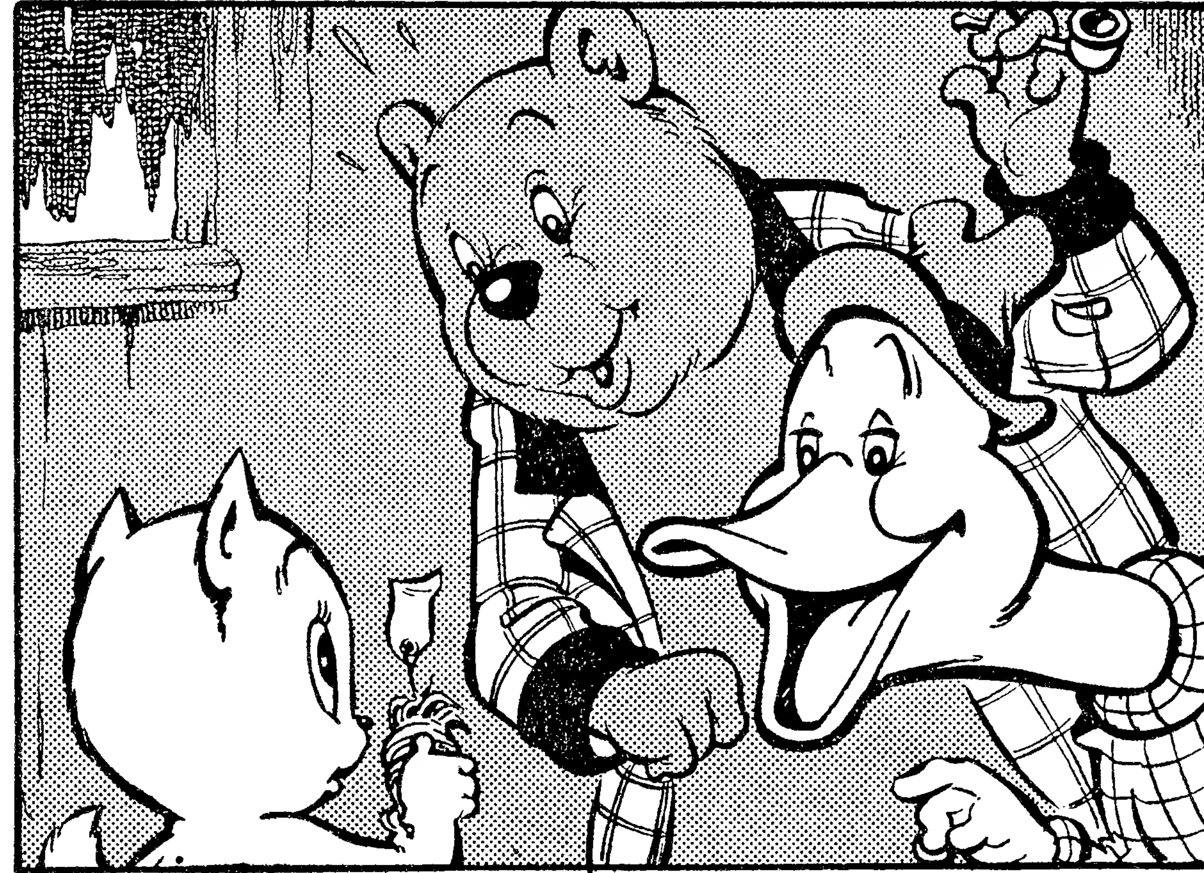
„Nee!" herhaalde heer Bommel met grote nadruk. „Ik zoek de gak! Diezelfde grijsaard die jou lol liet wensen heeft mij een gak beloofd — en daar houd ik mij aan."

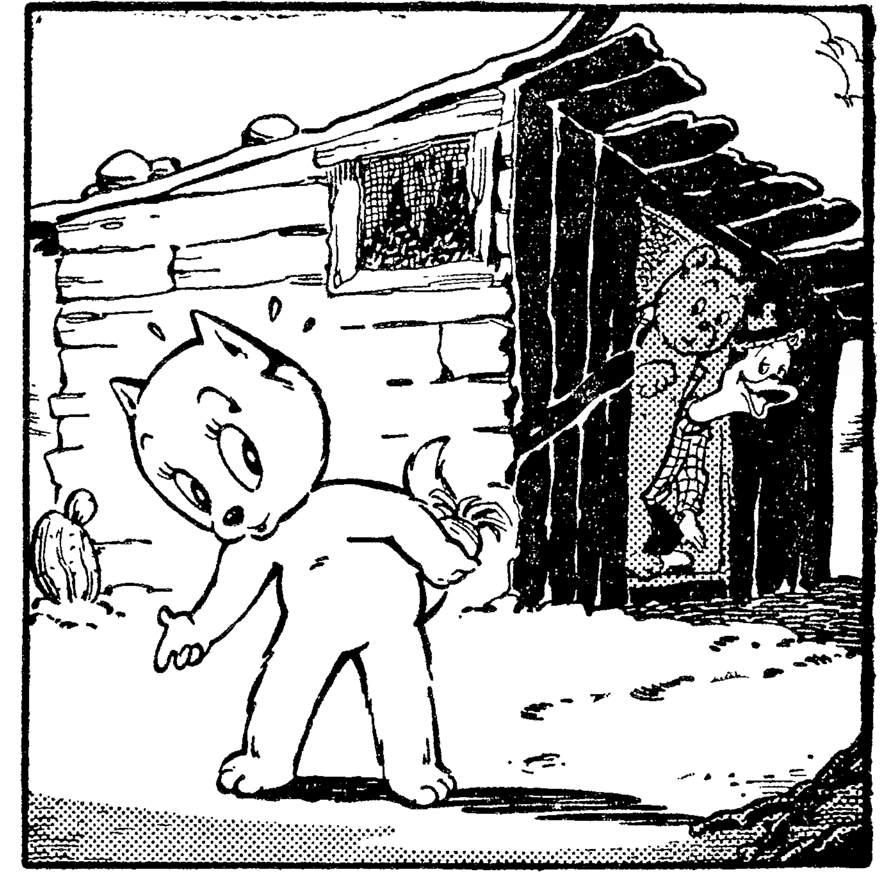
„Die oude is een jokkebrok!" riep de ander verbitterd. „Ik heb geen lol en jij hebt geen gak. Het is allemaal reuze oneerlijk!"

„Wacht eens even," zei Tom Poes, die een beetje had rondgekeken. „Wat is dit voor een ding?"

TOM POES EN DE GIEGELGAK

„Ik heb het!” riep Tom Poes en hij stak een vreemd voorwerp omhoog dat hij in een hoek gevonden had.

„Wat heb je?’ vroeg heer Ollie misnoegd. „Je moet een ouder en wijzer iemand niet steeds in de rede vallen, jonge vriend. Ga nu maar met dat vieze ding buiten spelen, terwijl ik naar de gak ga zoeken”.

„Maar dit is de gak”, zei Tom Poes verontwaardigd. „Er hangt een kaartje aan waar het op staat. Kijk maar!”

Heer Bommel en Wammes Waggel bogen zich over het raadselachtige kleinood en heer Ollie las langzaam: „Gak — uitdragend soort”.

„Hihihi! Wat mal!” riep Wammes uit. „Laten we er mee gaan voetballen, luitjes! Kunnen we lol hebben”.

„Zwijg”, sprak heer Bommel waardig. „Dit is een groot moment. De gak zal mij in staat stellen om de Bommelse gedachte uit te dragen. En ziedaar. Daar is hij. Een héél bijzonder ogenblik, jonge vrienden”.

„O, wat enig”, zei Waggel. „Wat is een gak?”

„En wat is de Bommelse gedachte?” vroeg Tom Poes.

Heer Ollie richtte zich toornig op.

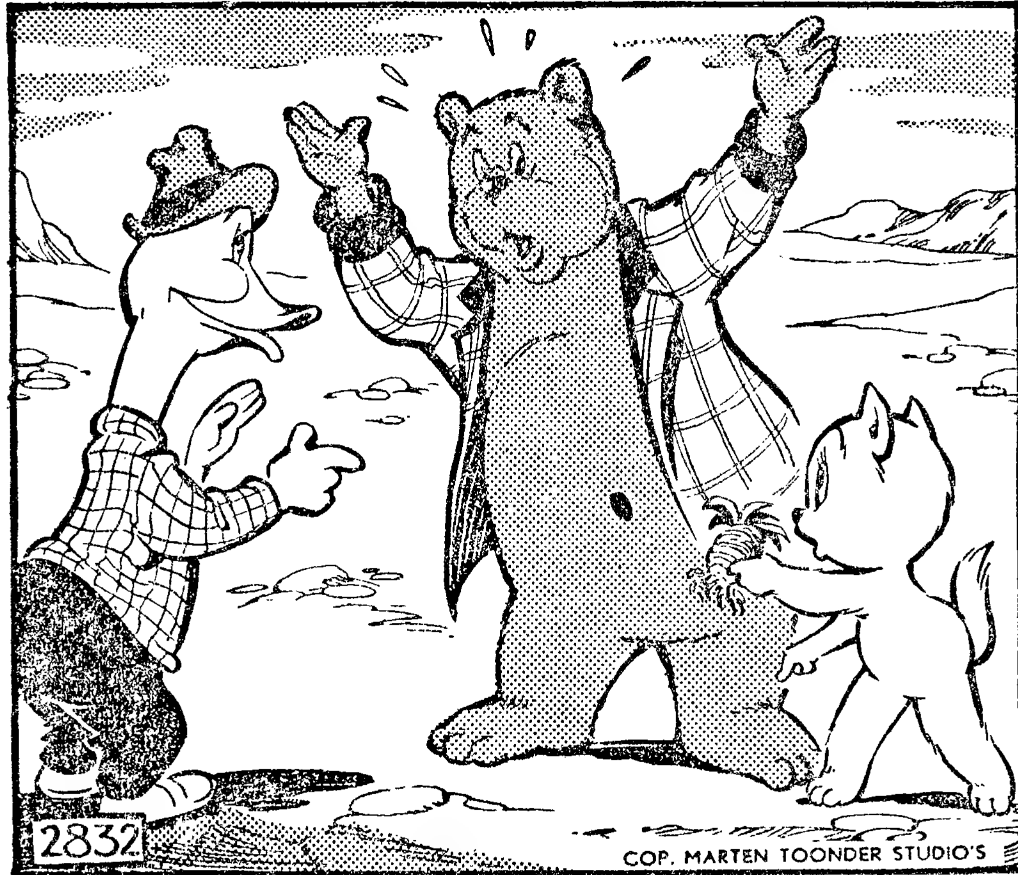
„Twee dwazen kunnen meer vragen dan een heer kan beantwoorden”, zei hij uit de hoogte. „Geef mij de gak, Tom Poes. Dan ga ik uitdragen”.

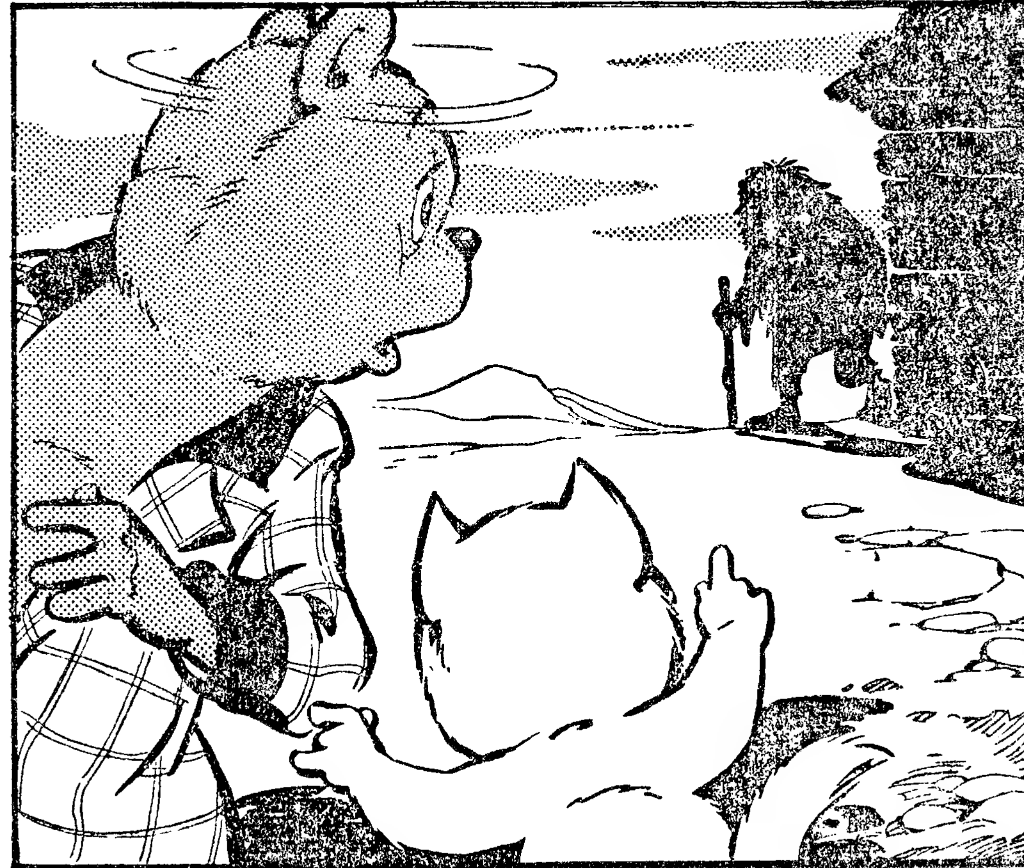
„Uitdragen”, mompelde hij. „Jawel, gemakkelijk gezegd. Maar hoe draagt een gak uit? Wat moet ik met het ding doen? Zeg dan eens iets, Tom Poes! Je staat daar maar en laat mij weer alles alleen doen”.

„Hm,” zei Tom Poes. Hij pakte het voorwerp en liep er mee naar buiten.

„Ik zou het in de grond stoppen”, vervolgde hij. „Het lijkt me een soort knol toe; misschien gaat hij wel groeien”.

TOM POES EN DE GIEGELGAK 2832

„Het is vast een soort gewas", zei Tom Poes. „Als we hem planten zal hij wel gaan groeien en dan kunnen we verder zien."

„Onzin", sprak heer Bommel. „Je vergeet, dat dit een gak is. Een héél bijzonder voorwerp, dat de Bommelse gedachte zal uitdragen. En hoe kan iets nu uitgedragen worden wanneer men het in de grond stopt?"

„Bah", zei Wammes Waggel pruilend. „Ik vind het allemaal niks enig, hoor. Er is helemaal geen lol aan. En die oude meneer heeft mij lol beloofd. Het is allemaal echt vals!"

Op dat moment konken er plotseling voetstappen en van achter het hutje vandaan marcheerde de grijsaard van de vorige dag nader.

„Welja", galmde hij. „Dat tiert en raast, dat slaat onheuse taal uit en wentelt zich in tergend ongeloof. Uw wensen zijn vervuld, wat wilt ge nu nog meer?"

„Mijn wens is helemaal niet vervuld!" riep Wammes. „Lekker! Sliep uit!"

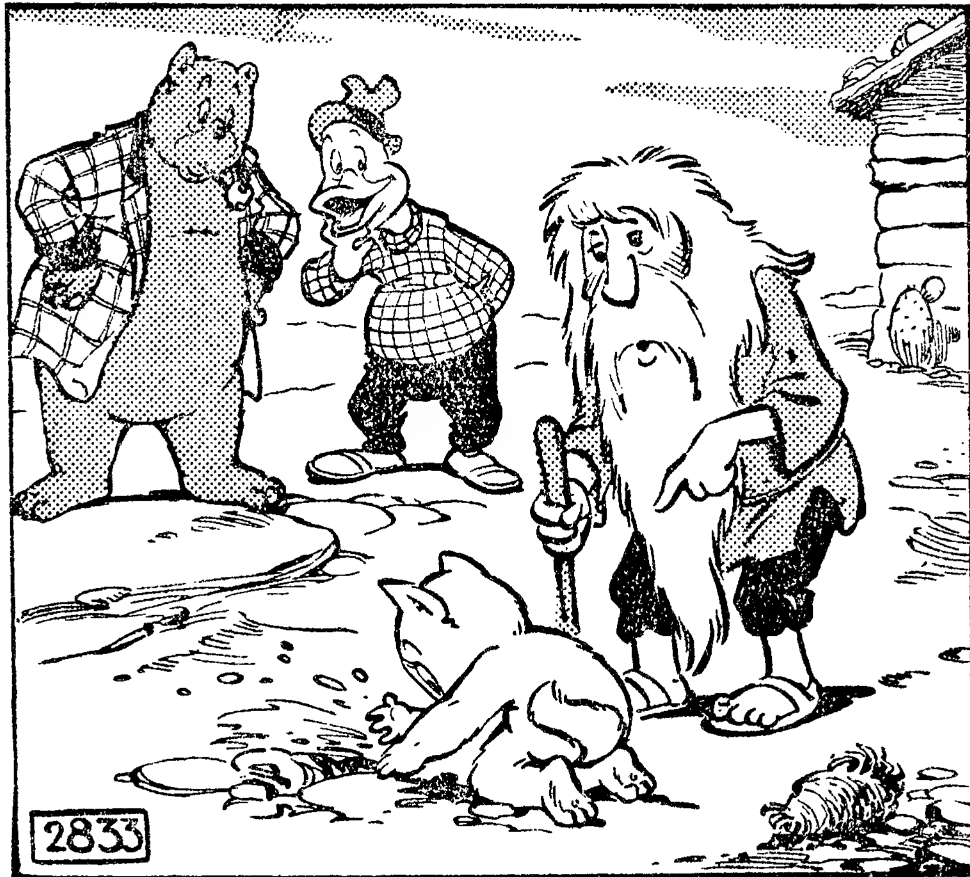
„Zwijg", zei heer Ollie verbitterd. „Het is niet lekker. Hier sta ik met mijn gak, maar hoe moet ik hem gebruiken? Dàt is de kwestie."

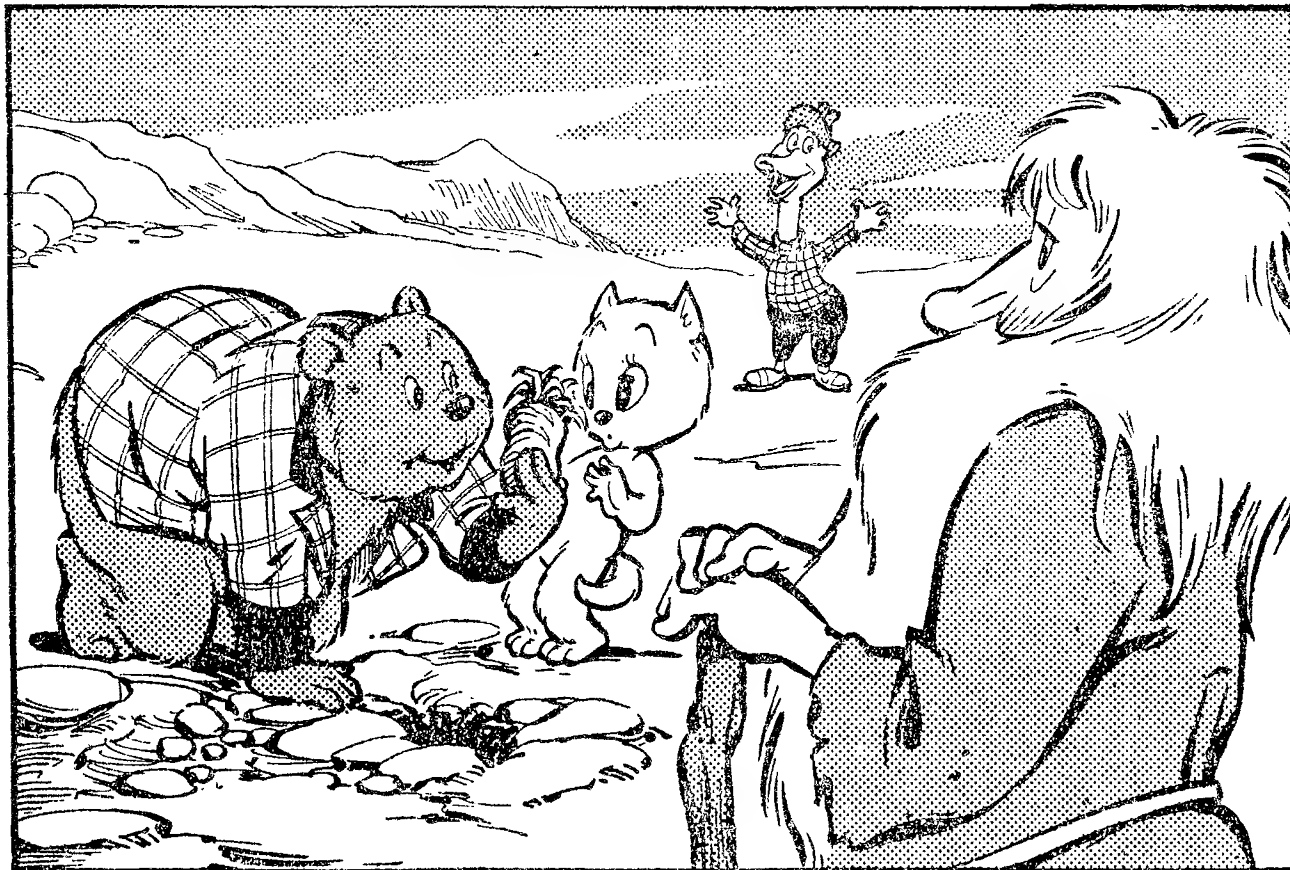
„En gij, jongske?" vroeg de oude. „Gij hebt geen wens gedaan en toch zijt ge hier. Ik hoorde u krakelen. Wat wilt gij?"

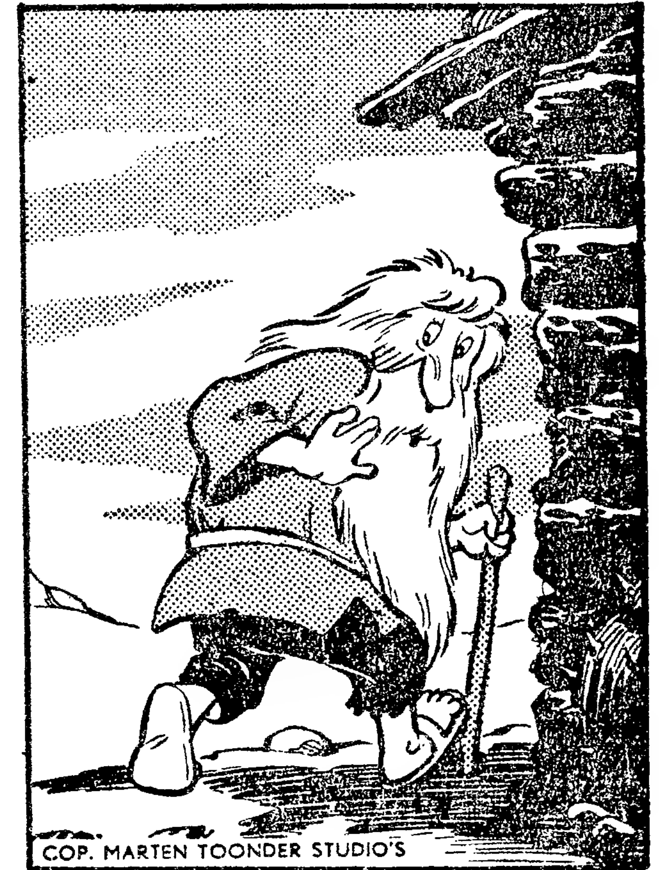
„Ik gaf zo maar een raad", zei Tom Poes. „In de grond stoppen, zei ik, dan gaat hij wel groeien. Maar ik heb er niets mee te maken, hoor. En ik geloof dat het beter zou zijn om dat hele ding maar te vergeten."

„Uw raad is de beste", sprak de grijsaard goedkeurend. „In de grond stoppen. Juist. Zoek de kern, zoek altijd de kern. Komaan we gaan beginnen."

TOM POES EN DE GIEGELGAK

„We beginnen!" sprak de grijsaard met galmende stem. „Iedere wens houdt zijn vervulling in zich. Kom hier, jongske."

Tom Poes stapte naar voren.

„Ge zijt een wroetertje!" riep de oude. „Ge doet geen wensen, maar dat is even dom als het doen van een onmogelijke wens. Wroet dus een gat in dit zand; een diep, rond gat. En zoek de kern."

Tom Poes gehoorzaamde zwijgend en daarop wenkte de ander heer Ollie.

„Ge wilt een gedachte uitdragen," hernam de oude man somber. „Een onmogelijk idee. Maar de domheid van een onmogelijke wens is even groot als helemaal geen wens. Plant de gak en draag uit."

Heer Bommel schoof Tom Poes opzij, liet met grote zorg de gak in het zand zakken en veegde de grond er overheen.

„Ziezo," sprak hij voldaan. „Een mooi stukje werk, al zeg ik het zelf. Maar de grond is wat dor, als u begrijpt wat ik bedoel. Ik hoop maar, dat hij groeien wil."

„En ik?" riep Wammes uit. „En ik dan? Waar is nu de lol? Ik vind er niks aan, hoor! Niks enig!"

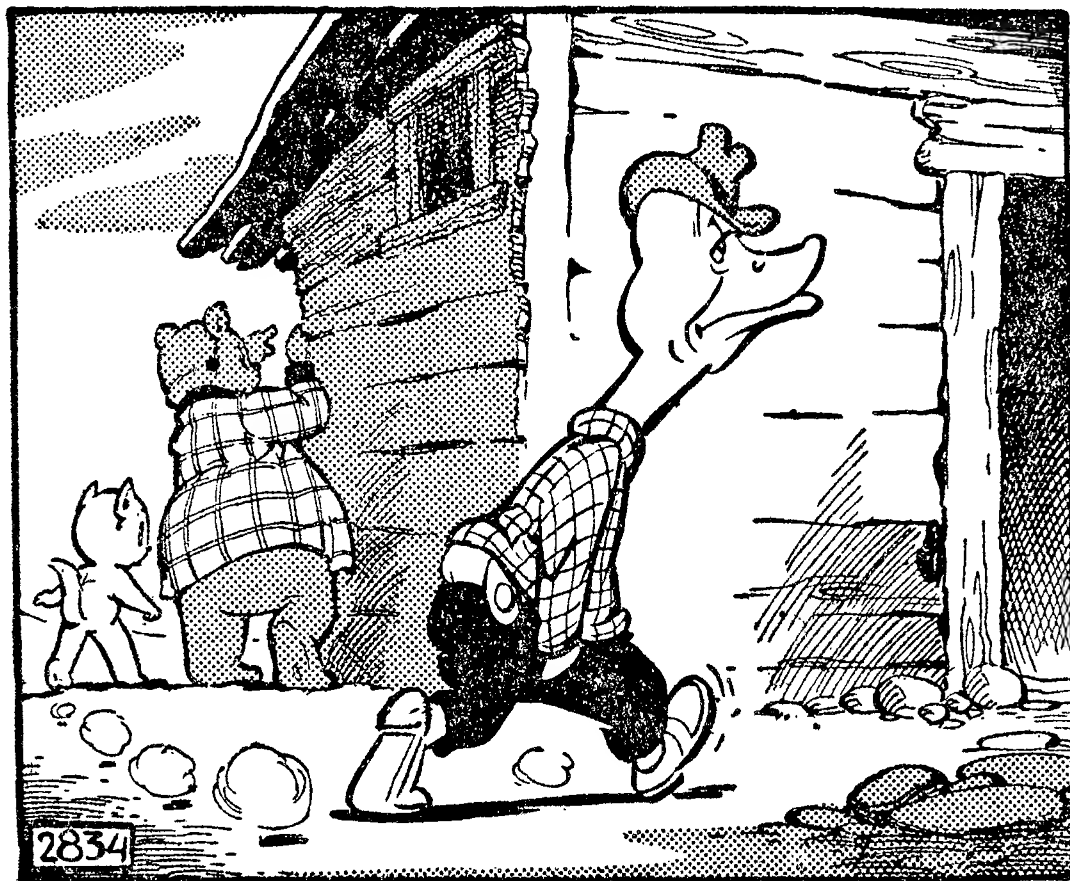
„Lol," galmde de oude, „lol komt vanzelf. De een moet wroeten, de ander moet planten, maar de lol komt vanzelf. En nu vaarwel!"

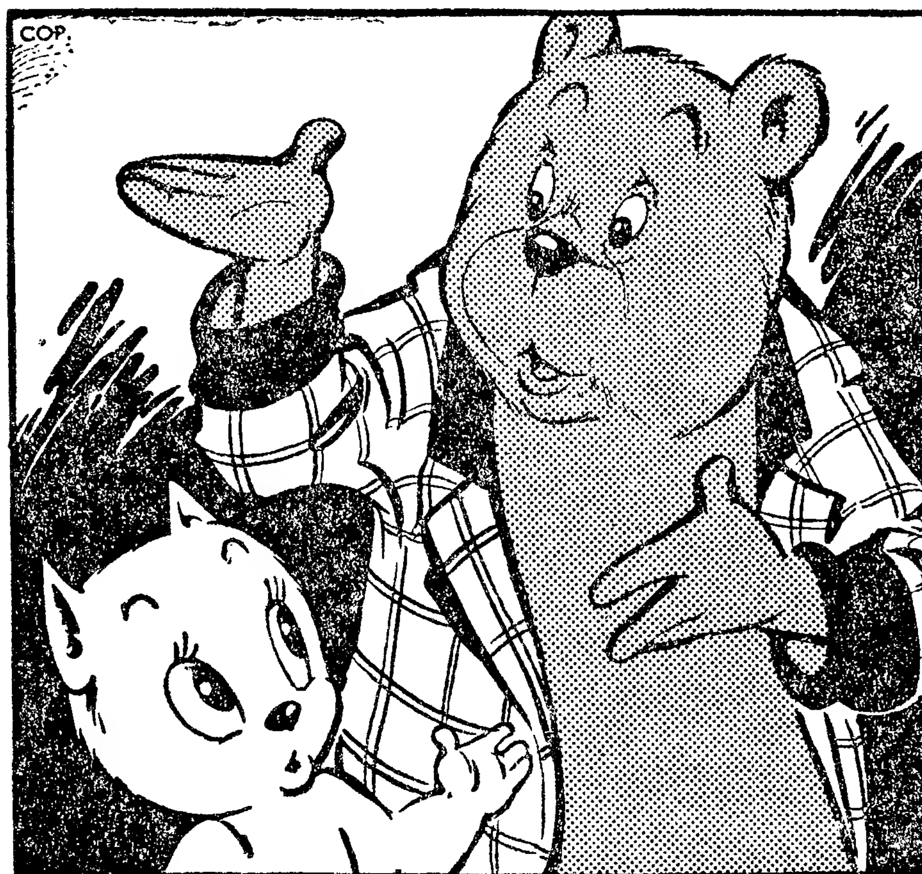
Hij wendde zich om en liep naar de hoek van de hut toe.

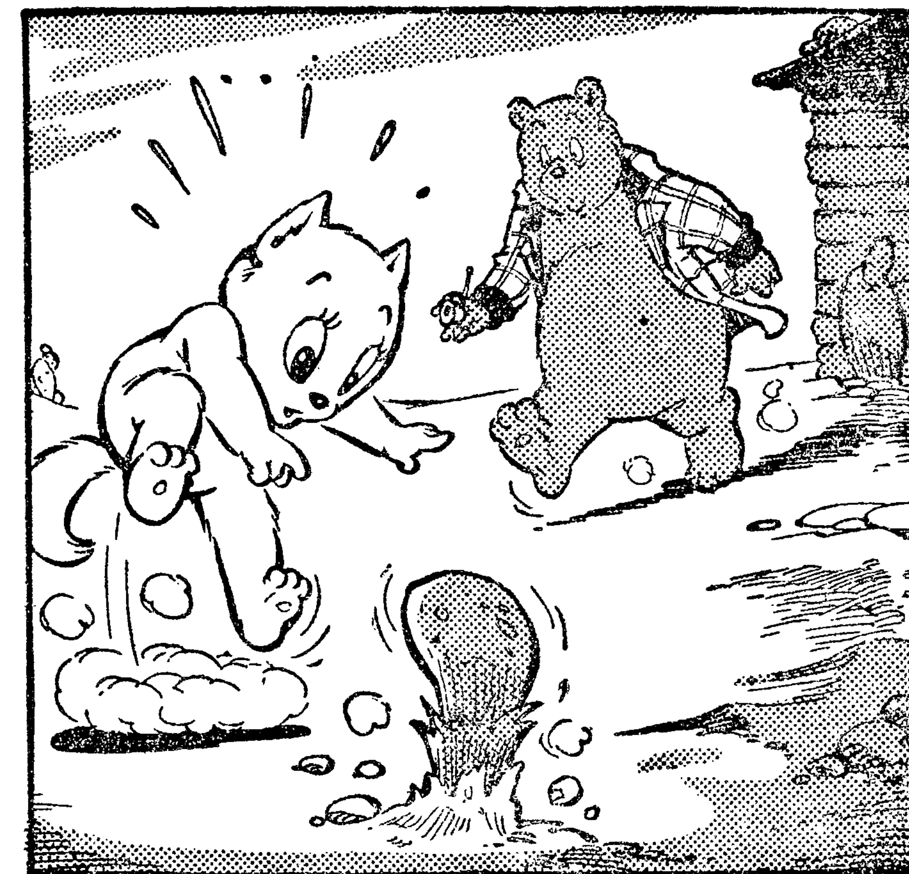
„Zoek de kern!" riep hij over zijn schouder. „Zoek altijd de kern!"

Toen was hij plotseling verdwenen.

TOM POES EN DE GIEGELGAK

„Wacht eens even!" riep heer Bommel, „ik wil u nog iets vragen!" Hij snelde naar de hoek van het hutje waar de zwerver verdwenen was, maar in heel de wijde omtrek was geen spoor meer van de bejaarde man te bekennen.

„Vreemd," zei Tom Poes. „Waar zou hij gebleven zijn? Het is toch maar een vreemd iemand, heer Ollie."

„Heel vreemd," gaf heer Bommel toe. „Ik vraag me af of hij wel een heer was. En nu weet ik nog niet, hoe die gak eigenlijk werkt. Hoe kan iets, dat in de grond zit nu de Bommelse gedachte verspreiden, als je begrijpt wat ik bedoel."

„Bah!" riep Wammes Waggel ontstemd. „Ik vind het allemaal maar saai hoor. Er is helemaal geen lol aan. Die meneer heeft me gefopt!"

Hij liep verdrietig het hutje in en heer Ollie keek hem getroffen na.

„Zou dat waar zijn?" vroeg hij zich af. „Zou alles fopperij zijn? Héél ongepast, na de weldaden die ik hem bewezen heb . . ."

Op dat moment gaf Tom Poes een kreet, terwijl hij een luchtsprong van verbazing maakte.

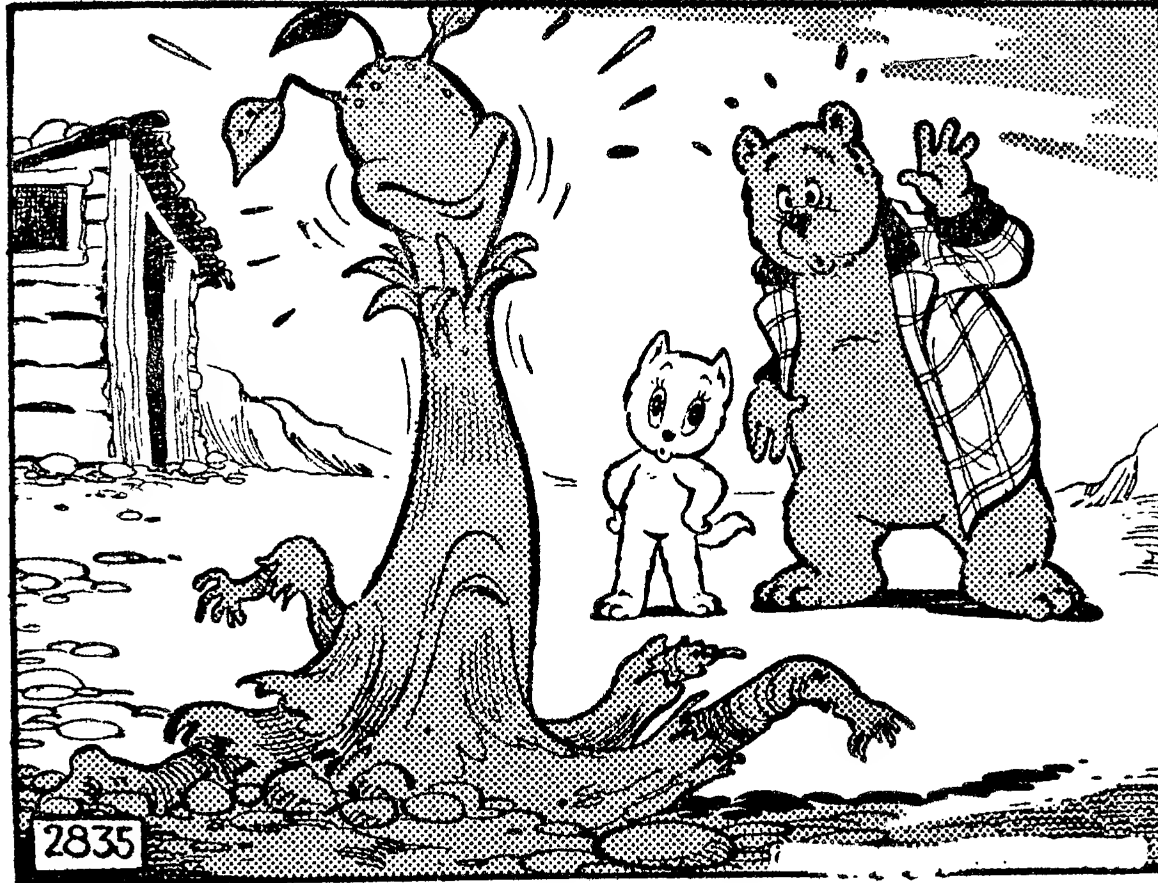
„Kijk dáár eens," riep hij uit.

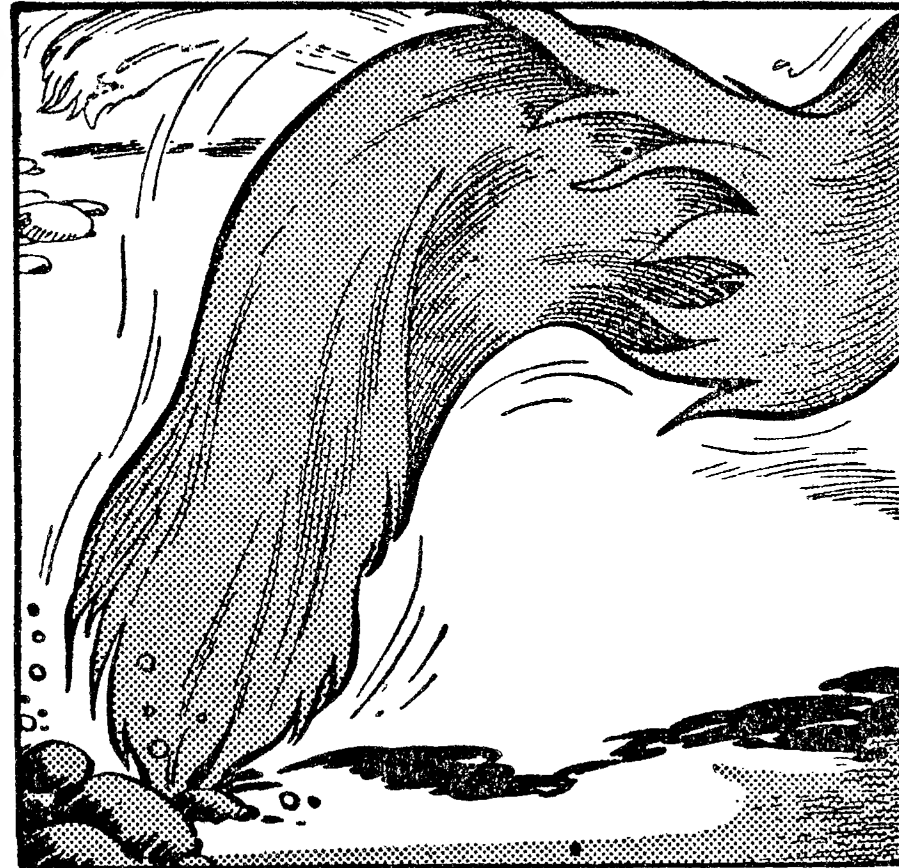
Heer Bommel wendde zich geschrokken om en nu zag hij op de plek waar hij de gak geplant had een soort stronkje uit de bodem omhoog schieten.

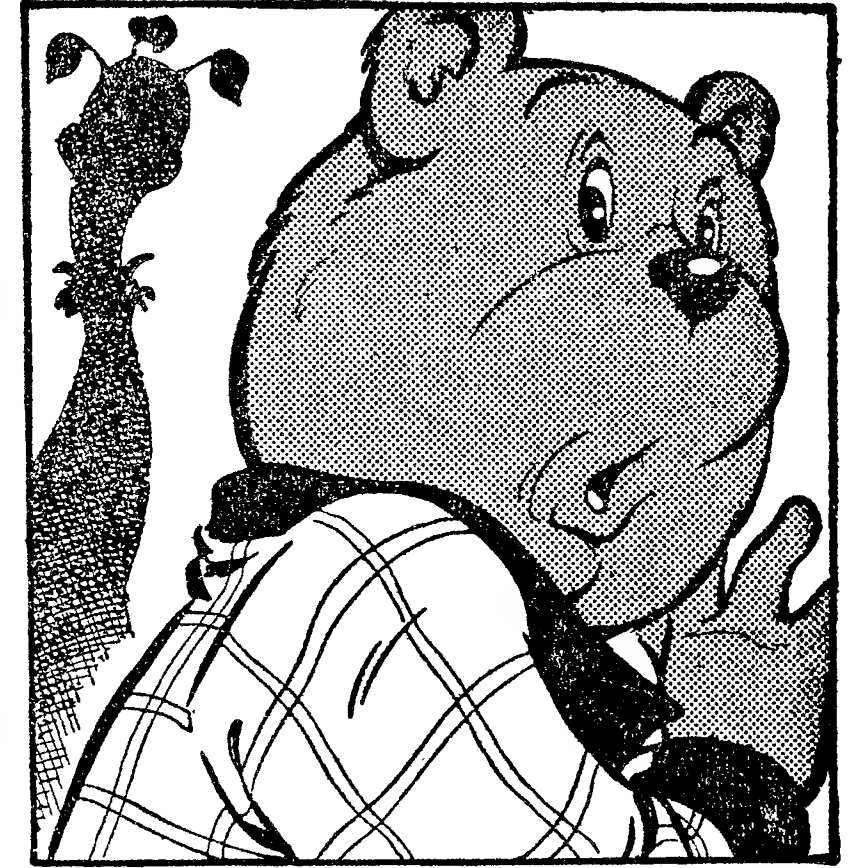
Het vreemde gewas groeide snel, zodat ze het binnen enkele minuten van jonge loot tot een bol stammetje zagen rijpen.

„Kijk, kijk," stamelde heer Bommel, „de Bommelse gedachte breekt zich baan! Het was dus toch geen fopperij . . ."

TOM POES EN DE GIEGELGAK

Het korte stronkje groeide en groeide. Terwijl heer Bommel en Tom Poes er met open monden naar stonden te kijken rees het wat schokkerig uit de grond omhoog totdat het de gedaante van een korte boom had aangenomen. Daarop ontsproten er enkele bladeren op de kruin en uit de voet ontwikkelden zich vier wortels. Die wortels schoven een tijdje over de bodem voort, tastten daar wat rond en wroetten zich tenslotte in de grond. Nu scheen de plant klaar te zijn. Zij stond rustig in de warme zon en bewoog haar schamele kruin in de lauwe wind.

„Een rare boom", zei Tom Poes, toen er verder niets gebeurde. „Ik begrijp niet, hoe hij iets kan uitdragen; het is maar een kale woestijnplant."

„Het is een gak", verbeterde heer Ollie. „Maar ik geef toe, dat hij mij tegenvalt. Ik had meer verwacht van iets, dat de Bommelse gedachte moet verspreiden."

„Hm", zei Tom Poes, „wat is eigenlijk de Bommelse gedachte? Ik weet niet, wat u daar mee bedoelt."

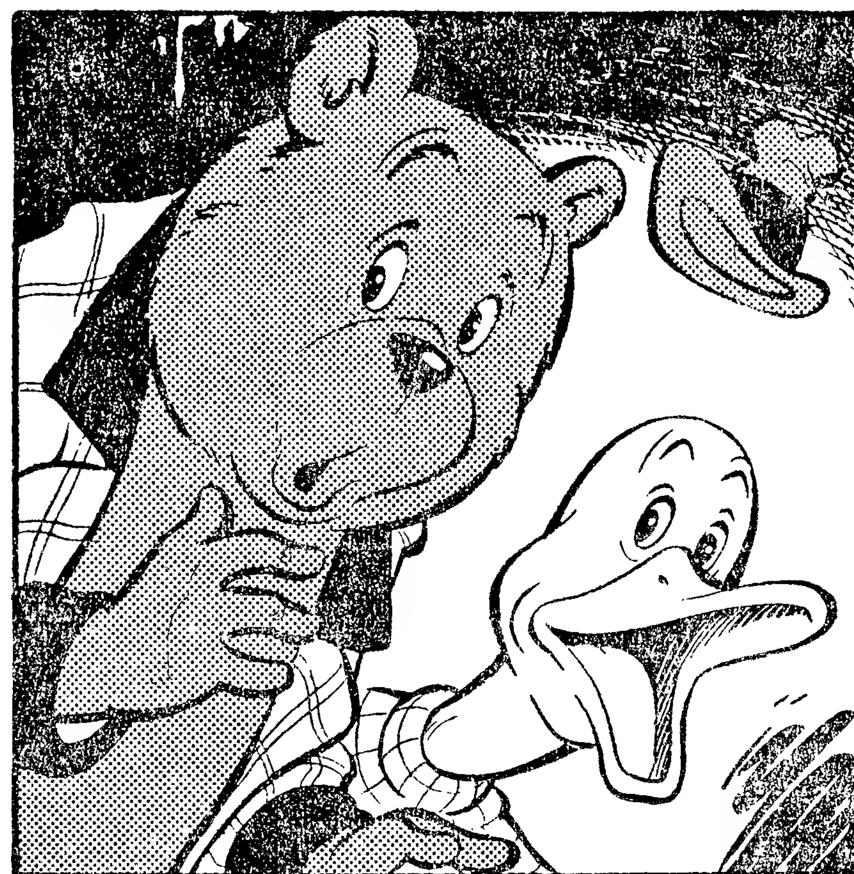
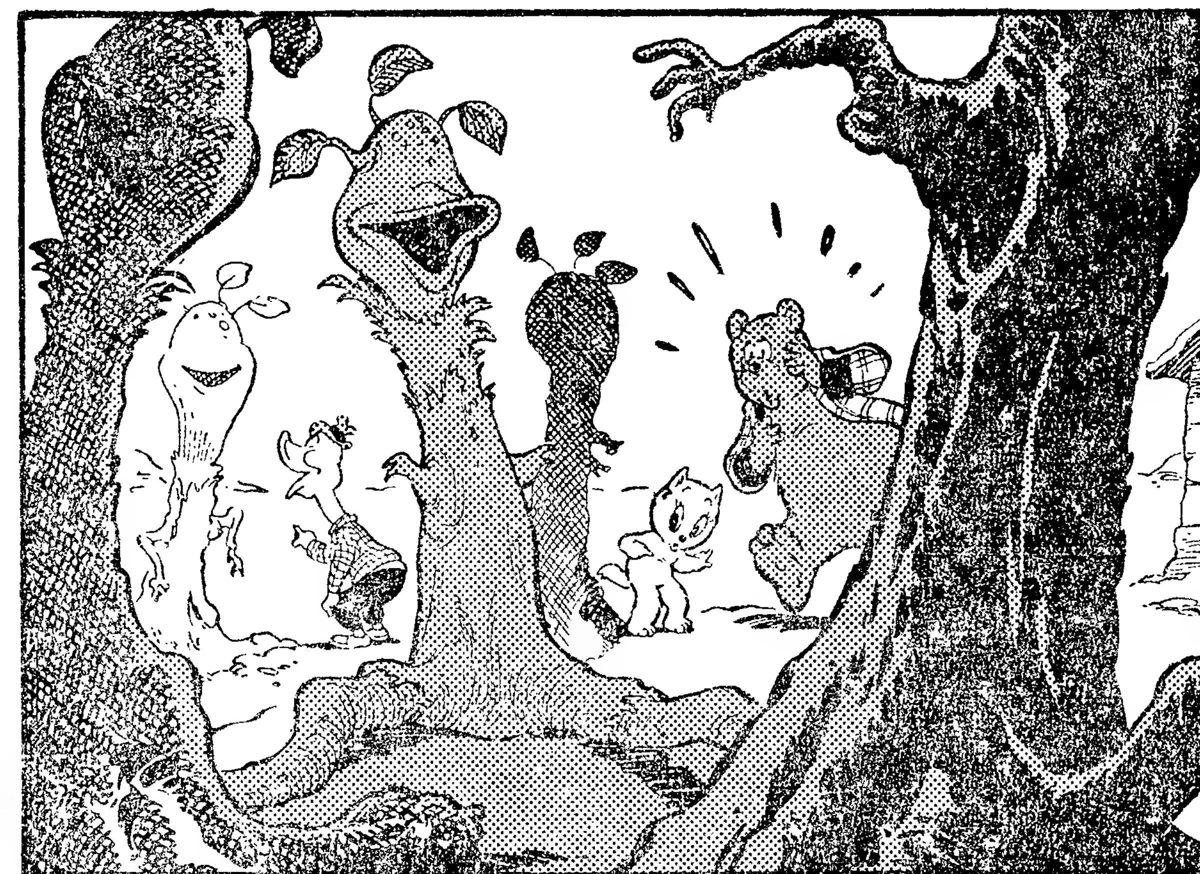
„Dat is een heel mooie gedachte", zei heer Ollie geprikkeld. „Iets fijns en teers. Het is het gedachtenleven van een heer, als je begrijpt wat ik bedoel."

„O", zei Tom Poes. „Dan is hij misschien toch goed zoals hij is."

Heer Bommel keek zijn jonge vriend wantrouwend aan. Toen wendde hij zich gemelijk af en liep naar de hut zonder de gak nog een blik waardig te keuren. Maar het zou spoedig blijken, dat ze beiden het zonderlinge gewas onderschat hadden . . .

TOM POES EN DE GIEGELGAK

Heer Bommel zat in de hut tegenover Wammes Waggel en klaagde zijn nood.

„Men begrijpt niets van het fijne gedachtenleven van een heer", sprak hij. „De wereld zou er heel wat beter uit zien als iedereen net zo dacht als ik, zeg nu zelf!"

„Hoe denk je dan?" vroeg Wammes nieuwsgierig. „Hè toe, vertel het eens! Dan kunnen we lol hebben."

„Met lol heeft het niets te maken", zei heer Ollie berispend. „Ik kan het moeilijk uitleggen, want mijn gedachtenleven is héél diep. Daarom heb ik dan ook een gak gewenst, die zou het fijntjes kunnen uitdragen. Maar nee, de gak blijkt een rare bolle boom te zijn. Het is allemaal erg pijnlijk."

„Pijn doet het niet", zei Wammes. „Dat vind ik niet hoor. Maar er is helemaal geen lol aan. Ik vind het niks enig."

Op dat moment klonk er buiten onverwachts een luid gelach en vreemde holle stemmen en daar bovenuit was het geroep van Tom Poes hoorbaar.

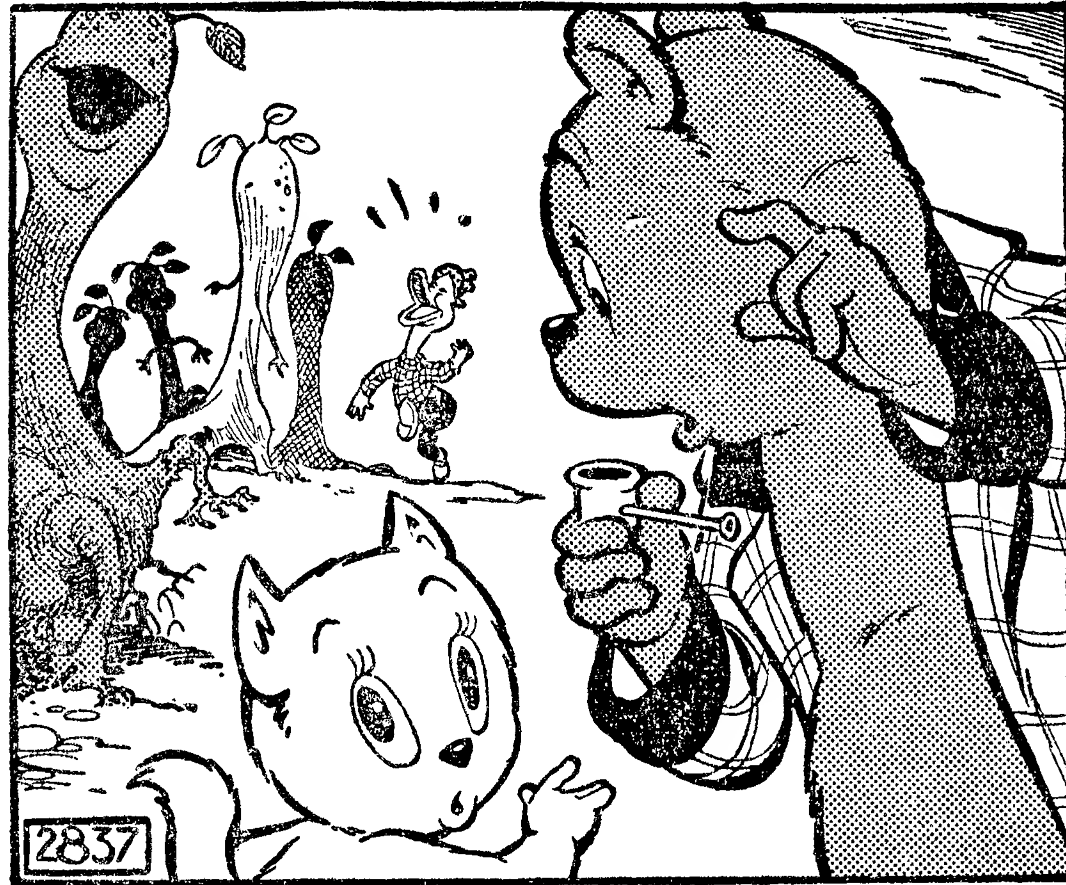
„Kom gauw!" riep die. „De gak groeit weer!"

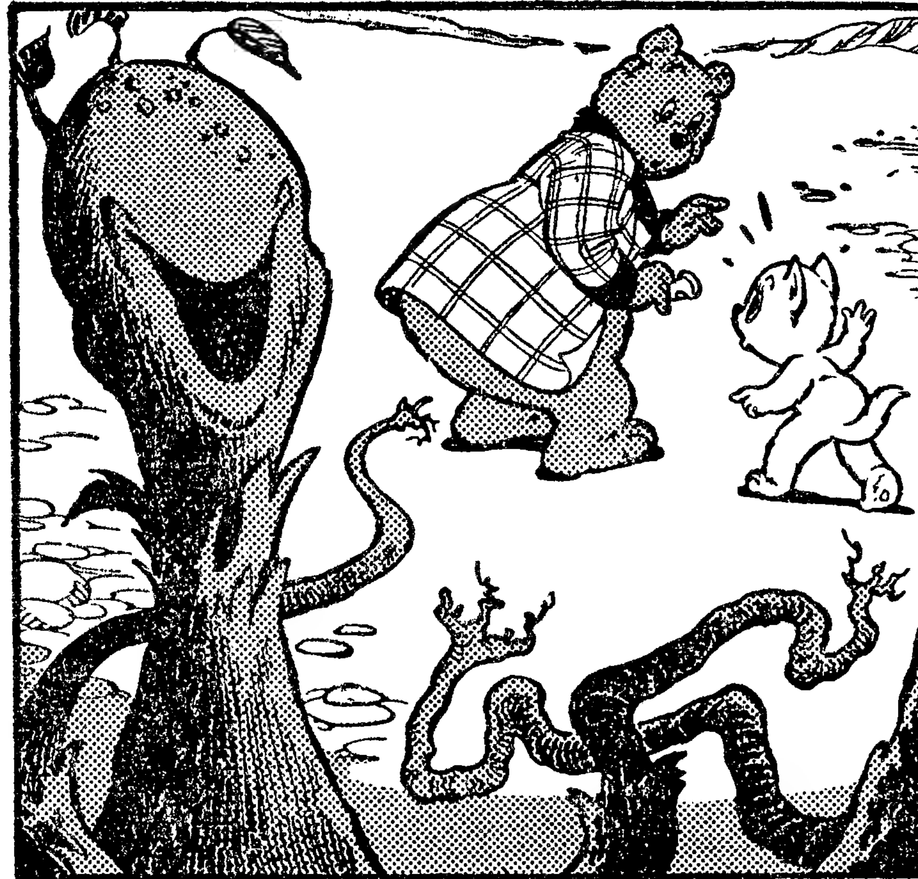
Wammes Waggel en heer Ollie snelden de deur uit en nu trof een vreemd schouwspel hun oog. Uit de vier wortels van de boom waren nieuwe planten gegroeid, die nu in een kringetje om de oude stam heenstonden. Dat was al vreemd genoeg. Maar het vreemdste was dat alle vijf die bomen een spleet in hun kruin hadden waaruit een hol gelach opsteeg.

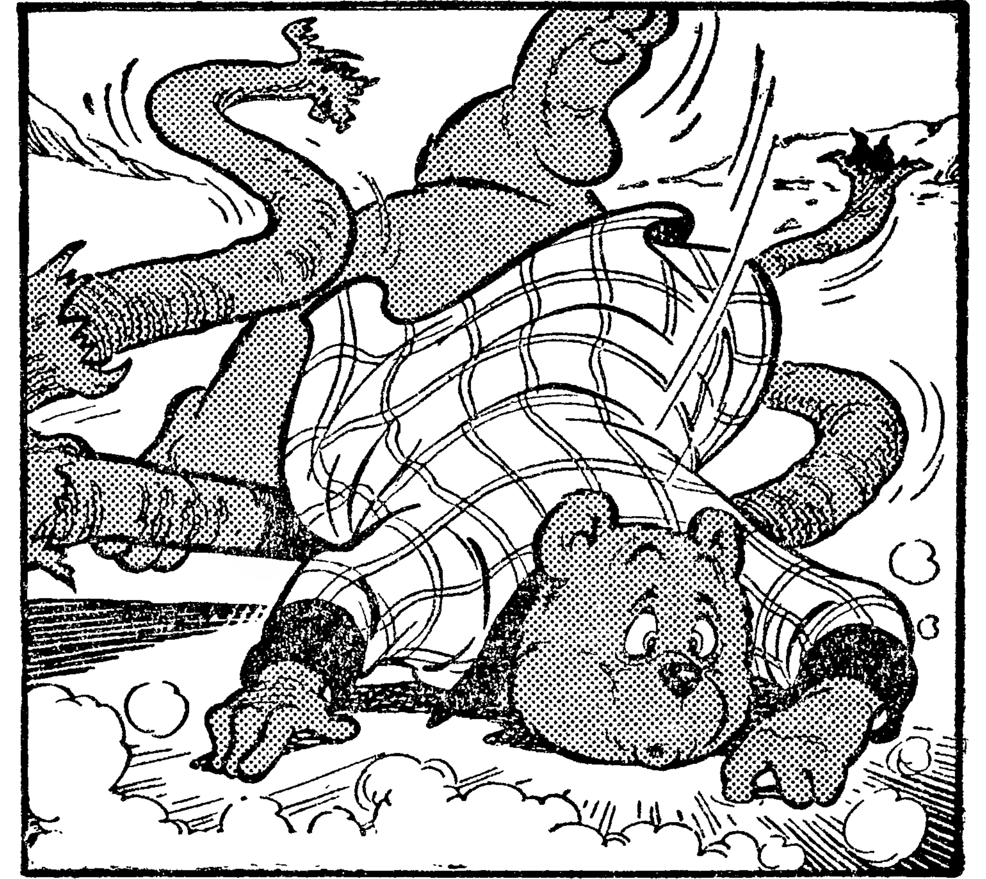
„O, wat enig!" riep Wammes. „Kijk ze eens een lol hebben!"

En hij begon luid te giechelen.

TOM POES EN DE GIEGELGAK

Heer Bommel keek met grote verbazing naar het groepje bomen waartussen de figuur van Wammes Waggel giechelend rondhuppelde.

„W-wat is hier aan de hand?" prevelde hij. „Wat kan hier gebeurd zijn? Nu staan er vijf bomen . . . en daarnet was er maar één!"

„Ze schijnen erg vlug te groeien", zei Tom Poes. „Ze verspreiden zich op de een of andere manier. Misschien zijn ze bezig om de Bommelse gedachte uit te dragen."

„Maar ze dragen niets uit", zei heer Ollie verbitterd. „Ze lachen alleen maar."

„Misschien hebben ze niets anders", zei Tom Poes.

„O, zou het?" mompelde heer Bommel. Hij stond een ogenblik te peinzen en toen verduisterde zijn gelaat.

„Zeg eens", hernam hij driftig. „Wat bedoel je daar mee? Wat heeft dat domme gegiechel met mijn gedachtenleven te maken?"

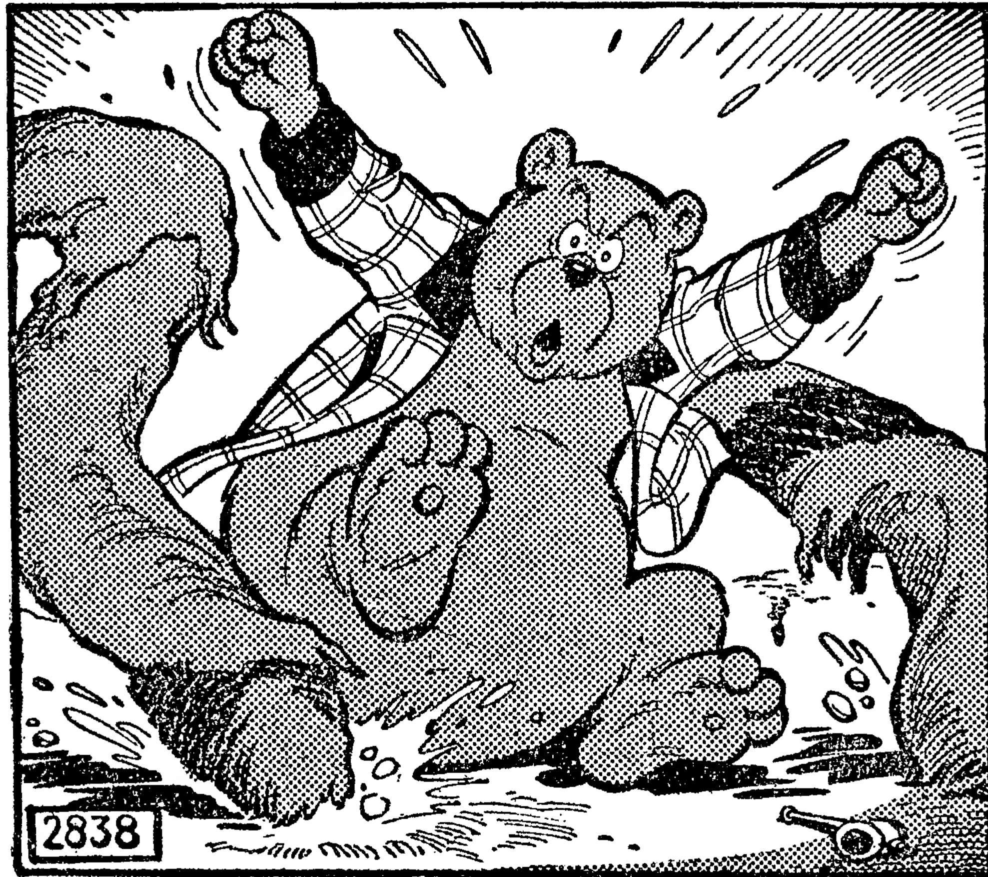
„Dat weet ik niet", gaf Tom Poes toe. „Dat gelach is natuurlijk de lol, die Wammes Waggel gewenst heeft. Die bomen zullen ook wel niet weten wat de Bommelse gedachte is en daarom is dat het enige wat ze kunnen doen. Maar uitdragen doen ze, kijk maar!"

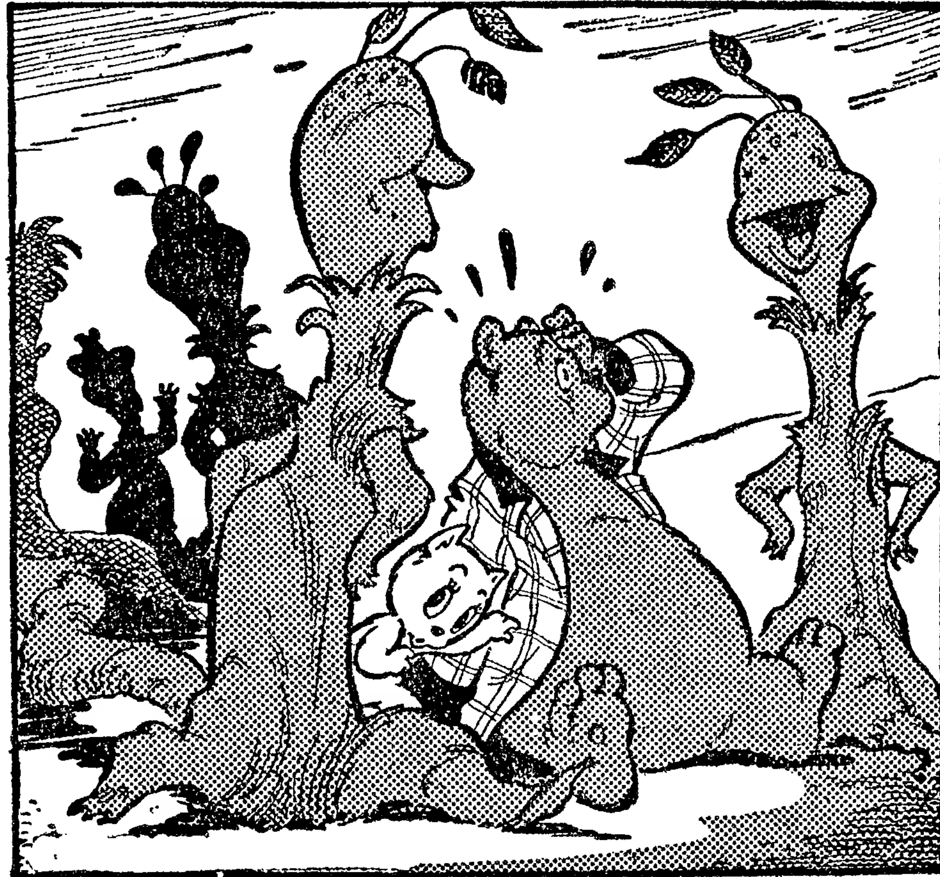
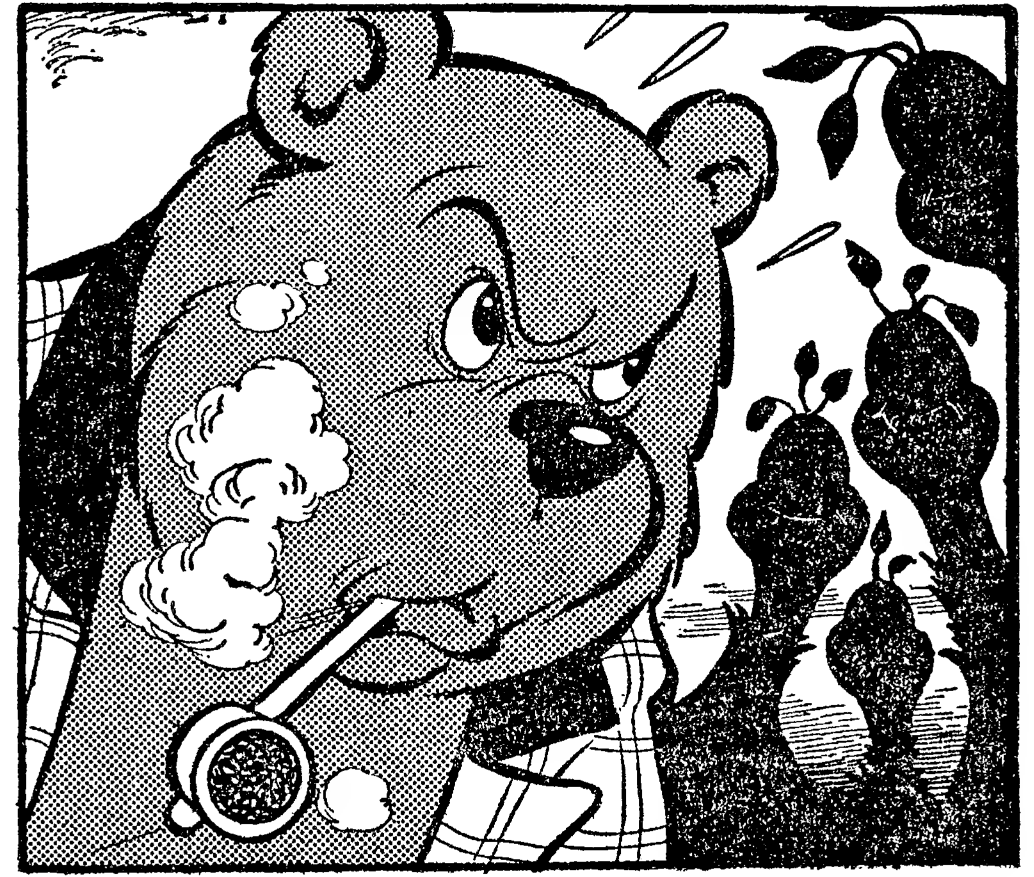
Hij wees naar één van de jonge bomen, die op vlugge wijze drie uitlopers ontwikkelde en die schokkerig in hun richting bewoog.

„Ik kijk niet!" riep heer Ollie woedend. „Dit is allemaal laag en grof! Dit neem ik niet! Ik . . ."

Op dat moment hadden de wortels hem bereikt. Eén ervan lichtte hem beentje en de andere stieten hem grof opzij, zodat hij met een kreet op de grond viel . . .

TOM POES EN DE GIEGELGAK

Heer Bommel bleef enige ogenblikken stil liggen. De wortels drongen naast hem op en wroetten zich snel en behendig in de grond. Toen hij zich na een poosje wat duizelig overeind werkte was er niets meer van hun werkzaamheid te zien, maar het was duidelijk, dat die zich onder de grond voortzette.

„Wat betekent dit?" vroeg heer Ollie op bewogen toon. „Wat gebeurt hier, als iemand begrijpt wat ik bedoel?"

„De gak is aan het groeien," legde Tom Poes uit. „Hij is bezig zich te verspreiden, lijkt me."

„Zo, lijkt je dat?!" riep heer Bommel driftig. „Is dat alles wat je weet te zeggen? Je staat daar maar terwijl deze lompe woestijnplant mij ondersteboven gooit. Jij staat daar maar te giechelen en je doet niets om je oudere vriend en beschermer de helpende hand te bieden..."

„Ik giechel niet," zei Tom Poes. „De gak giechelt. En Wammes Waggel trouwens ook."

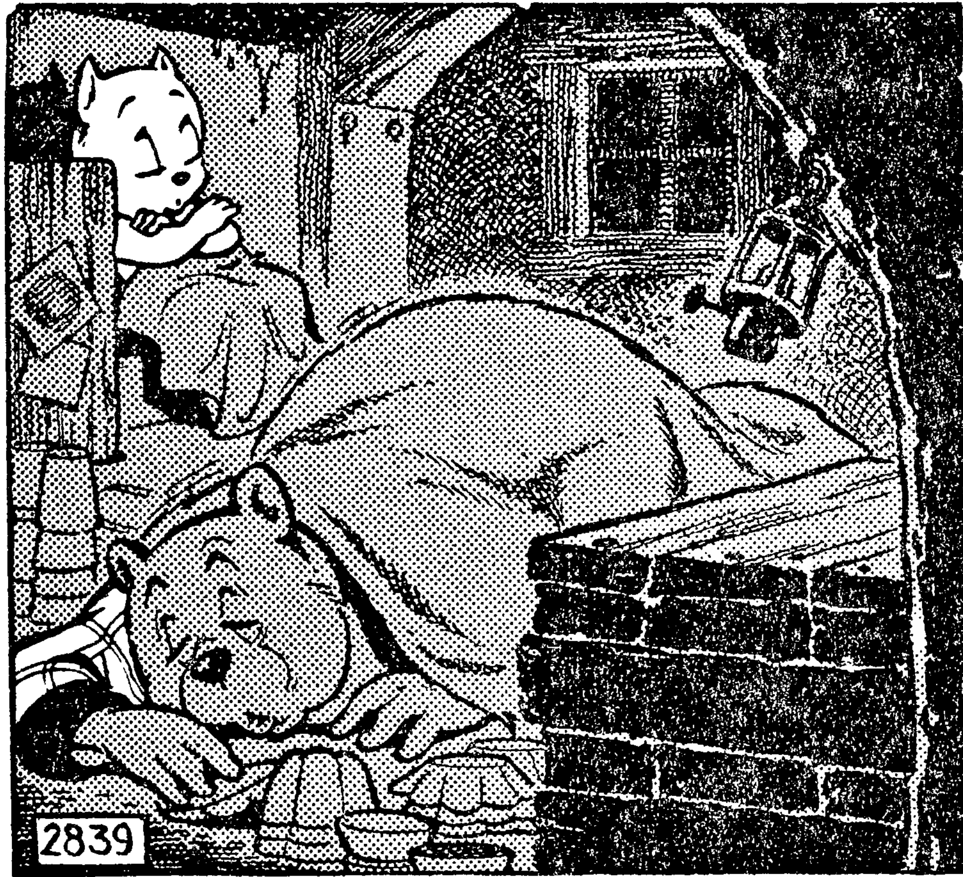
Heer Ollie wilde woedend overeind komen, doch nu doken er plotseling drie korte stammetjes uit de grond op, niet ver van de plek waar de wortels in de aarde verdwenen waren. En terwijl hij daar in stomme verbazing naar zat te kijken, begonnen de planten te groeien. Ze rezen in snel tempo omhoog, deden enig bladerwerk ontspruiten en ontwikkelden aan de voet ieder drie nieuwe wortels.

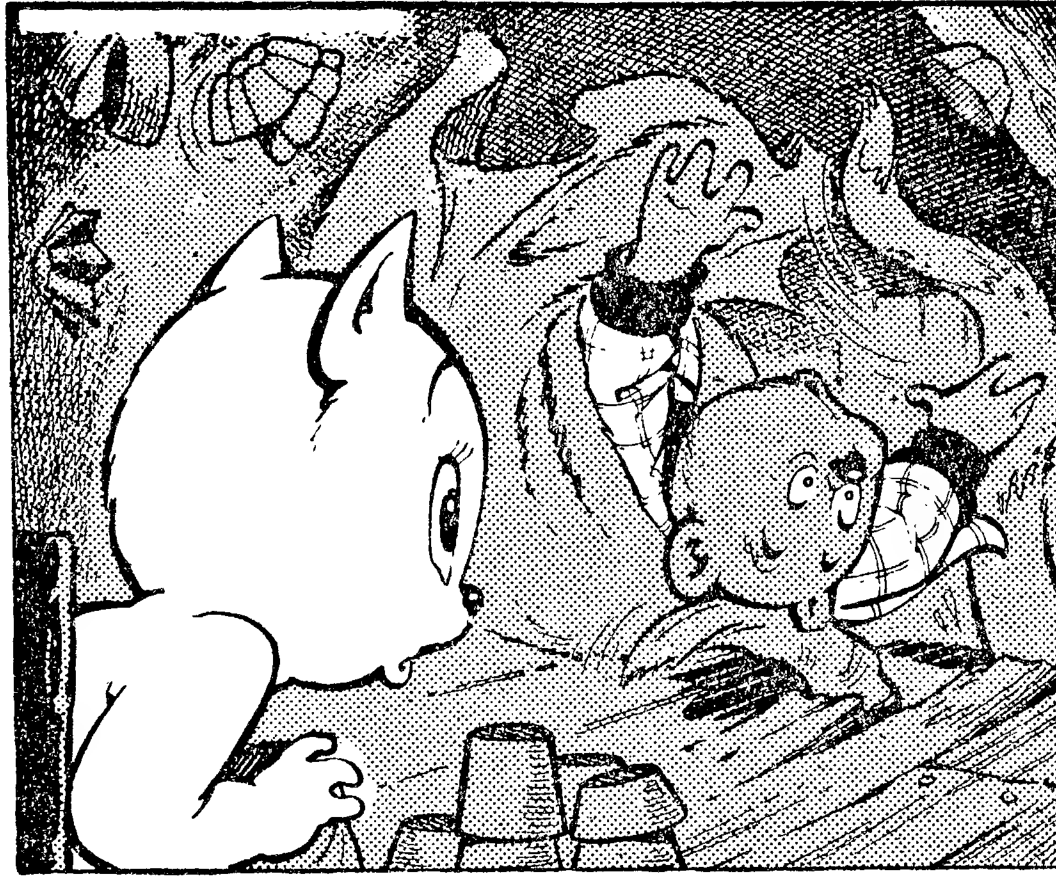
Heer Bommel stond voorzichtig op.

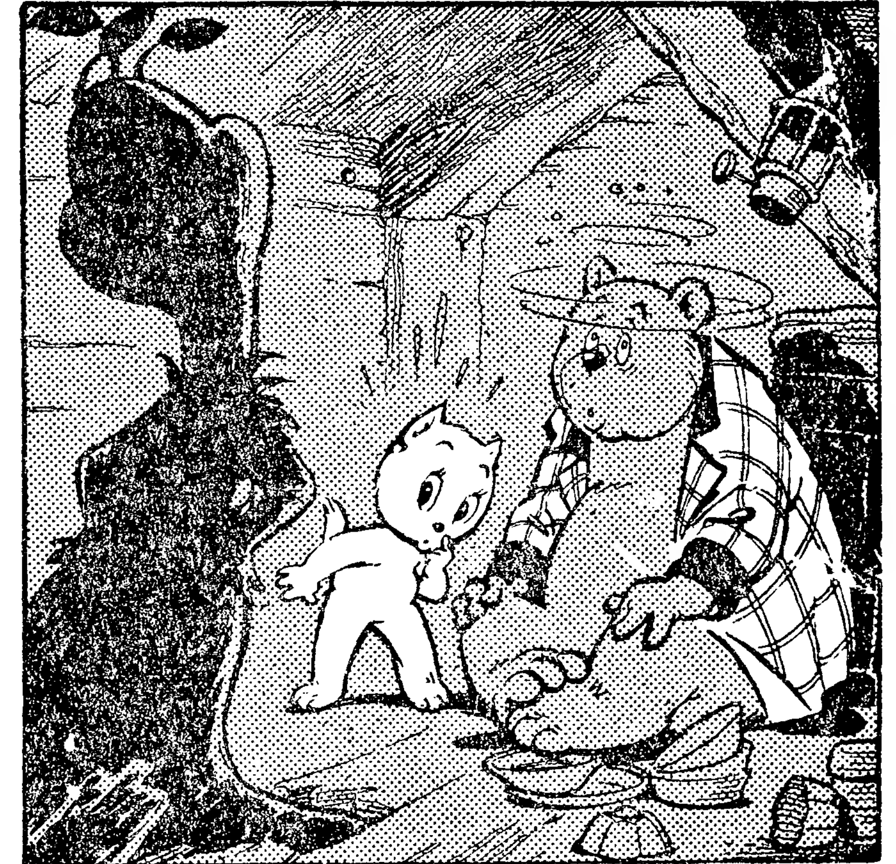
„D-dit is niet ge-gewoon!" stamelde hij. „Is dit nu de Bommelse gedachte, die ik gewenst heb? Het is... het is vreselijk!"

De bomen openden een spleet in hun stam en barstten in een daverend gelach uit.

TOM POES EN DE GIEGELGAK

De nacht was gevallen over het Gakzand. Een zacht briesje ritselde door de magere kronen van de bomen, die onverstoorbaar voortgingen met hun vreemde groei. Overal schuifelden de wortels nu over het mulle zand, om, na enig wroeten, in de grond te verdwijnen. Zover het oog reikte kon men nieuwe gakgewassen op zien schieten en de lucht was gevuld met hol gelach.

Dat gegiegel drong slechts gedempt door in de hut waar heer Ollie tenslotte in een bekommerde sluimer gevallen was.

Tom Poes dommelde ergens in een hoek. De zorgen, het gegrinnik van de bomen buiten en de onrustige ademhaling van zijn vriend maakten zijn slaap erg onrustig en een scherpe kreet van heer Bommel maakte hem tenslotte klaar wakker.

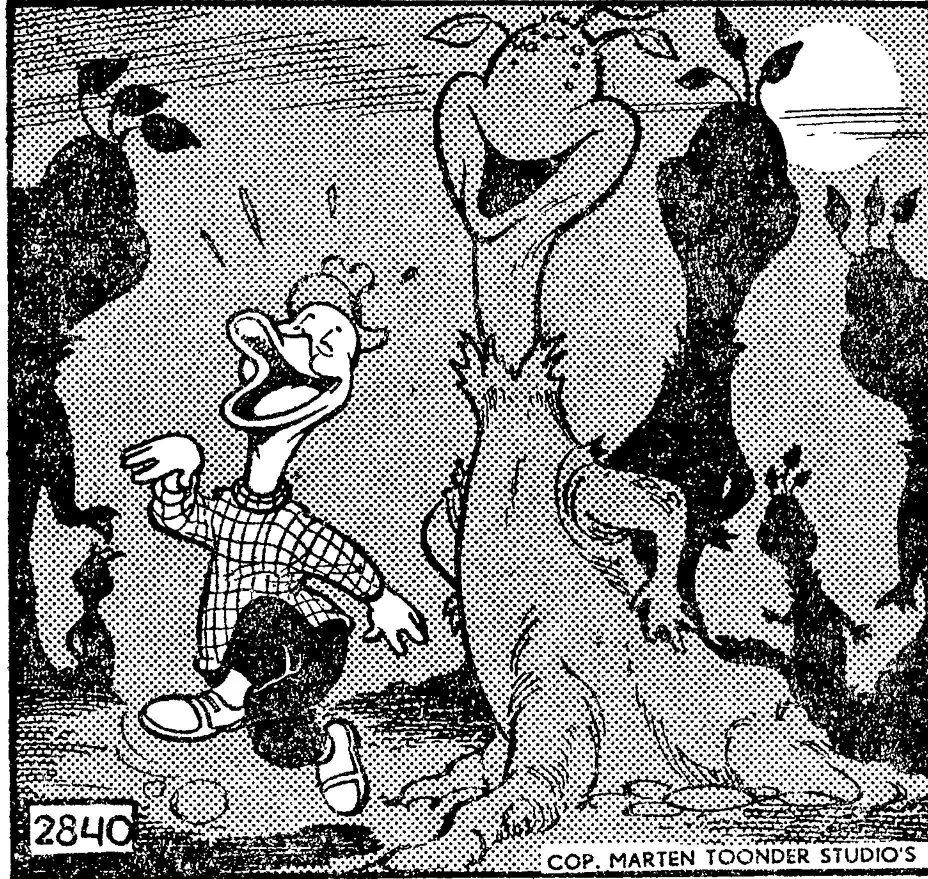
„Wat is er?" riep hij, overeind springend. „Hebt u gedroomd, heer Ollie?"

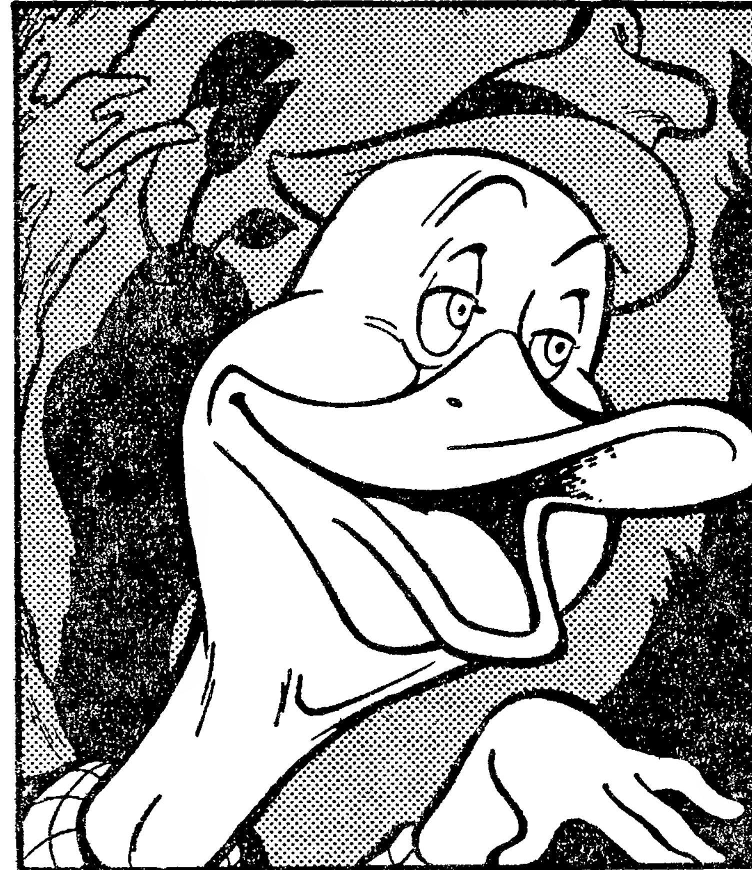
„Ik... ikkik... ik d-droom nóg!" zei heer Bommel met dikke stem. „Ik droom, dat die gakwortels hier in de hut zijn! Ze doen me kwaad! D-doe d-dan toch iets, jonge vriend. Maak me wakker!"

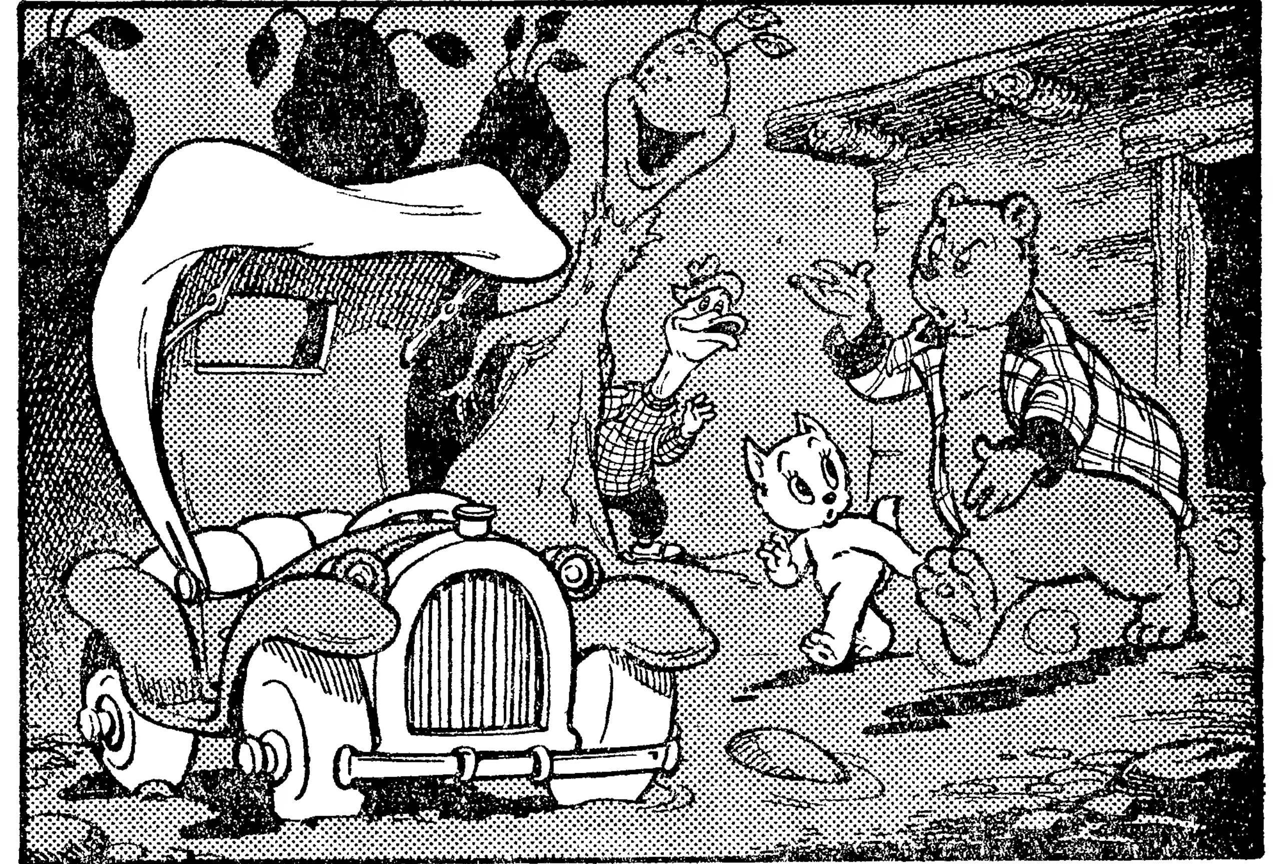
„U bent al wakker!" zei Tom Poes. Hij staarde ontdaan naar een paar uitlopers, die onder de wand van het gebouwtje door naar binnen waren gegroeid. De ruwe stronken hadden heer Ollie opzij geworpen, een kuiltje gegraven en schoten nu lachend op in het nederige vertrek.

Het was duidelijk, dat de groei van de giegelgak zorgwekkende vormen aannam.

TOM POES EN DE GIEGELGAK 2840

Zo maakten heer Bommel en Tom Poes zich in de hut dus ernstige zorgen. Want het begon tot hen door te dringen, dat de gakboom niet zo onschuldig was als hij er uit zag. Gezeten tussen de zandvormpjes van Wammes Waggel beraadslaagden ze nu wat hun te doen stond.

Doch degene, die zich niets van deze zorgen aantrok was Wammes zelf. In het licht van de maan huppelde hij onbekommerd tussen de stammen rond en lachte met hen om het hardst.

„Hihihi! Dat is nu pas lol hebben!" riep hij blij. „Ik heb nog nooit zo gelachen sinds ik die lachplaat door de radio hoorde. Humor is toch maar een mooi iets! Hihihi!"

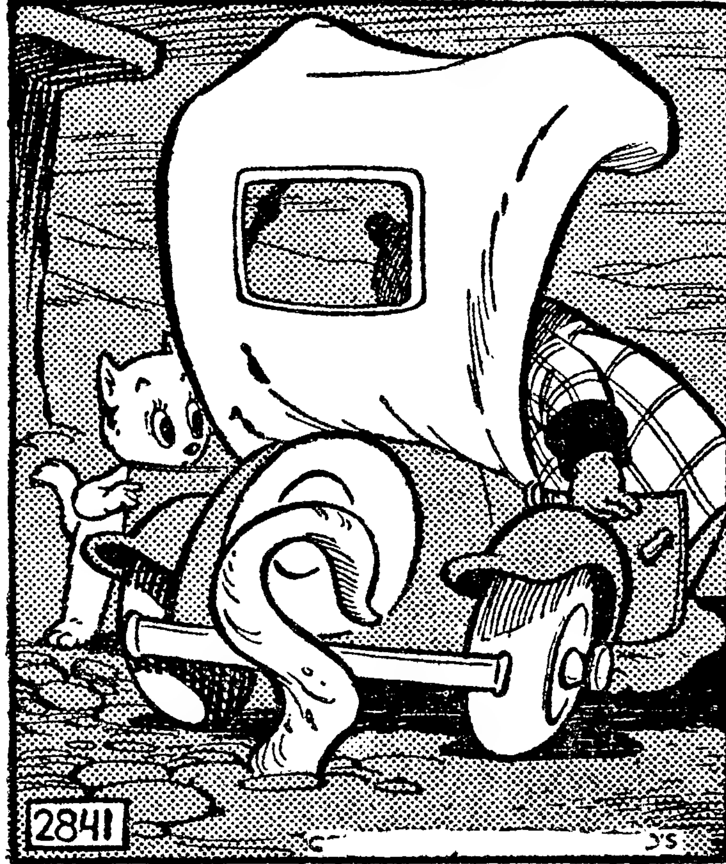
Deze mooie vrolijkheid werd echter onverwacht verstoord. De deur van de hut knarste op zijn hengsels en heer Ollie en Tom Poes traden redetwistend naar buiten.

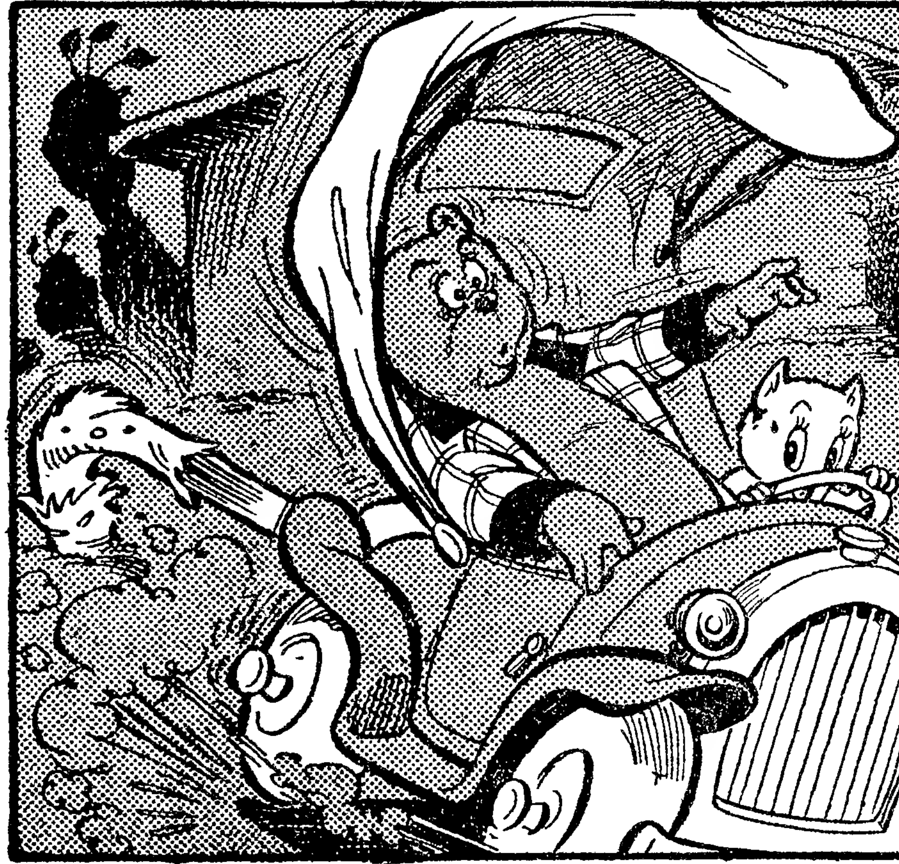
„Jij altijd met je verwijten!" riep heer Bommel krachtig. „Een heer slooft zich uit om het mooiere en diepere uit te dragen en jij weet alleen maar te zeggen, dat dat een domme wens was. Ik heb er genoeg van. Ik ga naar huis!"

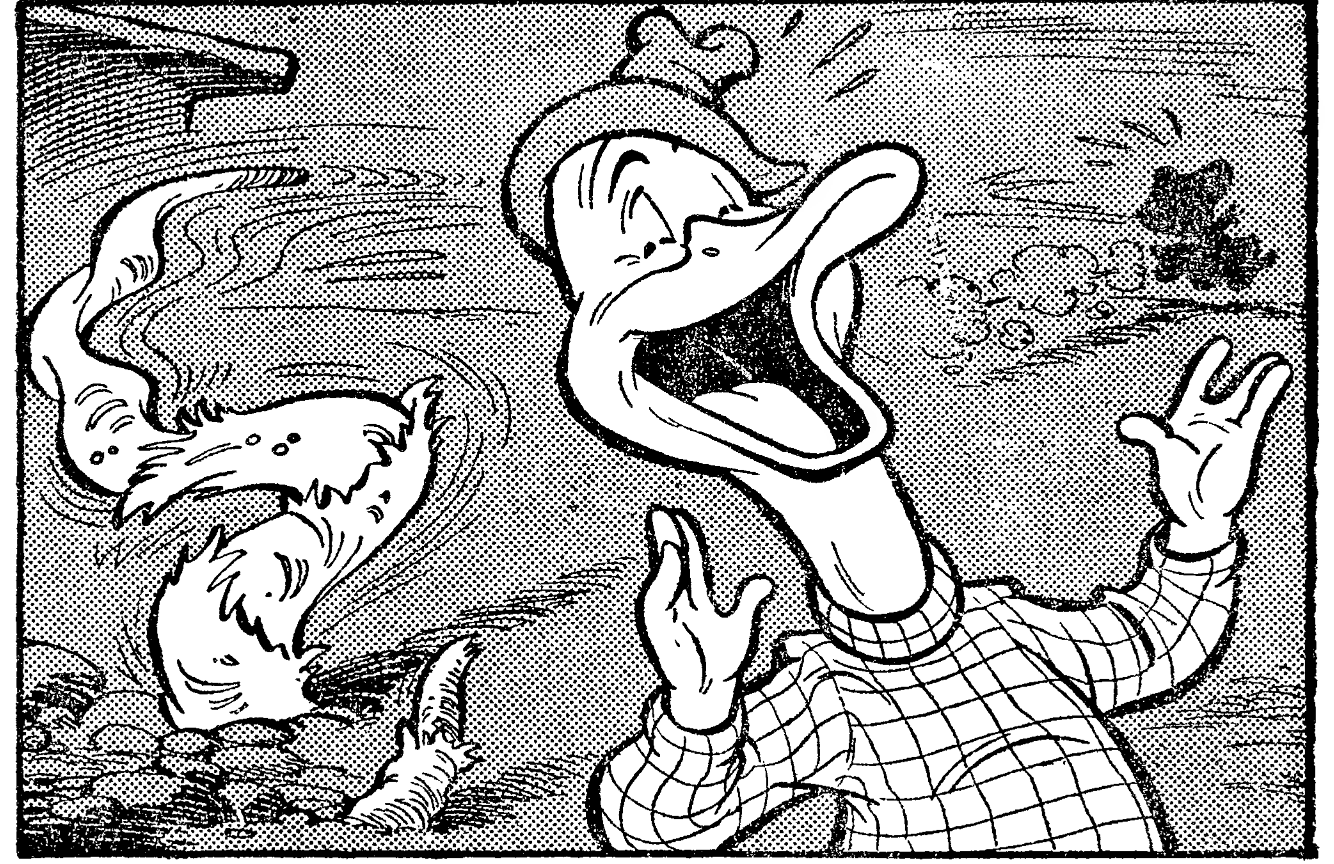
„Ik vind dat gelach niet mooi en diep," zei Tom Poes. „Ik krijg er hoofdpijn van."

Wammes Waggel keek ontdaan tussen de bomen door. Hij zag, dat ze boos naar de Oude Schicht stapten en hij schudde niet begrijpend het hoofd.

„Het is ook nooit goed," prevelde hij. „Hij vindt dat lachen niet mooi en diep. Nou, ik wèl, hoor! Ik vind het echt enig!"

Heer Bommel en Tom Poes stapten ontstemd in de Oude Schicht om naar huis te rijden.

„Het is ook altijd wat!", riep heer Ollie. „Ik sta voor een raadsel! Ik heb die gak gewenst om de Bommelse gedachte uit te dragen en het enige wat die stomme boom doet is lachen en giegelen. Maar ik neem dat niet! Het is beledigend!"

Tom Poes gaf geen antwoord. Hij had veel willen zeggen, maar hij begreep, dat hij dan ruzie zou krijgen en daarom startte hij zwijgend de motor. Het leek hem het beste om deze ongelukkige plek zo gauw mogelijk te verlaten en de giegelgakken aan hun lot over te laten.

Doch het gewas scheen daar bezwaren tegen te hebben. Achter het voertuig schoot een uitloper uit de grond op, die zich tastend oprichtte om zich daarna vast te klampen aan de achterbumper.

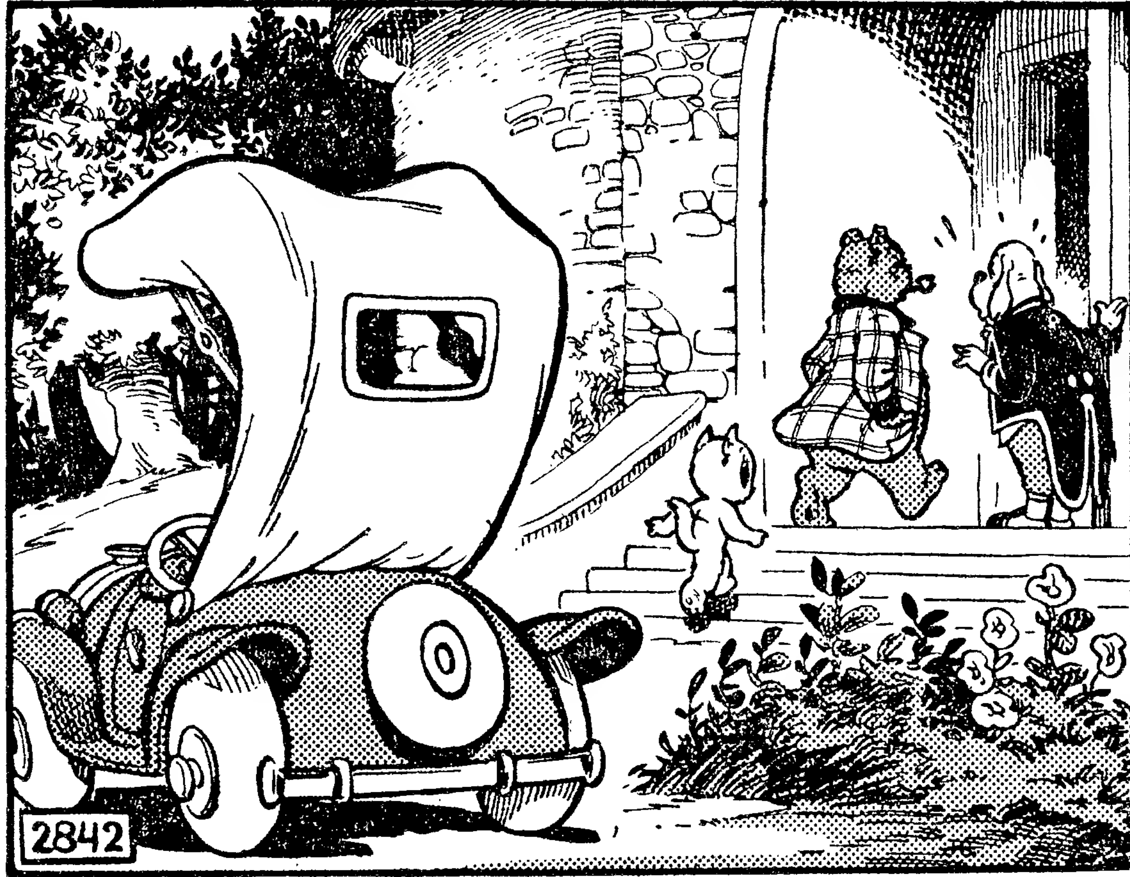
Toen Tom Poes nu inschakelde en gas gaf voelde hij, dat de trouwe wagen tegengehouden werd. Daarom reed hij eerst een eindje achteruit en gaf toen plotseling een ruk.

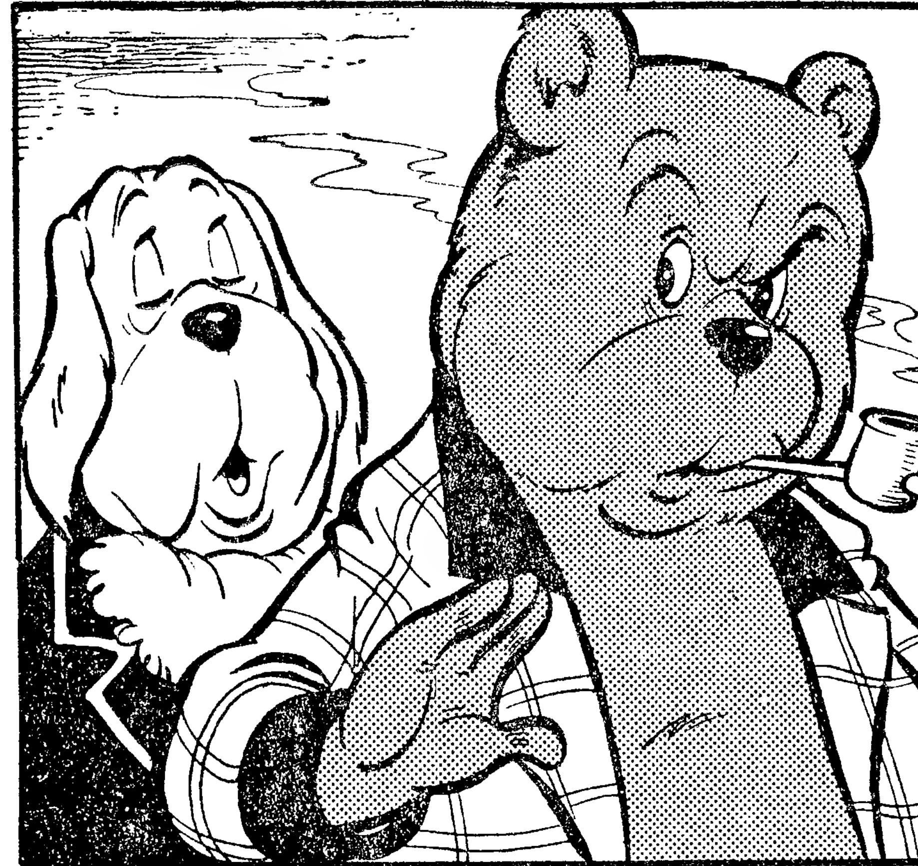
„Wat doe je toch?", riep heer Ollie driftig. „Ik wil weg! Dat gelach hangt me de keel uit en ik heb volstrekt geen zin in grapjes. Vooruit dan toch!"

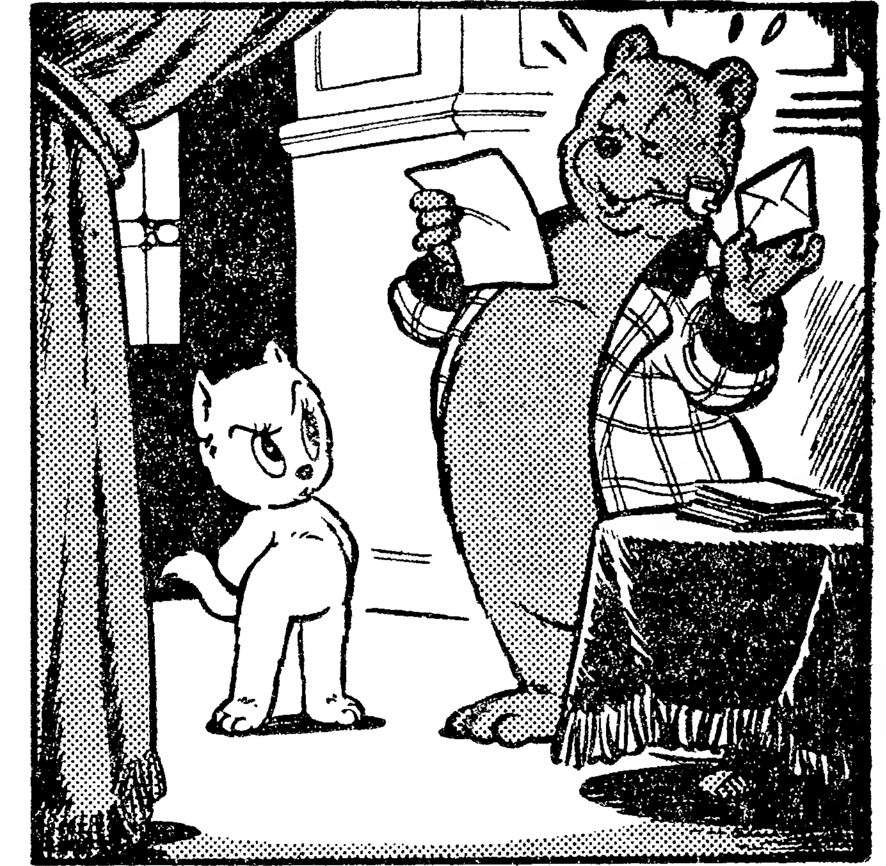
Op dat moment schoot de Oude Schicht plotseling los. Als een steen uit een katapult vloog de wagen de heuvel over en verdween uit het gezicht.

„Hihihi! Wat mal!", joelde Wammes. „Dat komt er van als je niet van lolletjes houdt. Nou, ik houd er wel van, hoor. Ik heb nog nooit zo'n pret gehad!"

TOM POES EN DE GIEGELGAK

Bij het krieken van de morgen kwamen heer Bommel en Tom Poes voor slot Bommelstein aan. Ze werden ontvangen door de bediende Joost, die als altijd, vroeg bij de hand was.

„Welkom thuis, heer Olivier," zei hij vriendelijk. „Hebt u een goede reis gehad, als ik vragen mag? Hebt u gevonden wat u zocht?"

„Schei er over uit!" zei heer Ollie bedrukt. „Alles loopt me altijd tegen. Zorg en ellende, dat is mijn deel."

„Het spijt me dat te horen," hernam de trouwe knecht. „Is uw wens niet naar wens geslaagd, als ik zo vrij mag zijn?"

„Wensen!" riep heer Ollie driftig. „Ik wens er niets meer over te horen, Joost, onthoud dat goed! Voor mij geen wensen meer! Ik wens alleen maar het rustige bestaan te leiden van een heer van stand. Rustig en teruggetrokken, met een goed boek bij de haard als je begrijpt wat ik bedoel."

„Zoals u wilt," zei Joost gedienstig. „Zal ik een bord pap voor u klaar maken?"

Heer Ollie gaf geen antwoord. Hij had op een tafeltje in de hall de post gevonden en toen hij deze doornam klaarde zijn gezicht wat op.

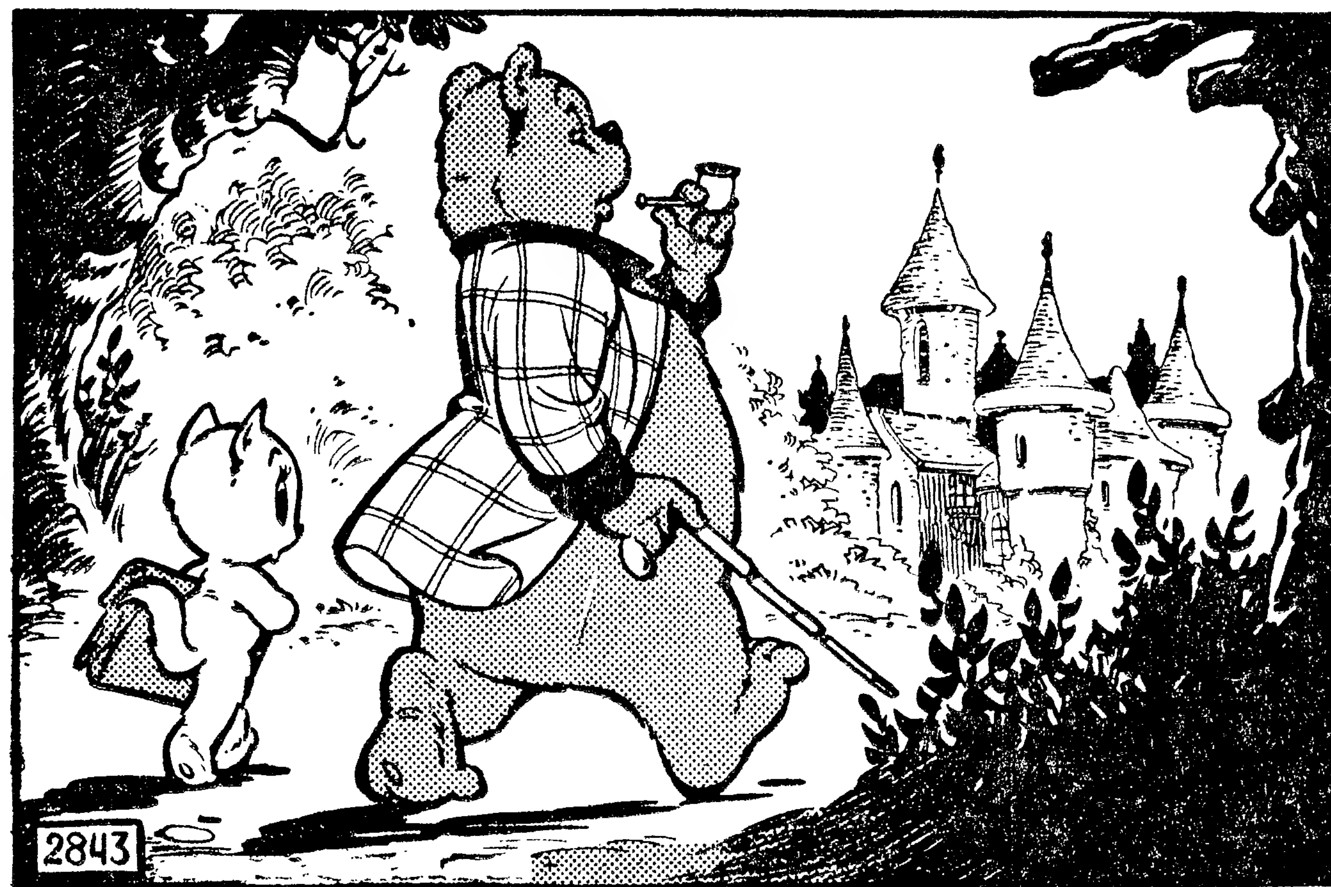
„Ik heb een uitnodiging om een lezing te houden, Tom Poes," sprak hij. „Een lezing over tuinieren als een bezigheid voor heren. Kijk, dat is nu net iets voor mij, zeg nu zelf."

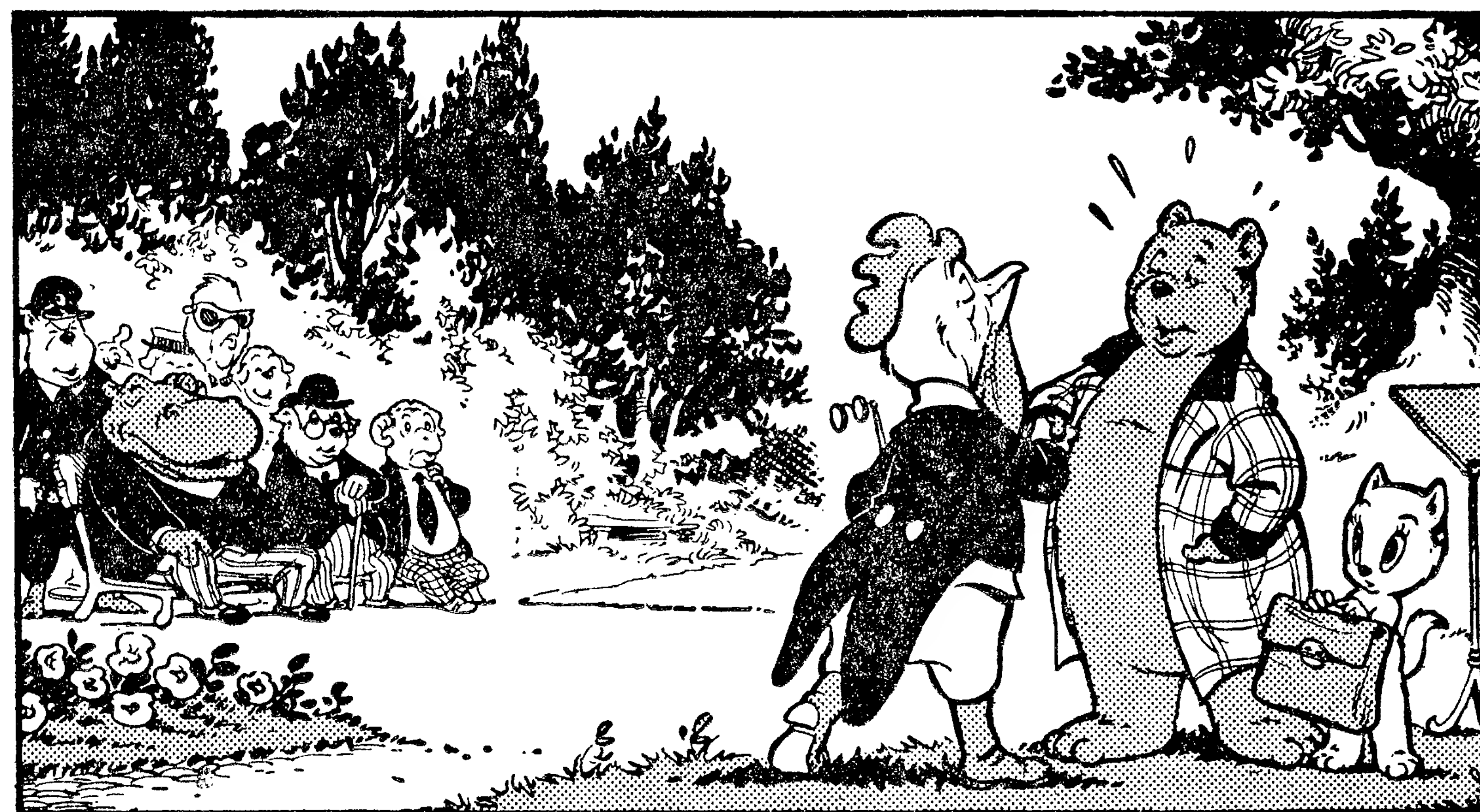
„Hm," zei Tom Poes. „Tuinieren! Ja, dat is waar. U hebt met die gak heel wat aan tuinieren gedaan."

„Dat is voorbij," zei heer Ollie. „Ook over gakken wens ik niets meer te horen. Ik begin een nieuw leven!"

Doch zo gemakkelijk laat een gak zich niet afschepen...

TOM POES EN DE GIEGELGAK

De volgende dag begaven heer Bommel en Tom Poes zich naar het buiten van markies Cantecler de Barneveld. Dat was de plaats waar de Kleine Club bijeen zou komen om te luisteren naar heer Ollie's lezing over tuinieren-als-bezigheid-voor-heren.

Tom Poes droeg de aktetas waarin de aantekeningen zaten en heer Bommel droeg een wandelstok. Hij voelde zich zeer tevreden en voldaan over zichzelf, want de vreemde gebeurtenissen met de gak waren alweer een poosje geleden, zodat ze al haast uit zijn geheugen verdwenen waren. Hij groette de markies dan ook recht hartelijk.

„Dat was een goed idee," sprak hij prijzend. „Zo'n lezing over tuinieren is leerzaam, vooral wanneer een deskundig heer hem houdt."

„Ja, dan wel," zei de edelman glimlachend. „Maar misschien weet u er ook wel iets van, amice. Komaan, doe Uw best."

Heer Bommel zweeg even om dit te verwerken en toen betrok zijn gelaat. Voordat hij echter iets had kunnen zeggen, trok de markies hem naar het keurige gazon, waar een kleine groep toehoorders zat te wachten.

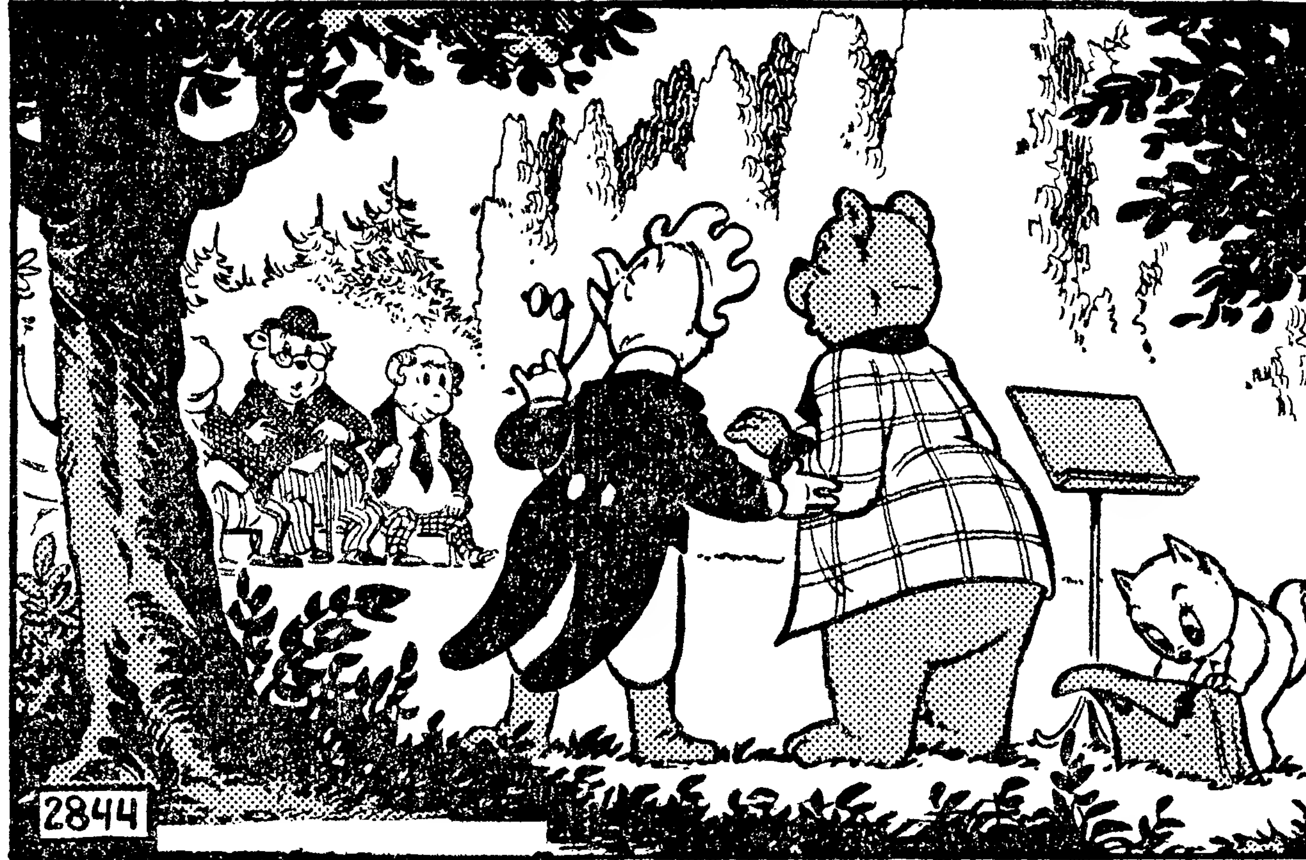
„We weten allemaal wie heer Bommel is," hernam hij op verzoenende toon. „We zijn dan ook overtuigd, dat U ons niet zult teleurstellen en dat Uw voordrachtje ons enige interessante ogenblikken zal verschaffen.

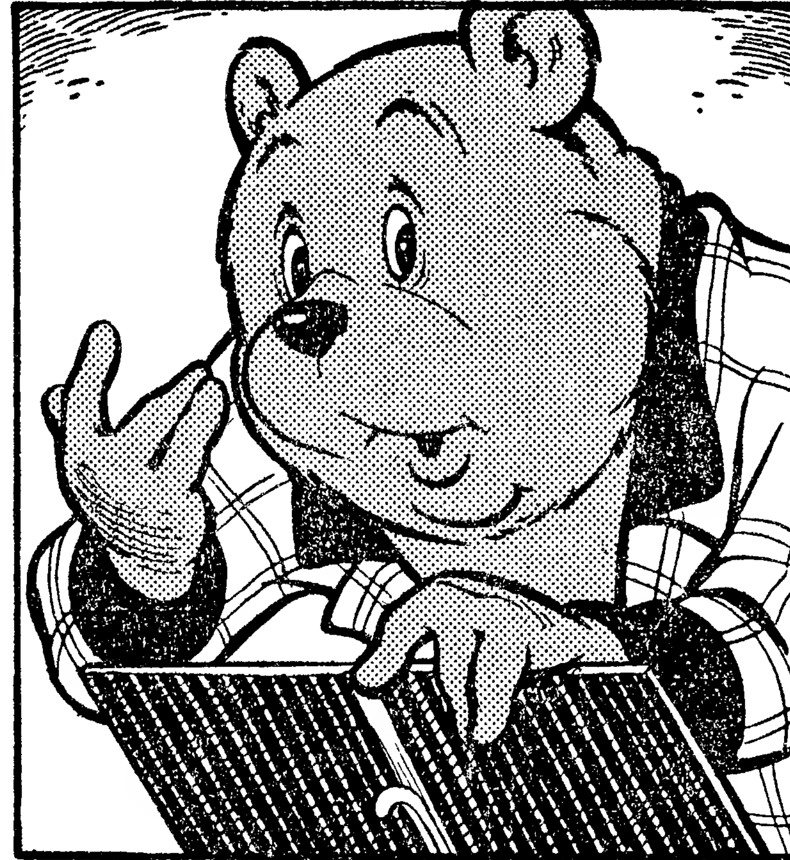
Die woorden deden heer Ollie goed.

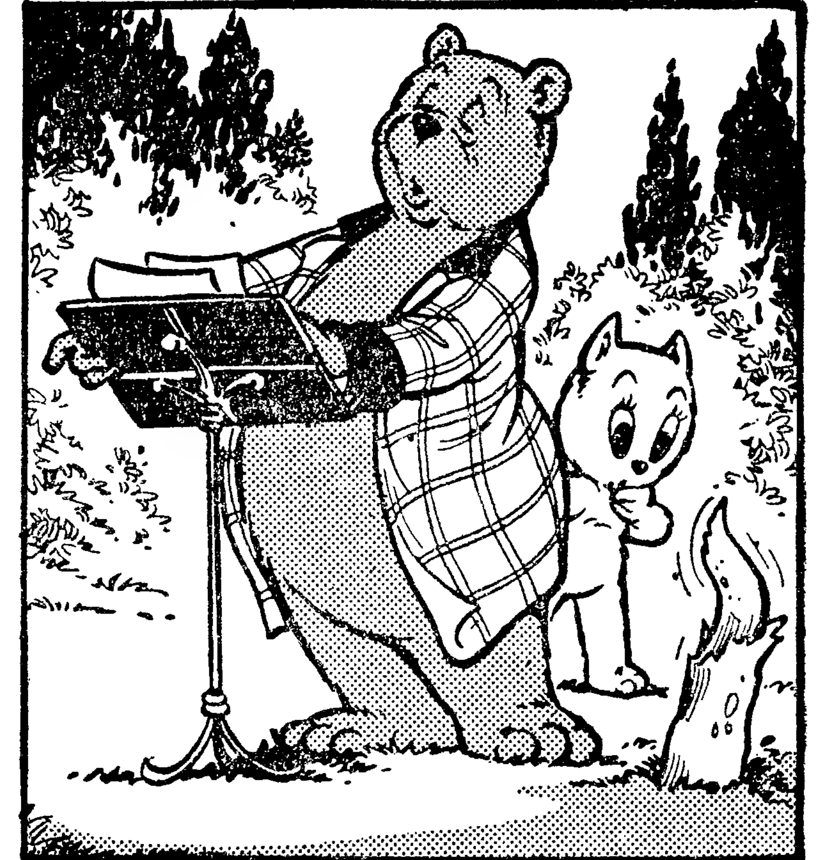
„Dat is zeker," zei hij warm. „Interessant en leerzaam, als U begrijpt wat ik bedoel."

Helaas, hij wist nog niet hoe interessant zijn lezing wel zou worden...

TOM POES EN DE GIEGELGAK

De markies geleidde heer Ollie naar een lessenaartje en wendde zich tot de toehoorders.

„De heer eh ... Bommel is zo vriendelijk om ons vandaag iets te willen vertellen over het tuinieren," sprak hij. „Men heeft tuinen en tuinen — en aan de tuin kent men de eigenaar. Daarom is het misschien een aardig idee om een figuur als deze heer ... eh ... Bommel nu eens zijn visie op een tuin te horen geven."

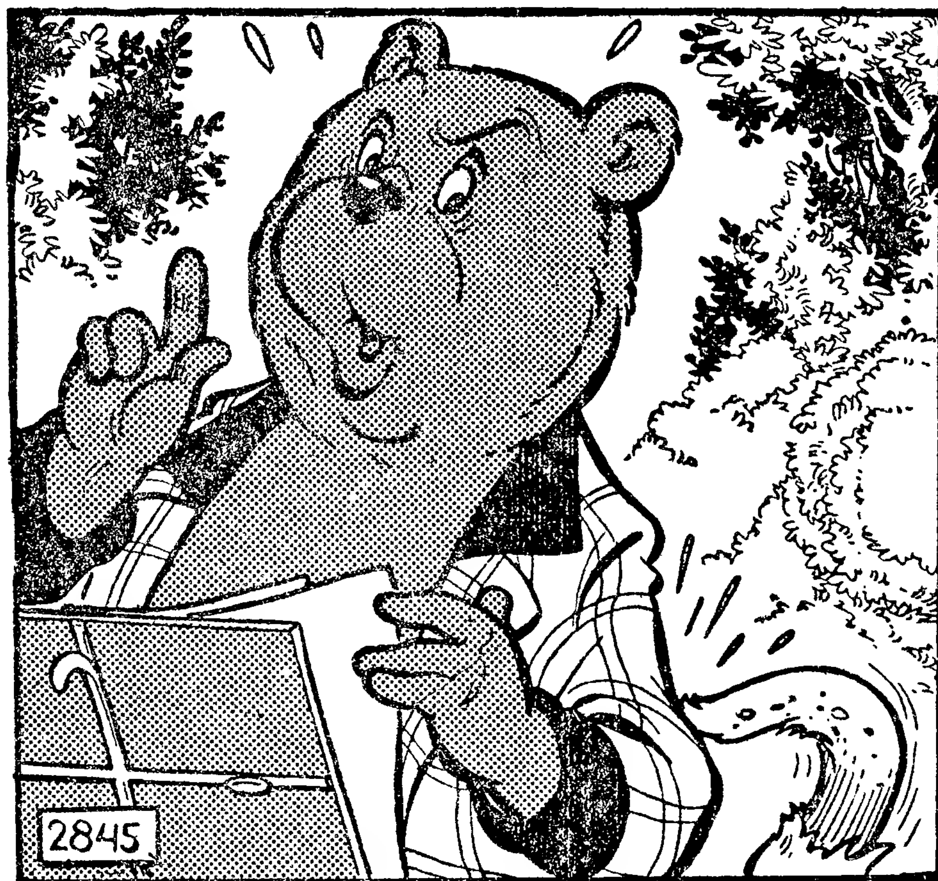
Hij trad terzijde en heer Ollie spreidde glimlachend de papiertjes, die Tom Poes uit de tas had gehaald, op de lessenaar.

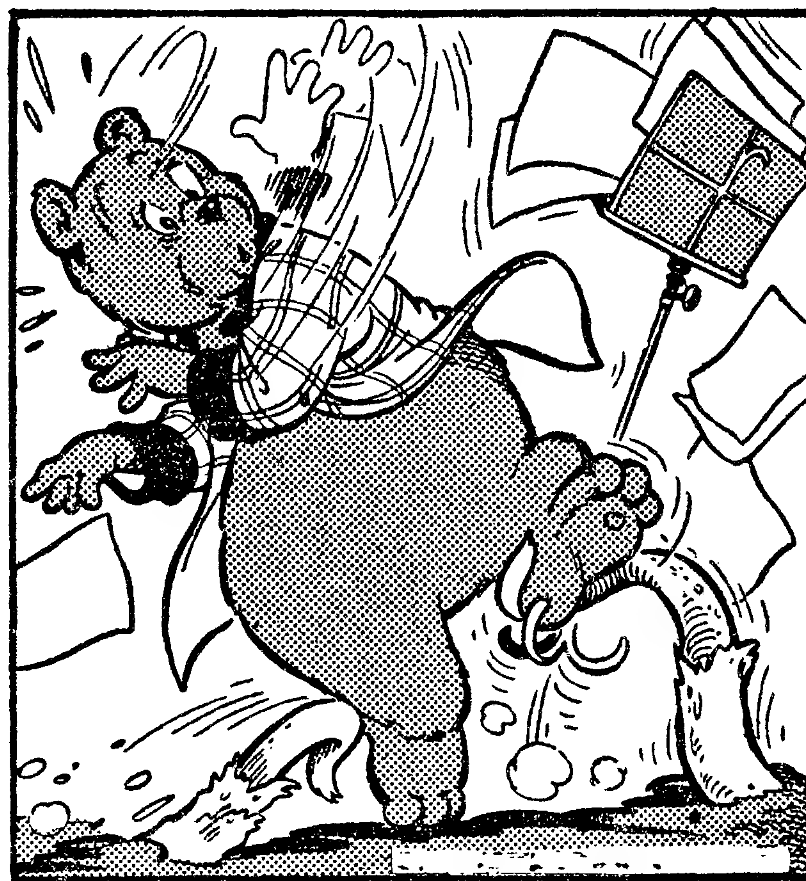
„Tuinieren als een bezigheid voor heren," begon hij. „Dat staat er boven. Goed. Waar ben ik? Juist. Ahem. Er zijn alle soorten lieden die aan tuinieren doen. Een eenvoudig iemand spit wat in zijn tuintje en plant een simpel gewas. Maar is dat tuinieren? Neen! roep ik uit. Men moet een heer zijn om de ziel van een plant te kennen. Waar een heer loopt, groeit het gras en ontluiken de bloemen. Waar hij staat, begint de groei, als iemand begrijpt wat ik bedoel. Het is verbazingwekkend ... Wat is er, Tom Poes? Je stoort me, jonge vriend. Waar was ik? Ahem. Waar hij staat begint de groei. Juist. Het is verbazingwekkend om te zien hoe de plant zich aangetrokken voelt tot iemand met een fijn en diep gevoelsleven ..."

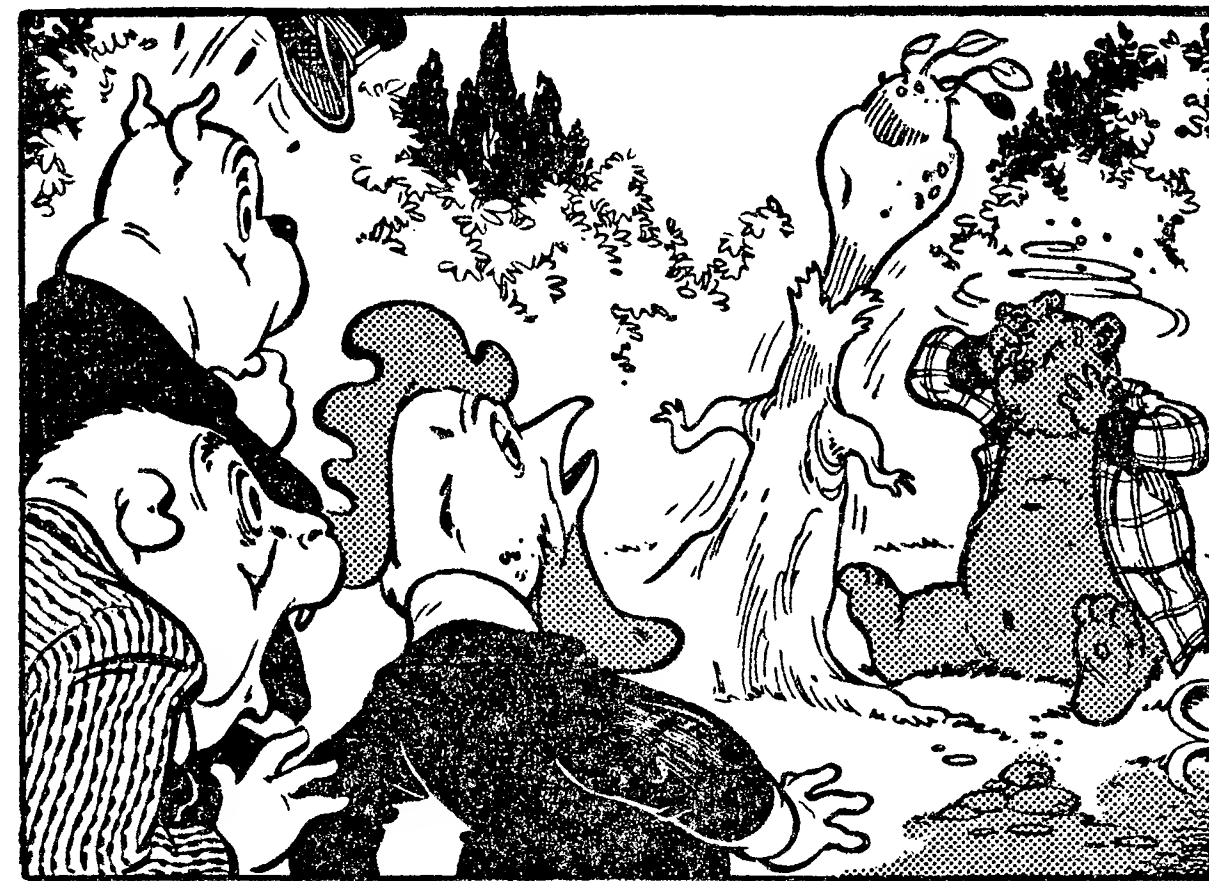
Tom Poes waagde het niet om zijn vriend opnieuw te storen. Hij staarde met grote ogen naar een vreemd soort wortel, die zich tastend boven de grond verhief.

Het was duidelijk, dat de gak nog steeds bezig was om de Bommelse gedachte uit te dragen ...

TOM POES EN DE GIEGELGAK

De gak is geen luie plant. De oplettende lezertjes hebben kunnen zien, hoe het gewas zich op snelle en doortastende wijze weet te vermenigvuldigen. Terwijl heer Bommel de vorige dag zijn lezing voorbereidde en nu op het gazon van de markies zijn toespraak stond te houden, was de boomgroei gestadig voortgegaan. Op dit moment kwamen de eerste wortels ter plaatse aan; ze rezen boven de grond, tastten een weinig rond en kregen tenslotte houvast aan de figuur van de spreker.

„Wat is er toch, Tom Poes?" riep deze getergd uit. „Je brengt me in de war. Waar was ik? O, ja. Waar een heer staat begint de groei, als u begrijpt wat ik bedoel..."

Verder kwam de ongelukkige niet. De gakwortels vatten hem op forse wijze beet en stieten hem opzij om in de grond waar hij gestaan had een kuil te kunnen wroeten.

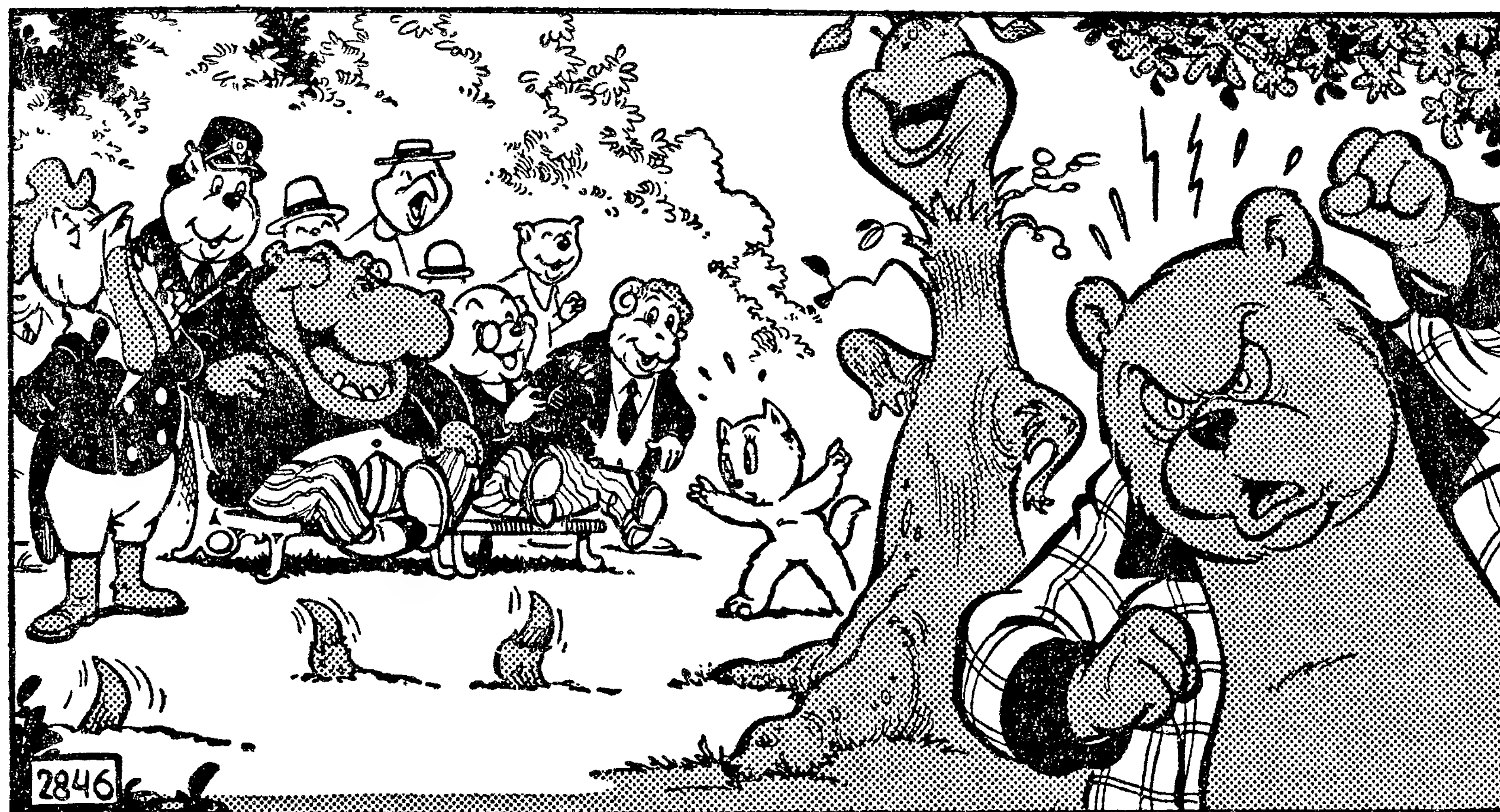
De toehoorders keken ontsteld toe. Ze rekten zich de halzen om beter te kunnen zien wat er plaats vond, want dat was niet voor iedereen even begrijpelijk.

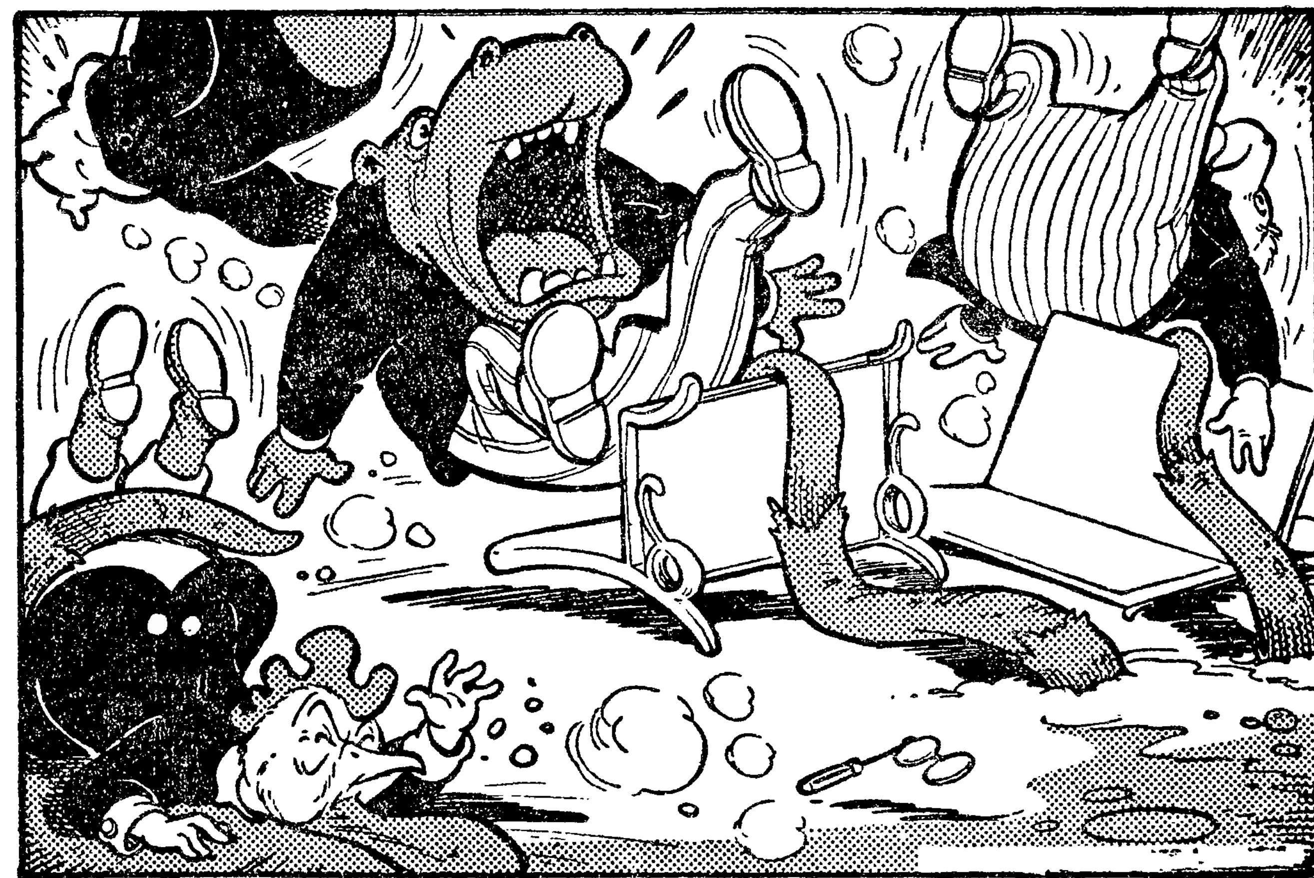
Maar heer Bommel begreep het wel. Hij staarde vol ontzetting naar de boom, die zich naast hem verhief en hij begreep plotseling, dat de toekomst er duister uitzag.

Tenslotte werd de stilte verbroken door de markies.

„Parbleu!" riep de edelman uit, „deze... eh... Bommel verknoeit mijn gazon met zijn ordinaire plantwerken. Er is u niet om voorbeelden gevraagd, amice"!

TOM POES EN DE GIEGELGAK

Toen de leden van de Kleine Club van hun eerste verbazing bekomen waren barstten ze in een luid gelach uit. De boom naast heer Ollie opende de spleet in zijn stam en stemde met dit lachen in, eerst wat aarzelend, maar al spoedig voluit en ongeremd. Dat maakte natuurlijk wel eveneen vreemde indruk, doch toen men er aan gewend was, droeg het wel bij tot de algemene vreugde.

„Parbleu!" riep de markies, „deze ... eh ... Bommel loopt zelfs in de plantenwereld in de gaten. Het is toch frappant!"

„Ik ben benieuwd hoe hij die boom liet groeien," zei de comestibles-handelaar Grootgrut. „Heer Bommel zit altijd vol met grapjes!"

„Het is geen grapje!" riep Tom Poes. „Die plant is gevaarlijk en voordat jullie het weten is de hele tuin vol. Daar zijn al nieuwe wortels. Kijk maar!"

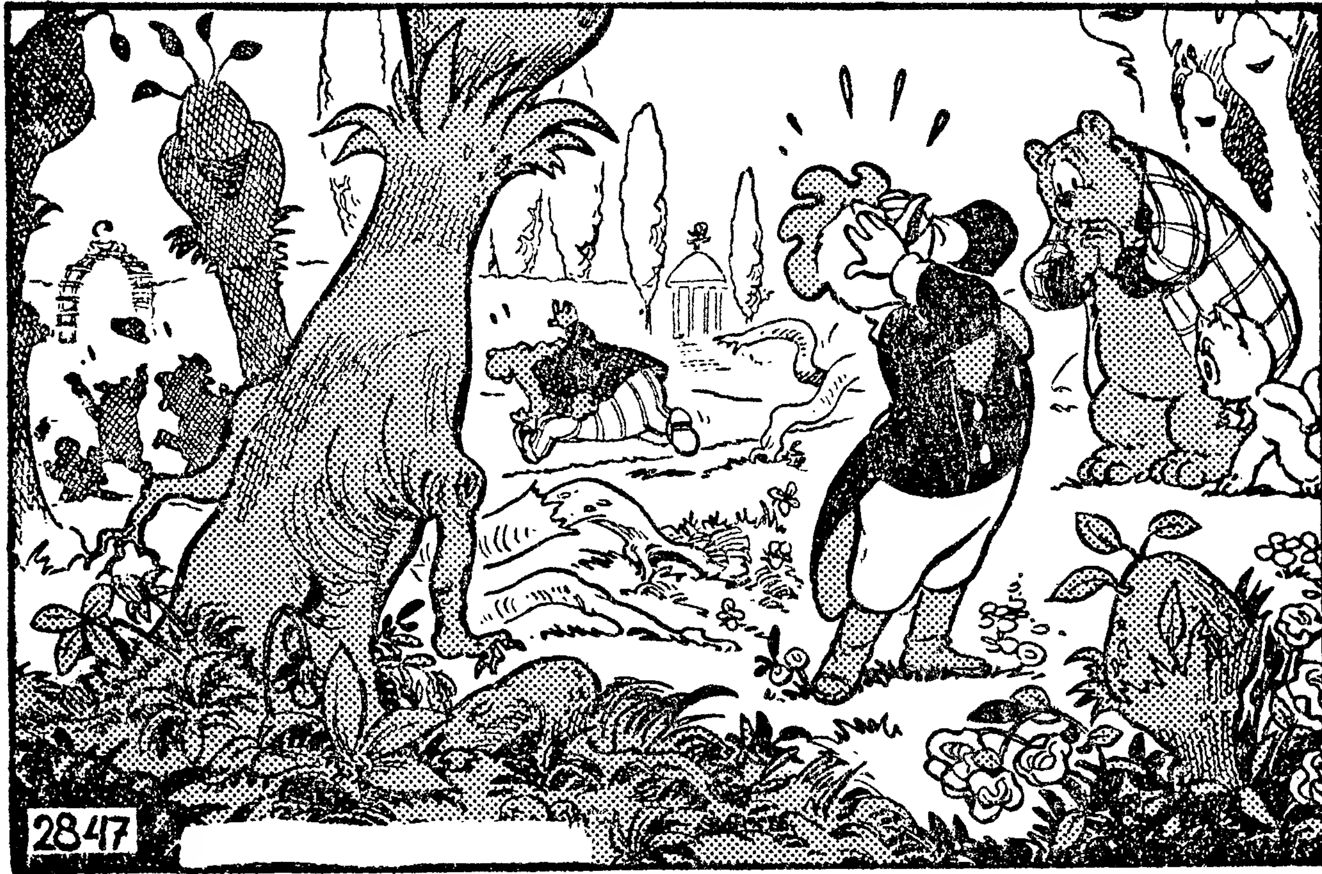
Hij wees op een paar uitlopers die zich tastend uit de grond verhieven en in de richting van het gezelschap bewogen.

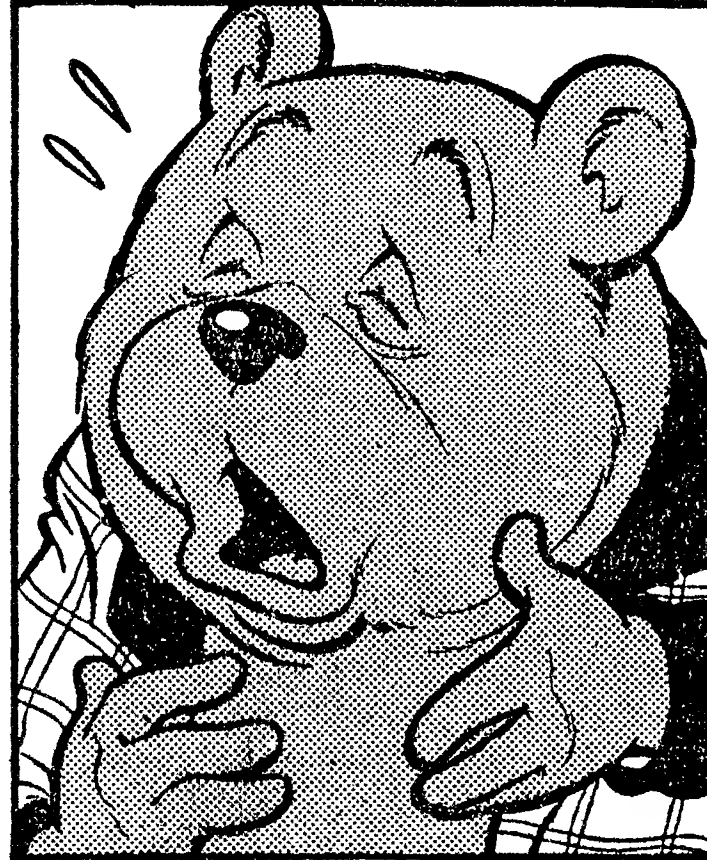
Maar er was niemand die daar veel aandacht aan schonk. Men had het te druk met het vermakelijke schouwspel dat de ongelukkige heer Ollie bood. En toen de wortels begonnen op te vallen, was het al te laat. De ruige groeisels vatten de zitplaatsen van de notabelen aan en wierpen hen ruggelings ter aarde om zich op die plek in de grond te kunnen wroeten.

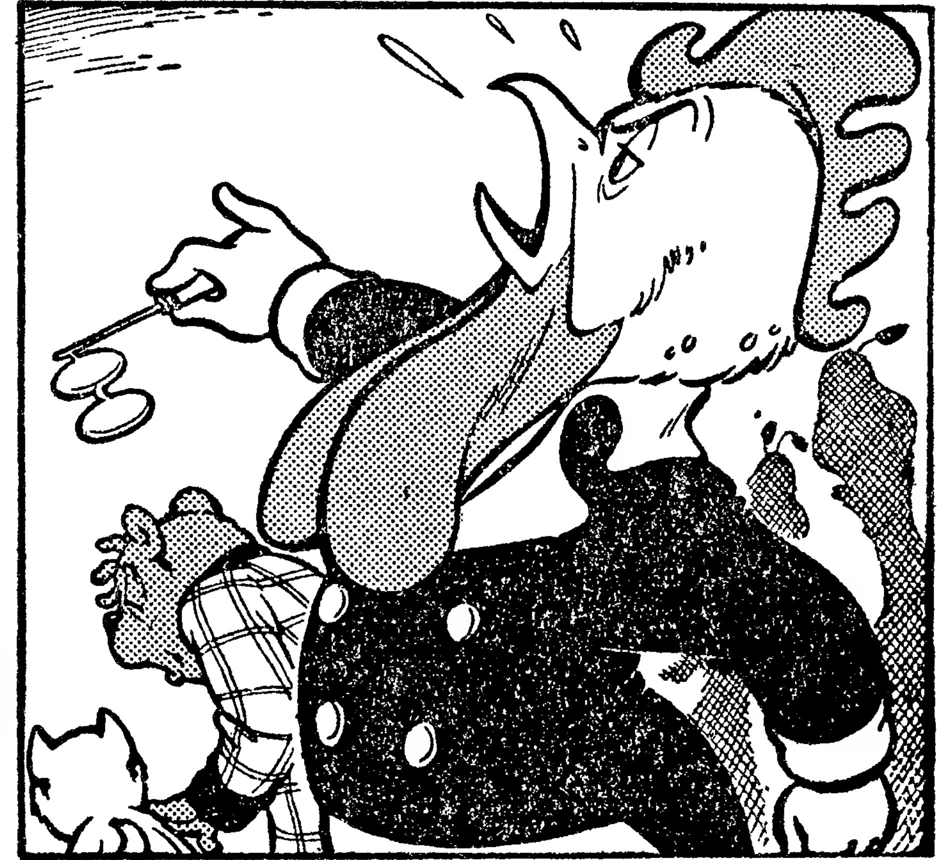
Toen verstomde het gelach, om over te gaan in angstkreten en wild geroep.

„Eigen schuld," zei Tom Poes. „Ik heb nog gewaarschuwd."

TOM POES EN DE GIEGELGAK 2847

Er ontstond een soort paniek. Toen de leden van het clubje merkten dat de boom onder een vrolijk lachend uiterlijk zulke woeste wortels verborg, kreeg de schrik hen te pakken.

Met angstige kreten sprongen ze overeind en snelden de tuin uit, de ongelukkige gastheer aan zijn lot overlatend. Nu, dat lot was droevig. Met lede ogen moest de edelman aanzien hoe de wortels zich in zijn gazon en in zijn perken groeven en hoe zijn fraaie tuin al spoedig overwoekerd werd door giegelbomen die luidkeels lachten om zijn smart.

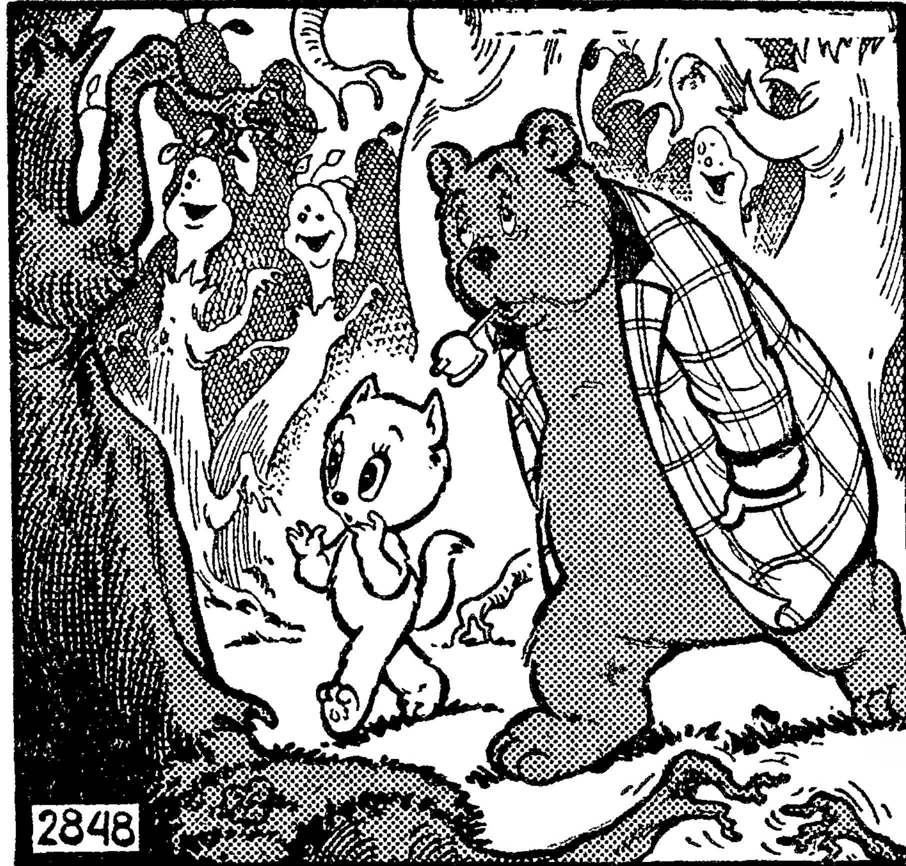
Heer Bommel was overeind gekrabbeld en stond nu gebroken naast Tom Poes. Met grote walging staarde hij naar het luidruchtige landschap.

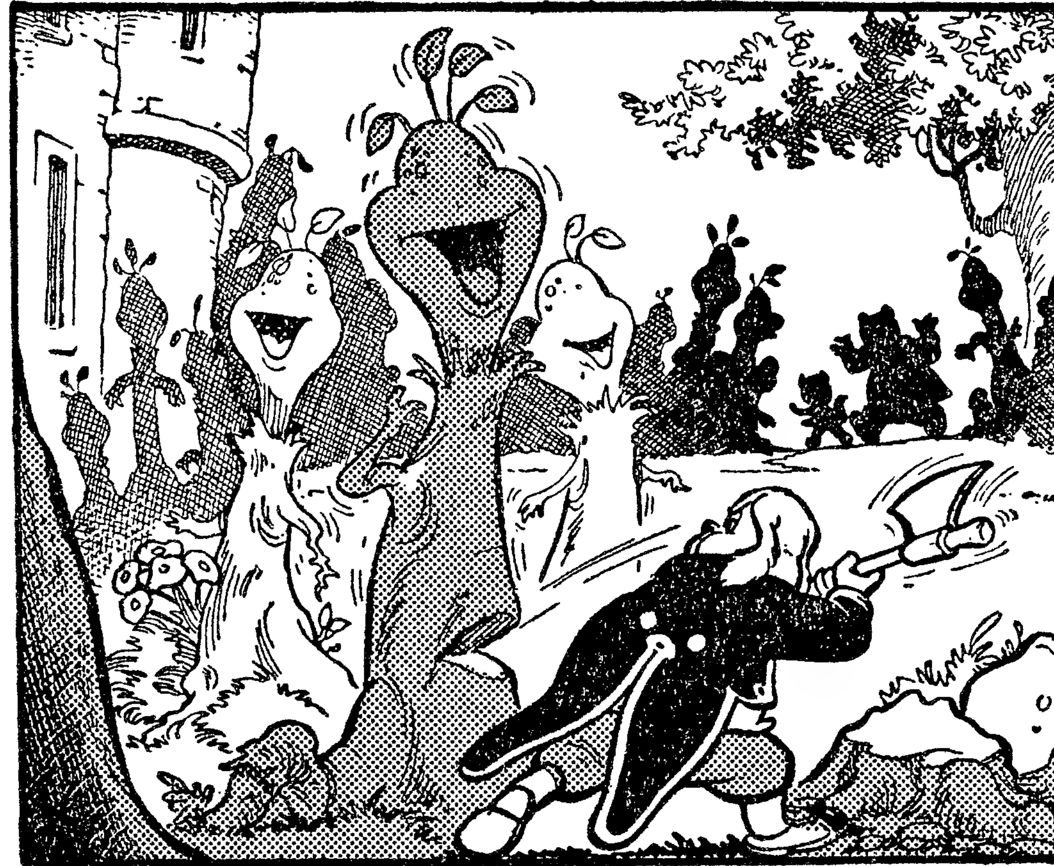
„Het is vreselijk," stamelde hij eindelijk. „Ik ben blij, dat mijn goede vader dit niet hoeft mee te maken. Ollie, jongen, zei hij altijd, laat een ander niet merken wat er in je omgaat. Een heer van stand weet zijn gevoelens te verbergen. En nu staan hier de giegelgaks en dragen mijn diepste gedachten uit. Ach, het is mijn eigen schuld! Had ik maar nooit een wens gedaan! Maar nu is het te laat!"

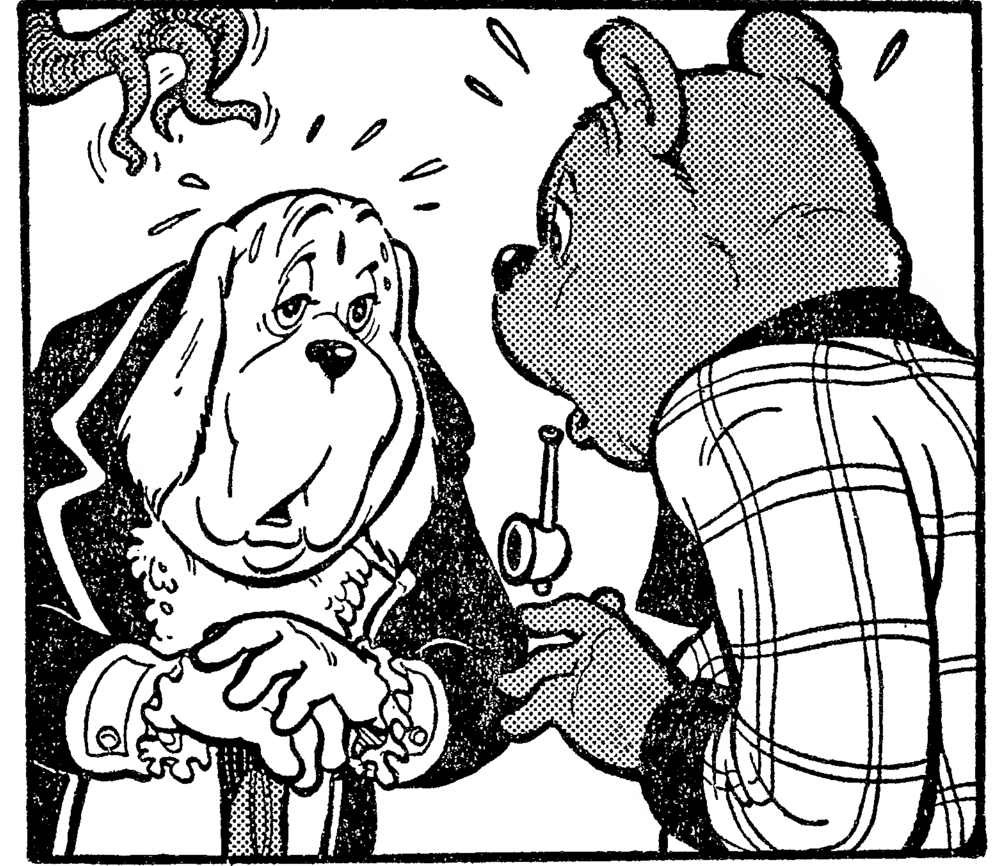
„Ga van mijn terrein!" riep de markies met vreselijke stem. „Ik wens u nooit meer te zien! Ik had kunnen weten, dat uw lezing over tuinieren alleen maar rampspoed zou brengen. Maar nu is het te laat! Verdwijn, ongelukkige, voordat ik u door mijn knechten buiten het hek laat werpen!"

Heer Bommel liep met gebogen hoofd de verwilderde tuin uit, terwijl om hem heen de gakbomen uit de grond rezen en hem volgden met hun vreselijk gelach...

TOM POES EN DE GIEGELGAK

Toen Tom Poes en heer Bommel op de weg liepen konden ze pas goed zien, hoe snel de groei van de giegelgak was.

Het ellendige gewas had alles overwoekerd. Terwijl heer Ollie zijn lezing in de tuin van de markies hield, hadden de wortels alle plantengroei uitgewroet om plaats voor zichzelf te maken. In plaats van de fraaie oude eiken was de weg nu omzoomd met de schaterende boomsoort. De gehele natuur was gevuld met hol gelach — en dat was wel in schril contrast met heer Ollie's stemming.

„Ik ben nog nooit zo droevig geweest," riep hij boven het rumoer uit. „Dit is het einde van een heer van stand, als je begrijpt wat ik bedoel. Ik moet gaan verhuizen. Een eenzaam plekje op een onbewoond eiland is alles wat er voor mij overblijft. Kijk dat onkruid heeft zelfs mijn fraaie slot bereikt, zie je wel?"

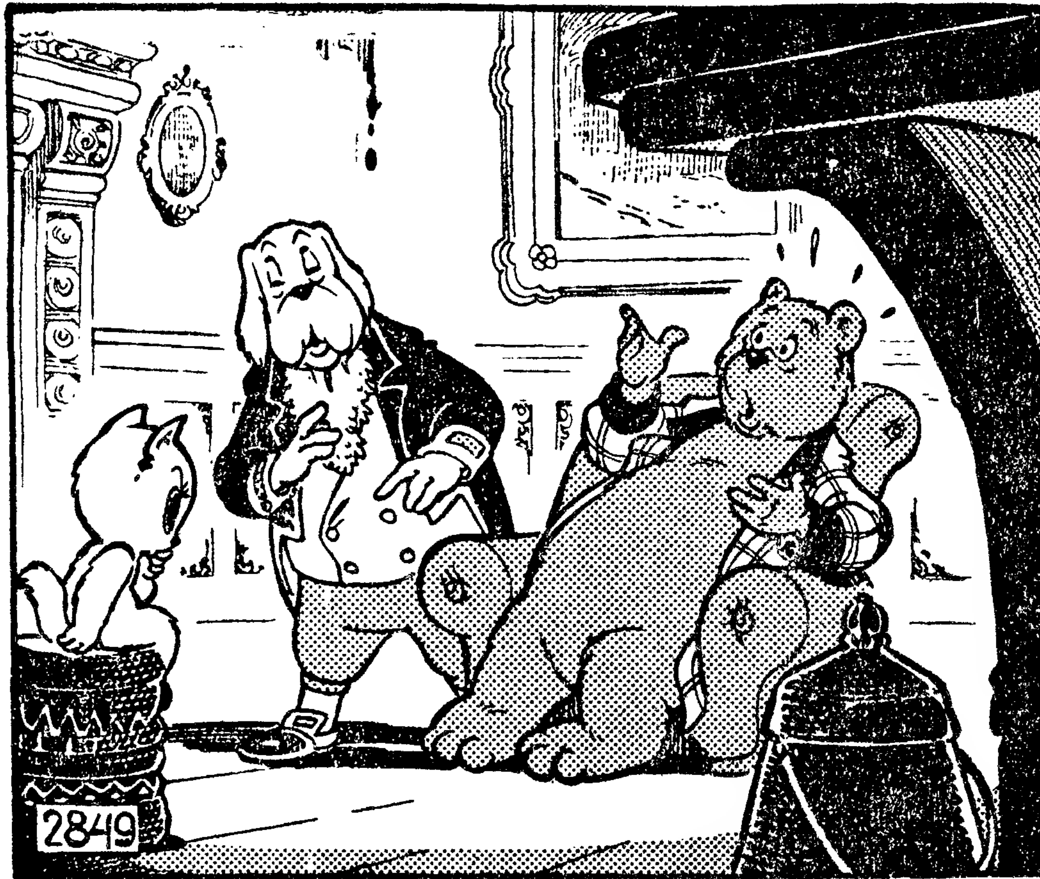
Hij wees op de ingang van Bommelstein, waar de bediende Joost bezig was met het omhakken van de opgeschoten gakbomen.

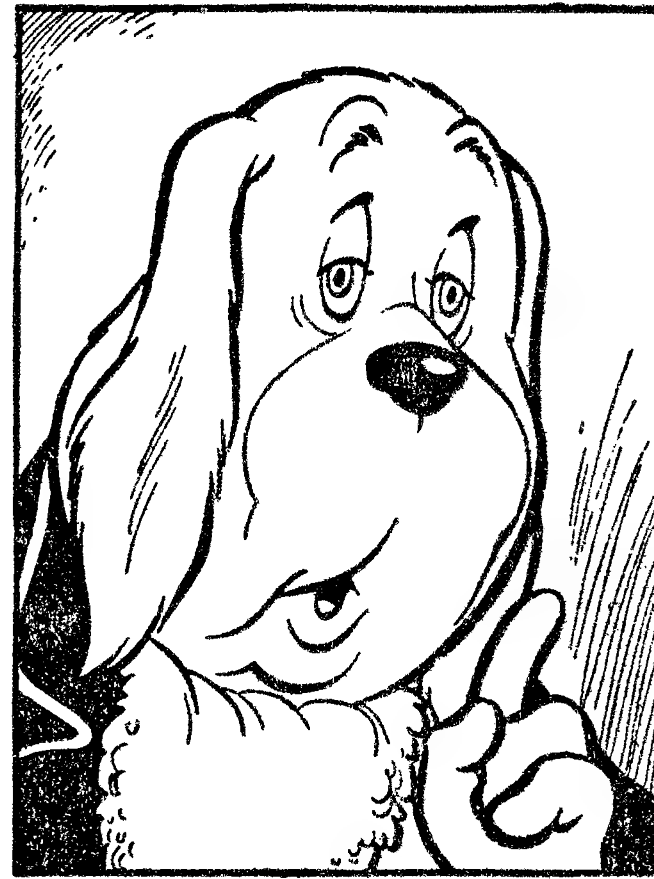
Toen ze hem bereikt hadden liet de trouwe knecht zijn bijl rusten en staarde zijn werkgever wanhopig aan.

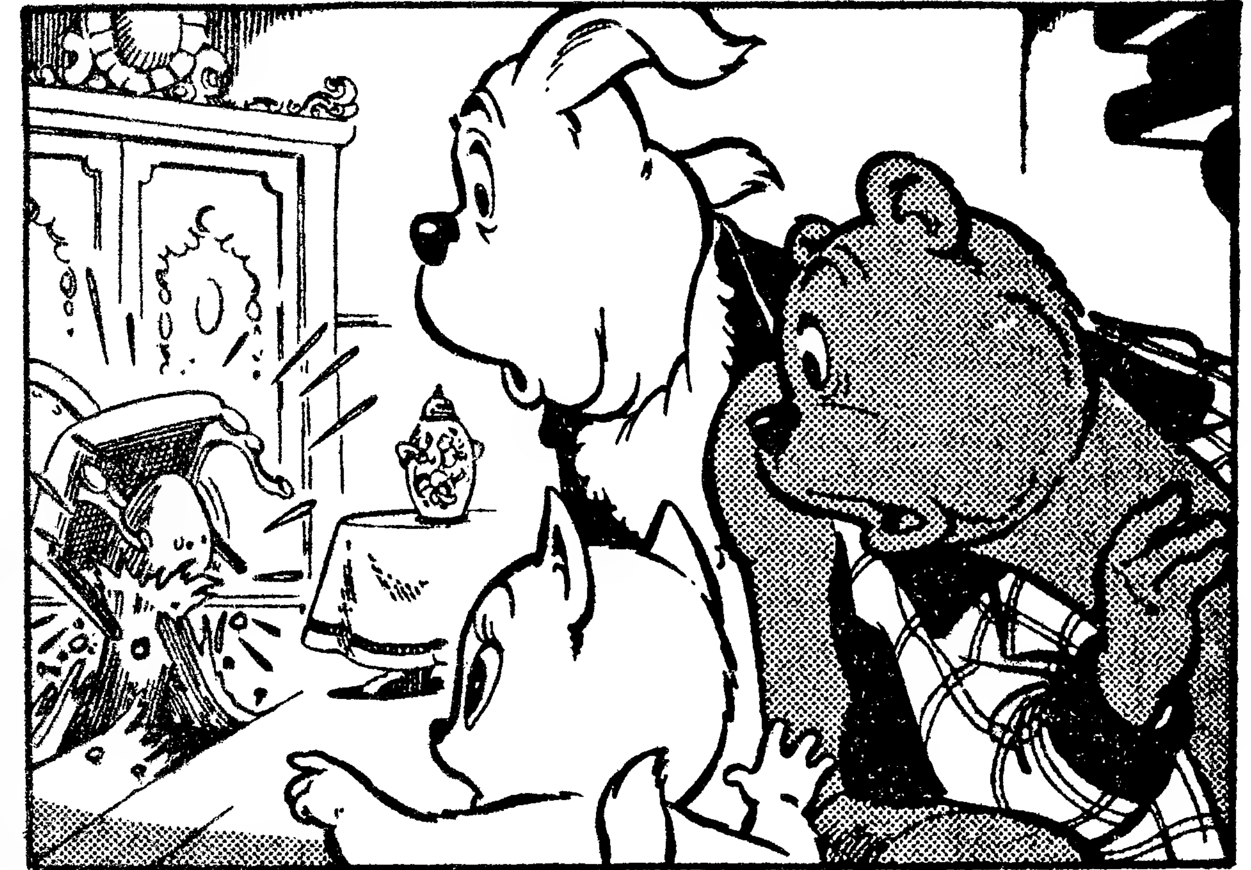
„Het heeft geen zin," sprak hij. „Wanneer ik er vier omhak, groeien er vijf voor in de plaats met uw welnemen. Ik begrijp niet wat hier plaats grijpt. Deze boomsoort is mij onbekend maar het komt mij voor, dat men van een natuurramp mag spreken, als u mij toestaat. Het is plotseling begonnen. Hedenmiddag om drie uur zag ik de groei naderen uit de richting van Stuipendrecht. Kunt u deze plant determineren, jongeheer?"

„Ja," zei Tom Poes, ,maar ik doe het liever niet. Het is te pijnlijk voor heer Ollie."

TOM POES EN DE GIEGELGAK

Heer Bommel liep met onzekere tred zijn huis binnen en liet zich zuchtend in zijn stoel zakken.

„Ik sta voor een van de zwaarste ogenblikken in mijn leven," sprak hij met toonloze stem. „Ik heb een gak geplant, Joost! In een gat, dat Tom Poes voor mij gewroet heeft. En nu overwoekert dat domme gewas het hele land. Ik heb gewenst dat het de Bommelse gedachte uit zou dragen — maar het giechelt alleen maar. Wat moet ik doen? Ik sta voor gek, als je begrijpt wat ik bedoel."

„Ik begrijp het," zei de trouwe knecht deelnemend. „Het is wel sterk, heer Olivier. Toen ik deze boomsoort voor het eerst zag, kwam hij me al bekend voor. Maar nu begrijp ik het — het is van een Bommelse natuur! Héél moeilijk uit te roeien, als u mij toestaat, héél moeilijk!"

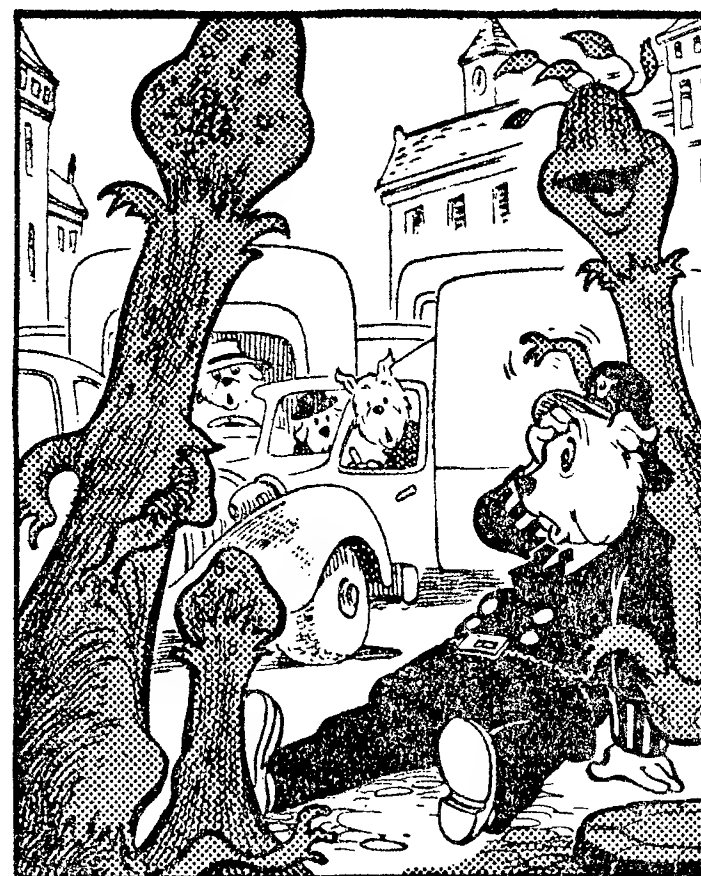
„Toch moet er een manier zijn," zei Tom Poes peinzend. „Ik weet nog niet goed hoe, maar het moet kunnen."

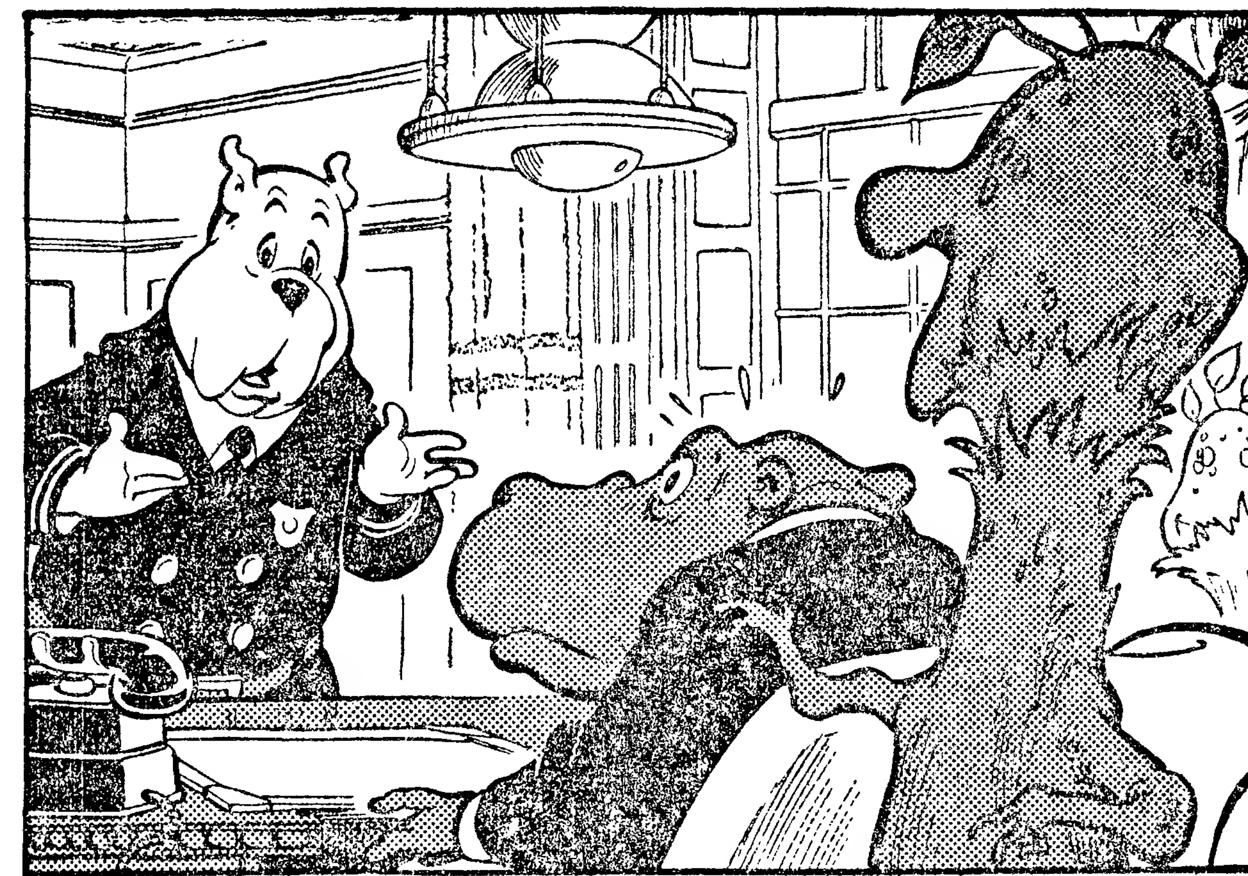
„Denk eens even rustig na," riep heer Ollie gejaagd. „Zit daar niet te suffen jonge vriend. Verzamel nu eens kalm je gedachten en verzin een plan. Schiet dan toch op! Straks is er geen plek meer om te lopen! Binnenkort is Rommeldam zwart van de giegelgaks — en ik sta overal alleen voor. Help me nu eens even verzinnen, maar doe het vlug. Over een poosje is het misschien te laat!"

Op dat moment sprong de vloer krakend open en tussen de planken rees een gakboom op. Het gewas, dat naar alle kanten uitbreiding zocht, kon buiten niet genoeg plaats meer vinden en zocht nu binnenshuis naar ruimte . . .

TOM POES EN DE GIEGELGAK

De woekering van de giegelgak vond allerwegen voortgang. Met zijn sterke uitlopers ontwrichtte hij alles wat niet van zijn soort was. Alle soorten planten en bomen sloegen ontworteld tegen de grond om plaats te maken voor giegelgewas. Doch ook nuttige zaken als lantaarnpalen, telefooncellen en verkeerszuilen moesten het ontgelden. Zo bereikte de groei de goede stad Rommeldam en ook daar werd alles binnen enkele uren ontwricht. De verkeerspolitie stond voor een hopeloze taak. Terwijl men nog bezig was om enkele volgroeide straten af te sluiten en het verkeer om te leiden, braken de eerste gakbomen door het asfalt en plaatsten de dienstdoende agent voor een onoplosbaar probleem.

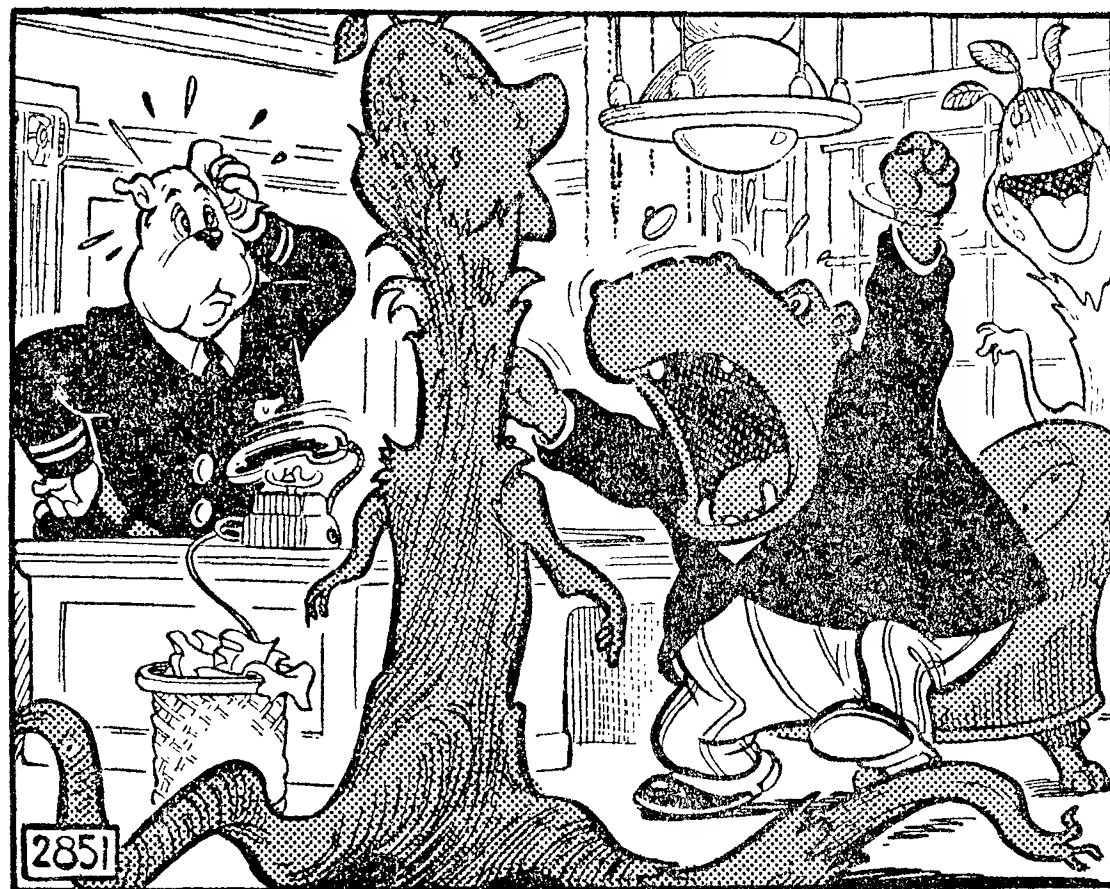
Het is dan ook geen wonder, dat de commissaris van politie, Bulle Bas, zich ten einde raad tot de burgemeester wendde.

De magistraat ontving hem in zijn werkkamer. Hij zat achter zijn bureau, waar hij vergeefs probeerde zijn aandacht bij het werk te houden.

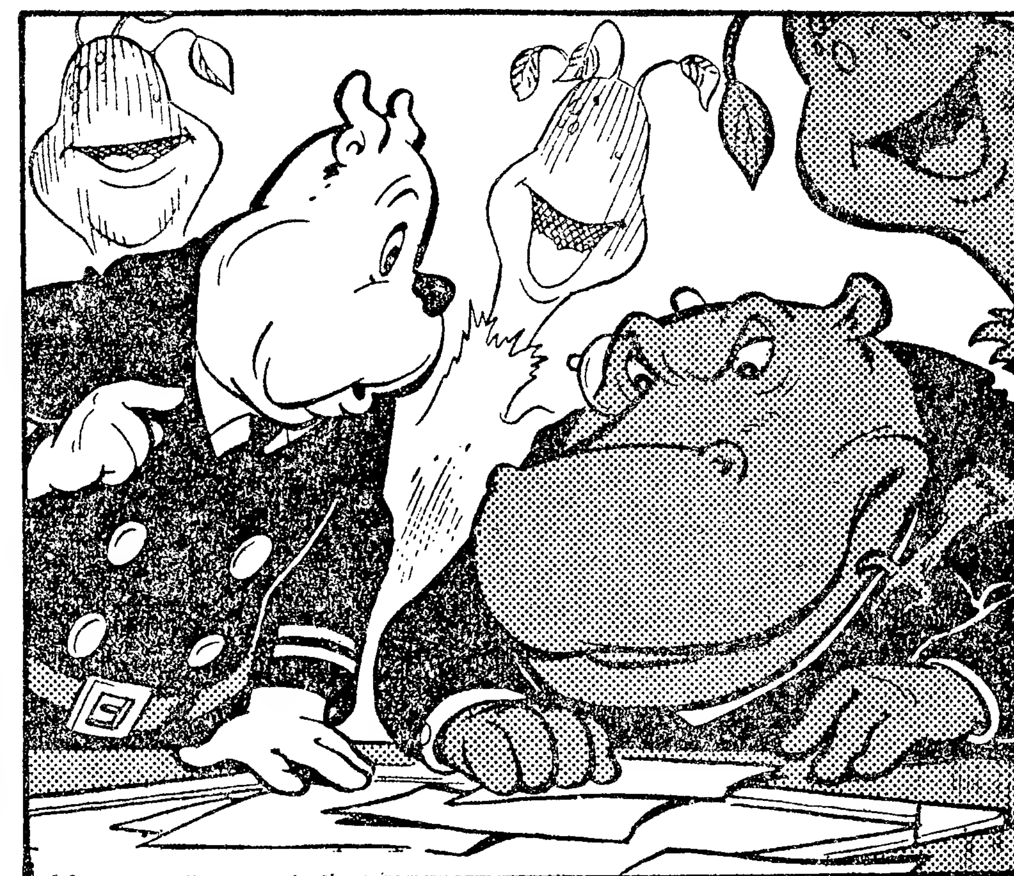
„Het gaat niet, Bas!" riep hij. „Dat gelach en gegiechel om me heen maakt me dol. En ik ben daarnet van mijn stoel gegooid door de stronk die hier naast me gegroeid is. Waarom doet de politie niets, zou ik wel eens willen weten?"

„De politie staat machteloos, burgemeester!" zei de politiechef op sombere toon. „We kunnen die bomen bekeuren wanneer er een speciale verordening gemaakt zou worden. En ik betwijfel of een bekeuring zou helpen. Het is de vraag, of dat onkruid hersens heeft. Het lacht nu wel, maar lachen duidt nog niet altijd op verstand. Dat heb ik in mijn loopbaan al dikwijls gemerkt!"

TOM POES EN DE GIEGELGAK

Terwijl de commissaris sprak opende de giegelgak een spleet in zijn stam en barstte in een hol gelach uit.

„Houd je mond, slungel!" riep de burgemeester. De boom gehoorzaamde niet. Hij schaterde zonder onderbreking door, zodat de magistraat moest schreeuwen om zich verstaanbaar te maken.

„Dit is een ramp!" loeide hij. „Ik zit hier voor lelijkerd. Waar blijft mijn waardigheid, Bas? Waar is de poltiie voor, wanneer de burgemeester in zijn eigen werkkamer uitgelachen kan worden? Hak die boom om! Vlug wat!"

„Dat helpt niet," zei de commissaris somber. „Als men er één omhakt, komen er twee voor terug. En de plantenziektekundige dienst staat ook machteloos. Lachen is een gewoon degeneratieverschijnsel, zeggen ze daar. Weet u, wat u moest doen?"

„Nee!" bulderde de heer Dickerdack. „Als ik het wist, had ik het al lang gedaan!"

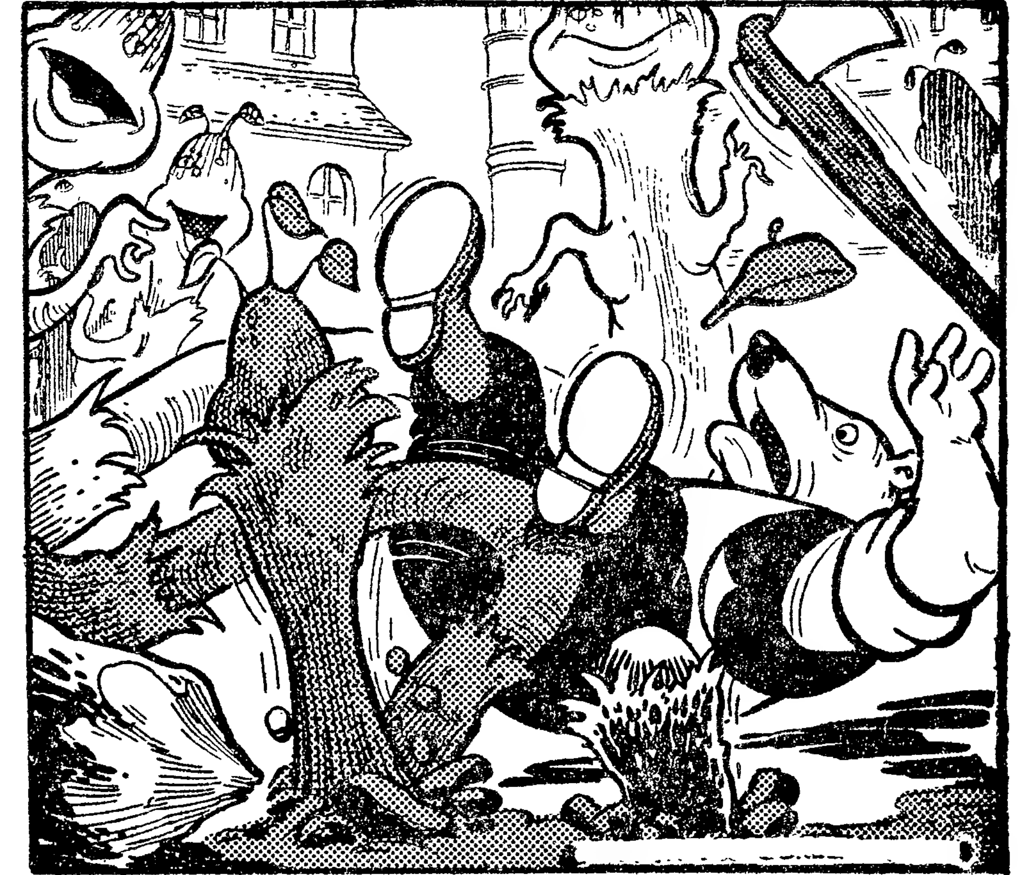
„U moet een flinke beloning uitschrijven voor degene die een eind aan deze plaag maakt!" stelde de politieambtenaar voor. „Men kan nooit weten. Misschien is er iemand, die een idee heeft."

„Dat is geen slecht denkbeeld", mompelde de burgemeester. Hij staarde met afgrijzen naar enige nieuwe stammen, die uit zijn vloer omhoogschoten en herhaalde schreeuwend: „Niet slecht! Goed denkbeeld! Beloning uitschrijven! Doe maar Bas. En ik zal bovendien een paar geleerden inschakelen. Men zegt, dat de wetenschap ver is gevorderd in de vernietigingstechniek. Loof een hoge beloning uit, Bas!"

TOM POES EN DE GIEGELGAK

De burgemeester liet dus nu bekend maken, dat hij een grote beloning uitloofde voor degene die een einde zou maken aan de gakplaag. En omdat de burgers van Rommeldam, ook zonder die beloning, al meer dan genoeg hadden van de bomen die hun huizen binnengroeiden en hun het lopen belemmerden, gingen ze driftig aan de slag.

Er waren er, die zout op de planten strooiden, enkele probeerden het met muizentarwe en insektenpoeder en sommigen trokken zich terug in laboratoria om iets nieuws uit te vinden. Maar de meeste Rommeldammers namen gewoon maar hun bijlen en begonnen te kappen. Dat gaf een ongewone bedrijvigheid in de verkeersaders. Waar anders het levendige geluid van knallende en knetterende motoren klonk, galmden nu de bijlslagen tegen de gevels.

Helaas, het was een vruchteloze bezigheid. Wanneer één van de houthakkers trots bij een gevallen gakboom stond, kracht verzamelend voor een volgende, schoten de wortels reeds weer uit het plaveisel omhoog.

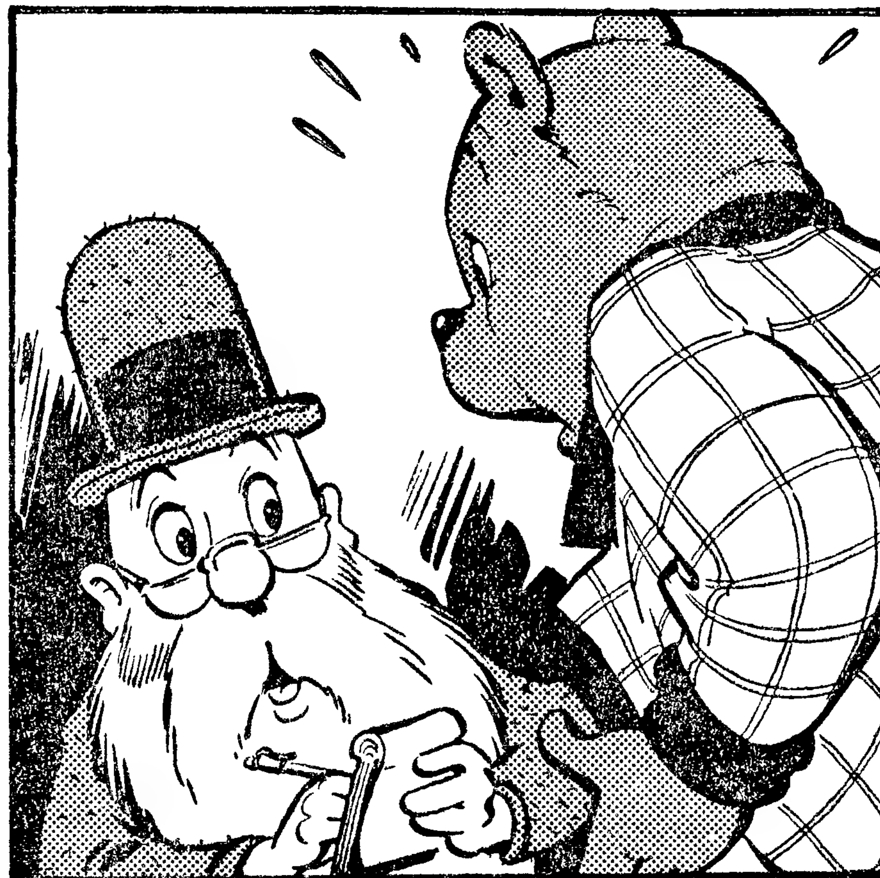
En voordat zo'n giegelgakbestrijder van zijn verbazing bekomen was werd hij reeds ter aarde geworpen om plaats te verlenen aan nieuw gewas.

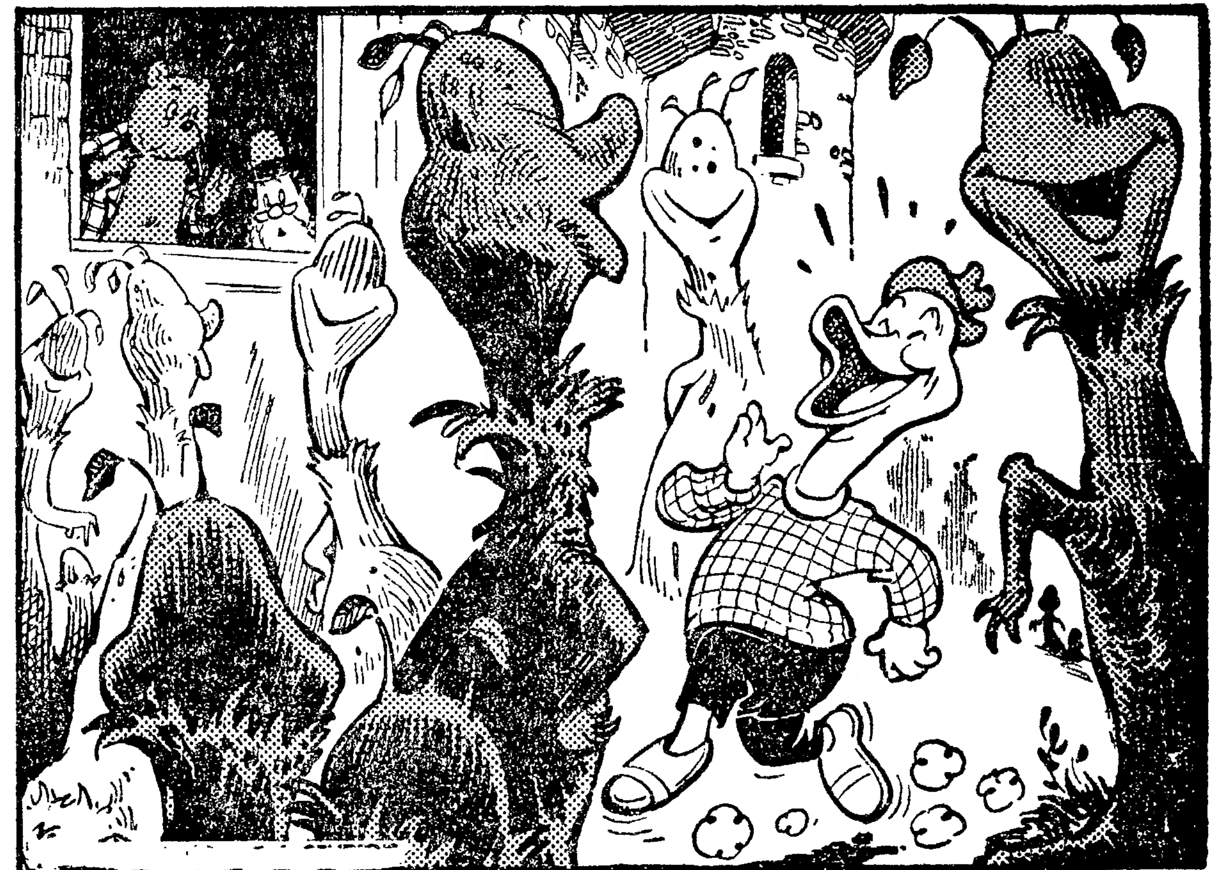
Het zal de oplettende lezertjes dan ook duidelijk zijn, dat deze ware geschiedenis op een dieptepunt is aangeland. Het is eenvoudig genoeg om zo'n gakgroei te ontketenen — maar hoe komt men er af?

Wanneer er niet iemand een list verzint ziet het er naar uit, dat de goede stad Rommeldam in een gakwoud ten onder zal gaan . . .

TOM POES EN DE GIEGELGAK

Heer Bommel zat bekommerd in het gakwoud, dat eens zijn gezellige kamer was, toen de bediende Joost om een boomstam keek en bezoek aandiende.

„Excuseer, heer Olivier," sprak de trouwe knecht, „hier is professor Prillewitz. Hij wil u spreken."

„Prlwytzkofski is der naam," sprak de grijsaard die over enkele boomwortels heen nadertrad. „Men heeft dan eindelijk der wetenschap ingeschakeld. Men ziet in dat het zo niet langer gaat en daarom heeft men mij opgedragen een onderzoeking in te stellen. Der spoor voert mij tot u — en daar ben ik!"

„Ach ja," zei heer Bommel, smartelijk zuchtend. „Daar bent u. Ik zie het. Wat gaat u doen?"

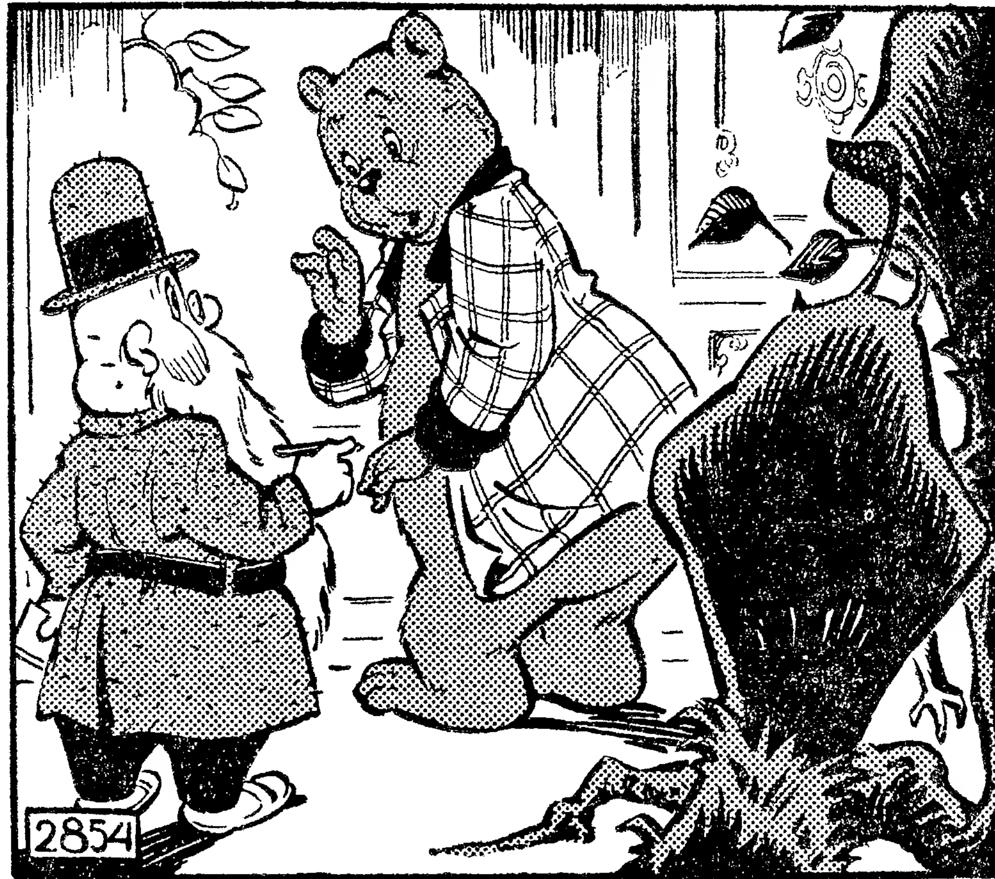
‚Vertel mij alles," stelde de geleerde voor, terwijl hij een notitieboekje trok.

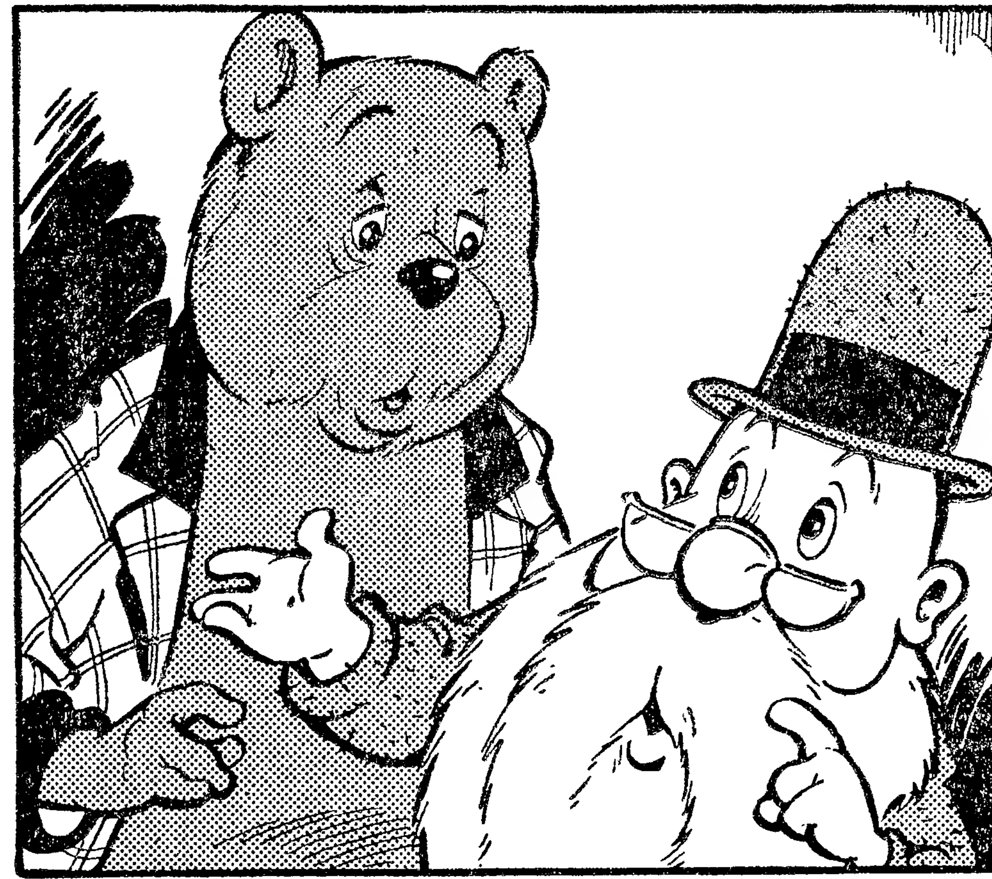
Heer Ollie gehoorzaamde lusteloos. Hij verhaalde van zijn wens over de Bommelse gedachte, hij beschreef de gakgroei en het luide gelach, dat daar op volgde en tenslotte trad hij aan het venster en wees walgend op het oerwoud dat zich voor Bommelstein uitstrekte. In dat bos was de gestalte van Wammes Waggel zichtbaar, die zich huppelend tussen de stammen voortbewoog terwijl hij zong: „O, wat is het fijn om een giegelgak te zijn."

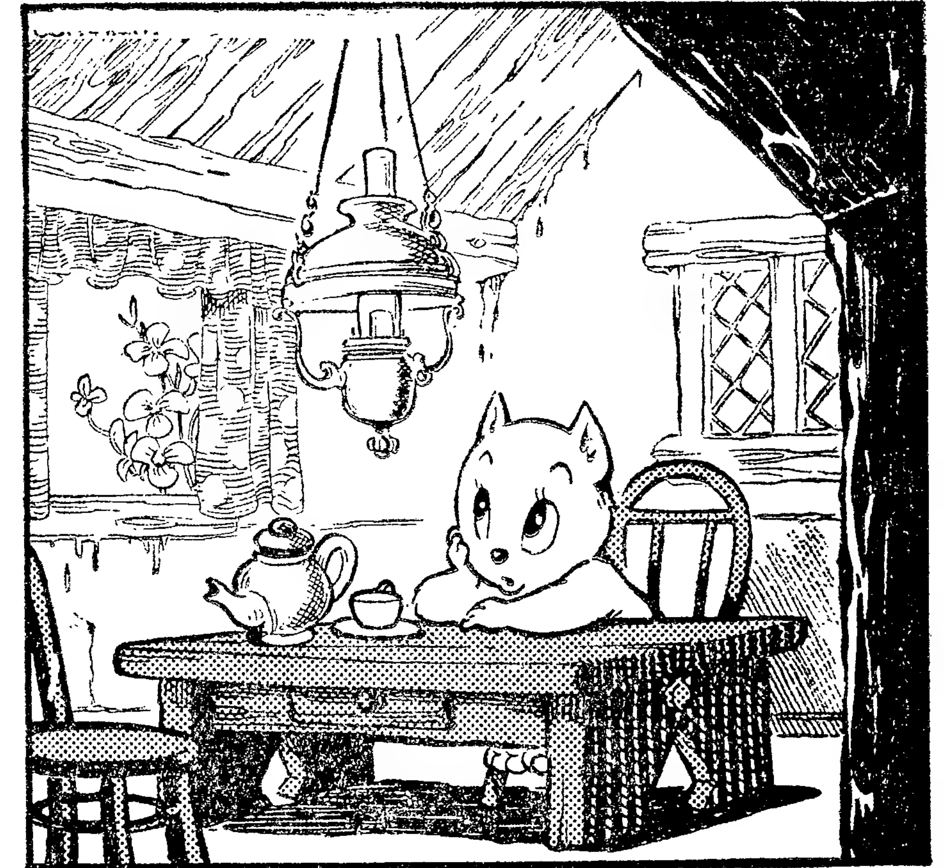
„Dat is er van mijn wens terechtgekomen," zei heer Bommel met gebroken stem. „Het is vreselijk, als u begrijpt wat ik bedoel."

„Ach zo!" riep de professor uit. „De zaak is mij klaar. Alles berust op een technische fout!"

TOM POES EN DE GIEGELGAK

Heer Bommel keek de geleerde getroffen aan. „Een technische fout?" herhaalde hij. „Zijn de giegelgaks het geval van een technische fout? Wat is die fout dan? Vlug, dan zal ik hem laten herstellen."

„Zo gemakkelijk gaat dat niet," zei de professor zorgelijk. „Als ik het goed begrijp, moeten die bomen de Bommelse gedachte uitdragen, nietwaar? Maar door een technische fout is het de Waggelse gedachte geworden. Volgt u mij?"

„Ja, ja," zei heer Ollie gejaagd. „Dat is precies wat ik al dacht. Dat gegiechel is niet Bommels, dacht ik. Het is Waggels! Maar wat is nu toch die technische fout?"

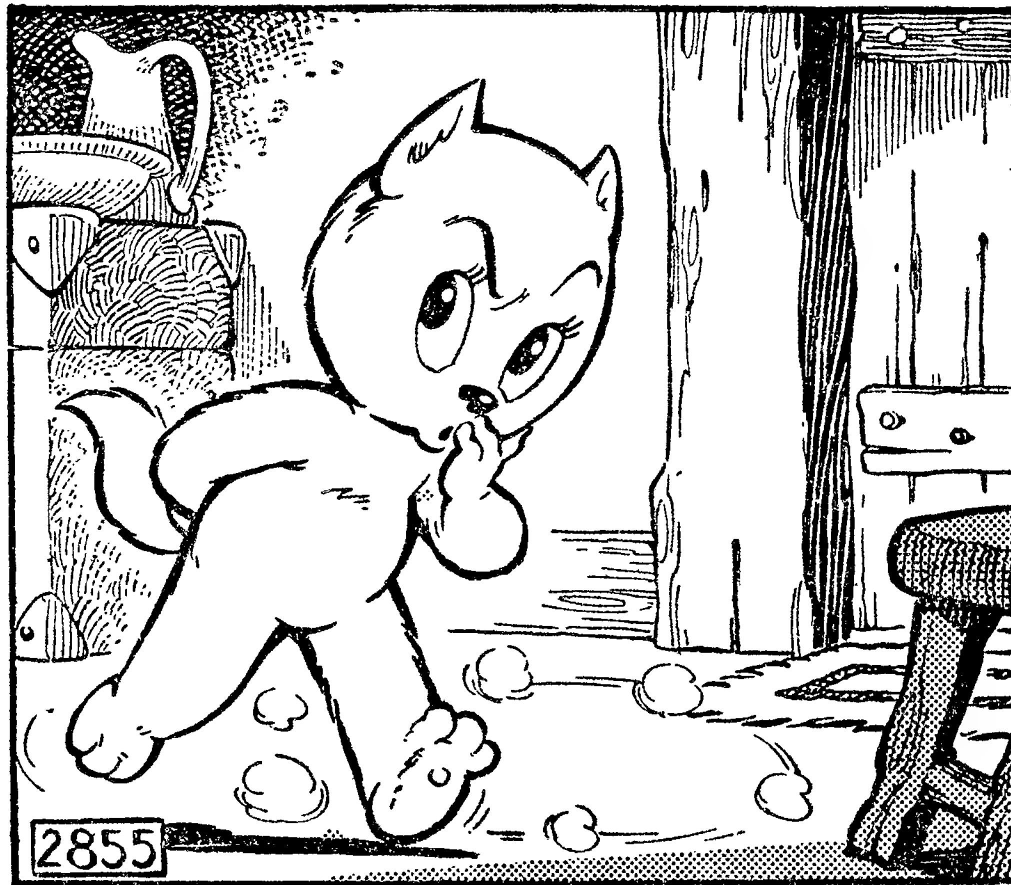
„Dat moet u toch klaar zijn," hernam de geleerde. „De Bommelse gedachte is ja niets! Volstrekt niets! En als er gene gedachte is, komt de lol vanzelf, dat merken wij van der wetenschap dagelijks."

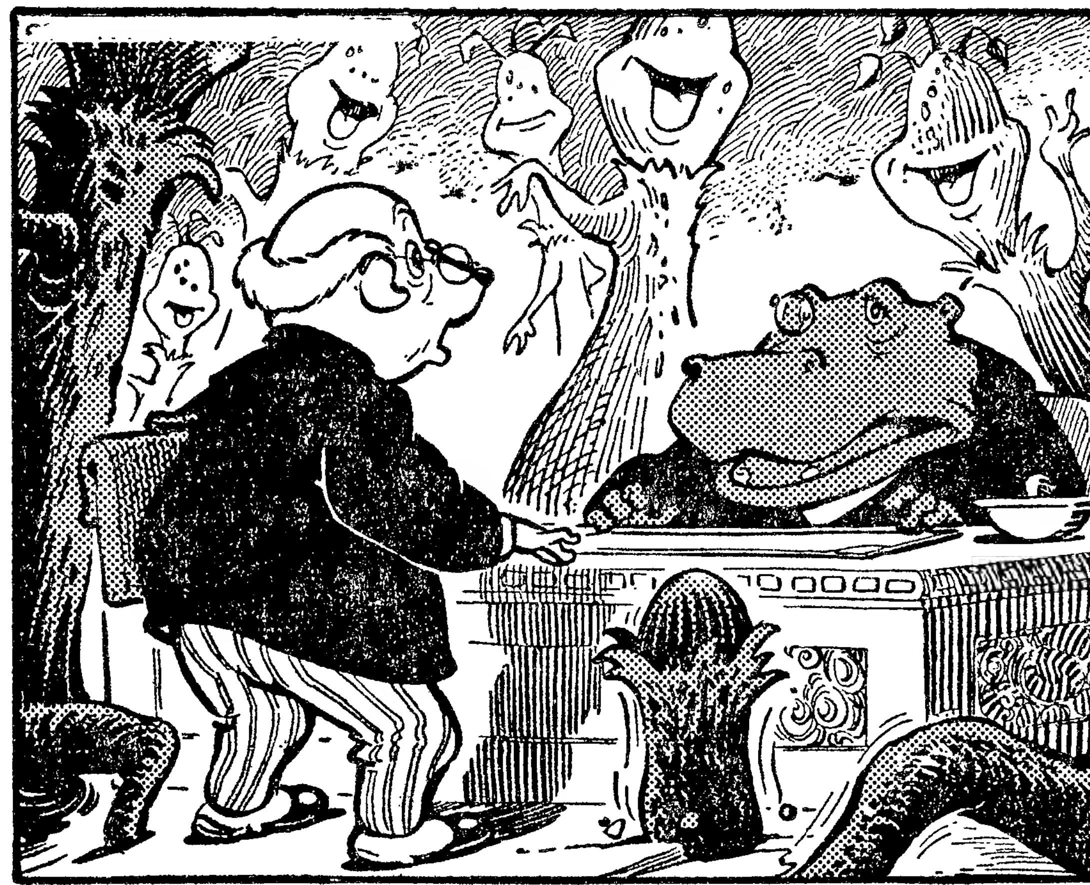
Met deze woorden verdween hij om rapport aan de burgemeester te gaan uitbrengen en heer Ollie bleef als een gebroken heer achter. We zullen hem in zijn smart alleen laten om eens te gaan kijken wat Tom Poes eigenlijk al die tijd uitvoerde. Want na het bezoek van professor Prlwytzkofski zal het alle lezertjes wel duidelijk zijn, dat de redding van heer Bommels jonge vriend moet komen.

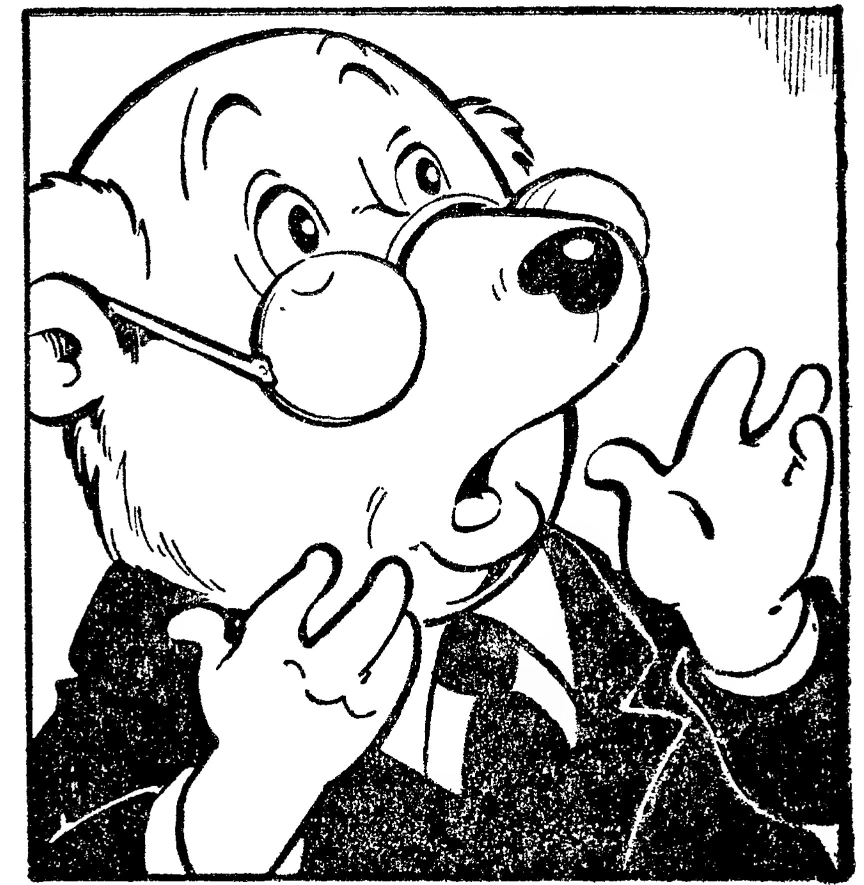
Welnu, Tom Poes zat in zijn huisje en dacht na.

„Er is iets, wat ik vergeten heb," mompelde hij peinzend. „Het is iets dat die vreemde oude man zei toen hij wegliep. „De lol komt vanzelf." Dat zei hij tegen Wammes. Maar wat zei hij nog meer? Ik weet zeker dat dat erg belangrijk was."

TOM POES EN DE GIEGELGAK

Tom Poes stond op en begon nadenkend door zijn kamer te lopen. „Die vreemde oude man met zijn wensen heeft een massa rare dingen gezegd", mompelde hij. „Maar één van die dingen was belangrijk. Je bent een wroetertje, zei hij tegen mij. Zoek de kern, zoek altijd de kern. Dàt was het! Ik heb dat eerst niet gesnapt, maar nu begrijp ik, wat hij daarmee bedoelde! Het is eigenlijk dood-eenvoudig. Komaan, ik ga meteen aan het werk om een einde aan de giegelgaks te maken."

Wat Tom Poes nu precies van plan was zal het verdere verloop van deze geschiedenis ons leren. Voorlopig ziet de toekomst er nog gak-achtig uit.

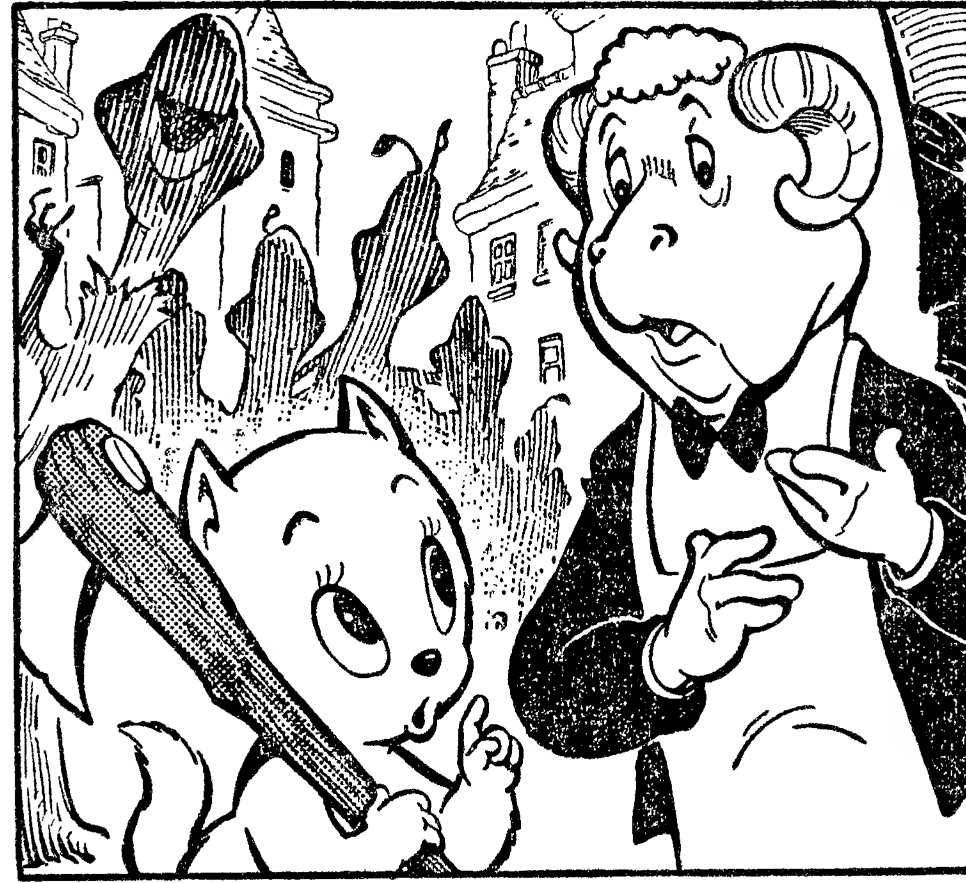
„Het is een hardnekkig geval," zoals de ambtenaar eerste klasse Dorknoper tegen de burgemeester zeide. „Alles is mislukt en de beloning die u hebt uitgeloofd, heeft ook niet geholpen. Het is natuurlijk prettig, dat het ons nu ook geen geld kost, maar dat is het enige lichtpunt."

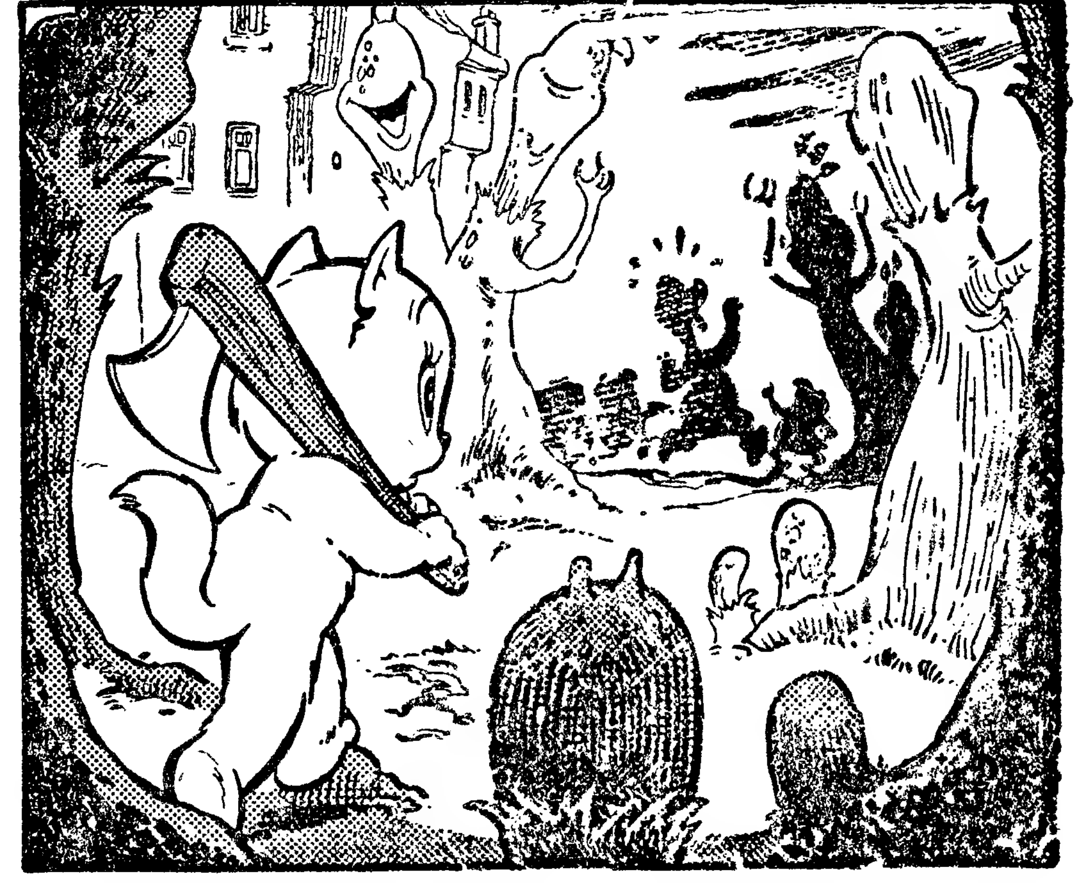
„Lichtpunt!?" tierde de magistraat, een wilde blik door zijn overwoekerde kamer werpend. „Wat betekent een beetje gemeentegeld tegenover deze bende? Is er dan niets dat ons van de ellende af kan helpen?"

„Ik ben bang van niet", gaf de beambte zorglijk toe. „Wanneer met één boom verwijdert, groeien er minstens twee voor in de plaats. De planten hebben een heel bijzonder gevoel voor saamhorigheid, burgemeester! Ze ontwortelen alles wat niet van hun soort is. Ze duwen alle andere zaken uit de weg, maar ze helpen elkaar voortreffelijk. Daar zouden wij een voorbeeld aan kunnen nemen. Maar daardoor is het wel een hardnekkig geval. Het valt te verwachten, dat het hele land binnenkort slechts nog uit giegelgakken zal bestaan."

TOM POES EN DE GIEGELGAK 2856

De kruidenier Groogrut stond voor een van de bomen die sinds enige tijd het stadsbeeld ontsierden en las het aanplakbiljet dat daar van gemeentewege aan was bevestigd.

„Grote beloning voor degene die een einde maakt aan de groei van de giegelgaks," mompelde hij. „Ja, ja, dat is een mooi aanbod. Maar het heeft niet mogen baten. Men heeft gehakt en gezaagd en allerlei vergiften uitgestrooid zonder dat het hielp. Ik zit nog met twee grospakken anti-gakpoeder. Onverkoopbaar. Waardeloos. En wie is de dupe? De middenstand!"

Zo prevelende viel zijn blik op Tom Poes, die met een bijl over de schouder naderde.

„Gaat u ook hakken, jonge heer?" vroeg hij. „Dat heeft geen zin, hoor. Ik heb het zelf geprobeerd want het rondbrengen van mijn waren wordt steeds moeilijker. Maar helpen doet het niet hoor. Wilt u het niet eens met anti-gakpoeder proberen? Ik zou u een speciale aanbieding kunnen doen . . ."

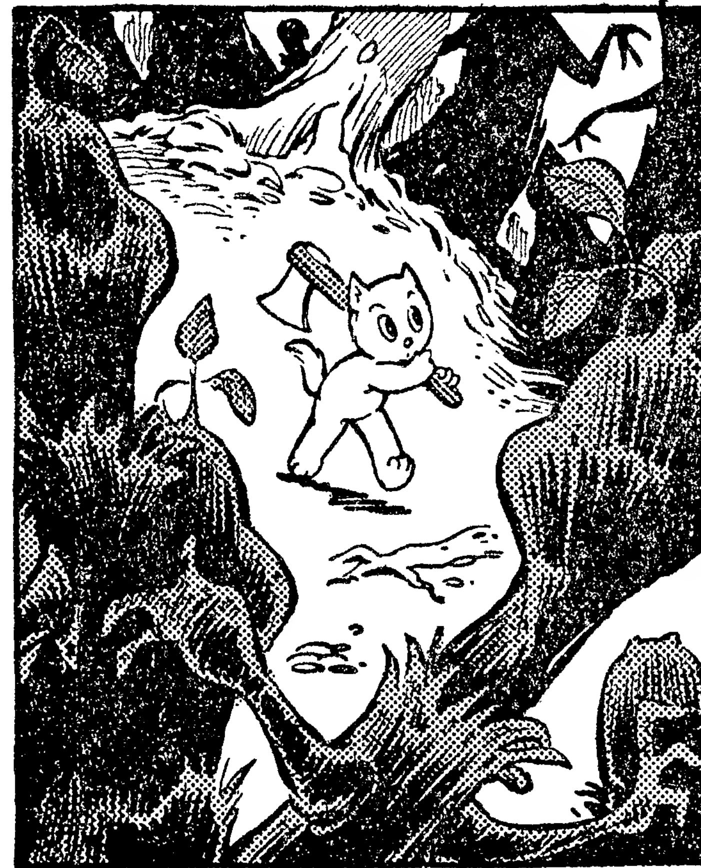
„Nee, dank u wel," zei Tom Poes beleefd. „Ik heb een ander idee; ik ga de kern zoeken!"

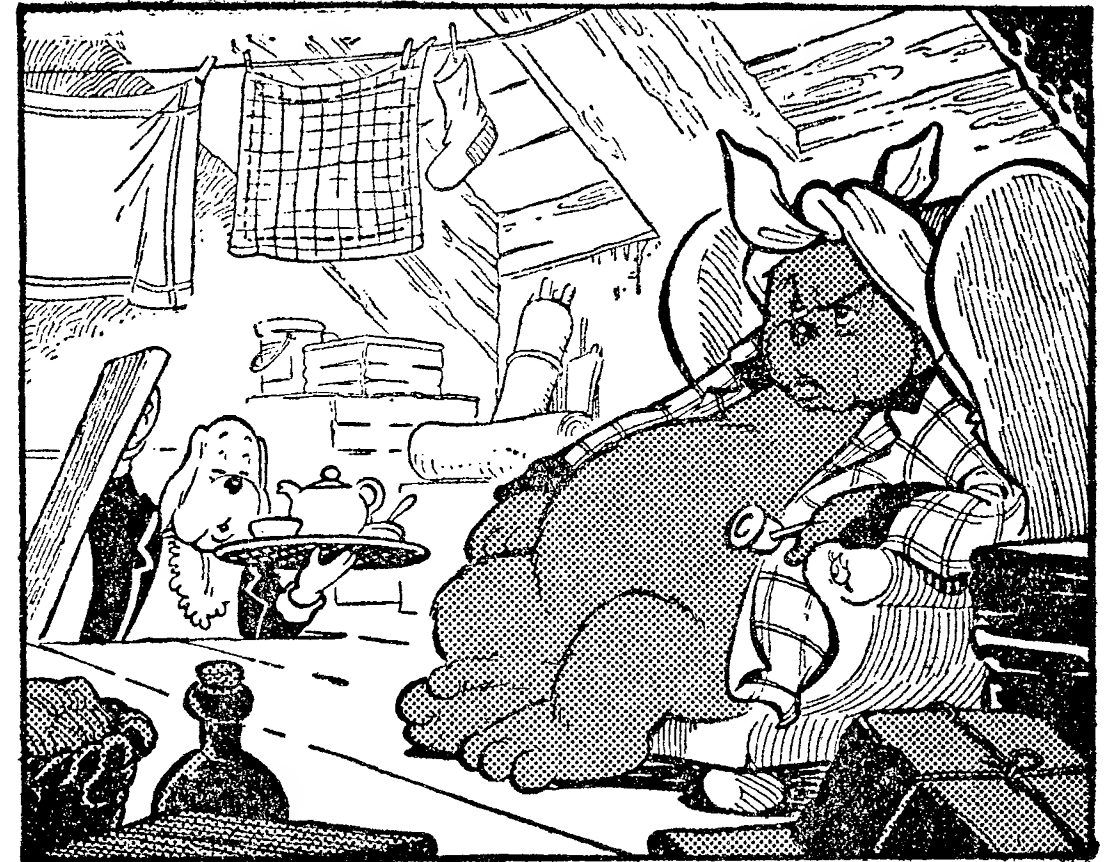
Met deze woorden liep hij verder totdat hij buiten de stad geraakte.

Daar heerste slechts de gak. Elk ander geboomte was verdwenen, alle hekjes waren opzij geduwd en verkeer was er niet meer. Waar anders de motoren knalden, giechelde nu het misselijke gewas en inplaats van opgewekte wandelaars huppelde daar nu Wammes Waggel rond. Hij had gezelschap gekregen van een aantal pretmakers die om het hardst met hem lachten en zongen.

TOM POES EN DE GIEGELGAK

„Hallo, Tom Poes!" riep Wammes Waggel, die met een groepje pretmakers passeerde. „Doe je mee? Reuze enig hoor. Kan je lachen, joh!"

„Meedoen?" vroeg Tom Poes. „Aan wat meedoen?"

„Aan het lachen natuurlijk!" riep Wammes. „Ik heb nog nooit zo'n pret gehad! Echt dolletjes!"

Hij huppelde verder, zodat hij al spoedig tussen de giegelgaks verdwenen was. Tom Poes keek hem hoofdschuddend na en vervolgde toen zijn wandeling. Want hij was nog een heel eind van zijn doel verwijderd, zodat hij werkelijk geen tijd had om zich met een oppervlakkig iemand als Wammes Waggel te bemoeien. Bovendien werd het malle geboomte steeds dichter en daar de weg geheel overwoekerd was, was het een hele toer om niet verdwaald te raken.

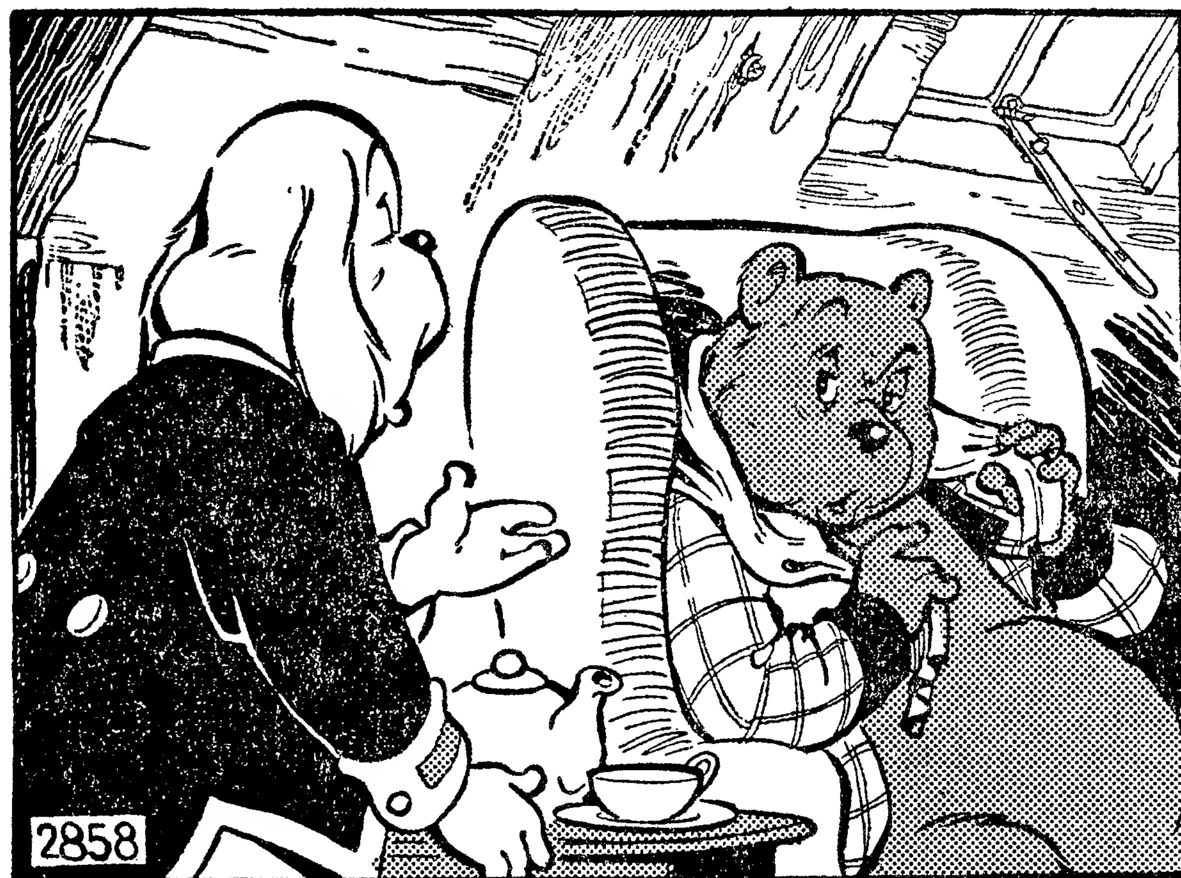
Terwijl hij dus moeizaam voortstapte, zat heer Bommel, lijdend in een gemakkelijke stoel, die hij naar de zolder van Bommelstein had laten brengen. Zijn kamers waren zo volgegroeid, dat er voor hemzelf geen plaats meer was en nu hokte hij dus vol zwarte gedachten tussen de hanebalken — met een doek om de oren geknoopt om het gelach van de bomen niet te horen.

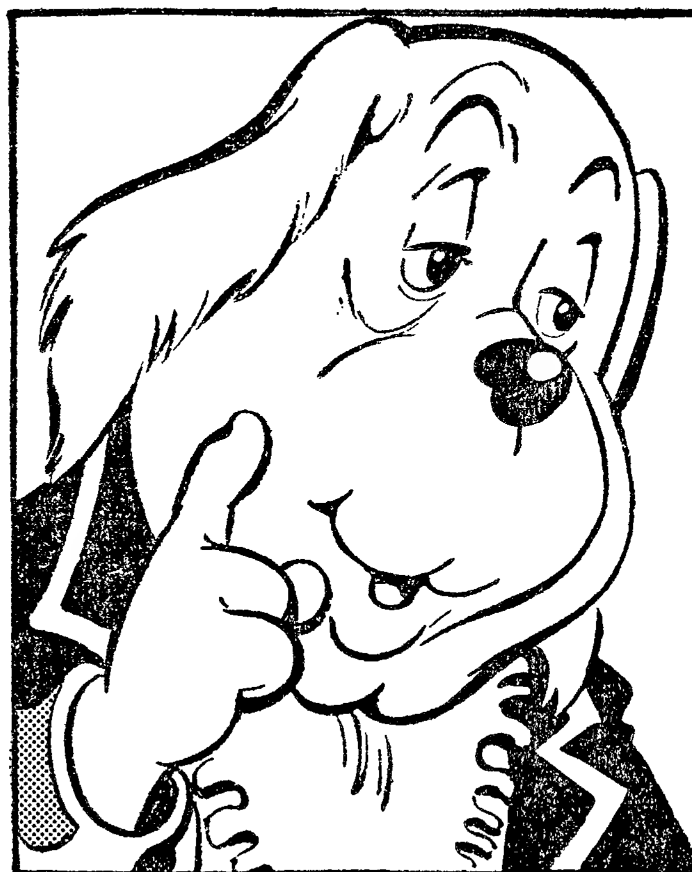
„Hier is uw thee, heer Olivier," sprak Joost boven het luik uitrijzend. Het is de laatste vrees ik. De kruidenier kan niet meer komen omdat de weg naar de stad dichtgegroeid is. Ik hoop dat het u mag smaken, met uw welnemen."

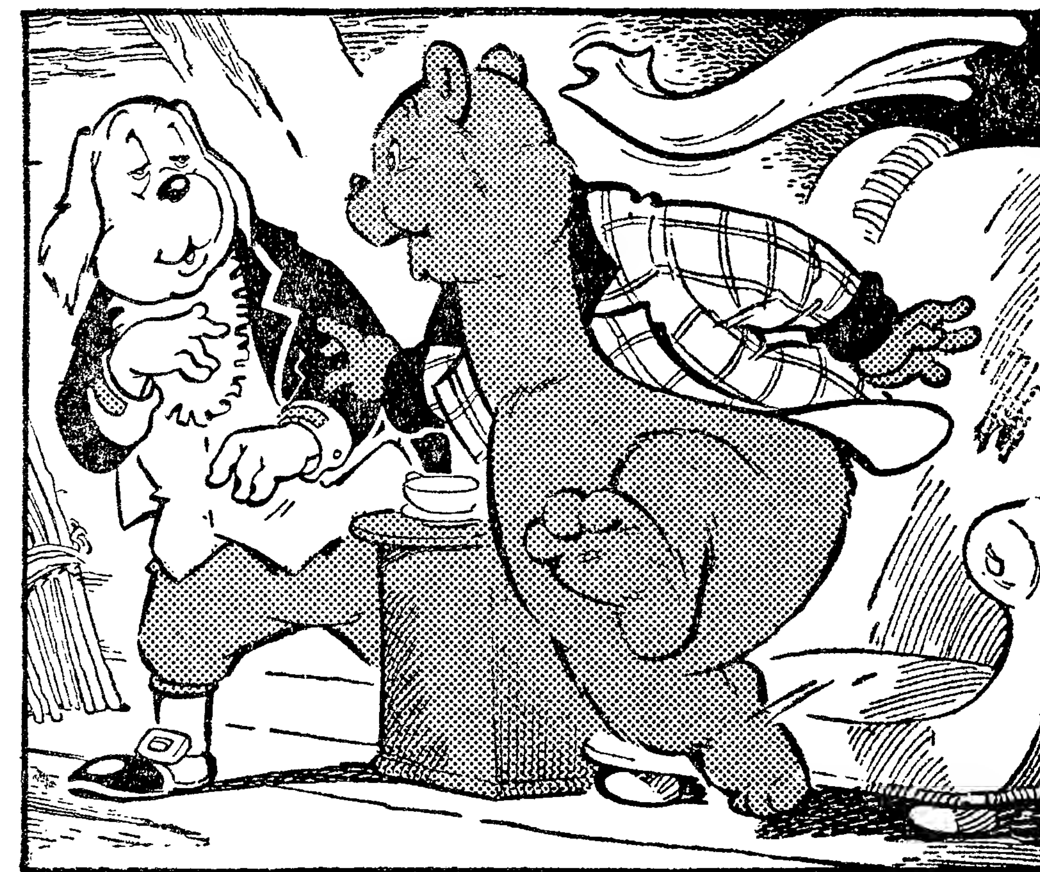
„Smaken?" riep heer Bommel smartelijk uit. „Mij smaakt niets meer, Joost. Het leven heeft zijn smaak voor mij verloren als je begrijpt wat ik bedoel. Ach, ik ben alleen maar blij, dat mijn goede vader dit niet hoeft mee te maken!"

„U bent te somber, als u mij toestaat", zei de trouwe knecht ernstig. Er is een middel om van dit gelach af te komen. Het schoot mij te binnen toen ik het water op de thee deed."

TOM POES EN DE GIEGELGAK 2858

„Wàt schoot je te binnen toen je het water op de thee deed?" vroeg heer Bommel, de doek van de oren trekkend.

„Dat er een middel is om van dit gelach af te komen," herhaalde Joost. „Ik vroeg mij af; wáárom lacht de gak? En ik antwoordde: omdat hij geen gedachte heeft om uit te dragen. Ik hoop, dat ik mij duidelijk uitdruk, met uw welnemen?"

„Ja, ja," riep heer Ollie ongeduldig. „Ga verder!"

„Als ik zo vrij mag zijn," hernam de trouwe knecht, „schoot het me toen te binnen, dat de gak uw gedachten moet uitdragen en toen dacht ik: heer Olivier zou een gedachte moeten zoeken. Dat kan toch zo moeilijk niet zijn, meen ik. Men gaat rustig zitten en men haalt even diep adem en ... floep! Daar is een gedachte — als ik mij zo mag uitdrukken."

Heer Bommel sprong opgewonden overeind.

„Natuurlijk!" riep hij uit. „Een héél goed idee! Ik had het zelf kunnen verzinnen! Maar eh ... hm ... Hoe breng ik die bomen mijn gedachte bij?"

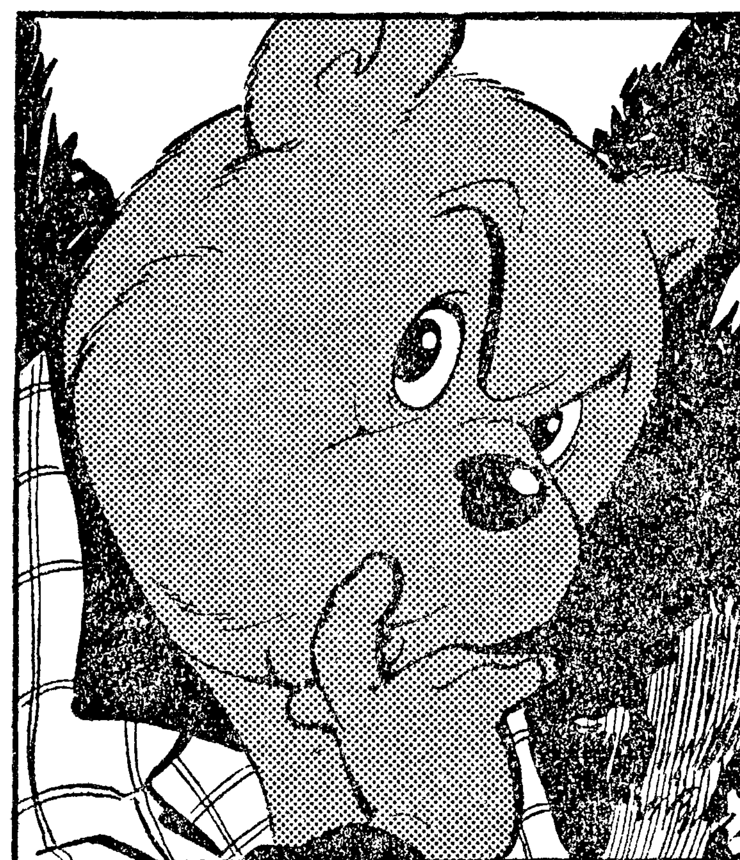
„Dat lijkt me heel eenvoudig," zei Joost. „U gaat gewoon naar de allereerste gak-boom toe; de plant die u het eerste geplant hebt. Die staat door zijn wortels in verbinding met alle andere — als ik het wèl heb. Dus die draagt eigenlijk uit, met uw permissie ..."

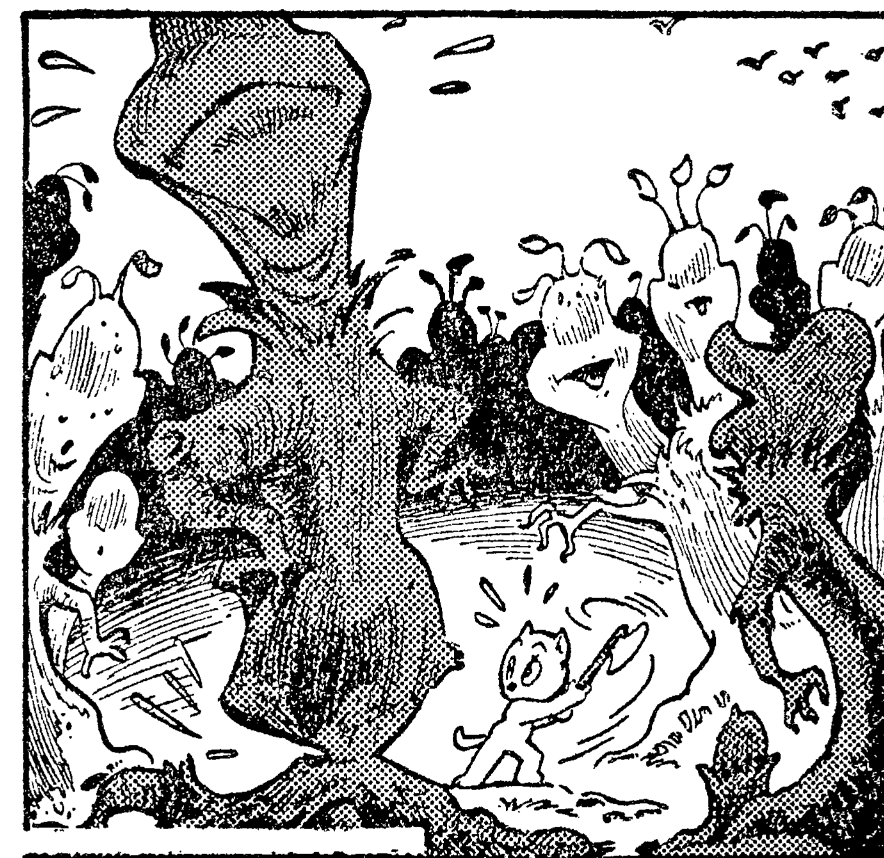
„Juist. Héél eenvoudig!" riep heer Bommel. „Ik ga gewoon naar de eerste gak. Natuurlijk!"

En hij snelde op het luik toe en begon de trap af te dalen ...

TOM POES EN DE GIEGELGAK

Heer Bommel liep even later met kittige stappen door het gakwoud. Hij had zich in lange tijd niet zo opgewekt gevoeld en het gelach van de bomen om hem heen deerde hem niet langer.

„Wat een idee!" mompelde hij. „Ik ga gewoon naar de allereerste gak om hem mijn gedachten bij te brengen. Dan houdt dat domme gegiechel vanzelf op; want waarom zou hij verder lachen als hij een hoogstaande Bommelse gedachte heeft uit te dragen?"

Op dat ogenblik werd heer Ollie plotseling door een invallend denkbeeld getroffen en hij hield de pas wat in.

„Hm..." prevelde hij, „alleen moet ik nu toch wel even weten, wat die gedachte is! Iets moois en dieps, dat spreekt. Een herengedachte, als iemand begrijpt, wat ik bedoel. ‚Het is beter te geven, dan te ontvangen' bijvoorbeeld... Of: ‚Men kan beter bedrogen worden, dan zelf te bedriegen'. Dat zei mijn vader altijd en daar houd ik mij aan, al is het soms moeilijk."

Zó denkende naderde heer Bommel langzamerhand de plaats, waar hij de eerste gak geplant had in de tijd, dat daar nog alleen maar zand en de hut van Wammes Waggel waren.

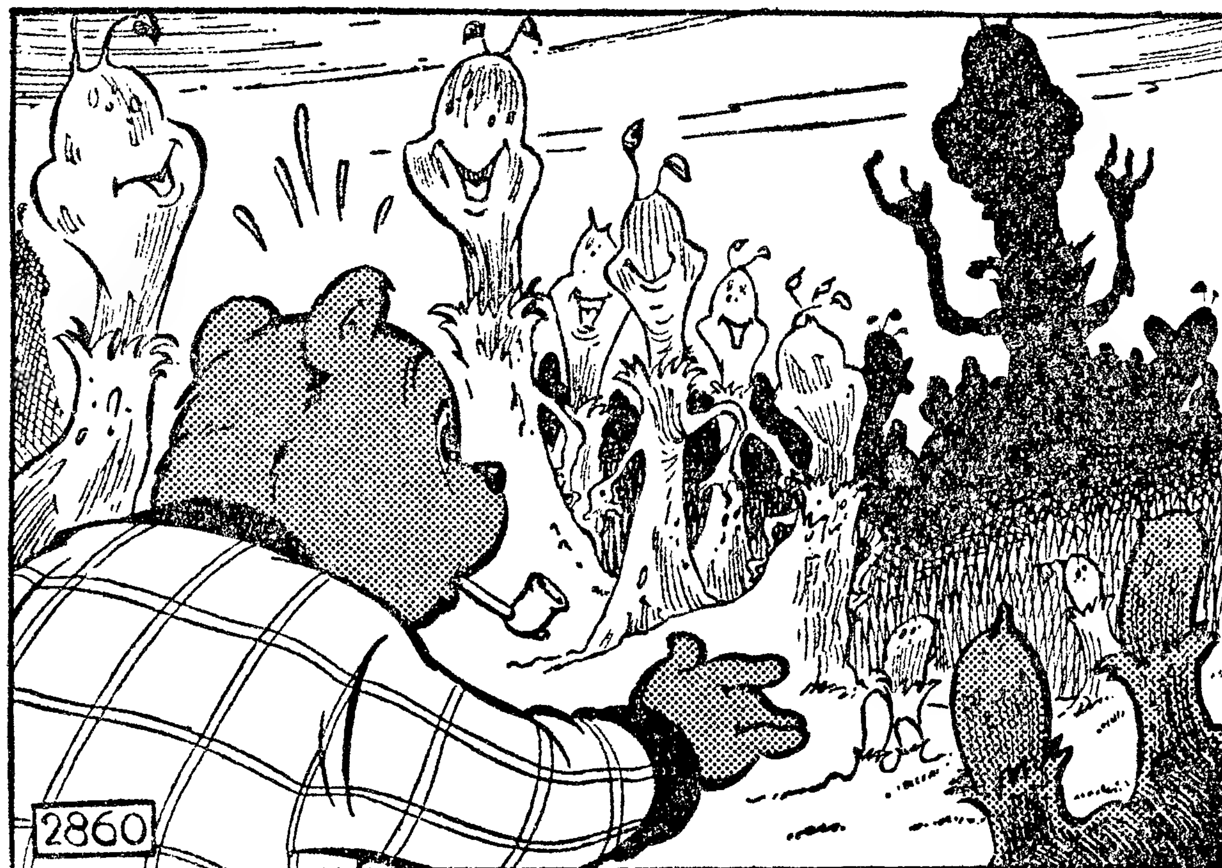
Op die plek was echter al iemand. Tom Poes stond met zijn bijl onder de grootste en oudste van alle giegelgakken, en keek dreigend naar boven...

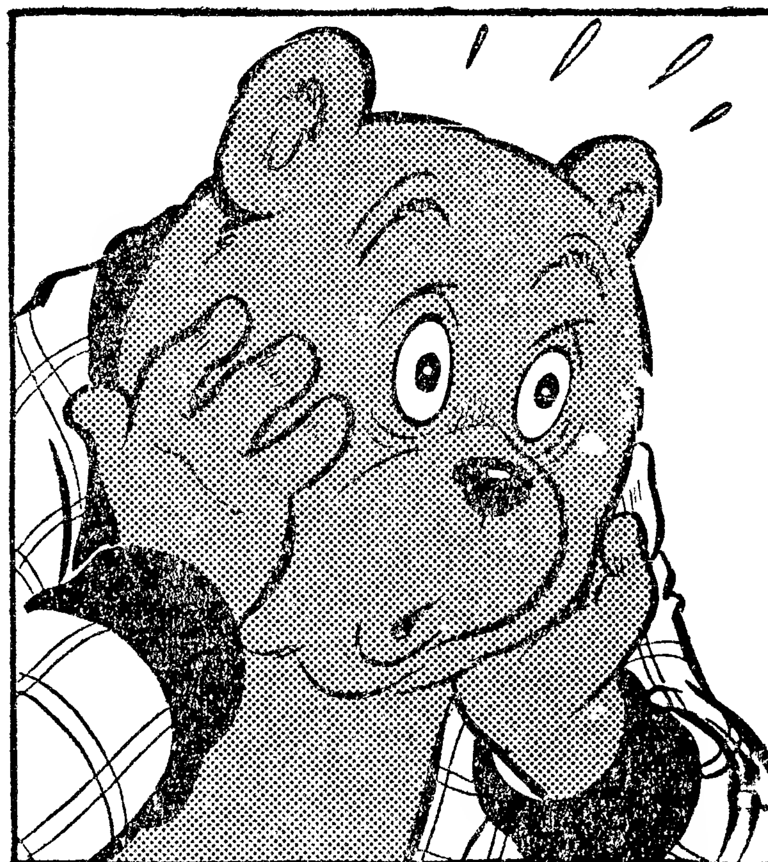
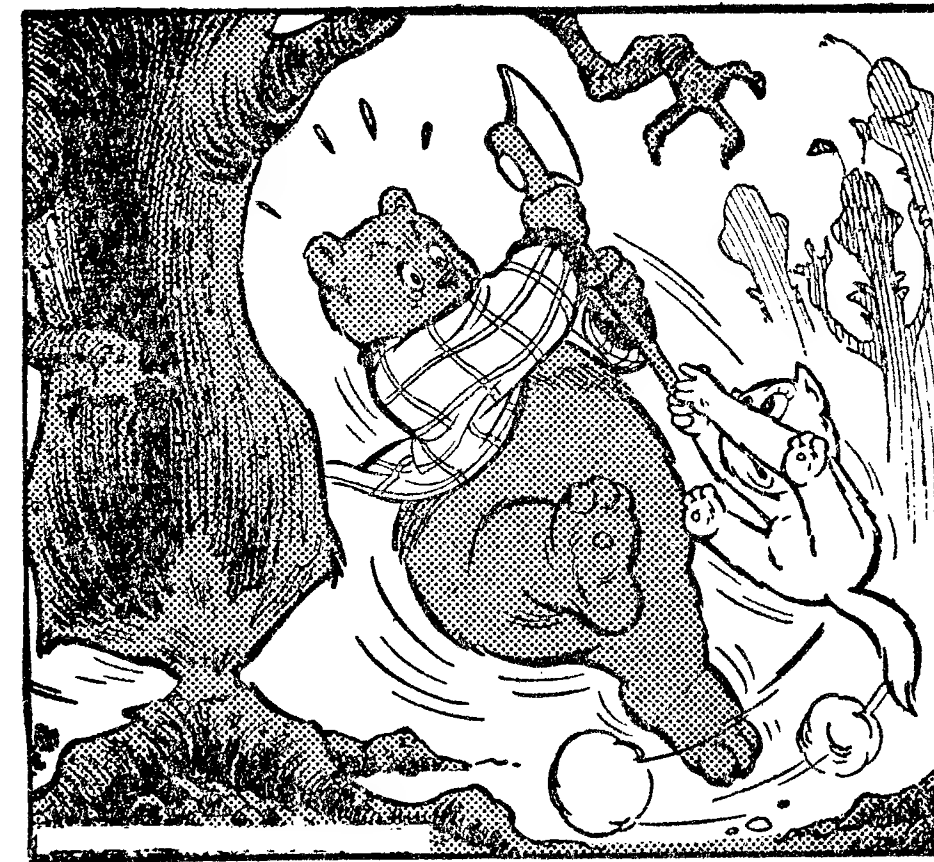
„Zoek de kern, zoals die oude man zei", riep Tom Poes. „En jij bent de kern! Als ik jou omhak zal het vlug afgelopen zijn met dat gak-gedoe!"

Met deze woorden begon hij te hakken. Zodra de eerste slag gevallen was sloot de oude plant de spleet in zijn stam en alle andere gewassen volgden zijn voorbeeld, zodat het gelach plotseling ophield.

Het werd nu vreemd stil in het woud...

TOM POES EN DE GIEGELGAK 2860

Heer Bommel was het doel van zijn tocht nu dicht genaderd. Het viel hem op, dat het daverende gelach om hem heen minder werd. Hier en daar stond nog een gak te giechelen maar de meesten hadden hun lachspleet gesloten en zagen er ernstig uit.

„Ze voelen dat ik er aan kom", mompelde heer Ollie. „Het is toch mooi wat een invloed een gedachtedragend heer op zijn omgeving heeft! Nog een kort ogenblik en de hele wereld zal vervuld zijn met mijn denkbeelden. Ach, dat zal een mooie tijd worden! Nooit meer ruzie, nooit meer bedriegerij en geweld! Men zal glimlachend naar de gak luisteren en zeggen..."

Wat men zeggen zal weet ik niet, want op dat moment kreeg heer Ollie Tom Poes in het oog. Een enkele blik was voldoende, om hem te doen begrijpen wat er gebeurde, want zijn jonge vriend zwaaide de bijl met forse hand zodat de grootvader-gak reeds zo goed als doormidden geslagen was.

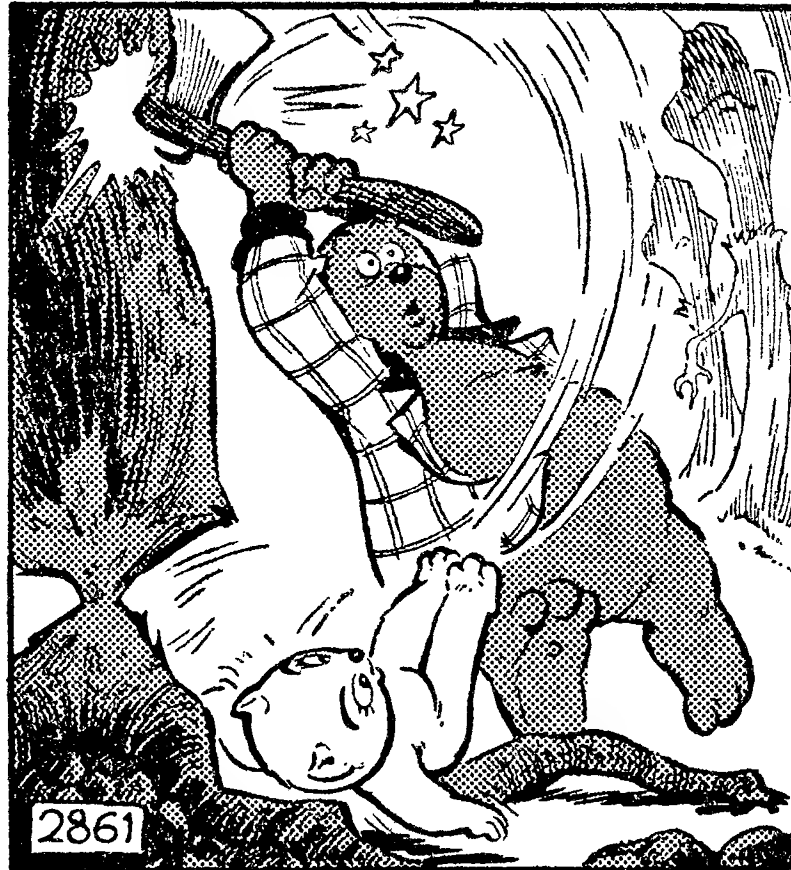
„Halt!" riep heer Bommel met overslaande stem. „Wat doe je daar?! Houd op!"

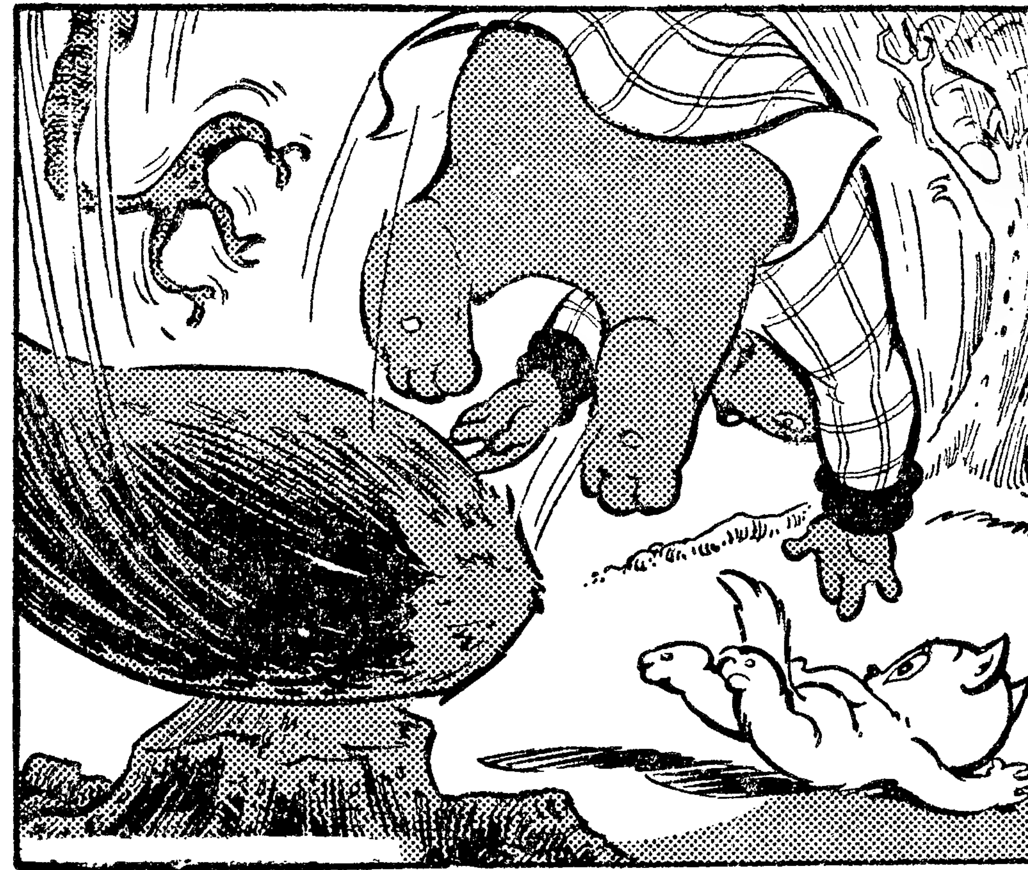
„Ik hak de gak om", legde Tom Poes uit. „Als ik de middelste van alle bomen om heb gekapt is het ook met de rest afgelopen. Want dan hebben ze geen verband meer en dan gaan ze elkaar uitwroeten. U zult het zien."

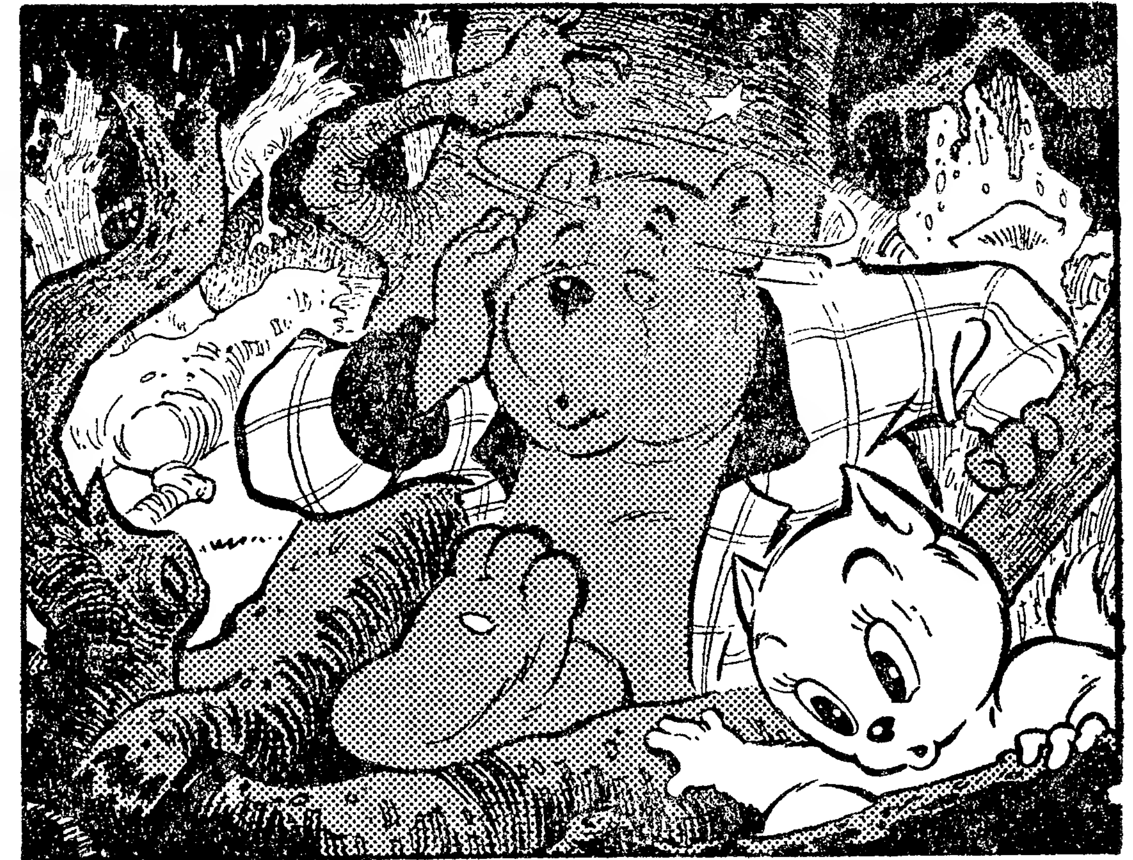
„Ik wil dat niet zien!" huilde heer Bommel. „Ik heb een mooie gedachte en die moet worden uitgedragen!"

Met die woorden sprong hij op Tom Poes af en rukte hem de bijl uit de handen.

TOM POES EN DE GIEGELGAK 2861

Heer Bommel greep de bijl met zó'n kracht uit de vingers van Tom Poes, dat het werktuig dof-dreunend tegen de stam van de oergak terecht kwam.

De geteisterde boom die nog slechts op één punt rustte, begon te wankelen. Hij zwaaide wat doelloos met zijn uitlopers, stiet nog één keer een dof, akelig lachje uit en stortte toen krakend ter aarde. In zijn val sleepte hij de omstaande gewassen mee en die ontwortelden op hun beurt weer andere, zodat het woud gevuld was met het knappende en barstende geluid van stortende bomen.

Het waren echter niet alleen de bomen die vielen. Heer Ollie zelf was gegrepen door de tuimelende punt van de stam, zodat ook hij geveld werd — en op zijn beurt wierp hij ook Tom Poes tussen het neersmakkende houtwerk.

Enige tijd lagen de beide vrienden versuft tussen het gewas. Het gerucht van het verdwijnende woud raasde om hen heen maar nam langzaam af in kracht en stierf tenslotte weg in de verte.

Toen sloeg Tom Poes de ogen op.

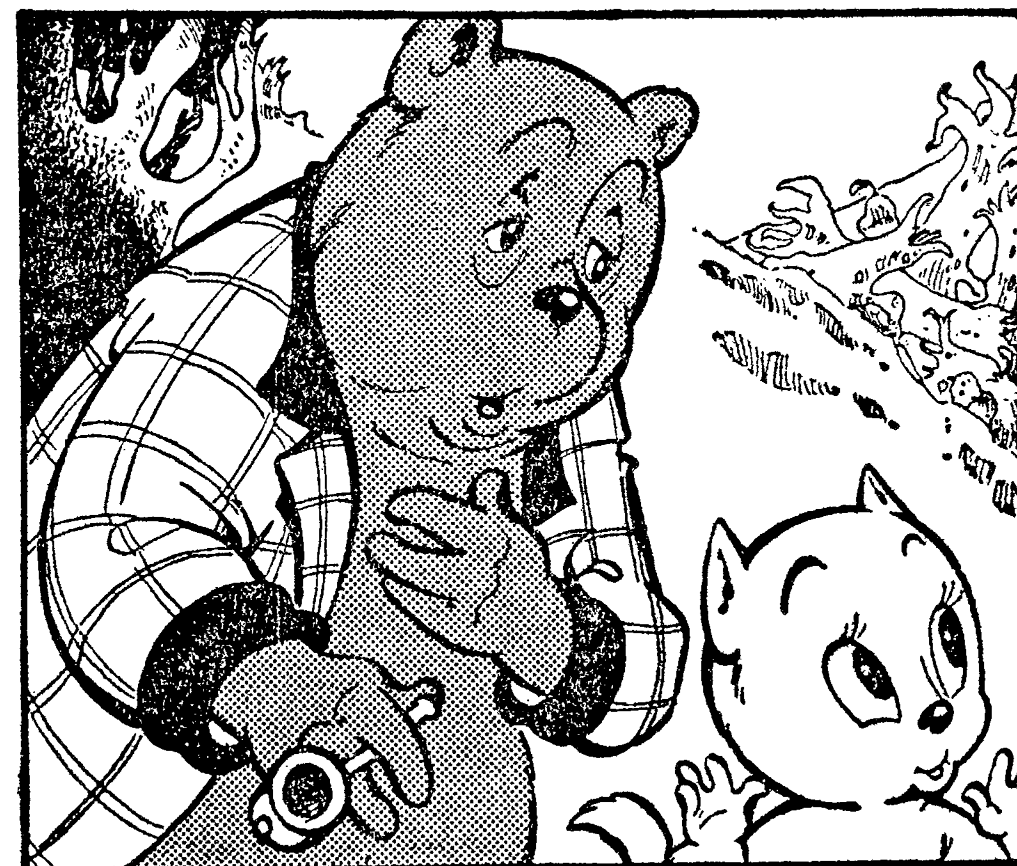
„Het heeft gewerkt", mompelde hij. „De gak is tenslotte maar een voze boom, die losjes in de grond staat..."

„Een voze boom!" herhaalde heer Bommel smartelijk. Hij hield de ogen gesloten en haalde moeilijk adem. „Zo spreek je dus over de edele plant, die mijn gedachten moet uitdragen. Een voze boom, die losjes in de grond staat. Het is meer dan ik kan verdragen..."

TOM POES EN DE GIEGELGAK

De giegelgaks volgden hun natuur. Zoals de oplettende lezertjes zullen hebben begrepen bestond die voor een belangrijk deel in het ontwortelen van alles wat niet tot hun soort behoorde. Zelf waren ze door hun wortelnet hecht verbonden, doch nu de oergak niet langer bestond, vielen ze in verschillende partijen uit elkaar. Daardoor ging het mooie saamhorigheidsgevoel verloren. Op ruwe wijze wroetten ze elkander uit de grond en wierpen ze hun soortgenoten ter aarde.

Het was een vreemd gebeuren. In het gehele Rommeldamse landschap verstierf het gegiechel om plaats te maken voor het doffe gedreun van vallende bomen.

In dit landschap nu naderden klauterend en klimmend de figuren van heer Bommel en Tom Poes.

De eerste sleepte zich moeizaam voort, doch de tweede sprong opgewekt over de stammen.

„Dit is het droevigste wat ik ooit heb meegemaakt" zei heer Ollie toonloos. ‚Al dit mooie gewas dat mijn gedachten had kunnen uitdragen ligt hier zo maar als oud vuil. Ach — de wereld is toch al zo arm — en nu dit nog!"

„Niet zo somber," zei Tom Poes vrolijk. „Er is eindelijk een einde gekomen aan dat domme gelach. En het is helemaal de vraag, of uw mooie gedachten nog mooi zouden zijn geweest als men ze dag en nacht zou moeten horen. Als u begrijpt wat ik bedoel."

„Zei je: Als u begrijpt wat ik bedoel?" vroeg heer Bommel, opschrikkend uit zijn smart.

‚Ja, maar ik zei nog meer," zei Tom Poes haastig. „Ik zei..."

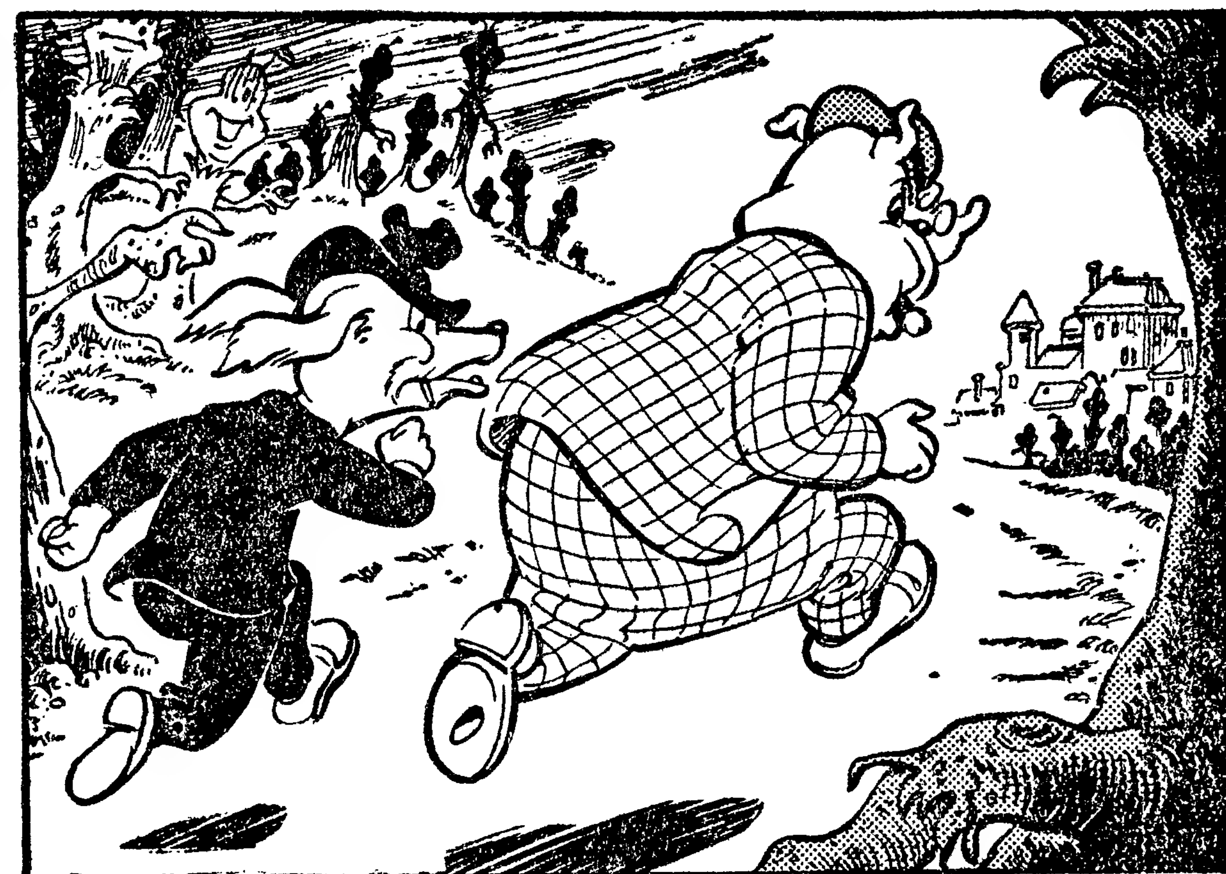
Doch heer Ollie wenkte af.

‚Ik wens niets meer te horen," zei hij verslagen.

TOM POES EN DE GIEGELGAK

Op de landweg, die naar Rommeldam leidde, stonden de beide zakenlieden Bul Super en Hiep Hieper verbaasd naar het vallen van de bomen te kijken. Het wroeten en omstoten was de plek genaderd die ze hadden uitgezocht voor een middagslaapje, doch toen de eerste stammen omtuimelden, kwam Super haastig overeind.

„Hier gebeurt iets raars, Hiep!" sprak hij.

„Ja baas," zei Hieper. „De giegelgaks vallen."

„Dat zie ik ezel!" gromde de ander. „Maar dat is niet gewoon! Dit betekent het einde. Het is afgelopen met dit bos wanneer ze elkaar beginnen om te gooien."

„Nou, mij best," zei Hiep. „Ik ben beu van dat gelach."

„Jij," zei Super, „zult het nooit leren. Ik ruik zaken! Superzaken!"

„Zaken?" herhaalde zijn maat bevreemd. „Ik snap niet, wat je bedoelt, baas!"

„Kom mee, sukkel!" snauwde de ander. „We moeten die vallende bomen vóór blijven! We moeten terug naar de stad! Vlug!"

Met deze woorden zette hij het op een lopen tussen de nog overeind staande gakbomen door.

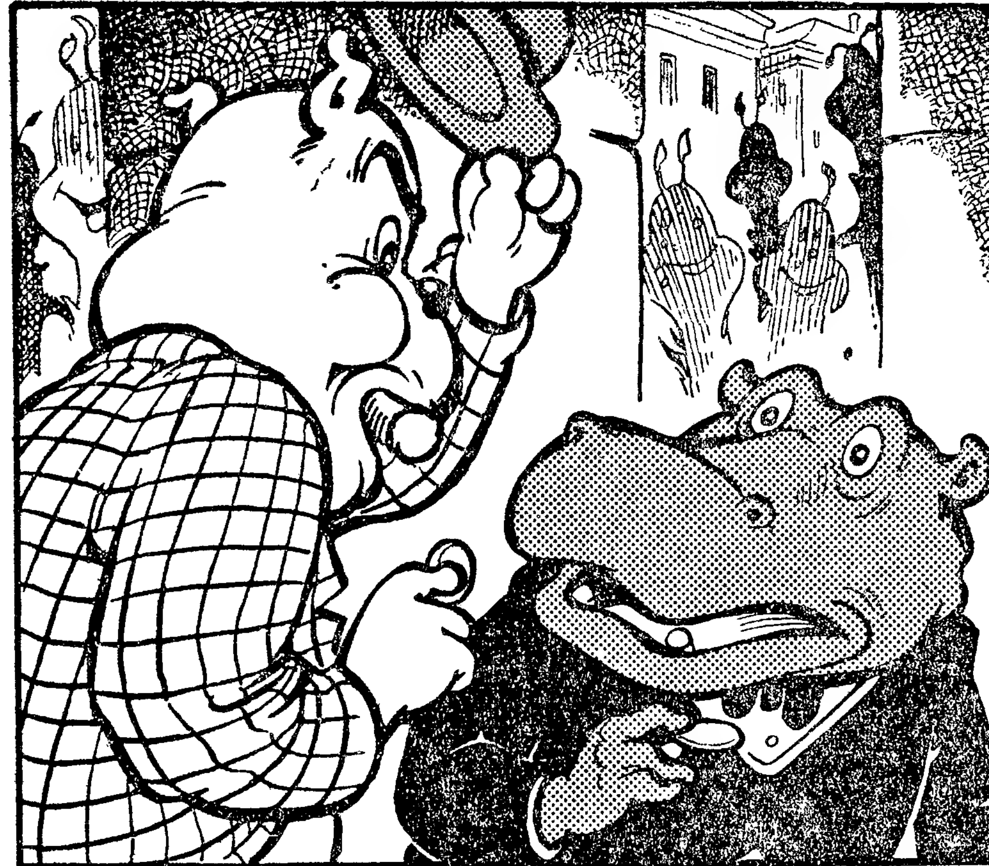
„Denk eens aan, wat een hout!" hijgde hij al rennend. „Over een poosje ligt hier een vermogen aan hout. En van wie is dat? Huh? Van wie?"

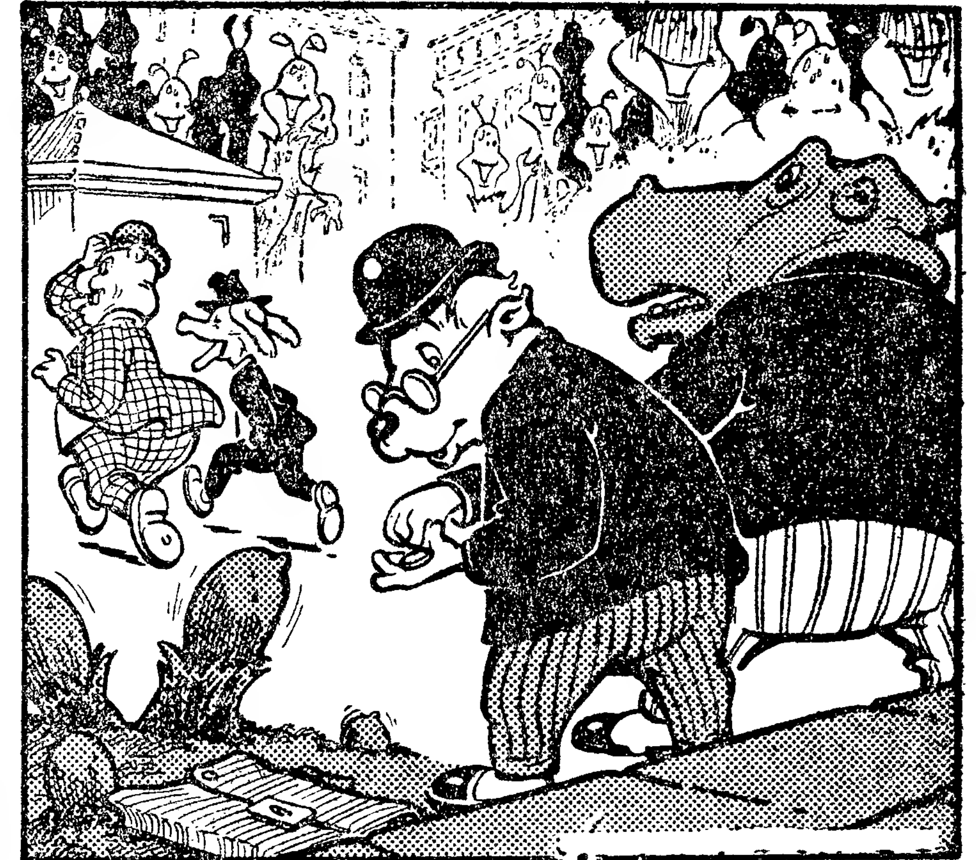
„Ah! Ik snap het al!" juichte Hieper, „van jou natuurlijk! Wat een idee, baas! Super hoor! En dat met die woningnood en zo! We zijn binnen! Maar hoe word je eigenaar van al dat hout?"

„Zal je wel zien," hijgde Super, „we gaan naar de burgemeester!"

TOM POES EN DE GIEGELGAK

De val van de gaks was nog niet tot de stad Rommeldam doorgedrongen, zodat daar nog steeds een zorgelijke stemming heerste.

Burgemeester Dickerdack stond voor het raadhuis en poogde een gesprek te voeren met de ambtenaar Dorknoper. Maar dat viel niet mee omdat hij hard moest roepen om boven het gegiegel van de bomen uit te komen.

„We moeten de stad ontruimen!" schreeuwde hij. „Gaat zo niet langer! Moeten iets doen!"

„We kunnen de stad niet zo maar ontruimen!" blaatte de beambte zorgelijk. „Dan moet er eerst een noodtoestand worden afgekondigd. Artikel 729 A van het wetboek van . . ."

„Onzin!" riep de burgemeester. „Dit is een noodtoestand! Afgekondigd of niet! Het is met alles waard om van dat gewas af te komen!"

„Bravo!" sprak iemand achter hem. „Dan kunnen we zaken doen."

De magistraat wendde zich verbaasd om en stond toen tegenover de hijgende gestalte van Bul Super.

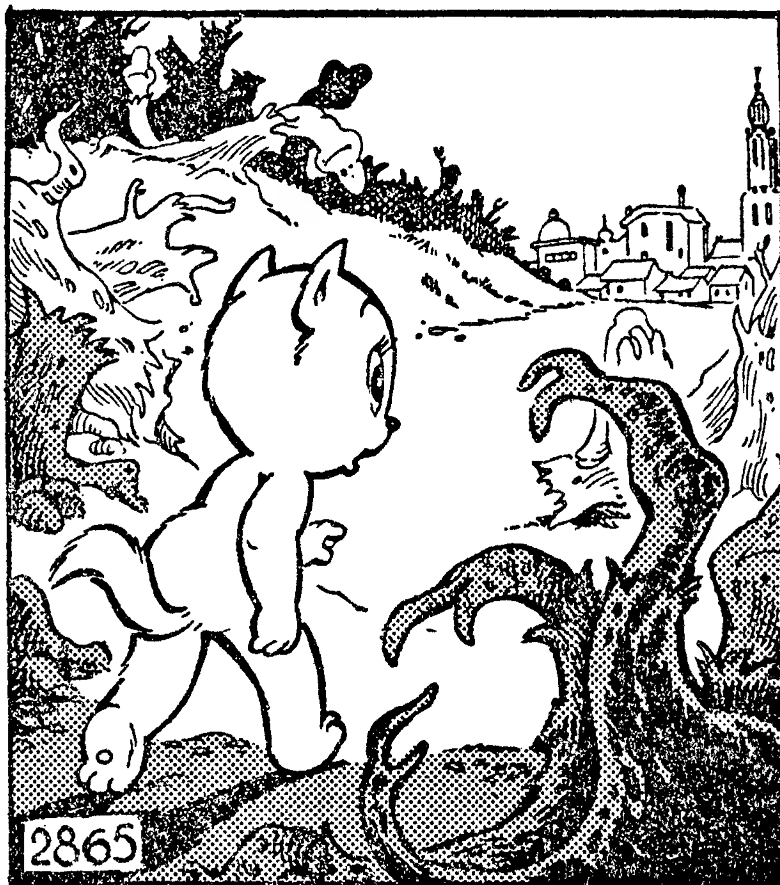
„Het kost u niets om van die giegelgaks af te komen", vervolgde deze. „Integendeel. Ik bied u een florijn, wanneer ik alle bomen mag hebben! Is dat een aanbod of niet?"

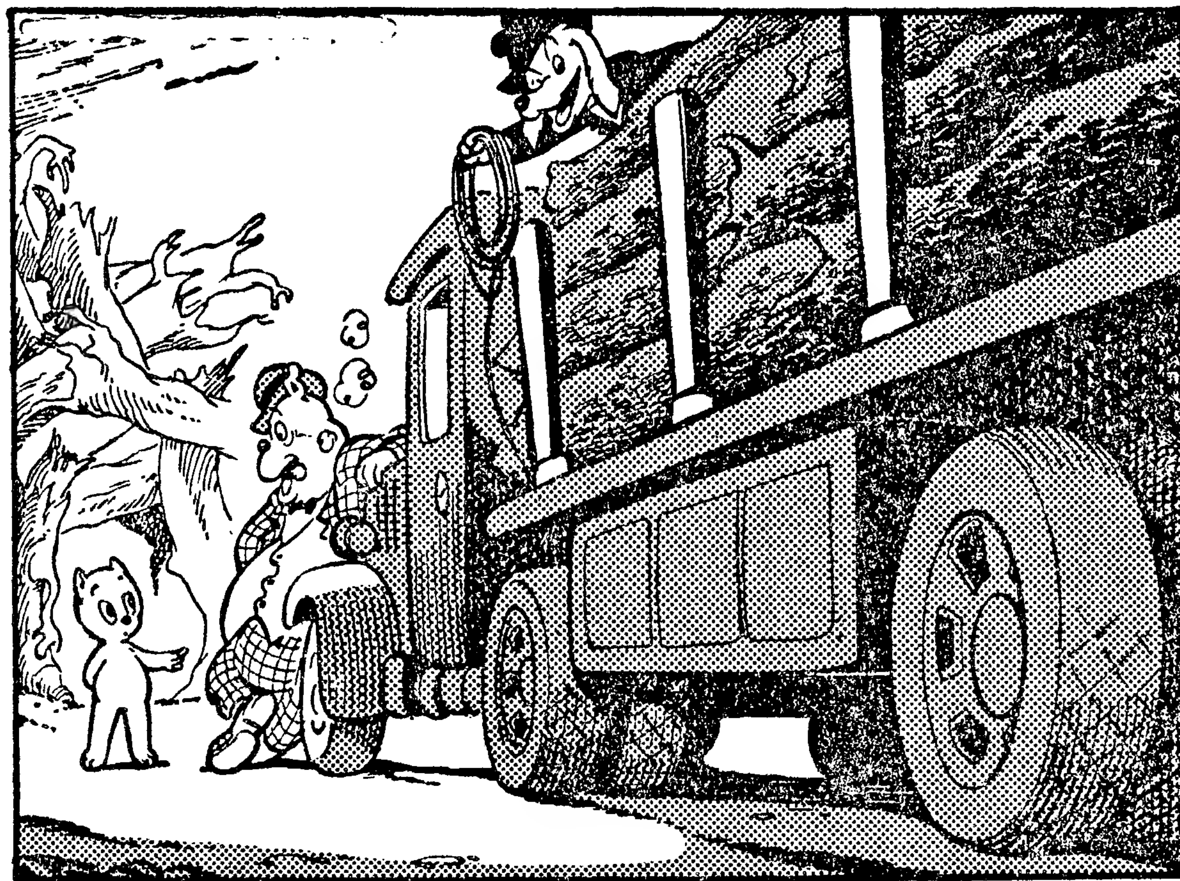
„Dat is een aanbod!" riep de magistraat getroffen. En de ambtenaar Dorknoper vroeg verrast:

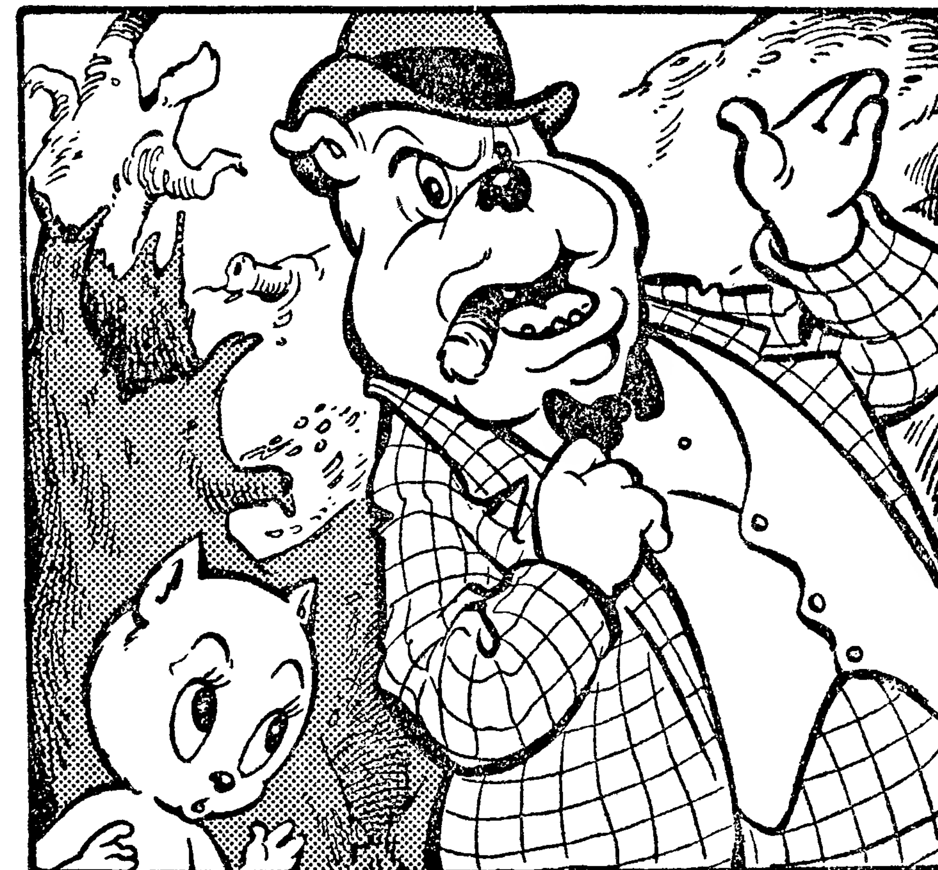
„Bedoelt u, dat u de bomen hier weghaalt? Want wanneer ze uw eigendom zijn dan kan de gemeente natuurlijk niet toestaan, dat u ze hier laat staan. Dat zou te gek zijn, nietwaar?"

„Maak je geen zorgen!" zei Super. Hij drukte de beambte een munstuk in de hand en wendde zich lachend om. „We halen de bomen weg", besloot hij. „Zaken zijn zaken!"

TOM POES EN DE GIEGELGAK 2865

Tom Poes liep opgeruimd naar de stad om de beloning voor het oplossen van de gakplaag in ontvangst te gaan nemen. Heer Bommel was somber en mokkend naar huis gegaan, zodat hij nu alleen over de weg liep. Om hem heen lagen de ontwortelde gakbomen en zover het oog reikte was het landschap kaal geworden. Dat was een vreemd gezicht na de wilde begroeiing die daar zo lang gewoekerd had!

Tom Poes voelde zich dan ook erg voldaan en hij berekende wat hij allemaal zou kunnen doen met de beloning. Doch toen werd zijn aandacht plotseling getrokken door een grote vrachtauto die volgestapeld was met de omgevallen boomstammen. Hiep Hieper zat er boven op om de zaak vast te binden en Bul Super leunde tevreden tegen het voertuig.

„Wat doen jullie?" vroeg Tom Poes wantrouwend. „Wat ga je met die gaks doen?"

„Dat gaat je eigenlijk niets aan", gromde Super. „Maar het is een eerlijke zaak, nietwaar, Hiep?"

„Ja baas", zei Hiep. „Eerlijk als goud! Een superzaak!"

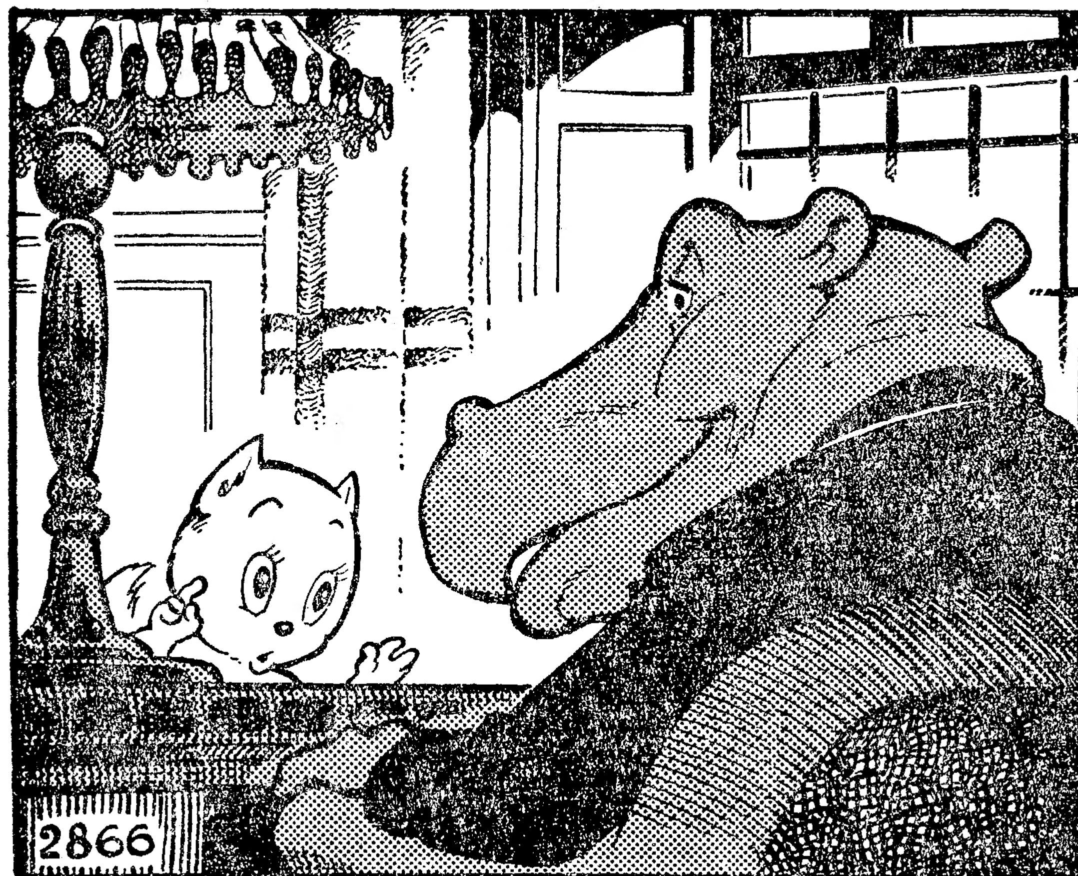
„Juist" hernam Super. „Daarom mag je best weten, dat we bezig zijn om mijn bomen naar de opslagplaats van Super & Co's houthandel te brengen, jochie!"

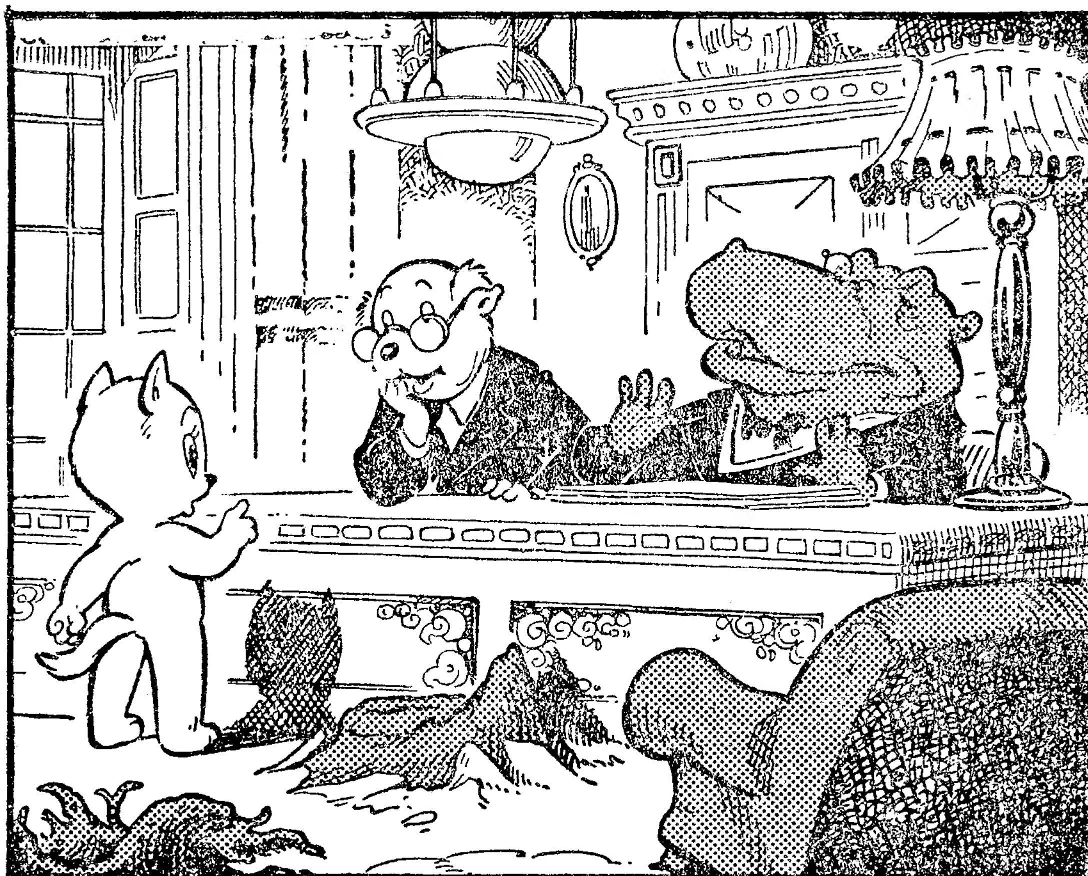
„Jouw bomen?" vroeg Tom Poes verbaasd. „Maar dit zijn de giegelgaks die ik door een list onschadelijk heb gemaakt! Ze zijn helemaal niet van jou!"

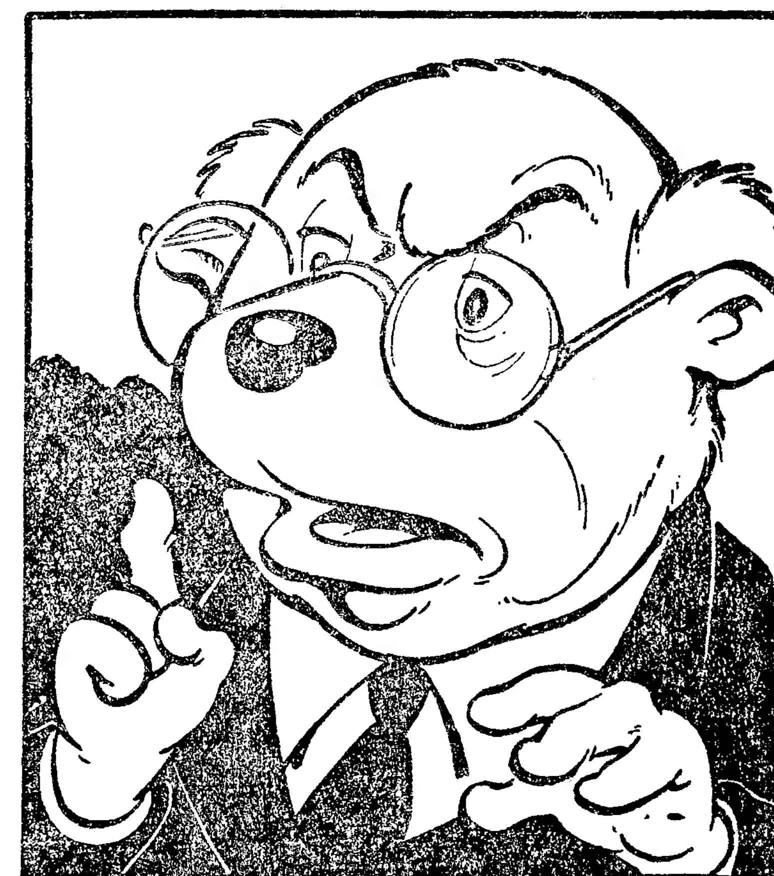
„Oho!" riep de ander ontstemd. „Ik heb ze gekocht van de gemeente! Nou jij weer!"

Tom Poes zei niets. Hij draaide zich om en draafde stadwaarts.

TOM POES EN DE GIEGELGAK

Toen Tom Poes in de kamer van de burgemeester kwam zag hij, dat ook daar de gakplaag een einde genomen had. De heer Dickerdack zat met voldaan gelaat achter zijn bureau en slechts enkele wortels duidden de plaats aan waar nog niet lang geleden de boomgroei door zijn tapijt gesproten was.

„Ik kom mijn beloning halen", zei Tom Poes kort.

„Wàt kom je halen?" riep de magistraat verbaasd uit.

„Mijn beloning", herhaalde Tom Poes. „Ik heb u van die giegelgaks afgeholpen, want ik heb de middelste van al die bomen omgehakt en daardoor hebben ze elkaar ontworteld en daarom heb ik nu recht op die beloning."

„Tut, tut!" zei de burgemeester. „De gemeente heeft zojuist alle bomen verkocht aan een paar flinke zakenlieden. Daarmee vervalt die beloning natuurlijk."

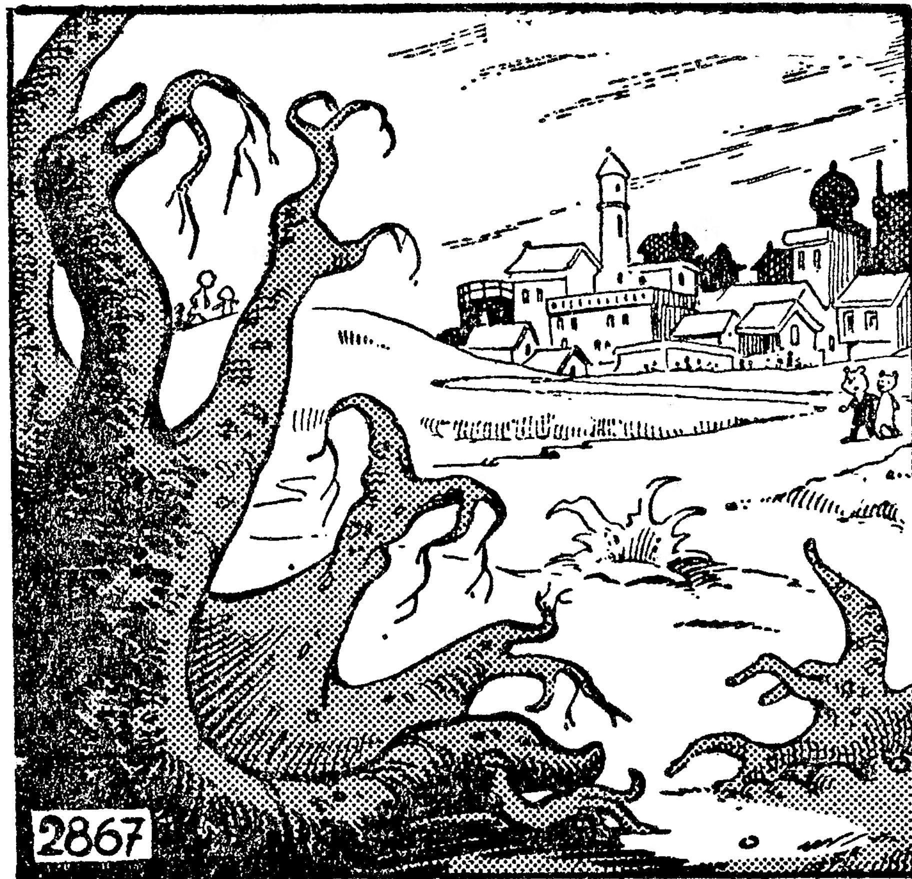
„Dat spreekt", vulde de ambtenaar eerste klasse aan. „De heer Poes zou eens met de firma Super & Co kunnen gaan praten. Dat zijn een paar frisse, ondernemende heren en misschien willen die hem een beloning uitkeren. Maar van gemeentewege kan daarvan geen sprake zijn. Ten eerste is er geen bewijs van hetgeen hij zojuist beweerde — iedereen kan met zo'n verhaal aankomen, nietwaar? En de overheid subsidieert slechts wanneer er een prestatie geleverd, subsidiair bewezen is.

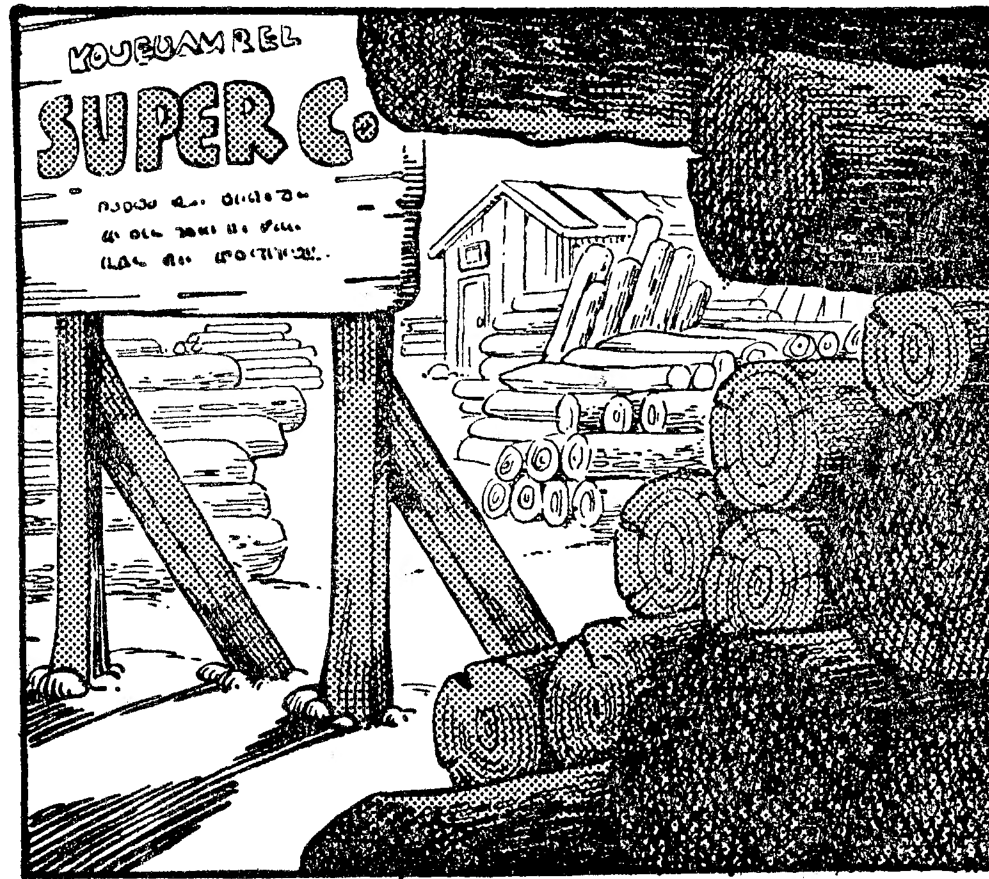
Ten tweede zegt het betreffende artikel het zo treffend in het derde deel van de gemeenteverordening: Het recht op een beloning vervalt wanneer de oorzaak, die ten grondslag lag aan het uitloven van die beloning, heeft opgehouden te bestaan. Ten derde . . ."

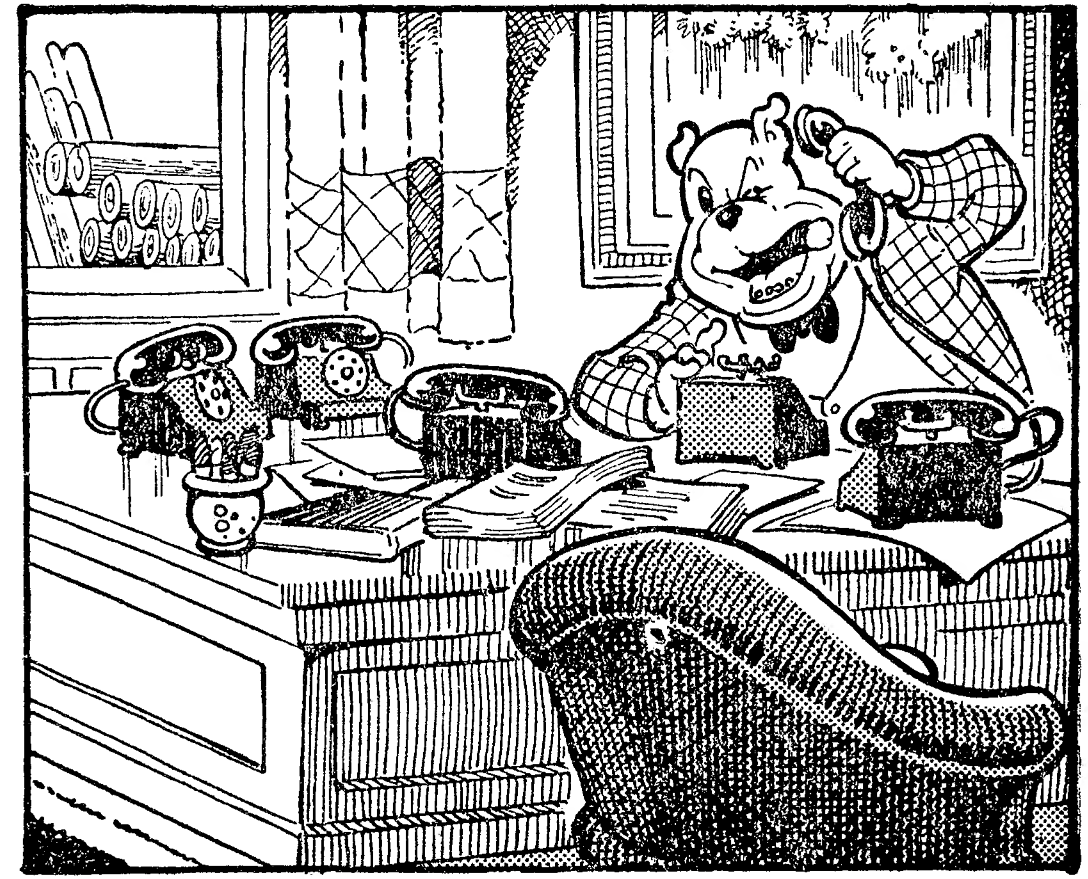
„Schei maar uit", zei Tom Poes. „Ik begrijp het al wel."

En hij verliet verbitterd het vertrek.

TOM POES EN DE GIEGELGAK

Het landschap om de goede stad Rommeldam bood een troosteloze aanblik. Want, zoals de oplettende lezertjes zullen hebben begrepen, de giegelgaks hadden alle plantengroei uitgeroeid om plaats voor hun eigen soort te maken. En nu de gaks zelf ontworteld waren lieten ze slechts een kaal landschap achter. Aanvankelijk was dit bedekt met gevallen stammen, maar, door het harde werken van de houthandelaren Super en Hieper verdwenen deze al spoedig naar de opslagplaats van de firma Super en Co.

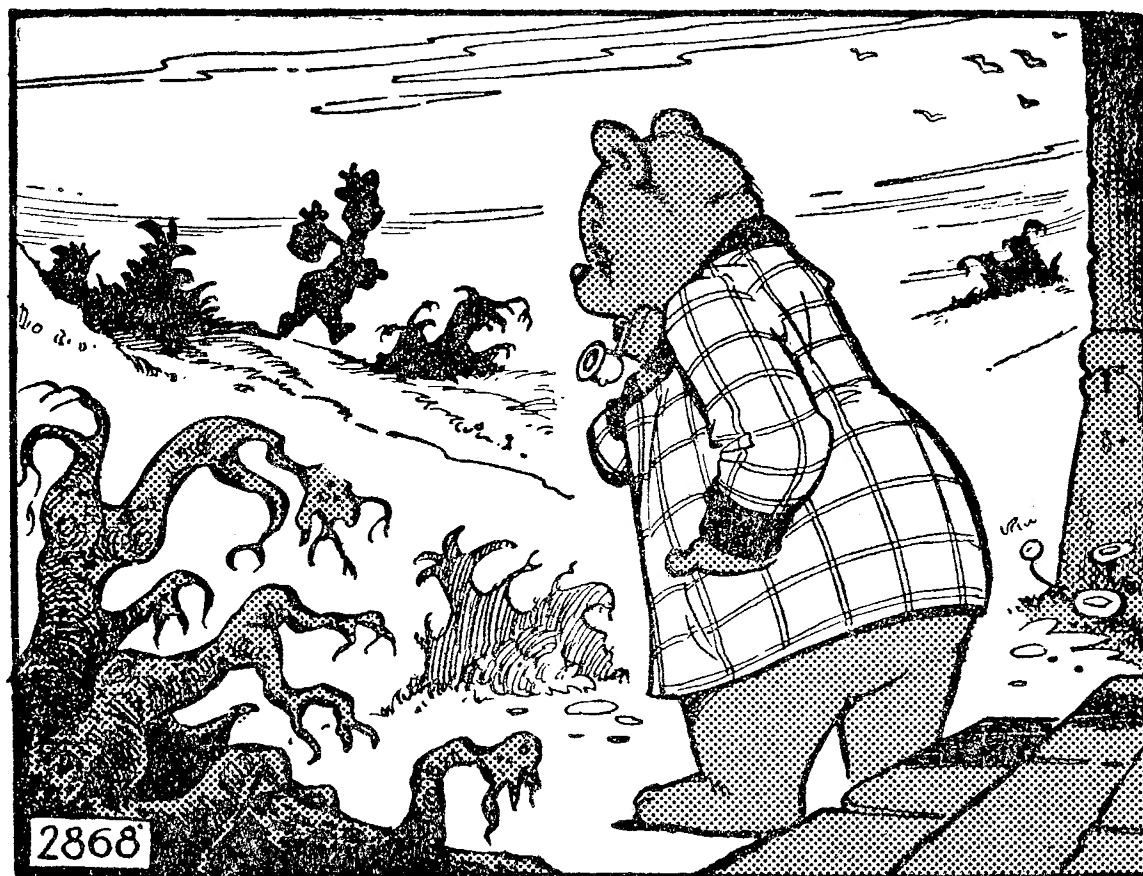
Nu, die jonge onderneming deed goede zaken. Hout was schaars geworden en hoewel het gakhout tamelijk hol en voos was, voldeed het toch heel goed voor nieuwbouw en krantenpapier. De heer Super kon zich dan ook naar zijn stand en behoefte inrichten. Het was een genoegen hem bezig te zien achter zijn kloek bureau met de vijf telefoons die om het hardst rinkelden. Hij noteerde orders, rookte goede sigaren en sloeg ieder uur de prijzen op.

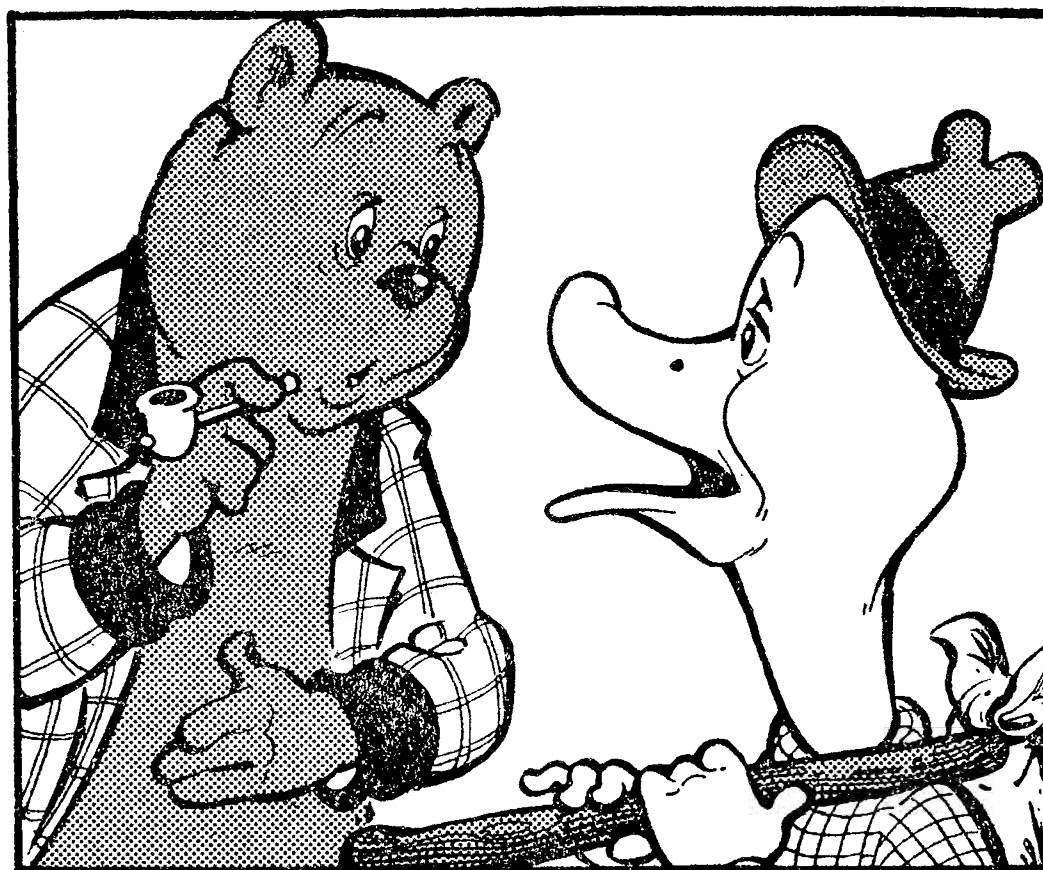
Want, zoals hij schertsend tegen de klanten riep, de gaks groeiden hem niet op de rug en als hij niet oppaste zou er een tekort ontstaan.

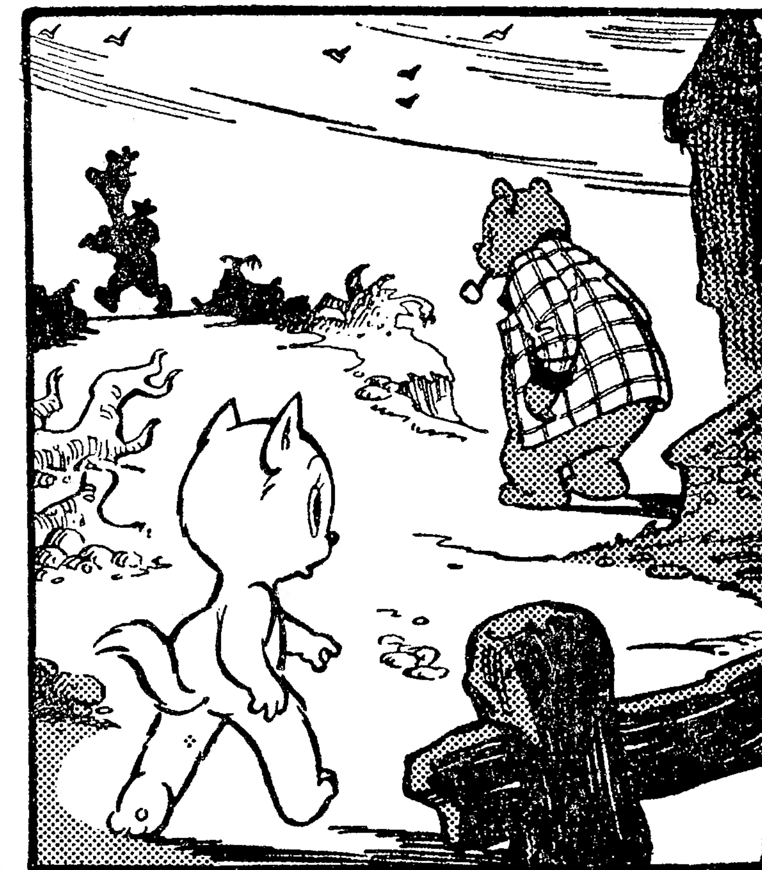
Het kon toch vreemd gaan in de wereld. Want wie had nu kunnen denken, dat er nog zo'n mooie zaak in die giegelbomen zou schuilen? En het is in ieder geval prettig, dat er althans iemand is, die van de plaag beter werd. Maar ja, daar moet men een zakenman voor zijn.

Voor heer Bommel was dit intussen allemaal zo aardig niet. Het wordt dan ook tijd, dat wij weer eens naar hem gaan kijken.

TOM POES EN DE GIEGELGAK

Heer Ollie stond in de avondschemering voor slot Bommelstein en staarde weemoedig naar de omgevallen gakbomen, die het landschap ontsierden.

„Daar liggen ze," mompelde hij. „De fraaie planten die mijn gedachten hadden kunnen uitdragen. De wereld had zo prettig kunnen zijn, vol vriendelijke en hoogstaande uitspraken van een heer van stand — en in plaats daarvan is het een kale boel geworden. Ach ja, zo vergaan alle grote denkbeelden . . ."

Op dat moment werd zijn blik getroffen door de naderende gestalte van Wammes Waggel, die met een knapzak op de rug de wijde wereld introk.

„Dag Wammes," sprak heer Bommel. „Ga je *op* reis? Wil je niet even binnenkomen?"

„Ik heb geen tijd," zei Wammes. „Ik ga naar een ver land, want als ik hier blijf word ik ziek en dan ga ik dood."

„Ach ja," prevelde heer Ollie en hij zuchtte eens. „Het is ons beiden tegengelopen; er zijn geen mooie gedachten en er is geen gelach meer. Maar Joost heeft net de maaltijd klaar en daar zit ik nu alleen voor. Dat is heel eenzaam en droevig, als je begrijpt wat ik bedoel."

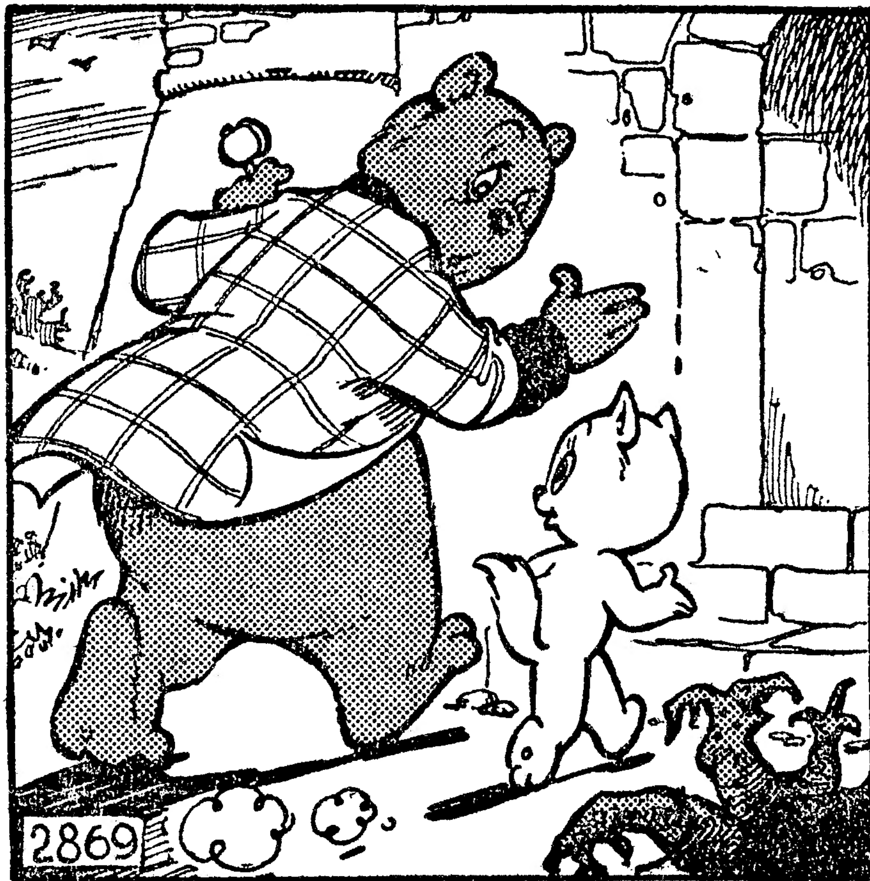
„Ik heb heus geen tijd," herhaalde Wammes. „Het is hier niks enig en daarom ga ik naar de andere kant van de horizon om lol te zoeken. Bedankt voor het aanbod, hoor, maar ik heb geen trek."

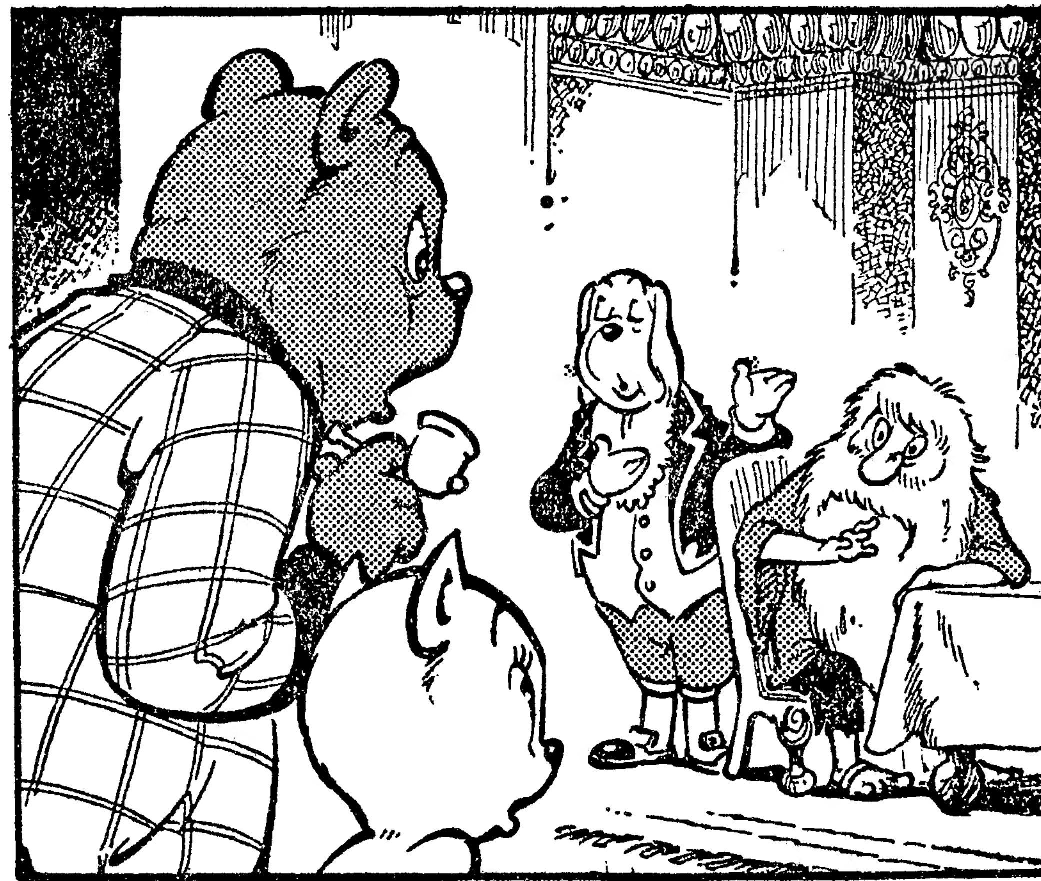
Met deze woorden liep hij verder, heer Ollie tussen de gakwortels achterlatend.

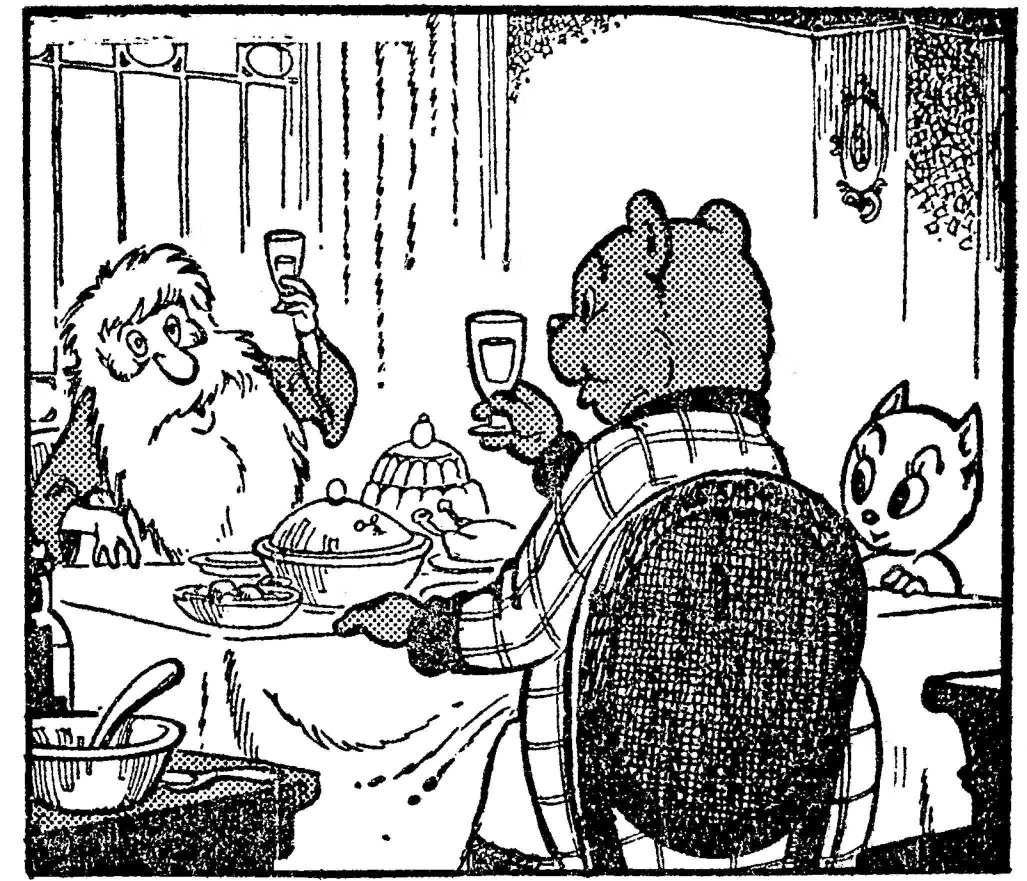
„Het lot van een heer is droevig," mompelde de laatste. „Wanneer het hem tegenloopt, laat iedereen hem in de steek. Zelfs een Waggel wil hem dan niet meer kennen. Niemand begrijpt hoe droevig dat is . . ."

Zo denkende rekende heer Bommel echter buiten Tom Poes.

TOM POES EN DE GIEGELGAK

Heer Bommel wendde zich om, om zijn eenzaam maal te gaan nuttigen, doch op dat moment kwam Tom Poes hem achterop.

„Dag heer Ollie", zei Tom Poes, „Ik kom eens kijken hoe u het maakt. Want tenslotte is dit avontuur afgelopen en nu behoort u een feestmaal te geven."

„Feestmaal?!" riep heer Ollie bitter uit. „Er is geen reden voor een feest, jonge vriend. Alles is even kaal en akelig, als je begrijpt wat ik bedoel. Iedereen heeft mij in de steek gelaten nu ik mijn hoogstaande gedachten niet kan uitdragen. Maar kom binnen, Tom Poes. Met z'n tweeën kunnen we er het beste van proberen te maken . . ."

Met deze woorden betrad hij de eetkamer, doch in de deuropening bleef hij verbaasd staan. Aan de gedekte tafel zat de vreemde grijsaard, die de oplettende lezertjes nog wel uit het begin van dit ware verhaal zullen herkennen.

„Excuseer, heer Olivier", zei Joost. „Dez. . . . eh . . . heer kwam door de achterdeur binnen en weigerde heen te gaan!"

„Natuurlijk!" riep de oude uit. „Ge zult een hongerig zwerver toch geen deel van uw overvloed weigeren?"

„Dat is het toppunt", zei heer Bommel. Hij liet zich op een stoel zakken en keek de bejaarde vreemdeling sprakeloos aan.

„Heel juist", riep die. „Dit is het toppunt. Er is gewroet, er is uitgedragen, de kern is gezocht en gevonden en nu is er niets meer over dan de zaken van Super & Co. Dat is de gang der dingen, Olivier, dat is 's levens loop. Het moet een mooie voldoening voor je zijn om daarin je aandeel te hebben gehad."

Heer Bommel slikte eens, doch toen verscheen er een glimlach op zijn moede trekken.

„Een mooie voldoening", herhaalde hij, het glas heffend. „Ach ja, zo zijn wij, Bommels, nu eenmaal."

EINDE VAN DIT VERHAAL